

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJA

GADA- GRAMATA

2014

 ZINĀTNE

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJA

Akadēmijas laukums 1
Rīga, LV 1050
Latvija

Tel.: 67225361. Fakss: 67821153
E pasts: lza@lza.lv
<http://www.lza.lv>

Latvijas Zinātņu akadēmijas *Gadagrāmata 2014* ir turpinājumizdevums — jau divdesmit trešais ar šādu nosaukumu. Iepriekšējie laidieni atspoguļoja situāciju 1990., 1992., 1992./1993., 1995.—2013. gadā. *Gadagrāmatas 2014* iznākšana ir pieskaņota akadēmijas gada pilnsapulcei. Publicētie dati atspoguļo stāvokli 2014. gada 15. martā.

Gadagrāmatas pilnu versiju skat. internetā
(http://www.lza.lv/images/stories/LZA_GG-2014.pdf).

Sastādītāji

*Baiba Ādamsona, Anita Draveniece, Alma Edžiņa (vadītāja),
Jānis Kristapsons, Sofja Negrejeva, Kristīne Polačenko, Ilga Tālberga*

Fotoattēli no LZA kolekcijas.

Fotogrāfi *Jānis Brencis, Alma Edžiņa, Toms Grīnbergs,
Toms Norde*

Redaktore *Ieva Jansone*
Datorapstrāde *Elmārs Lange*

ISSN 1407-0413
ISBN 978-9984-879-62-8

© Latvijas Zinātņu akadēmija, 2014

S A T U R S

AKTUĀLAIS 2014. GADAM	4
LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS STRUKTŪRAS	
LZA Senāts	9
LZA Prezidijs	9
LZA Valde	10
LZA Uzraudzības padome	10
Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis	10
Akadēmijas personāls	12
LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS ZINĀTNISKĀ UN ORGANIZATORISKĀ DARBĪBA	
Nozīmīgi notikumi Latvijas zinātnē un Latvijas Zinātņu akadēmijā 2013. gadā	13
Latvijas Zinātņu akadēmijas pilnsapulces	22
LZA sēdes	29
LZA Senāta darbība	36
LZA Prezidija darbība	39
LZA Valdes darbība	41
LZA darbības finansēšana no valsts budžeta līdzekļiem 2013. gadā	42
LZA Fondu darbība	43
Ar LZA saistītu organizāciju darbība	44
Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielā medaļa, balvas un prēmijas	50
Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielās medaļas, balvu un prēmiju laureāti 2013. un 2014. gadā	60
LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS GODA MECENĀTI	64
ZINĀTŅU NODAĻAS	
Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļa	65
Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļa.	72
Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļa	80
Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļa	89
STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	95
LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS LOCEKĻI	
Īstie locekļi	106
Goda locekļi	115
Arzemju locekļi	119
Korespondētājlocekļi	126
Goda doktori	136
Pārmaiņas LZA locekļu sastāvā	141
In memoriam	142
1. pielikums. DOKUMENTI	144
2. pielikums. LZA GADAGRĀMATĀS PUBLICĒTO DOKUMENTU RĀDĪTĀJS	158
3. pielikums. PAR LATVIJAS ZINĀTNI	165
4. pielikums. GALVENĀS ZINĀTNISKĀS INSTITŪCIJAS UN IESTĀDES LATVIJĀ	200
5. pielikums. LATVIJAS ZINĀTNES ORGANIZĒŠANĀ IESAISTĪTO PERSONU ALFABĒTISKAIS RĀDĪTĀJS	207

AKTUĀLAIS 2014. GADAM

Ojārs Spārītis

Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents

Godātie kolēģi Latvijā, Eiropas Savienības valstīs un visā plašajā zinātnes Universālā!

Latvijas zinātne ir tik ievērojama, cik liela ir to veidojošo zinātnieku **drosme** iesaistīties prāta divkaujās par strupceļā nonākušu vai pie horizonta tikko manāmu teorētisku problēmu izpēti, **pacietība** meklēt ceļu uz savas zemes garīgā mantojuma izpratni un **talants** sakausēt katra individuālo pieredzi ar visas cilvēces centieniem pārvarēt jaunus izzīņas sliekšņus. **Latvijas**

Zinātņu akadēmija kā valsts zinātnes attīstības politiku veidojoša, zinātniskās pētniecības kvalitāti un intelektuālo izcilību vērtējoša institūcija var būt lepna par to, ka 2015. gadā tā atzīmēs divsimt gadu jubileju kopš akadēmiskās zinātnes sākotnes mūsu zemē, un, atskatoties uz visai sarežģīto pēckara laiku, 2016. gadā svinēs savas dibināšanas septiņdesmitgadi.

Šajā 2014. gadā, kurš pāriet Rīgas kā ievējamu kultūras notikumu piepildīts Eiropas kultūras galvaspilsētas laika nogrieznis, arī Latvijas Zinātņu akadēmija gatavojas Latvijas prezidentūrai Eiropas valstu savienībā un iezīmē sevi tajā kā valsts izcilāko akadēmiskās raudzes intelektuāļu apvienību. Mūsu akadēmijas prestižs balstīts uz 119 īsteno locekļu jeb akadēmiķu un 125 korespondētājlocekļu pleciem, kuri kā lietīšķo zinātņu un dabaszinātņu, kā arī humanitāro un sociālo zinātņu izcilības nodrošina pētījumiem starptautisku konkurētspēju, inovāciju kvalitāti, gan zinātniskās domas nepārtrauktību valsts garīgajā apritē. Latvijas Zinātņu akadēmijas darbības starptautisko dimensiju sekmē 92 ārzemju locekļi, bet par Latvijas zinātniskās domas popularizēšanu un valstij svarīgu kultūras, garīguma, ētikas un nācīgas dzīvotspējas

aspektu izpēti literatūrā, mākslā, kultūras dzīvē un sabiedriskajā darbībā LZA goda locekļa tituls piešķirts 57 mūsu zemē ievērojamām personībām.

Otrais pasaules karš, represijas un vairākkārtēja Latvijas okupācija kopš 1940. gada, kā arī valsts ekonomikas un padomju laikā izveidotās zinātnes sistēmas restrukturizācija ir būtiski vājinājusi tās zinātnieku elites rindas. Tādēļ par vienu no nozīmīgākajiem LZA uzdevumiem ir kļuvusi trimdas latviešu zinātnieku piesaiste dzimtenei ar Pasaules latviešu zinātnieku kongresu organizatorisko palīdzību, gan ar spēcīgāko zinātniski pētniecisko institūtu sekmīgu darbību uzturot dzīvu saikni ar mūsdienu emigrācijas viņu projām aizskaloto zinātnes diasporu. Pēc valsts ekonomiskās nostabilizēšanās un integrēšanās pasaules zinātnes tirgū otrs būtiskākais uzdevums ir Latvijas jaunās paaudzes izcilāko intelektuāļu iekļaušana mūsu zemes un starptautiskajā zinātnieku apritē. Šo darbu veic sekmīgākie zinātniskās pētniecības centri, kuru piesaistītais finansējums palīdz noturēt darbā jaunās pētnieku paaudzes pārstāvjus, kā arī atsaukt no ekonomiskās emigrācijas atpakaļ augstākās kvalifikācijas zinātniekus un ar konkurētspējīgu atalgojumu nodrošināt viņiem pienācīgu dzīves kvalitāti.

Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanai 1992. gadā sekoja zinātnisko institūtu reorganizācija un zinātnes administrēšanas un pakļautības pārnese uz izglītības sistēmu, iekļaujot zinātniekus un pētniecību augstskolu un universitāšu struktūrā. Vairāk nekā 20 neatkarīgās Latvijas pastāvēšanas gados būtiskas pārmaiņas ir notikušas kā ekonomikā, tā arī zinātnē. Jaunā ģeopolitiskā situācija ir likusi Latvijas zinātnēi pārorientēties no austrumiem uz rietumiem, un tajā ir notikusi gan strukturāla evolūcija, gan zināmā mērā ir mainījušās arī pašas nozares. Šīs pārmaiņas vislabāk ļauj fiksēt evolūcija, kas redzama kopš pirmā starptautisku ekspertu 1992. gadā veiktā zinātnes audita un jaunākās – auditorfirmas *Technopolis Group* 2013. gadā veiktās analīzes. Pētījumi rāda, ka divos gadu desmitos ir izbeigusies sadarbība ar bijušās Padomju Savienības industrijas un militārā resora uzņēmumiem, bet saglabājušies kontakti humanitāro nozaru institūtu un augstskolu starpā. Šo saišu vietā ir nākusi sazarota starptautiska kooperācija ar zinātniskajiem institūtiem un augstskolām daudz plašākā valstis un kontinentus aptverošā ģeogrāfijā. Tā sniedz neizmērojamas tehnoloģiskās, praktiskās un avotu pētniecības priekšrocības, kā arī nodrošina Latvijas zinātnieku intelektuāla-

jam produktam lielāku starptautisku atpazīstamību un tuvina zinātnisko darbību uzņēmējdarbībai.

Latvijas zinātne vēl atrodas attīstības un augšanas fāzē, lielākajai daļai zinātnisko institūtu joprojām esot universitāšu un citu augstskolu paspārnē un paliekot par mācību kursu nodrošinātājiem, teorētisku izstrādņu veicējiem. Taču atbilstoši inovatīvo zinātnes nozaru attīstībai un zinātnisko institūtu tieksmei meklēt sadarbību ar komercstruktūrām arī Latvijas zinātniskās institūcijas izstrādā daudz teorētisku un praktisku risinājumu tirgus orientētu pasūtījumu laukā, sadarbojas ar starptautiskiem ražotāju konsorcijiem, ar saviem teorētiskajiem pētījumiem un praktiskajām izstrādņēm operatīvi reaģē uz globālajiem zinātnes izaicinājumiem alternatīvo enerģijas resursu apguves, klimata izpētes, lauksaimniecības, ekoloģijas, vides un dzīvības zinātņu, farmācijas, veselības, sociālo un humanitāro zinātņu sfērā. Atbilstoši starptautiskajam vērtējumam Latvijas zinātnes augstāko potenciālu veido divi desmiti zinātnisko institūciju, no kurām ievērojama daļa savus teorētiskos pētījumus veic, iekļauti Latvijas Universitātes, Rīgas Tehniskās universitātes un Daugavpils Universitātes, kā arī Ventspils Augstskolas struktūrās. Bet tikpat liela daļa ir patstāvīgu pētniecisko institūtu, kuri savu darbību un attīstību nodrošina ar starptautiskiem projektiem un komerciāliem pasūtījumiem un kuru publikācijām svešvalodās ir visaugstākā citējamības un atpazīstamības raudze.

Šādā kontekstā kā potenciāli perspektīvākie Latvijas zinātnes avangarda pārstāvji atzīmējami Latvijas Organiskās sintēzes institūts, Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs, Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts, Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūts, Elektronikas un datorzinātņu institūts, Latvijas Universitātes Datorikas fakultāte, Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts, Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts „BIOR” un vairāki citi pētniecības centri. Izcilības statusa un ekonomiskās patstāvības sasniegšana nozīmē to, ka Latvijas zinātniskajiem institūtiem, kuri veic tirgus orientētus teorētiskos un praktiskos pētījumus, ejams šāds ceļš – ar valsts atbalsta un Eiropas Savienības programmu *Horizonts–2020*, struktūrfondu, ražotāju atbalstu pakāpeniski atsavinoties no universitāšu aizbildniecības, veidojot savas tehnoloģiskās infrastruktūras bāzes, ražotnes un ar savu kapacitāti kā

patstāvīgiem un stipriem spēlētājiem radot inovatīvus produktus un piedaloties pasaules līmeņa zinātniskās domas veidošanā.

Latvijas Zinātņu akadēmija kā valsts pilnvarota zinātnes pārstāvniecības, administrēšanas, arbitražas un kvalifikācijas nodrošinājuma institūcija jau 2013. gadā turpināja intensīvu kursu uz starptautisko sadarbību, augstu vērtējot ikvienu iespēju reprezentēt Latvijas zinātņi pasaulē un palīdzot nodrošināt mūsu zemes zinātniekiem iespējami plašāku partnerību. Ar daudzu pasaules valstu zinātnes administrēšanas un zinātniskās pētniecības centriem Latvijas Zinātņu akadēmiju saista sadarbības līgumi, kuriem pēdējā laikā ir pievienojies jauns līgums ar Gruzijas Nacionālo zinātņu akadēmiju, bet atjaunoti un paplašināti Latvijas–Lietuvas–Taivānas zinātniskās sadarbības atbalsta fonda līgums un līgums ar Azerbaidžānas Nacionālo zinātņu akadēmiju.

Latvijas zinātnes starptautiskajai koordinācijai ārkārtīgi vērtīgs partneris ir Eiropas Savienības zinātņu akadēmiju konsultatīvā padome (EASAC), kura tiešā veidā sadarbojas ar Eiropas Pētniecības padomi, ar tām Eiropas Savienības pārvaldes institūcijām un amatpersonām, kuru pārziņā ir izglītības un zinātnes programmu perspektīvā izstrāde un to finansējums. EASAC lielā mērā izstrādā Eiropas Savienības zinātnes politiku un koordinē zinātņi administrējošo institūciju rīcību, tādēļ 2014. gada 22.–23. maijā šīs organizācijas un Eiropas Pētniecības padomes amatpersonas viesosies Rīgā, lai gadu pirms Latvijas prezidentūras Eiropas Savienībā izzinātu mūsu zemes zinātnes potenciālu, kā arī lai ar dalībvalstu zinātņu akadēmiju vadītājiem pārrunātu globāli aktuālos zinātnes jautājumus.

Eiropas Zinātņu akadēmiju federācijas (ALLEA), kura apvieno 57 zinātņu akadēmijas no 42 Eiropas valstīm, darbība ir īpaši aktivizējusies tās prezidenta Dr. Gintera Štoka (*Stock*) vadībā. Iesaistot darbā dalībvalstu ekspertus, ALLEA vadība uzņemas atbildību par aktuālo zinātnes problēmu pētījumiem un ar izveidoto pastāvīgo komisiju un mainīgo ekspertu intelektuālo līdzdalību izstrādā rekomendācijas jaunu vides stratēģiju īstenošanai, alternatīvo enerģijas resursu meklējumiem, zinātniskās informācijas aprites risku un perspektīvas modelēšanai, kā arī partneru iepazīstināšanai ar finansējuma piesaistes iespējām sociālajām un humanitārajām nozarēm ES programmā *Horizonts-2020*.

Latvijai, 2015. gada pirmajā pusē uzņemoties atbildīgo misiju kā Eiropas Savienības prezidējošajai valstij, tiks pievērsta liela starptautiskā uzmanība. Šajā fokusā atradīsies arī Latvijas Zinātņu akadēmija, kura 20. un 21. aprīlī viesmīlīgi vērs durvis XIV Baltijas zemju intelektuālās sadarbības konferencei ar plašu programmu, kuras aspekti ir aktuāli kā Baltijas jūras reģiona, tā arī pārējām Eiropas valstīm. Atskatoties uz 200 gadiem kopš akadēmiskās zinātniskās darbības sākotnes Latvijā, konferencē tiks pieminēta 1815. gadā dibinātā Kurzemes Literatūras un mākslas biedrība, kuras loma zinātnes veicināšanā ir iekļauta UNESCO atzīmēto ievērojamāko notikumu kalendārā. Taču, modelējot zinātniskās pētniecības rītdienu, konference pievērsīs īpašu uzmanību reģiona zemju garīgo vērtību un tradīciju pēctecībai, demogrāfisko un dabas resursu ilglaiķībai, kā arī sabiedrības iespējām reģionā īstenot progresīvu lauksaimniecības, dabaszinātņu, tehnoloģiju attīstības, kā arī veselības un sociālo politiku.

Šis un arī nākamais gads būs bagāts ar zinātnes dzīvei nozīmīgiem notikumiem, kuri veidos pamatu mūsu valsts saimnieciskajā dzīvē tik ilgi gaidītajai ekonomiskajai augšupejai. Taču – kāds būs šis pamats? No kādiem materiāliem tas tiks veidots un ar ko cementēts? Tieši tāpēc es aicinu visu Latvijas zinātnieku saimi ne tikvien būt aktīviem savas nozares sasniegumu kaldinātājiem, bet mūsu straujajā ikdienā ieņemt sociāli drosmīgu stāju un par savu zinātnieka misiju uzskatīt domāšanu arī ekonomiskās kategorijās.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS STRUKTŪRAS

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050
Tel.: 67225361. Fakss: 67821153. E pasts: lza@lza.lv

Prezidents	Ojārs Spāritis
Viceprezidents	Juris Ekmanis
Viceprezidents	Tālavš Jundzis
Ģenerālsēkretārs	Valdis Kampars
Ārlietu sēkretārs	Andrejs Siliņš
<i>Prezidenta sēkretāre</i>	Dace Govinčuka

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS SENĀTS

Senāta priekšsēdētājs **Jānis Stradiņš**

Senāta locekļi

Mārcis Auziņš	Valdis Kampars	Dace Markus
Jānis Bērziņš	Raita Karnīte	Tālis Millers
Juris Borzovs	Jānis Kloviņš	Baiba Rivža
Juris Ekmanis	Vija Kluša	Andrejs Siliņš
Elmārs Grēns	Māris Kļaviņš	Ojārs Spāritis
Viktors Hausmanis	Ivars Knēts	Pēteris Šipkovs
Ilga Jansone	Māris Knite	Arnis Treimanis
Juris Jansons	Tatjana Koķe	Raimonds Valters
Tālavš Jundzis	Maija Kūle	Guntis Zemītis
Ivars Kalviņš	Ivars Lācis	

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS PREZIDIJS

Prezidijs priekšsēdētājs **Ojārs Spāritis**

Prezidijs locekļi

Juris Ekmanis	Valdis Kampars	Andrejs Siliņš
Juris Jansons	Raita Karnīte	Jānis Stradiņš
Tālavš Jundzis	Jānis Kristapsons	Raimonds Valters
	Baiba Rivža	

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS VALDE

Valdes priekšsēdētājs **Valdis Kampars**

Valdes priekšsēdētāja vietnieks **Raimonds Valters**

Valdes locekļi

Jānis Bērziņš

Juris Jansons

Baiba Rivža

Juris Ekmanis

Raita Karnīte

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS UZRAUDZĪBĀS PADOME

Padomes priekšsēdētājs **Juris Krūmiņš**

Padomes locekļi

Jānis Guntis Bērziņš

Daina Kārkliņa

Andris Ozols

Gunārs Duburs

Ārija Meikališa

Nikolajs Vedernikovs

Žurnāls “LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS VĒSTIS”

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67229830. Fakss: 67821153. E pasts: vestis@lza.lv; proceed@lza.lv

<http://www.lza.lv/vestis/vestis.htm>

Galvenais redaktors **Arno Jundze**

Redakcijas padomes priekšsēdētājs **Tālavš Jundzis**

Redakcijas padomes priekšsēdētāja vietnieks **Īzaks Rašals**

“A” daļa (humanitārās un sociālās zinātnes)

Redakcijas kolēģijas vadītājs **Saulvedis Cimermanis**

Redaktore **Anastasija Brice**

“B” daļa (dabaszinātnes, eksaktās, tehniskās un lietišķās zinātnes)

Redakcijas kolēģijas vadītājs **Īzaks Rašals**

Redaktore **Antra Legzdiņa**

* * *

Valsts Zinātniskās kvalifikācijas komisija

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67223931. Fakss: 67821153. E pasts: alma@lza.lv

Komisijas priekšsēdētājs LZA īst.loc. Raimonds VALTERS

Zin. sekretāre *Dr.chem.* Alma EDŽIŅA

Valsts Emeritēto zinātnieku padome

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67220725. Fakss: 67821153. E pasts: chem@lza.lv

Padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc. Raimonds VALTERS

Zin. sekretāre *Dr.chem.* Baiba ĀDAMSONE

Eiropas programmu centrs

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel./fakss: 67227790. E pasts: maija.bundule@lza.lv

Centra vadītāja *Dr.biol.* Maija BUNDULE

LZA Sertifikācijas centrs

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel./fakss: 67212807. E pasts: certcn@latnet.lv. <http://www.sertifikācijascentrs.lv/>

Direktors LZA īst.loc. Imants MATĪSS

LZA Baltijas stratēģisko pētījumu centrs

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel./fakss: 67227555. E pasts: bspc@lza.lv

Direktors LZA īst.loc. Tālavš JUNDZIS

LZA Zinātnes un tehnoloģijas pētniecības centrs

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67223567, 67225175. Fakss: 67821153. E pasts: jtk@lza.lv

http://ww3.lza.lv/csts/ztpc_galv.htm

Vadītājs LZA kor.loc. Jānis KRISTAPSONS

LZA Terminoloģijas komisija

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67225879. E pasts: konsultacija@valoda.lv

<http://termini.lza.lv>

Priekšsēdētājs *Dr.philol.* Juris BALDUNČIKS

LZA un LZP Ētikas komisija

Akadēmijas laukumā 1, Rīga LV 1050

Tel.: 28385810.

Priekšsēdētāja LZA īst.loc. Maija KŪLE

AKADĒMIJAS PERSONĀLS

Sekretariāts Fakss: 67821153

Prezidenta sekretāre **Dace Govinčuka** Tel.: 67225361. E pasts: lza@lza.lv

Senāta priekšsēdētāja palīdzē **Dzintra Cēbere** Tel.: 67225764. E pasts: lza@lza.lv

Personāla speciāliste **Ināra Augule** Tel.: 67225764, 67225361. E pasts: lza@lza.lv

Zinātniskais sekretariāts Fakss: 67821153.

Prezidenta padomnieks LZA kor.loc. **Jānis Kristapsons**

Tel.: 67223567. E pasts: jtk@lza.lv

Senāta zinātniskā sekretāre *Dr.chem.* **Alma Edžiņa**

Tel.: 67223931. E pasts: alma@lza.lv

Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas zinātniskā sekretāre

Dr.sc.ing. **Sofja Negrejeva** Tel.: 67223633. E pasts: fizteh@lza.lv

Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas zinātniskā sekretāre

Dr.hist. **Ilga Tālberga** Tel.: 67225889. E pasts: humana@lza.lv

Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas zinātniskā sekretāre

Dr.chem. **Baiba Ādamsonē** Tel.: 67220725. E pasts: chem@lza.lv

Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļas zinātniskā sekretāre

Mg. **Kristīne Polačenko** Tel.: 67223448. E pasts: lmzn@lza.lv

Starptautiskie sakari Fakss: 67821153.

Prezidenta padomniece *Dr.geogr.* **Anita Draveniece**

Tel.: 67227391. E pasts: int@lza.lv

Ārējo sakaru organizators **Kristaps Broks** Tel.: 67227391. E pasts: int@lza.lv

Lietu pārvalde Fakss: 67221287.

Lietu pārvaldnieks **Vitālijs Kozlovskis** Tel.: 67222817. E pasts: daina@lza.lv

Augstceltnes direkcijas vadītājs **Valdemārs Suveizdis**

Tel.: 67226539. E pasts: daina@lza.lv

Informācijas tehnoloģiju pakalpojumu vadītājs

Dr.sc.comp. **Elmārs Lange** Tel.: 67225241. E pasts: elmars.lange@lza.lv

Galvenā grāmatvede **Ludmila Helmane**

Tel.: 67228508. E pasts: daina@lza.lv; beatrise@lza.lv

Galvenā arhiviste **Rūta Skudra** Tel.: 67225793. E pasts: arhivs@lza.lv

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS ZINĀTNISKĀ UN ĪRANIZATORISKĀ DARBĪBA 2013. GADĀ

NOZĪMĪGI NOTIKUMI LATVIJAS ZINĀTNĒ UN LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJĀ

Latvijas Zinātnu akadēmijas darbība ir cieši saistīta ar visām norisēm Latvijas zinātnē un Latvijā kopumā.

Apkopojot iesniegtos universitāšu, zinātnisko institūtu un centru priekšlikumus, Latvijas Zinātnu akadēmija nosaukusi nozīmīgākos Latvijas zinātnes sasniegumus 2013. gadā.

Teorētiskajā zinātnē

- **Izcili rezultāti kvantu skaitļošanas teorijā. Izveidoti algoritmi kvantu datoriem, būtiski paātrinot datu apstrādi un palielinot kvantu datoru pielietošanas iespējas.** Akad. Andris Ambainis (LZA Lielā medaļa 2013. gadā, Eiropas grants kā vienam no 300 Eiropas izcilākajiem pētniekiem), Latvijas Universitāte.

- **Izstrādāta kvantu sūkņu teorija un tās pielietojums nanoelektronikā, kas tiek izmantots Eiropas galvenajās metroloģijas laboratorijās.** LZA kor.loc. Vjačeslavs Kaščejevs (vienīgais Austrumeiropas zinātnieks, kas nominēts pasaules izcilnieku grupā *Jauno līderu sanāksmē* Pasaules Ekonomikas forumā), Latvijas Universitāte.

- **Veikti vispusīgi pētījumi šūnu bioloģijā un ļaundabīgo audzēju molekulāro pamatu izzināšanā, paverot principiāli jaunās iespējas vēža ārstēšanā.** Akad. Jekaterina Ērenpreisa (LR Ministru kabineta balva 2013. gadā), Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs.

- **Tematiski vienotā monogrāfiju ciklā pabeigts ilggadējs pētījums Baltijas jūras piekrastes tautu kultūras apzināšanā, skatot jūru un tās elementus kā iedzīvotāju identitātes nozīmīgu daļu monogrāfijā “Jūra latviešu valodā un folklorā”.** LZA kor.loc. Benita Laumane, Liepājas Universitāte.

Praktiskajos lietojumos

• **Pabeigta jaunas oriģinālas kardioprotektīvas zāļu kandidātvielas ķīmiskā un eksperimentālā izpēte, kas ļauj uzsākt šīs vielas klīniskos pētījumus.** Akad. Maija Dambrova, *Dr. Solveiga Grīnberga*, akad. Ivars Kalviņš, *Dr. Jānis Kūka*, *Dr. Edgars Liepiņš*, *Dr. Daina Loļa*, *Dr. Einārs Loža*, LZA kor.loc. Osvalds Pugovičs, *Dr. Reinis Vilšķersts*; *Dr. Ilmārs Stonāns*; Latvijas Organiskās sintēzes institūts, a/s Grindeks.

• **Izstrādāti un ieviesti jauni dabiskus glikopeptīdus saturoši uzturbagātinātāju sastāvi, kas lietojami onkoloģijā un virusoloģijā.** *Dr. Jevgenijs Jermolajevs*, *Lilija Peškova*, *Guntis Vītols*, *Dr. Simona Doniņa*; Rīgas Stradiņa universitātes A. Kirhenšteina Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūts.

• **Sintezēti un izpētīti oriģinālas struktūras organiskie stikli lietojumam fotonikas ierīcēs.** LZA kor.loc. Valdis Kokars, akad. Valdis Kampars, Kaspars Traskovskis, Elmārs Zariņš, Lauma Laipniece; *Dr. Aivars Vembris*, *Andrejs Tokmakovs*, LZA kor.loc. Mārtiņš Rutkis; Rīgas Tehniskā universitāte, LU Cietvielu fizikas institūts.

• **Izpētīts pretestības pārslēgšanas mehānisms funkcionālos materiālos, paverot iespējas terabitu atmiņas izgatavošanai.** Akad. Juris Purāns, LZA kor.loc. Aleksejs Kuzmins, akad. Jevgenijs Kotomins, *Dr. Aleksandrs Kalinko*; LU Cietvielu fizikas institūts.

• **Izstrādāta jauna optiskās diagnostikas un monitoringa metode un radītas ierīces ādas melanomas bezkontakta noteikšanai.** Akad. Jānis Spīgulis, *Dr. Uldis Rubīns*, *Dr. Edgars Kviēsis-Kipge* un *Oskars Rubenis*; Latvijas Universitāte.

• **Sastādīta un publicēta “Lielā ķīniešu – latviešu vārdnīca”, kas satur arī plašu kultūrvēsturisku komentāru.** *Dr.h.c. Pēteris Pildegovičs*, Latvijas Universitāte.

• **Pabeigts pētījums par bioloģiski aktīvajām vielām pārtikas produktos, to fasēšanai un uzglabāšanai lietojot jaunākās iepakojuma tehnoloģijas, garantējot augstu kvalitāti un drošu realizācijas termiņu.** *Dr. Evita Straumīte*, *Dr. habil. Lija Dukaļska*, *Dr. Sandra Muižniece-Brasava*; Latvijas Lauksaimniecības universitāte.

Latvijā notikušas vairākas augsta prestiža zinātniskās konferences, to skaitā:

- Paula Valdena 8. Simpozījs organiskajā ķīmijā (13. un 14. maijā)
- Starptautiska medicīnas konference *IMM-Rīga2013* (14. un 15. jūnijā)
- Jāņa Endzelīna 140. dzimšanas dienas atcerei veltīta starptautiska zinātniska konference „Baltu valodas: vēsture un aktuālie procesi” (21. un 22. februārī)
- Letonikas 5. kongress “Pētījumi par nacionālo identitāti: paveiktais un darāmais” (28.–30. oktobrī)
- Eiropas teorētiskās datorzinātnes asociācijas biedru konference ICALP 2013 (8.–12. jūlijā)

- LZA Senāta sēdē 8. janvārī notika 2012. gada 29. novembrī jaunieievēlētā akadēmijas prezidenta profesora Ojāra Spāriša inaugurācija un prezidenta pilnvaru pieņemšana.

2013. gads Latvijas Zinātņu akadēmijai un Latvijas zinātnei kopumā saistās ar vairākām būtiskām organizatoriskām darbībām:

- Latvijas zinātnes starptautiskais izvērtējums;
- risinājumu meklēšana sakarā ar ārkārtīgi samazināto Latvijas zinātnes finansējumu;
- gatavošanās ES kopējā zinātnes budžeta un ES struktūrfondu nākamajam ciklam (2014–2020);
- Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādņu izstrāde 2014.–2020. gadam;
- Latvijas zinātnes prioritāšu noteikšana nākamajam četru gadu ciklam (2014–2017) un attiecīgi jaunu valsts programmu izstrāde.

Latvijas zinātnes starptautiskā izvērtējuma galvenie secinājumi un ieteikumi (izvilkti no izvērtējuma dokumenta 2014. gada 20. janvāra melnraksta):

- Pētījumu finansējums ir absolūti nepietiekams; neveicot ievērojamus ieguldījumus pētniecībā un augstākajā izglītībā, būs neiespējami izveidot modernu un ilgtspējīgu tautsaimniecību. Taču vēl akūtāka

problēma ir cilvēkresursu nepietiekamība zinātnē, kas apgrūtina ne vien Latvijā, bet arī citur pasaulē radīto jauno zināšanu izmantošanu.

- Šobrīd galvenais finansējuma avots ir ES struktūrfondi. Latvijas zinātnes valsts budžeta institucionālajam finansējumam jābūt vismaz 50% no kopējā finansējuma, bet šobrīd universitātēs tas ir tikai 17%.
- Cilvēkresursi zinātnei ir problēma. Atzinīgi vērtējams tas, ka ir jauna pētnieku un doktorantu paaudze, tomēr nepieciešami pasākumi, lai šīs paaudzes zinātniekiem sniegtu atbalstu palikšanai nozarē.
- Latvijā vērojama izglītības un pētniecības nošķirtība. Tik mazā valstī kā Latvija ir problemātiski uzturēt universitāšu un zinātnisko institūtu sistēmas, nodrošinot attīstībai nepieciešamo kritisko masu abās sistēmās.
- Latvijas izglītības un pētniecības sistēmas fragmentācija, kas ir pretēji tam, kas nepieciešams mazas valsts zinātnes sistēmas attīstībai.
- Latvijas zinātnes sistēmai ir nepieciešama lielāka internacionalizācija.
- Latvijas pētniecība ir pietiekami plaša: kompetence ir daudzās problēmās.
- Jāatbalsta lielāku centru un grupu veidošana.
- Vēlams ciešāka koordinācija inovācijas un pētniecības veicināšanas instrumentu izmantošanā.
- Jāpārskata Latvijas Zinātņu akadēmijas loma Latvijā ar mērķi vērst tās misiju uz Latvijas zinātnes nozīmīguma un likumības palielināšanu.

Valdība 21. janvārī pieņēma zināšanai Izglītības un zinātnes ministrijas iesniegto informatīvo ziņojumu un uzdeva ministrijai līdz 2014. gada 1. jūlijam iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā informatīvo ziņojumu par Latvijas zinātnes strukturālo reformu īstenošanu līdz 2015. gada 1. jūlijam.

2014. gada 18. februārī Akadēmijas senāta sēdē notika diskusija par Latvijas zinātnisko institūtu izvērtējumu un tā atspoguļojumu masu saziņas līdzekļos. Tika norādīts uz nepilnībām izvērtējuma procesa sagatavošanā un veikšanā un rezultātu interpretācijā, kā arī uz to, ka preses konference par izvērtējuma rezultātiem tika sasaukta divas nedēļas pirms tam, kad ar rezultātiem iepazīstināja pašus zinātniekus. Senāta sēdē tika runāts par mācībām institūtiem un zinātniekiem, kas izriet no šāda starptautiskā izvērtējuma procesa un tā rezultātiem: vairāk jāpublicējas starptautiskos žurnālos, labāk jāpasniedz sava darbība un rezultāti.

Kopējais valsts finansējums zinātniski pētnieciskajam darbam 2008. gadā bija 67,0 milj. eiro, bet 2012. gadā tikai 34,7 milj. eiro. Analīze rāda, ka Nacionālajā attīstības plānā ierakstītais kontrolskaitlis 2020. gadam – zinātnes finansējums 1,5% no iekšzemes kopprodukta – sasniegts netiks. Šī problēma visu 2013. gadu bija Zinātņu akadēmijas un citu ar zinātņi saistītu organizāciju uzmanības centrā. Tomēr jāatzīst, ka gada laikā progress nav panākts.

- Latvijas Zinātņu akadēmijā 6. februārī notika parlamenta Izglītības un zinātnes komisijas (vadītāja – profesore Ina Druviete) izbraukuma sēde. Piedalījās izglītības un zinātnes ministrs *PhD* Roberts Ķīlis, departamenta direktore Lauma Sika, Latvijas izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības vadītāji, zinātnisko institūtu direktori, zinātnieki. Darba kārtībā bija jautājums par Latvijas zinātnes finansējumu un ilgtspējīgu attīstību. Komisija ieteica palielināt zinātnes finansējumu. Ministrs R. Ķīlis informēja, ka zinātnes finansējuma palielinājums šobrīd nav paredzēts. Ministrs piebilda, ka zinātniekiem ir iespēja meklēt citu darba devēju.
- Zinātņu akadēmijas Senāts 12. februāra sēdē pieņēma lēmumu par Latvijas zinātnes politiku un finansējumu. Lēmumā uzsvērts, ka tikai steidzama un radikāla parlamenta un Izglītības un zinātnes ministrijas rīcība var aizkavēt spējīgu Latvijas pētnieku, īpaši jauno zinātnieku, aizplūšanu no Latvijas zinātnes un nodrošināt Latvijas zinātnieku sekmīgu līdzdalību ES 7. Ietvarprogrammā un jaunajā ES programmā *Horizonts 2020*.
- Latvijas galvenajām amatpersonām A. Bērziņam, S. Āboltiņai, V. Dombrovskim adresēta Latvijas zinātnieku atklāta vēstule tika apspriesta un apstiprināta LZA pilnsapulcē 2013. gada 4. aprīlī, to parakstīja praktiski visi zinātnieki.
- Lai apspriestu Latvijas zinātnes aktuālos jautājumus, Valsts prezidents Andris Bērziņš 9. maijā tikās ar LZA vadības un Senāta pārstāvjiem. LZA pārstāvji lūdza Valsts prezidentu aktīvi iesaistīties, lai mainītu attieksmi pret investīcijām zinātnē un kā valsts budžeta prioritāti sāktu īstenot ilgtspējīgas zinātnes, augstākās izglītības un inovācijas politiku Latvijā, kura atbilst Eiropas Savienības un Latvijas attīstības mērķiem.
- “Par finansējuma piešķiršanu zinātniskās un akadēmiskās darbības nodrošināšanai” – šādu vēstuli LR Ministru prezidentam Valdim Dombrovskim, tiekoties ar viņu 28. augustā, Latvijas zinātnieku vārdā

nodeva LZA prezidents Ojārs Spārītis, LZP priekšsēdētājs Andrejs Siliņš un citi Latvijas zinātnes un augstākās izglītības organizāciju vadītāji. Tika pārrunātas zinātnes problēmas un to iespējamie risinājumi.

- 2013. gada laikā praktiski nenotika nekāda jauna organizatoriska virzība agrākos gados iedibināto valsts nozīmes pētniecības centru jomā.
- Ar nokavēšanos tika izsludināta gatavošanās jauna četru gadu (2014–2017) cikla valsts pētījumu programmām. Lai nepārtrauktu pētniecības procesu, iepriekšējā cikla (2010–2013) programmas tika pagarinātas par četriem mēnešiem. Pagaidām nav izdevies optimizēt valsts pētījumu programmu regulāru finansēšanas nodrošinājumu: iesākoties jaunam gadam, nav pabeigta iepriekšējā gada rezultātu izvērtēšana un finansēšana tiek uzsākta ar 2–3 mēnešu kavēšanos.
- Divas reizes mainījās Izglītības un zinātnes ministrijas vadība: 2013. gada 2. maijā – 2014. gada 21. janvārī ministrs bija *Dr. Vjačeslavs Dombrovskis*. Kopš 2014. gada 22. janvāra ministre ir LZA kor.loc. Ina Druvieta – pirms tam Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas priekšsēdētāja, agrāk izglītības un zinātnes ministre (2004. g. dec. – 2006. g. apr.). Ministrijas valsts sekretāre kopš 2013. gada 8. janvāra ir Sanda Liepiņa. Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta direktore kopš 2013. gada 15. maija ir *Dr. Agrita Kiopa*.

Sekmīgi beigusies kārtējā četru gadu cikla (2010–2013) piecu valsts pētījumu programmu izpilde. Viens no programmas *Nacionālā identitāte* rezultātiem bija četrspējumu izdevums “Latvieši un Latvija” (galvenais redaktors – Jānis Stradiņš). Izdevumu atzinīga novērtēja kolēģi – zinātnieki, visa Latvijas sabiedrība. Šāds veikums iezīmēja jaunu, augstāku prasību līmeni rezultātiem humanitāro zinātņu jomā.

2013. gads bija akadēmiķa Jāņa Stradiņa gads. Sakarā ar viņa 80. dzimšanas dienu notika divas īpaši nozīmīgas zinātniskās konferences:

- Ekspertu diskusija “Kāpēc mūslaiku zinātnieki varētu vēlēties dzīvot apgaismības laikmetā?” (Rundāles pils muzejā 4. oktobrī).
- Konference „Zinātnes un kultūras mijiedarbība Latvijā un pasaulē” (Rīgā, Mazajā Ģildē, 10. decembrī).

Šajās konferencēs akadēmiķis, kā vienmēr, uzstājās ar izciliem analītiskiem referātiem. Jubilāru personīgi apsveica Valsts prezidents Andris

Bērziņš, Saeimas priekšsēdētāja Solvita Āboltiņa, Ministru prezidents Valdis Dombrovskis, zinātnieki, sabiedrība. Par godu jubilejai izdotas grāmatas, organizētas izstādes.

- Notika LZA svinīga sēde, veltīta 2012. gada Latvijas zinātnes sasniegumiem: autori sniedza īsas prezentācijas un saņēma LZA diplomus. Presē tika atzīmēts, ka zālē bija daudz jaunu cilvēku, jo vairākos autoru kolektīvos jauni bija ne tikai locekļi, bet arī vadītāji (17. janvārī).
- Valsts prezidente (1999–2007), LZA īstenā locekle Vaira Vīķe–Freiberģa ievēlēja par Pasaules līderu alianses „Madrīdes klubs” prezidenti (9. decembrī)
- 11.–13. septembrī Daļānā (Ķīna) Pasaules Ekonomikas foruma ietvaros notiekošajā Jauno līderu sanāksmē (*Annual meeting of the New Champions 2013*), kurai šogad tika nominēti 40 izcilākie jaunie zinātnieki no inženierzinātņu un tehnoloģiju jomas, bija arī Latvijas Zinātņu akadēmijas par sasniegumiem kvantu nanoelektronikā nominētais Latvijas Universitātes kvantu fiziķis Vjačeslavs Kaščejevs Starp apbalvotajiem V. Kaščejevs bija vienīgais no Austrumeiropas valstīm.
- 28.–29. janvārī Lietuvas, Latvijas, Igaunijas, Somijas, Norvēģijas zinātņu akadēmiju delegācijas tikās Tallinā, Baltijas 13. intelektuālās sadarbības konferencē. Konferences tēma – “Eiropas zinātnes telpa un mazās valstis”. Referātus no Latvijas Zinātņu akadēmijas nolasiņa profesori Andrejs Siliņš, Andris Šternbergs un LZA goda doktors Bruno Deksnis.
Konferences laikā tika pasniegtas Baltijas zinātņu akadēmiju medaļas: no Latvijas to saņēma akadēmiķis Andris Šternbergs (Cietvielu fizikas institūts) par ilggadēju un starptautiski atzītu veikumu materiālzinātnē.
- 27. septembrī daudzās Latvijas zinātniskajās iestādēs notika “Zinātnieku nakts” ar devīzi “Ūdens noslēpumi”, ar Eiropas Komisijas atbalstu tāda rīkota vienlaikus 35 valstīs. Francijas institūta Latvijā organizētā interaktīvā izstāde “Ko mēs zinām par ūdeni?” Latvijas Zinātņu akadēmijā bija atvērta līdz 12. oktobrim.
- Vairāki pasākumi bija veltīti izcilā Latvijas ķīmiķa Paula Valdena (1863–1957) 150. gadadienai (iekļauta UNESCO atceres dienu kalendārā): 13.–14. maijā Rīgas Tehniskajā universitātē notika tradicionālais starptautiskais Paula Valdena 8. Simpozījs organiskajā ķīmijā; 26. jūlijā – P. Valdena dzimšanas dienā – notika P. Valdena ielas atklāšana

Rīgā un Valmierā, P. Valdena piemiņas vietu apmeklējumi, piemiņas plāksnes atklāšana pie P. Valdena dzimtajām mājām.

- Parakstīta Vienošānās par LZA un Latvijas Jauno zinātnieku apvienības sadarbību (19. novembrī).

Uz 2014. gada 1. martu Latvijas Zinātņu akadēmijai ir 28 spēkā esoši zinātniskās sadarbības dokumenti ar citu valstu zinātņu akadēmijām, mūsu akadēmija darbojas septiņās starptautiskajās zinātniskajās organizācijās. 2013. gadā šie kontakti intensificējās.

- Gruzijas Nacionālās zinātņu akadēmijas prezidents Giorgi Kvesitadze ieradās vizītē Latvijas Zinātņu akadēmijā pēc prezidenta O. Spārīša ielūguma, lai iepazītos ar Latvijas Zinātņu akadēmijas darbību, ar zinātnes stāvokli Latvijā. Abi prezidenti parakstīja līgumu par zinātnisko sadarbību starp abām akadēmijām (18. jūlijā).
- 2014. gada 15.–16. janvārī prezidents O. Spārītis bija vizītē Azerbaidžānas Nacionālajā zinātņu akadēmijā Baku un kopā ar akadēmijas prezidentu Akifu Alizadi parakstīja Memorandu par divpusējas sadarbības attīstīšanu zinātnes un inovācijas jomā.

Latvijas Zinātņu akadēmija piedalījās šādos starptautiskajos pasākumos:

- Eiropas zinātņu akadēmiju asociācijas ALLEA ģenerālajā asamblejā Berlīnē (28.–30. aprīlī, piedalījās prezidents O. Spārītis).
- Eiropas Savienības zinātņu akadēmiju konsultatīvās padomes EASAC pavasara sēdē Hallē (6.–7. jūnijā, piedalījās prezidents O. Spārītis).
- EASAC rudens sēdē Romā (5.–6. decembrī, piedalījās prezidents O. Spārītis).
- Starptautiskās padomes zinātnei Eiropas reģionālās nodaļas (*International Council for Science*) ikgadējā sanāksmē Prāgā (30. septembrī – 1. oktobrī, piedalījās prezidenta padomniece Dr. A. Draveniece).
- Starptautiskās humanitāro zinātņu akadēmiju apvienības UAI 87. Ģenerālajā asamblejā Maincā (12.–17. maijā, piedalījās ist.loc. B. Kalnačs).
- 10. pasaules forumā „Zinātne un tehnoloģija sabiedrībā” Kioto (6.–8. oktobrī, piedalījās prezidents O. Spārītis).
- Armēnijas Nacionālās zinātņu akadēmijas 70. gadadienas konferencē Erevānā (15.–16. oktobrī, piedalījās prezidents O. Spārītis).

- Baltkrievijas Nacionālās zinātņu akadēmijas 85. gadadienas konferencē Minskā (2014. gada 23.–24. janvāri, piedalījās īst.loc. B. Rivža).

Latvijas Zinātņu akadēmija 2014.–2015. gadā uzņems divus starptautiskus pasākumus:

- Eiropas Savienības zinātņu akadēmiju konsultatīvās padomes EASAC 2014. gada pavasara sēdi Rīgā 22.–23. maijā;
- Baltijas Intelektuālās sadarbības 14. konferenci Rīgā 2015. gada 20.–21. aprīlī.
- 20. martā un 10. aprīlī LZA viesi bija 25 valstu vēstnieki un vēstniecību darbinieki, noklausījās akadēmijas zinātņu nodaļu priekšsēdētāju un akadēmijas locekļu informāciju par zinātniskajiem pētījumiem Latvijā.
- LZA īstenie locekļi Andris Caune un Ēvalds Mugarēvičs apbalvoti ar Lietuvas Labā Bruņinieka krustu.

Pārskatu sastādīja LZA kor.loc. Jānis Kristapsons

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMĪJAS PILNSAPULCES

2013. gadā notika divas LZA pilnsapulces.

Pavasara pilnsapulce 4. aprīlī

Pilnsapulcē piedalījās LZA locekļi, LR aizsardzības ministrs LZA korespondētāj-loceklis Artis Pabriks, LR Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretāra vietniece Lauma Sika, Saeimas pārstāvji, LZA locekļi, arodbiedrības pārstāvji, pārstāvji no zinātniskajiem institūtiem un augstskolām, LZA balvu laureāti. Pilnsapulci atklāja LZA prezidents Ojārs Spārītis, aicinot ar klusuma brīdi pieminēt 2012. gadā aizsaulē aizgājušos Akadēmijas īstenos, ārzemju, goda locekļus un korespondētājlocekļus. Savos ievadvārdos prezidents O. Spārītis ironizējot citēja izglītības un zinātnes ministra R. Ķīļa teikto intervijā „Latvijas Avīzē” par to, ka Latvijā nav zinātnes politikas. O. Spārītis sacīja, ka konceptuālu un ilgspējīgu zinātnes politiku nav spējusi piedāvāt neviena valsts institūcija, bet zinātnieku ierosinājumi tiek noraidīti. Savā uzrunā LR aizsardzības ministrs LZA korespondētājloceklis Artis Pabriks aicināja zinātniekus vairāk sadarboties ar Aizsardzības ministriju, jo zinātne bieži attīstās, attīstot militārās tehnoloģijas. Bija paredzēta izglītības un zinātnes ministra Roberta Ķīļa uzruna, bet slimības dēļ ministrs nebija ieradies. Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretāra vietniece Lauma Sika atzina, ka Latvijas zinātniekiem, kuri strādā hroniska nepietiekama finansējuma apstākļos, tomēr ir ar ko lepoties, taču aizrādīja par sadrumstalotību un mērķu trūkumu, un apgalvoja, ka tiek plānots palielināt valsts finansējumu zinātnei jau no 2014. gada par 5 miljoniem Ls, pēc tam ar katru gadu vēl vairāk.

Tika pasniegta LZA Lielā medaļa, kas 2012. gadā piešķirta akadēmiķim Paulam Pumpēnam par nozīmīgu ieguldījumu molekulārajā virusoloģijā un jaunas pētnieku paaudzes audzināšanā. *Laudatio* P. Pumpēnam sacīja akadēmiķis E. Grēns. Tika pasniegtas LZA vārdbalvas – Raiņa balvu saņēma LZA goda loceklis Jānis Strupulis, Artura Balklava balvu zinātnes popularizēšanā žurnālists Voldemārs Hermanis, Kārļa Ulmaņa balvu LU Latvijas vēstures institūta pētniece *Dr.hist.* Daina Bleiere, Gustava Vanaga balvu *Dr.chem.* Valerjans Kauss, kā arī trīs vārdbalvas jaunajiem zinātniekiem. Emīlijas Gudrinieces balvu ķīmijā saņēma J. Mackeviča, M. Straumaņa-A. Ieviņa balvu ķīmijā E. Priede, divi jauni fizikas doktori – J. Zavickis un A. Kaļinko saņēma Ludviga un Māra Jansonu balvu. Uzņēmēji Atis Sausnītis un Ivars Strautiņš saņēma LZA goda mecenāta diplomu par atbalstu Zinātņu akadēmijai.

Pēc balvu pasniegšanas pilnsapulces dalībnieki apsprieda un atbalstīja atklātās vēstules pieņemšanu valsts augstākajām amatpersonām, lai aicinātu radikāli mainīt attieksmi pret investīcijām nacionālajā zinātnē, augstākajā izglītībā un inovācijā un

beidzot sāktu īstenot ilgspējīgu zinātnes politiku Latvijā. Apspriešanā piedalījās akadēmiķis Andrejs Siliņš, Jauno zinātnieku apvienības prezidents Gatis Krūmiņš, Latvijas Mākslas akadēmijas prorektors studiju un zinātniskajā darbā, asociētais profesors Andris Teikmanis, akadēmiķe Baiba Rivža, LZA korespondētājloceklis Pēteris Trapencieris, Nacionālā kontaktpunkta vadītājs Arnolds Ūbelis, LIZDA pārstāve Ilze Trapenciere, akadēmiķis Andris Zicmanis. Atklāto vēstuli parakstīja 120 sēdes dalībnieki.

Pārskatu par Akadēmijas darbību 2011. gadā sniedza ģenerālsekretārs akadēmiķis Valdis Kampars un Uzraudzības padomes priekšsēdētājs akadēmiķis Juris Krūmiņš. Būtiski trūkumi LZA darbībā pārskata gadā netika konstatēti. Pilnsapulce, atklāti balsojot, apstiprināja abus ziņojumus.

Rudens pilnsapulce 28. novembrī

Pilnsapulcē piedalījās LR izglītības un zinātnes ministrs Vjačeslavs Dombrovskis, LZA locekļi, pārstāvji no zinātniskajiem institūtiem un augstskolām.

Ar ievadvārdiem pilnsapulci atklāja LZA prezidents Ojārs Spārītis. Pilnsapulci uzrunāja LR izglītības un zinātnes ministrs Vjačeslavs Dombrovskis un pasniedza LR Ministru kabineta Atzinības rakstus akadēmiķim Oļģertam Krastiņam un LU asociētajam profesoram Vjačeslavam Kaščejevam.

Tika pasniegta LZA Lielā medaļa, kas 2013. gadā piešķirta akadēmiķim Andrim Ambainim par izciliem rezultātiem kvantu skaitļošanas teorijā.

Laudatio A. Ambainim sacīja akadēmiķis R.M. Freivalds. A. Ambainis sniedza izcilu akadēmisko lekciju „Kvantu skaitļošana: starp datorzinātni, fiziku un matemātiku”. Pilnsapulci uzrunāja arī Jelgavas pilsētas mērs Andris Rāviņš. Sekoja LZA jaunu locekļu vēlēšanas, balsu skaitīšanas laikā notika debates par aktuāliem zinātnes dzīves jautājumiem, kurās piedalījās akadēmiķi Andrejs Siliņš un Ivars Kalviņš, LU CFI direktora vietnieks zinātniskajā darbā LZA korespondētājloceklis Mārtiņš Rutkis, Latvijas Jauno zinātnieku apvienības pārstāve Daina Lāce, Ventspils Augstskolas rektore Gita Rēvalde, Vidzemes Augstskolas rektors Gatis Krūmiņš.

Par LZA locekļiem tika ievēlēti: par īstenajiem locekļiem – Dace Gardovska (medicīna), Jānis Kloviņš (bioloģija), Aldis Kārklīšs (lauksaimniecības zinātne), Juris Purāns (fizika), Andrejs Veisbergs (valodniecība). Par goda locekļiem tika ievēlēti dzejnieks Guntars Godiņš, arhitekts Andris Kronbergs, gleznotājs Aleksejs Naumovs un Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors Andris Vilks, par ārzemju locekļiem Viļņas Universitātes rektors fiziķis Juris Banis (*Jūras Banys*), Nobela prēmijas laureāts medicīnā Haralds cur Hauzens (*Harald zur Hauzen*), Orhūsas Universitātes

profesors fiziķis Nils Kristensens (*Niels Christensen*), Melburnas Katoļu universitātes profesors Jānis (*John*) Tālvāldis Ozoliņš un valodnieks Igaņu valodas institūta pētnieks Lembits Vaba. Par LZA korespondētājlocekļiem ievēlēti Kārlis Čērāns (informātika), Jānis Ikstens (politoloģija), Aigars Jirgensons (ķīmija), Vjačeslavs Kaščejevs (fizika), Sandra Lejniece (medicīna), Dainis Edgars Ruņģis (mežzinātne) un Ilze Skrabule (lauksaimniecības zinātne).

*LZA prezidenta Ojāra Spārīša uzruna
LZA Rudens pilnsapulcē 2013. gada 28. novembrī*

Ekselences, godātais izglītības un zinātnes ministra kungs, augsti godātie LZA akadēmiķi, LZA korespondētājlocekļi, goda locekļi, ārzemju locekļi, goda doktori, LZA Lielās medaļas un vārdbalvu laureāti – visi mūsējie –, esiet sveicināti LZA Rudens pilnsapulcē!

Izmantojot tiesības izteikties pirmajam, vēlos ar klusuma brīdi godināt mūsu valsts pilsoņus, kuru liktens tik traģiski aprāvās pirms dažām dienām, un viņu nenodzīvotās dzīves piemiņai aicinu visus piecelties.

Taču dzīve nesastāv tikai no sērām. Kā Frankfurtes lidostā, mani uzrunājot, sacīja Latvijā pazīstama ķirurģe – mūsu tauta ir pārāk emocionāla, raudulīga un tendēta uz depresiju, bet tas neveicina dzīvotgribu. No tā es secinu, ka Rudens pilnsapulces vadmotīvam jābūt dzīvotgribai ar vēlēšanos produktīvi strādāt un maksimālā apjomā realizēt savas spējas visu mūsu kopējam labumam. Šī mana uzstāšanās notiek tieši gadu pēc tam, kad no jums esmu saņēmis pilnvarojumu pārstāvēt zinātniskās institūcijas, viedokļus un intereses visas mūsu organizācijas vārdā, darīt to dialogā ar visaugstāko valsts politisko lēmējvaru, izpildvaras pārstāvjiem un reprezentēt LZA arī sabiedrības priekšā. Kā amata un pienākuma simbolu man iepriekšējais LZA prezidents uzlika kaklā šo skaisto sudraba ķēdi. Bet vai jūs zināt, cik tā ir smaga un ka nemaz nav viegli Latvijas zinātnes administrēšanas procesā piedalīties gan kā humanitāro un sociālo, gan kā dabas un tehnisko zinātņu pārstāvim, turklāt darīt to tā, kā es saprotu šī Latvijas izcilību kolektīva uzlikto pienākuma un atbildības smagumu. Nevieni darba jau nav viegls. Pat premjeri nogurst un demisionē. Bet mums ir jāstrādā tālāk un jāveido apstākļi, kuros valsts labā realizēt savas spējas.

Kā jums zināms, LZA struktūrvienībās, kas nodarbojas ar Latvijas zinātnes ekspertīzi, personāluzuskaites, kvalifikācijas novērtējuma, zinātnes starptautiskās un vietējā mēroga administrēšanas, finanšu piesaistes, zinātnes dzīves koordinācijas jautājumiem starp Latvijas Zinātnes padomi, Augstākās izglītības padomi, Izglītības un zinātnes ministriju (IZM), Ekonomikas ministriju, Veselības, Vides, Zemkopības

un citām ministrijām, Saeimu, Valsts prezidenta kanceleju, visu mūsu intereses aizstāv tikai nedaudzi koordinatori – nodaļu vadītāji, nodaļu sekretāri, viceprezidenti, LZA Starptautiskā daļa. Ja tai pieskaitām vēl šī gada laikā no zināmas stagnācijas pacelto Terminoloģijas komisiju, kura finansējuma trūkuma dēļ nevar nedz pilnvērtīgi, un pat ne daļēji veikt savas funkcijas, atbilde nav jāmeklē tālu, kādēļ Latvijā ir grūtības administrēt zinātnisko darbību tā, lai pasludinātais inovatīvisms un viedās specializācijas no teorētiskās zinātnes pārtaptu produktā, un produkts – precē. 2014. gada IZM struktūras transformācijas projekts, kāds tas ir pieejams internetā, rāda pārliecinošu ainu, ka šis – galvenās par zinātnisko darbību atbildīgās ministrijas uzbuve sastāv no diviem dučiem izglītību koordinējošu struktūrvienību, tikpat daudz sporta politiku veidojošām institūcijām un tikai vienu ar zinātni tieši saistītu iestādi – Koksnes ķīmijas institūtu. Vārds „zinātne” IZM struktūras projektā nefigurē, jo ir nepazīstams svešvārds. Tiesa, tieši pēdējā gadā providence ir piešķīrusi Izglītības un zinātnes ministrijai dažus gaiši domājošus cilvēkus – Liepiņas, Kiopas kundzes un Plātes kunga personās. Citādi mēs, ieejot IZM ēkā, varētu lasīt kā uz Dantes Elles vārtiem : „Tu, kas šeit ienāc, atstāj cerības ārpusē”. Un kur gan lai rastos cerības, raugoties uz tikko demisionējošo valdību, par kuru LR tiesībsargs ir devis skaidru atzinumu, ka valsts vara nepilda „Zinātniskās darbības likumu”, ka no iepriekšējiem krīzes gadiem mantotais, par 50% samazinātais finansējums tiek lineārā veidā pārrakstīts no iepriekšējā uz nākamo budžeta gadu un pat ne vien tādā pašā, bet kritošā progresijā, pie rekordliela un rekordātrumā pieaugoša IKP! No kurienes šī savdabīgā inerce ciparu pārrakstīšanā - kā nesekmīgiem skolēniem, kuri noraksta mājas darbus no kaimiņa? Zolitūdes negadījums mums cenšas iegalvot, ka tas ir atsevišķu personu kļūda, atsevišķu dienestu trūkums, uzraudzības deformācija un ka to spēs aizlāpīt sabiedriski prestiža komisija. Vai tam var ticēt, ka kļūda ir tikai vienumos, nevis visā integrālajā shēmā? Ja Ekonomikas ministrijas valsts sekretārs privātā sarunā ar zinātniekiem skaidri pasaka, ka 3% no IKP viņiem neredzēt, jo viņi neko neražojot, un mēs Nacionālās attīstības plānā 2020. gadam ieraugām tikai 1,5 % no IKP, un turklāt ar pašreizējo valdības attieksmi pat šī nabadzības regula nevar tikt izpildīta, tad sakiet, kurš šajā valstī ir pats ietekmīgākais un varenākais? Vai premjers, kuram viedokļa vispār nav un kurš 20. augustā pirmsvēlēšanu gaisotnē labvēlīgi sola rast papildu finansējumu zinātnes starptautisko projektu līdzfinansējumam, vai tomēr valsts sekretārs, kuram **ir viedoklis**, turklāt šis viedoklis, nekur to neafišējot, paliek par visas valdošās sistēmas viedokli, kas skan kā aksioma – jūs neko neražojat, jums nepienākas.

Šis gads ir piesātināts ar dažādiem pasākumiem, kurus kā valstiski nozīmīgus uzdevumus savu iespēju robežās pilda IZM. Tie būtu:

1. Latvijas zinātnes starptautiskā izvērtēšana.

2. Gatavošanās ES struktūrfondu apguvei jaunam septiņu gadu periodam līdz 2020. gadam, un Eiroparlamenta deputāts Krišjānis Kariņš 21. novembrī ar mediju starpniecību steidz ziņot Latvijai, ka Strasbūras deputāti atbalstījuši arī likumdošanas ziņojumu par zinātnes un pētniecības programmas „Horizonts 2020” izveidi, paredzot ES budžetā iezīmēt zinātnes attīstībai 2014.–2020. gadā 70 mlrd. EUR. Bet problēma jau ir tā, ka Latvijas valstij ir vēl veicami zinātnes infrastruktūras un cilvēkresursu attīstīšanas mājas darbi, lai tā savu daļu no kārdinošā kumosa spētu paņemt.

3. Trešais uzdevums, kurš ir iesākts, bet nav pabeigts, ir prioritāšu noteikšana Latvijas zinātnē turpmākajam četru gadu periodam (2014–2017), bet – kā var noteikt prioritātes, ja nav veikta zinātnes starptautiskā izvērtēšana. Prioritārie virzieni zinātnē fundamentālo un lietišķo zinātņu finansēšanā ar ļoti lielu izkliedi un sadrumstalojumu valdībā ir teorētiski iezīmēti, bet plānotajam periodam trūkst virzieniem atbilstošo valsts pētījumu programmu un nepieciešamo līdzekļu konkretizējuma.

4.– 5. IZM gaitēnos ļoti šaurā lokā tiek strādāts pie zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādņēm, kā arī veidota viedās izaugsmes stratēģija, kas tiek gatavotas iesniegšanai Ministru kabinetā. LZA pilnsapulces, Prezidija un arī Latvijas Zinātnes padomes lēmums ir sekojošs – šie dokumenti pirms iesniegšanas MK ir apspriežami plašā zinātniskajā sabiedrībā. Šodienas pilnsapulce ir laba iespēja šo apspriešanu rosināt.

Daži vārdi par to, kā uz mums, Latvijas valsti un LZA, raugās ES zinātni administrējošās institūcijas. ES komisārs Džons Hāns novērtē dalībvalstis – Grieķiju, Itāliju, Slovākiju, Lietuvu un Latviju – kā tādas, kurām steidzami jāinvestē līdzekļi inovatīvā zinātnē un ražošanā kā galvenajā ekonomikas attīstības faktorā, vienlaikus koncentrējot līdzekļus ierobežotā – perspektīvāko nozaru stimulēšanā ar viedo specializāciju stratēģiju palīdzību. Savukārt, paredzot nacionālo zinātņu akadēmiju lomas palielināšanos, ES eksperti pauž viedokli, ka

1) zinātnes politiku koordinējošās struktūrvienības minētajās zemēs, to skaitā Latvijā, realizējamas tieši ar nacionālo zinātņu akadēmiju palīdzību. Jo tikai tās vislabāk zina, kuras nozares nacionālās ekonomikas kopprodukta radīšanā spēj nest labumu;

2) akadēmijām piekrist katalizējošā funkcija, mobilizējot sociālos partnerus – arodbiedrības, uzņēmēju, tirgotāju asociācijas un pašvaldības;

3) akadēmijām ir būtiska loma izglītotas sabiedrības veidošanā, izstrādājot metodes un līdzekļus sabiedrības nepārtrauktai izglītošanai. Kā tas veicams? Ar izprotošu un ilgtspējīgi strādāt, plānot un kooperēties spējīgu IZM darbinieku atbalstu.

Mūs vēro un par mūsu sekmēm un neveiksmēm spriež ALLEA – Eiropas Zinātņu akadēmiju asociācija, kura jau nākamā gada pavasarī (22.–23. maijā) ar visu ES

dalībvalstu zinātņu akadēmiju prezidentiem, Zinātnes Padomes komisāru viesosies Latvijā, lai gadu pirms Latvijas prezidentūras iepazītos ar šīs zemes zinātnisko kapacitāti un iepazīstinātu Latvijas zinātnes administratorus ar jaunākajiem zinātniskās darbības virzieniem Eiropā un pasaulē. Sadarbībā ar Ārlietu ministriju, Latvijas Prezidentūras biroju jau tagad mēs gatavojamies 2015. gada pavasarī Rīgā un Jelgavā rīkojamai Baltijas Intelektuālās sadarbības 14. konferencei, kura iezīmēs Baltijas jūras baseina zemju zinātnes prioritātes un sadarbības perspektīvas.

Noslēgumam – daži secinājumi un turpmākā darba virzienu ieskicējumi.

1. No pasaules inovāciju un tehnoloģiju attīstības foruma Japānā atvestie sadarbības kontakti rosinās vairākus mūsu vadošos institūtus ar lielāku interesi vērsties sadarbības meklējumos ar Āzijas kontinenta, Arābu pussalas valstīm un uz abpusēji izdevīgiem noteikumiem veidot kopīgas izglītības un zinātnes struktūras.

2. No Armēnijas Nacionālās Zinātņu akadēmijas 75 gadu jubilejas tikšanās atvests ieteikums visiem mūsu zinātniskajiem institūtiem kā humanitārajās, tā sociālajās un dabas zinātnēs intensīvi sākt veidot savu institūtu pastāvēšanas un attīstības stratēģiskos plānus. Bet – lai šādi plāni nepaliktu tikai papīra vērtībā, institūtiem pašiem, paralēli valsts subsidētajam darbības nodrošinājumam ir veidojami budžeta diversifikācijas plāni, mērķtiecīgi cenšoties piesaistīt gan privāto, gan pašvaldību, gan valsts fondēto, gan starptautisku projektu un pasūtījumu kārtā iegūstamu finansējumu.

3. Tikko pieminētās budžeta diversifikācijas sakarā – aicinu visu institūtu un augstskolu zinātniekus aktīvi sadarboties ar Latvijas reģionu augstskolām, ar novadu pašvaldībām un uzņēmējiem. Jau pusgadu LZA paspārnē norisinās LZA un Latvijas Pašvaldību savienības kopīgi rīkoti semināri, lekcijas, pieredzes apmaiņa, kuras mērķis ir tuvināt zinātnisko domāšanu uzņēmējdarbībai, kā arī ar ražojošu struktūru attīstības veicināšanu stiprināt Latvijas reģionus un gūt zinātnes finansējumam tik nepieciešamo atgriezenisko saiti – pasūtījumu.

4. Latvijas Zinātņu akadēmijas spēks ir tās pieredzē, un akadēmiskā vide ir radījusi šo zinātnes koordinācijas institūciju savu mērķu lobēšanai, savu pētniecisko ieceru veicināšanai. Nesen notikušais Letonikas V kongress apliecināja izcilu sadarbības koordināciju Rīgas un reģionu augstskolu starpā, un viens no būtiskākajiem šīs valsts programmas ieguvumiem ir jaunu pētnieku motivēšana valstiski nozīmīgu, starptautiski atzītu tēmu pētniecībai. Tuvākajās nedēļās dienasgaismu ieraudzīs akadēmiķu J. Stradiņa un T. Jundža koordinētais 4 sējumu izdevums „Latvieši un Latvija”, un tas kalpo par sacītā pierādījumu.

5. Kā šajā gadā ir veicies mums visiem, par to jūs varējāt regulāri lasīt „Zinātnes Vēstnesī”, kurš kā akadēmiskās saimes laikraksts atspoguļo jaunas tēmas, kļuvus interesantāks. Pašu pēdējo – novembra numuru ir sagatavojusi Latvijas Jauno zinātnieku apvienība. Ar to mūs tagad vieno kopīgas intereses un darbības mērķi –

saglabāt Latvijai tās talantīgos jaunus spēkus, kā arī pēc vācu un citu zemju zinātņu akadēmiju parauga – dibināt t.s. „*Junge Akademie*”, kur, zinātnes popularizēšanas, zinātniskā darba iemaņas, kā arī zinātnieka ētiku apgūstot, šie jaunie cilvēki būs tik nepieciešamā maiņa. Nevajag baidīties no svaigas elpas pakausī.

6. Bez šajā gadā piešķirtajām 14 „Latvijas Gāzes”, „Latvenergo”, *L`Oreal* balvām, stipendijām un atzinībām, LZA tradicionālajām vārdbalvām un zinātnisko pasākumu gratifikācijām ir jau panāktas vienošanās par jauniem morālās un materiālās stimulēšanas veidiem, kurus paredzēts iedzīvināt jau 2014. gadā : Borisa un Ināras Teterevu fonds ir piekritis ar ievērojamām prēmijām godalgot LZA Lielās medaļas ieguvējus, stimulēt Latvijas Jauno zinātnieku apvienības darbu, bet „Latvijas dzelzceļš” sola pārskatīt savu līdzšinējo atbalstu zinātnei un, modificējot to, izstrādāt stimulējošu balvu sistēmu izcilu zinātnieku mūža veikuma dokumentēšanai un perspektīvu jaunu pētnieku izaugsmes stimulēšanai.

Pateicoties jums visiem un ikvienam par augsti turēto Latvijas zinātnieka godu un prestižu, vēlos aicināt jūs stiprināt LZA autoritāti un lomu tādā mērā, lai šeit veidotos platforma stratēģiskiem lēmumiem par izglītības, inovatīvās zinātnes un uzņēmējdarbības sažobi, par plašā starpkultūru dialogā iesaistītu Latvijas humanitāro zinātņu nozaru attīstību, paturot prātā, ka mums ar saviem zinātnieku prātiem ir ceļama tautsaimnieciskā un garīgā labklājība.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS SĒDES

17. janvāra sēde. Diplomu pasniegšana 2012. gada Latvijas zinātnes nozīmīgāko sasniegumu autoriem

Latvijas Zinātņu akadēmijā sumināja 2012. gada desmit izcilāko zinātnes sasniegumu autorus kā teorētiskajās, tā lietišķajās zinātnēs. Zālē bija daudz jaunu cilvēku, jo vairākos autoru kolektīvos jauni bija ne tikai locekļi, bet arī vadītāji.

Vispirms var minēt Latvijas Universitātes jaunus zinātniekus LZA īstenā locekļa Andra Ambaiņa vadībā, kuri apbalvoti par jaunas metodes izstrādāšanu kvantu algoritmu izveidei un jaunu kvantu interferences pielietojumu nanoelektronikā. Tika atzīmēts, ka A. Ambaiņa doktoranta Aleksandra Belova, kurš arī ir šīs darba grupas loceklis, izstrādātā metode jau tiek pasaulē atzīta un lietota.

Pagājušā gada beigās tika sveikta LZA korespondētājlocekle Aija Linē – sakarā ar ievēlēšanu prestižajā Eiropas zinātnieku asociācijā *Academia Europaea*, kurā bez viņas ir vēl tikai pieci ievērojami Latvijas zinātnieki, visi akadēmiķi. Gada balvai lietišķajās zinātnēs par jaunas vēža specifiskas autoantivielas atklāšanu agrīnai kuņģa vēža diagnostikai un slimības gaitas prognozēšanai līdz ar *Dr. biol.* Aiju Linē (darba grupas vadītāja), LZA korespondētājlocekli Mārci Leju, doktoriem Pāvelu Zajakinu, Zani Kalniņu un Karīnu Siliņu tika nosaukts arī prāvs doktorantu pulciņš no Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra un Latvijas Universitātes. Pētījumi tapuši sadarībā ar Magdeburgas *Otto-von-Guericke* Universitāti Vācijā.

Skatoties uz jaunajiem, talantīgajiem, entuziasma pilnajiem zinātniekiem, neviļus jādama arī par to, ko televīzijas vakara ziņās, komentējot sasniegumus zinātnē, teica akadēmiķis Oļģerts Dumbrājs – cik zinātnieku Latvija zaudēs nesaprātīgās finanšu politikas dēļ. Par to televīzijā runāja arī ķīmijas doktore Svetlana Čornaja, kurā kopā ar akadēmiķi Valdi Kamparu un Rīgas Tehniskās universitātes zinātnieku grupu, kurā ir gan esošie, gan topošie zinātņu doktori, tika apbalvota par tautsaimniecībā svarīgu pētījumu – jaunas katalītiskas glicerīnskābes un pienskābes iegūšanas metodes radīšanu jeb, saprotamākā valodā, – biodīzeļdegvielas iegūšanas atkritumu pārvešanu vērtīgos produktos. Ja tuvākajā laikā netiks atrasts risinājums, puse laboratorijas darbinieku būs jāatlaiz. To pašu savā intervijā “Zinātnes Vēstnesī” (“Par humanitārajām zinātnēm un ne tikai”, 14. janvārī) tika teicis arī LZA prezidents Ojārs Spāritis, proti, ap 500 jauno zinātnieku, kuri strādā dažādās zinātniskajās institūcijās un kuri ar Eiropas Savienības fondu finansējumu trīs gadu laikā saņēma grantus doktora darbu izstrādei un pētījumiem, ar janvāri šo atbalstu zaudēs, jo Finanšu ministrija turpmākos trīs gadus paredzējusi ES fondu finansējumu izmantot jaunu tehnoloģiju iegādei.

Katrs gada zinātnes sasnieguma autors, pirms saņemt diplomu, īsi prezentēja savu darbu. Šajā ziņā paraugu visiem nodemonstrēja LZA korespondētājloceklis Edgars Sūna no Organiskās sintēzes institūta, kurš sarežģītu jaunu organisko savienojumu sintēzes metodi, kas balstās uz oglekļa–ūdeņraža saišu aktivizēšanu, uz ekrāna parādīja tik krāsaini un nespeciālistam saprotami, ka uz to nekavējoties atsaucās *Dr. math*. Mihails Hazans no Latvijas Universitātes, kurš izveidojis Latvijas un Igaunijas darbaspēka emigrācijas modeli 2000.–2010. gadam, proti – ka Igaunija–Igaunija saites diemžēl ir stiprākas par Latvija–Latvija saitēm un no mūsu valsts procentuāli emigrē vairāk cilvēku, tostarp arī augsti kvalificēti speciālisti.

Zaiga Kipere

10. aprīļa sēde. Higgsa bozons atklāts: elementārdaļiņu fizika krustcelēs

Sēdi sagatavoja akad. Oļģerts Dumbrājs. Referātā viņš aplūkoja Standarta modeļa vēsturi, eksperimentu norisi, kā arī prognozētās elementārdaļiņu fizikas attīstības perspektīvas. Oļģerta Dumbrāja populārzinātniskās lekcijas jau kļuvušas par labu tradīciju. Pirmā uzstāšanās bija saistīta ar kodolenerģijas perspektīvām. Pēc tam Oļģerts Dumbrājs lasīja lekcijas Zinātnieku kafejnīcā un Latvijas Mākslas akadēmijā. Un šogad LZA locekļiem un viesiem bija prieks saņemt jaunāko informāciju par visnozīmīgāko atklājumu elementārdaļiņu fizikā pēdējā pusgadsimta laikā. 1964. gadā skotu zinātnieks Pīters Higgs teorētiski parādīja, ka, ievēdot jaunu daļiņu tā saucamajā Standarta modeli, var izskaidrot, kāpēc elementārdaļiņām ir masa. Šo jauno daļiņu sāka saukt par *Higgsa bozonu*. Tas tika meklēts gandrīz 50 gadu garumā, bez rezultātiem, dažādos eksperimentos daudzās laboratorijās visā pasaulē. Pūles vainagojās ar panākumiem pagājušā gada jūlijā, kad bozons tika atklāts Lielajā hadronu paātrinātājā Šveicē. Var teikt, ka šis ir visnozīmīgākais atklājums elementārdaļiņu fizikā. Par to liecināja arī pagājušā gada rudenī *Dieva daļiņu – Higgsa bozonu* atklājumam britam Pīteram Higsam (84) piešķirtā Nobela prēmija fizikā.

Atreferēja Dr. Sofja Negrejeva

25. septembra sēde. Smadzenes un informācija

Populārzinātnisku lekciju jau trešo reizi tradicionāli nolasīja LZA Lielās medaļas laureāts akad. Kurts Švarcs (iepriekšējās lekcijas: Cilvēks – reliģija – zinātne: Ieskats cilvēka evolūcijā un modernajā sabiedrībā (12.10.2011.) un *Homo sapiens*: māksla – skaitļi – astronomija (26.09.2012.)), saistošā stāstījumā atklājot būtiskās pārdomas par cilvēku, civilizāciju, progresu un regresu.

Akad. Švarcs pastāstīja, ka simtiem miljonu gadu ilgajā evolūcijā no viensūnu organismiem līdz *Homo sapiens* no vienkārša neirona ir radušās cilvēka smadzenes,

viena no vissarežģītākajām sistēmām Visumā. Spēja uztvert informāciju par apkārtējo pasauli, mācīšanās, domāšana un prognozēšana – ar to cilvēka smadzenes atšķiras no mūsdienu datoriem. Cilvēka smadzenēs ir vairāk nekā simts miljardu neironu, kuri, savienoti ar tūkstošiem sinapšu, veido ļoti kompleksu un dinamisku sistēmu. Paralēla informācijas apstrāde, īslaicīgā un ilgstošā atmiņa padara smadzenes par unikālu bioloģisku sistēmu informācijas uztverei un pārveidošanai. Atmiņas un mācīšanās mehānismi ir viena no modernās bioloģijas fundamentālām problēmām. Lielu ieguldījumu šai jomā ir devis Nobela prēmijas laureāts Ēriks Kandels. Viņa ilggadējie pētījumi ir pierādījuši, ka īslaicīgā atmiņa saistās ar neironu ierosināšanu. Daļa informācijas no īslaicīgās atmiņas tiek transformēta uz dažādiem smadzeņu centriem, kur šie primārie ierosinājumi izraisa proteīnu sintēzi neironos. Šie bioķīmiskie sintēzes procesi nodrošina ilgstošo atmiņu, pat daudzu gadu garumā. Smadzenes spēj svarīgo informāciju spontāni atkārtoti „pārrakstīt”, kā arī mazsvarīgo informāciju izdzēst. Smadzeņu darbībā rodas arī kļūdas. Viena no tām, kas piemīt visiem, ir optiskā ilūzija. Zinātnieki pagājušā gadsimta otrajā pusē sāka modelēt neironu darbību, izmantojot paralēlus datorus. Šiem pētījumiem ir divējāda nozīme: modelēt bioloģiskos procesus neironos un radīt datorus, kas darbojas līdzīgi smadzenēm. Eiropas apvienība apstiprināja jaunu fundamentālu pētījumu projektu „*Human Brain Project*” ar finansējumu 1,2 miljardu eiro apjomā līdz 2023. gadam. Šajā projektā piedalās vairāk nekā 80 universitāšu un institūtu, tajā ir iekļauti pētījumi neirobioloģijā, medicīnā un datoru izmantošanā neirobioloģijā. Kaut gan modernā informācijas tehnika pēdējos gadu desmitos ir spērusi milzu soļus, internets un datori ir neatņemama mūsu dzīves sastāvdaļa, cilvēka smadzenēm ir virkne priekšrocību. Zinātne cenšas radīt datorus, kas ir daudz ātrāki par bioķīmiskiem procesiem, bet arī pēc informācijas apjoma ir salīdzināmi vai pārāki par cilvēka smadzenēm. Jautājums, vai cilvēki ar šiem biorobotiem būs laimīgāki, ir atklāts.

Atreferēja Dr. Sofja Negrejeva

21. oktobra svinīgā sēde. LZA Lielās medaļas pasniegšana LZA ārzemju loceklim Alvim Brāzmaam

Laudatio Alvim Brāzmaam teica viņa skolotājs akad. Jānis Bārzdīņš. Alvis Brāzma dzimis Jelgavā, studējis Latvijas Valsts universitātes Fizikas un matemātikas fakultātē, disertāciju aizstāvējis Maskavas Valsts universitātē, no 1997. gada strādā Eiropas Bioinformātikas institūtā (EBI) Hinkstonā, netālu no Kembridžas, kopš 2003. gada ir Eiropas Molekulārās bioloģijas laboratorijas Stratēģijas padomes loceklis.

Akadēmiskajā lekcijā „Bioloģija un medicīna kā informācijas zinātnes” Alvis Brāzma pastāstīja, kā matemātiski risina bioloģiskas problēmas. DNS (dezoksiribonukleīnskābe) var raksturot kā dzīvības informācijas digitālu kodu. Tajā ir ierakstīta

visa informācija, kas nepieciešama šūnu un daudzšūnu organismu augšanas, vairošanās un citu dzīvības procesu nodrošināšanai. 2002. gada Nobela prēmijas laureāts Sidnejs Brenners rakstīja: “Fundamentālajai bioloģijas teorijai jāaplūko dzīvie organismi kā vienīga dabas sastāvdaļa, kuras objekti satur sevis aprakstu.” Vienkāršojot var teikt, ka cilvēkam šis apraksts sastāv no 23 “teikumu” (hromosomu) pāriem ar kopējo garumu 2 x 3 miljardi “burtu”.

Pirms aptuveni desmit gadiem Cilvēka genoma projekts šos “teikumus” padarīja pieejamus. Taču saprast, ko tie nozīmē un kā tajos esošo informāciju izmantot medicīnā, izrādījās daudz sarežģītāks uzdevums, nekā sākotnēji bija cerēts. Tomēr, neraugoties uz grūtībām, ir sasniegti pirmie rezultāti, jauniegūtajām zināšanām dodot reālu ieguldījumu veselības aprūpē. Piemēram, zināšanas par pacientu individuālo genotipu dod iespēju paredzēt organisma atbildes reakciju uz vairākiem efektīviem, bet tajā pašā laikā potenciāli toksiskiem pretvēža līdzekļiem.

Šobrīd tiek sekvencēti (sakārtoti noteiktā sistēmā) tūkstošiem individuālo genomu. Piemēram, Starptautiskais vēža genoma izpētes konsorcijs (*International Cancer Genome Consortium*) jau ir sekvencējis vairāk nekā 2000 vēža pacientu genomu. Lai izmantotu šos datus, nepieciešama attīstīta informācijas apstrādes infrastruktūra. Eiropā tas ir ELIXR (*European Life Sciences Infrastructure for Biological Information*) projekta mērķis. Lai gūtu labumu no šīs informācijas veselības aprūpē, biomedicīnas pētījumiem jābūt cieši integrētiem ar medicīnas praksi. Pacientu ārstēšanai jābūt balstītai ne tikai uz konkrētu diagnozi un genotipu, bet arī uz visu pieejamo informāciju par līdzīgiem gadījumiem, kas uzglabāta datubāzēs. Katra pacienta ārstēšanas rezultātus vajadzētu ievadīt šajās datubāzēs turpmākai izmantošanai.

Biomedicīnas pētījumi un veselības aprūpe, kas izmanto jauniegūto ģenētisko informāciju, rada jaunas iespējas arī tādām nelielām valstīm kā Latvija, jo informācijas apmaiņai valstu robežas nav šķērslis. Katram dalībniekam ir iespējas iesaistīties kopējā informācijas tīklā. Piemēram, LU Matemātikas un informātikas institūts dod nozīmīgu ieguldījumu Starptautiskā vēža genoma izpētes konsorcijs darbībā, apstrādājot datus par nieru vēzi. Tuvākajā nākotnē Latvijai jāšķūst par ELIXR bioinformātikas tīkla un Eiropas Molekulārās bioloģijas organizācijas sastāvdaļu.

Atreferēja Dr. Sofja Negrejeva

28.–30. oktobra Letonikas V kongress

Valsts pētījumu programmas “Nacionālā identitāte (valoda, Latvijas vēsture, kultūra un cilvēkdrošība)” dalībnieki pārskatu par četros gados paveikto apkopoja Letonikas V kongresā. Plašā darba kārtība – zinātniskie ziņojumi par 12 projektu izpildi, diskusijas, izstādes, izbraukuma sēde Turaidā – aizņēma trīs intensīva darba dienas no 2013. gada 28. oktobra līdz 30. oktobrim.

Programmas (www.nacionala-identitate.lv) izpilde, veidojot darbaspējīgus humanitāro un sociālo zinātņu pētnieku kolektīvus, iesaistījusi 14 zinātniskās institūcijas Rīgā, Liepājā, Ventspilī, Daugavpilī un Rēzeknē. Projektu dažādība un sekmīga to īstenošana izstādē parādīja vairāk nekā 150 jaunus darbus. Izveidotas elektroniskās datubāzes.

Kongresā izskanēja lielas cerības uz programmas izpildītāju apjomīgo pamatdarbu – akadēmisko rakstu krājumu četros sējumos (galv. red. akadēmiķis Jānis Stradiņš) „Latvieši un Latvija” (izdevuma atvēršana notika 2014. gada 17. februārī). Apkopojot Latvijas zinātnieku jaunākos atzinumus par latviešiem kā nāciju, par Latvijas valstiskuma pirmsākumiem, valsts izveidošanu, sarežģītajām vēstures peripetijām, valsts atjaunošanu, Latvijas kultūru, izglītību un zinātni, iegūts unikāls, uz pirmavotiem balstīts, ar jaunākajām atziņām bagātināts mūsdienīgs pētījums. Tapusi arī jauna “Latviešu valodas gramatika” (atvērta 2014. gada 20. februārī) un “Mūsdienu latviešu valodas vārdnīca” elektroniskā formātā.

Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas (EZMA) izbraukuma sēdē Turaidā tās prezidents Felikss Ungers pasniedza Goda protektora diplomu Latvijas Valsts prezidentam Andrim Bērziņam un EZMA–LZA balvas Annai Jurkānei, Paulam Daijam un Sandim Laimem.

Atferēja Dr. Ilga Tālberga

5. decembra sēde. Jaunais Bībeles tulkojums

Sēde Rīgas Doma baznīcas Kapitula zālē. LZA viceprezidents Tālavš Jundzis pamatoja jaunā Bībeles tulkojuma īpašo nozīmi no valodniecības, teoloģijas zinātnes, faktoloģijas viedokļa, uzsvēra lielo psiholoģisko ietekmi un pateicās Doma baznīcas dekānam Elijam Godiņam. *Dr. phil.* Valdis Tēraudkalns atzīmēja galveno – konfesiju sadarbību un tulkotāju akadēmisko briedumu. Izdevumā ievietots vairāk kanonisko grāmatu nekā līdz šim, plašs zemsvītras piezīmju klāsts. Zīme zinātniskajā globalizācijā – vietējo un ārzemju latviešu sadarbība. Par zīmi var uzlūkot arī valodu – tā ir estētiska kategorija, jo katrs tulkojums atnes jaunas nianšes. LU Teoloģijas fakultātes dekāns *Dr. theol.* Ralfs Kokins iepazīstināja ar teoloģijas un reliģiju zinātnes sasniegumiem: fakultāte nodarbojas ar klasisko teoloģiju, reliģijas zinātni, reliģisko procesu (sabiedrībā) pētniecību. Rīgu pazīst kā kultūras zemi, to veicina arī tas, ka LU ir šāda fakultāte, kuras pasniedzēji zinātniskos grādus (*Dr. theol., PhD*) ieguvuši Rietumu universitātēs. Atpazīstamību veicina arī sarakstītās starptautiskās monogrāfijas, sarīkoti kongresi. Teoloģijas izglītība domāta radošiem cilvēkiem, teoloģija darbojas tur, kur ir dzīvi, radoši kultūras cilvēki. Par jaunā tulkojuma valodu runāja *Dr. philol.* Maija Baltiņa. Ir gadsimtos iedibināts Bībeles tekstu stils, pastāv kanonisks radošais skatījums. Grūts jautājums – teksta latviskošana. Šeit palīdz

dzejnieki, Vecā Derība. Problēmas rada citvalodu īpašvārdu rakstība, valodas pareizības jautājumi, bibliskā stila iezīmju sargāšana. Valodai ir sabiedrotais – laiks. Parasti tulkojumos ir 40–50 gadu pārtraukums. Var turpināt darbu pie zinātniski komentēta izdevuma. Dažādām personībām pulcējoties kopējā darbā, jautājums par valodu vienmēr paliks aktuāls.

LZA goda loceklis V.E. Zbigņevs Stankevičs: Maija Baltiņas kundze ar pazemību palīdzēja atvērt acis nezinātājam – kas ir valoda. Ar atbildību saku – valoda (tulkojumā) man patik, paveikts liels darbs. Radīts teksts, ar kuru viegli komunicēt. V. E. Z. Stankevičs pakavējās pie atsevišķu vārdu, tādu, kuru lietošana skaitās nepieļaujama, saglabāšanas tekstā, nemēģinot tos aizstāt ar sinonīmiem, kuri izteiktu to pašu jēgu, tikai piemērotā formā.

Atreferēja Dr. Ilga Tālberga

5. decembra Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Zinātnes padomes atklāta kopīga sēde. Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādnes 2014.–2020. gadam

Sēdi vadīja Zinātnes padomes priekšsēdētājs akademiķis A. Siliņš.

Bija paredzēts, ka ziņojumu nolasīs Izglītības un zinātnes ministrijas Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta direktore *Dr. Agrita Kiopa*. Tā kā viņa ierasties nevarēja, referēja departamenta direktora vietnieks *Armands Plāte*.

Ziņojuma galvenās tēzes

Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas (ZTAI) pamatnostādnes izstrādātas atbilstoši ilgtspējīgas attīstības stratēģijas ilgtermiņa mērķiem un prioritārajiem rīcības virzieniem. Noslēdzas “Zinātnes un tehnoloģijas attīstības pamatnostādņu 2009.–2013. gadam” un “Komerccarbības konkurētspējas un inovācijas veicināšanas programmas 2007.–2013. gadam” īstenošana. Tagad nozīmīgākie ZTAI pamatnostādņu izaicinājumi: Mazefektīva un sadrumstalota ZTAI pārvaldība; ZTAI finansēšanas problēmas; Cilvēkresursu problēmas; Zinātnes zemā konkurētspēja; Tehnoloģiju pārneses un uzņēmumu inovācijas zema kapacitāte. Rīcības virzieni ZTAI pamatnostādņu īstenošanai: ZTAI konkurētspējas paaugstināšana; ZTAI sasaiste ar sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām; Efektīva ZTAI jomas pārvaldība; Sabiedrības izpratnes veicināšana, zinātnes un inovācijas popularizēšana

Apspriešanā piedalījās akademiķi A. Siliņš, I. Kalviņš, I. Muižnieks, B. Rivža, kā arī *Dr. A. Ūbelis, Dr. G. Rēvalde, Dr. G. Bažbauers*.

Apspriešanas laikā izteiktie jautājumi un viedokļi

Latvijas uzņēmumiem nevar piemērot Zviedrijas modeli. Nav saprotams, kāpēc agrāk gatavotā Viedās specializācijas stratēģija pēkšņi aizstāta ar Viedās izaugsmes stratēģiju un ar ko viena atšķiras no otras. Nav saprotams, kāpēc atbalstam resursi tiek koncentrēti sešos definētos virzienos. Vajag iestrādāt integrāciju Eiropas zinātnes telpā ar zinātnieku mobilitātes izmantošanu. Veicot zinātnes finansējuma aprēķinus līdz 2020. gadam, tie lielā mērā atpaliek no realitātes. Nav saprotams, kāpēc lielas naudas summas pārceltas no izmantošanas zinātnei Izglītības un zinātnes ministrijas sistēmā uz izmantošanu Ekonomikas ministrijas sistēmā. Jāsecina, 2020. gadā netiks sasniegts izvirzītais mērķis par zinātnes finansējumu 1,5% no iekšzemes kopprodukta. Jāprot parādīt, ka valsts finansējuma palielināšana attiecīgi dod rezultātu ekonomikā. Ja ES fondu naudu dalīs Ekonomikas ministrija, tad liela daļa no tās zinātnei nenonāks. Ir kļūdas zinātnes darbinieku statistikā. Apspriežamais dokuments ir īpaši svarīgs, jo tas ir viens no galvenajiem dokumentiem, kas Latvijai jāiesniedz Eiropas Komisijā, lai iegūtu ES fondus.

Sēdes dalībnieki vienojās nedēļas laikā iesniegt konkrētus priekšlikumus ZTAI pamatnostādņu 2014.–2020. gadam projekta optimizēšanai.

Atreferēja LZA kor.loc. Jānis Kristapsons

LZA SENĀTA DARBĪBA

2013. gadā notika 10 Senāta sēdes (8. janvārī, 12. februārī, 12. martā, 16. aprīlī, 21.maijā, 18. jūnijā, 17. septembrī, 8. oktobrī, 22. oktobrī, 12. novembrī).

Senāts apstiprināja balvu ekspertu komisiju lēmumus par balvu piešķiršanu, piešķīra LZA Lielo medaļu akadēmiķim Andrim Ambainim un LZA ārzemju loceklim Alvim Brāzdam, izvirzīja LR Ministru kabineta balvai LZA goda locekli Induli Ojāru Ranku un akadēmiķi Oļģertu Krastiņu, izvirzīja Vaclava Havela balvai LZA goda locekli dzejnieku Knutu Skujenieku.

8. janvārī notika LZA prezidenta pilnvaru pārņemšana – prezidents Juris Ekmanis nodeva prezidenta amata ķēdi Rudens pilnsapulcē ievēlētajam jaunajam LZA prezidentam Ojāram Spāritim. Ojārs Spāritis informēja Senātu par Prezidija sastāvu. Senāts apstiprināja valdes sastāvu. Informāciju par UNESCO svinamo dienu kalendārā iekļautajām jubilejām sniedza Andrejs Siliņš, informāciju par Latvijas zinātnes sasniegumiem 2012. gadā – LZA kor.loc. Jānis Kristapsons.

12. februārī par Baltijas Intelektuālās sadarbības 13. konferenci Tallinā un situāciju Igaunijas ZA Senatorus informēja LZA prezidents O. Spāritis, par valsts emeritēto zinātnieku stāvokli Latvijā un kluba „Emeritus” aktivitātēm ziņoja akadēmiķi Raimonds Valters un Tālis Millers. Akadēmiķis Tālavš Jundzis, LZA kor.loc. Guntis Zemītis un Andrejs Cīrulis informēja par Trešās atmodas materiālu dokumentēšanu un „Barikadopēdijas” projektu.

12. martā Senāts apsprieda jauno zinātnieku situāciju valstī un LZA ģenerālsekretāra pārskatu par LZA darbību 2012. gadā. Tika parakstīts sadarbības līgums ar Rīgas Latviešu biedrību.

16. aprīlī tika apspriesti Pavasara pilnsapulces rezultāti, par jaunākajiem pētījumiem Latgales kultūrvēsturē stāstīja Rēzeknes Augstskolas prorektore *Dr.philol.* Ilga Šuplinska un pētniece *Dr.philol.* Sanita Lazdiņa, prezentējot Latgales lingvoteritoriālo vārdnīcu un enciklopēdisko izdevumu skolēniem par Latgali „Ausmas zeme”.

21. maijā Senāts apstiprināja vakances jaunu LZA locekļu vēlēšanām, apstiprināja četru sējumu akadēmiskā rakstu kopojuma „Latvieši un Latvija” redakcijas kolēģiju un ieteica publicēšanai sagatavoto manuskriptu. Ziņojumu par UNESCO ietvaros rīkotiem Paula Valdena atceres pasākumiem un P. Valdena organiskās ķīmijas simpozija tradīciju Latvijā sniedza Senāta priekšsēdētājs Jānis Stradiņš.

18. jūnijā Senāts noklausījās akadēmiķa Jāņa Stradiņa ziņojumu „Pirmā Zinātņu akadēmijas prezidenta Pauļa Lejiņa devums Latvijas zinātnē un Zinātņu akadēmijas veidošanā”. Akadēmiķi Juris Jansons un Andrejs Siliņš informēja par LZA ekspertu komisiju vēlēšanu rezultātiem.

17. septembrī ziņojumus par starptautiskiem projektiem sniedza akad. Maija Dambrova – „InnovaBalt: Baltijas vadošā zaļu pētniecības centra – Latvijas Organiskās sintēzes institūta pētniecības un inovatīvā potenciāla stiprināšana” un akad. Modra Murovska – „Infekciju slimību pētniecības potenciāla attīstīšana Rīgas Stradiņa universitātē/ BALTINFECT Nr.316275”. Akad. Ojārs Spārītis informēja par tiesībsarga viedokli zinātnes finansējuma jautājumā, akad. Valdis Kampars – par LZA jaunu locekļu vēlēšanām pieteiktajiem kandidātiem.

12. novembrī Senāts noklausījās informāciju par Letonikas 5. kongresa un Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas izbraukuma sēdes rezultātiem un apsprieda LZA jauno locekļu kandidatūras.

Senāts noklausījās zinātniskos ziņojumus:

„Latvijas iedzīvotāju pārtikā lietojamā dzīvnieku izcelsmes produkcija un tās kvalitāte” (akad. Aleksandrs Jemeljanovs);

„20. gadsimta Baltijas literatūra: izpēte un perspektīvas” (akad. Benedikts Kalnačs);

„Pats sev ārsts. Šūnas kā zāles” (*Dr.biol.* Inese Čakstiņa);

„Cilvēka genoma izpēte: no molekulāriem mehānismiem līdz personalizētai medicīnai” (LZA kor.loc. Jānis Kloviņš);

„Bērnu veselība Latvijā: zinātniskie un organizatoriskie jautājumi” (LZA kor.loc. Dace Gardovska);

„Pieredze ES pētnieciskajos projektos” (LZA kor.loc. Tālis Tisenkopfs);

„Semantiskās pārmaiņas kā valodu attīstības pamatiezīme” (LZA kor.loc. Andrejs Veisbergs);

„Augsnes zinātnes un agroķīmijas aktualitātes Latvijā” (LZA kor.loc. Aldis Kārklīšs);

„Sarežģītu sistēmu modelēšanas un simulēšanas metodoloģija un prakse” (LZA kor.loc. Juris Merkurjevs);

„Sinhrotrona starojuma pētījumi nanometru skalā un ar femtometru precizitāti” (LZA kor.loc. Juris Purāns).

Senāts apstiprināja zinātņu nodaļu lēmumus par LZA goda doktora grāda piešķiršanu:

LU Humanitāro zinātņu fakultātes Āzijas studiju nodaļas ķīniešu valodas pasniedzējam Pēterim Pildegovičam (*Dr.h.c.philol.*) (8. oktobrī) un LU Cietvielu fizikas institūta pētniekam Jānim Jansonam (*Dr.h.c.phys.*) (22. oktobrī).

Senāts piešķīra LZA Atzinības rakstus:

LZA *Dr.h.c.pol.* Džīnam Šarpam par ieguldījumu nevardarbīgās pretošanās teorijas izstrādē, Miervaldim Mozeram par aktīvu sadarbību ar Latvijas Zinātņu

akadēmiju Cicerona balvu piešķiršanas pasākumu organizēšanā, LZA korespondētājloceklim Pēterim Trapencierim par Paula Valdena organiskās ķīmijas starptautisko simpoziju rosināšanu un organizēšanu, LLU rektoram LZA kor.loc. Jurim Skujānam un LZA *Dr.h.c.sc.ing.* Pēterim Rivžam par veiksmīgu sadarbību starp Latvijas Zinātņu akadēmiju un Latvijas Lauksaimniecības universitāti.

Senāts piešķīra Pēterim Avenam LZA goda mecenāta nosaukumu par Latvijas zinātnes būtisku atbalstu.

LZA PREZIDIJA DARBĪBA

Prezidijs strādā saskaņā ar LZA Statūtiem (p. 5.3.2). Prezidijs uz sēdēm sanāk regulāri, reizi nedēļā. 2013. gadā notikušas 24 prezidija sēdes. Prezidija uzmanības lokā 2013. gadā bija galvenokārt šādi jautājumi:

- Zinātnes stāvoklis, zinātnes finansējums un zinātnes politika Latvijā
- LZA un Latvijas zinātnes budžets 2013. un 2014. gadam
- Latvijas zinātnes starptautiskais izvērtējums
- Risinājumu meklēšana sakarā ar ārkārtīgi samazināto Latvijas zinātnes finansējumu
- Gatavošanās ES kopējā zinātnes budžeta un ES struktūrfondu nākamajam ciklam (2014–2020)
- Latvijas zinātnes prioritāšu noteikšana nākamajam četru gadu ciklam (2014–2017)
- ES struktūrfondu zinātnei izlietojums
- Valsts pētījumu programmu izpildes analīze
- Eiropas Komisijas Ietvara programmas Latvijas zinātniskie projekti
- Svarīgākie notikumi Latvijas un Latvijas zinātnes dzīvē
- LZA Senāta sēžu un pilnsapulču gatavošana un to rezultāti
- LZA un tās zinātņu nodaļu organizētu pasākumu rosināšana un to norises izvērtēšana
- LZA un Latvijas zinātnes starptautiskās sadarbības izvērtēšana un veicināšana
- Sadarbība ar Eiropas valstu, t.sk. Igaunijas, Lietuvas, Ziemeļvalstu u.c. zinātņu akadēmijām
- Kārtējā Baltijas intelektuālās sadarbības konference 2013.g. janvārī Tallinā
- Gatavošanās Baltijas intelektuālās sadarbības konferencei 2015.g.aprīlī Rīgā
- Gatavošanās Baltijas intelektuālās sadarbības pavasara sēdei 2014.g.maijā Rīgā
- Žurnāla “Latvijas Zinātņu akadēmijas Vēstis” izdošana
- Attiecību veidošana ar mēdijiem. Zinātnes atspoguļojums plašsaziņas līdzekļos. Zinātnes popularizēšana
- Sadarbība ar universitātēm un augstskolām
- Sadarbība ar Latvijas Jauno zinātnieku apvienību
- Sadarbība ar Rīgas Latviešu biedrību, citām nevalstiskajām organizācijām
- Sadarbība ar Izglītības un zinātnes ministriju, Ekonomikas ministriju, Aizsardzības ministriju, Latvijas Zinātnes padomi un citām zinātni organizējošām institūcijām

- Atbalsts emeritētajiem zinātniekiem
- Sadarbība ar atbalstītājiem (organizācijām, mecenātiem) un atbalstītāju līdzekļu piesaistišana pētījumiem, balvām un stipendijām zinātniekiem un studentiem
- Sadarbība ar ārvalstu vēstniecībām zinātnisko kontaktu veidošanai
- Latvijas zinātnes sasniegumu izvērtēšana
- LZA balvu piešķiršana, to laureātu godināšana

Ar 2012.gada 27.decembri Akadēmiju un arī prezidija darbību vada 2012.gada 29.novembrī LZA pilnsapulcē ievēlētais prezidents akadēmiķis Ojārs Spārītis.

LZA VALDES DARBĪBA

LZA Valde strādāja saskaņā ar LZA statūtiem un LZA Senāta apstiprināto nolikumu. Valdes pārraudzībā bija LZA pilnsapulču, Senāta un Prezidija lēmumu izpilde, kā arī operatīvā darba plānošana. Valde apsprieda LZA budžeta izpildi 2013. gadā un 2014. gada budžeta projektu, LZA sēžu tematiku, apstiprināja LZA darbinieku algu sarakstu 2014. gadam, LZA balvu piešķiršanas grafiku un finansējumu, saskaņoja LZA un nodaļu sēžu plānus, LZA personāla darba kārtības noteikumus. Tika diskutēta LZA sadarbība ar LR Saeimas Izglītības un zinātnes komisiju, Izglītības un zinātnes ministriju, Ekonomikas un Zemkopības ministrijām, Latvijas Zinātnes padomi, Augstākās izglītības padomi, universitātēm, ārzemju partnerorganizācijām, Latvijas plašsaziņas līdzekļiem. Tika analizēta LZA Ekonomikas institūta, LZA Sertifikācijas centra, ēdnīcas un citu vienību darbs.

Valde regulāri uzklusēja un apsprieda LZA lietu pārvaldnieka Vitālija Kozlovska ziņojumus par LZA valdījumā esošo objektu apsaimniekošanu. Tika apspriesti un akceptēti Augstceltnes remonta plāni, telpu nomas maksas un piegādātās elektroenerģijas un siltuma tarifi. Ieņēmumi no saimnieciskās darbības 2013. gadā samazinājās, kas ierobežoja saimniecisko aktivitāšu realizēšanu, tomēr paši nepieciešamākie darbi Augstceltnes infrastruktūras darbības nodrošināšanai tika veikti.

Valdes sēdes tiek sasauktas pēc nepieciešamības un parasti notiek vidēji reizi divās nedēļās, tajās piedalās LZA prezidents un lietu pārvaldnieks. Operatīvos jautājumus kārtro valdes priekšsēdētājs – LZA ģenerālsēkretārs.

LZA DARBĪBAS FINANSĒŠANA NO VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻIEM 2013. GADĀ

Nr. p.k.	Izdevumu veids	Summa, Ls
1.	LZA pamatfunkciju nodrošinājums	194 144
1.1.	Darba alga	115 463
1.2.	Sociālais nodoklis	27 092
1.3.	Starptautiskā sadarbība, saskaņā ar noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem, t.sk. komandējumi un izdevumi zinātnieku apmaiņas programmai	19 500
1.4.	Pakalpojumi (t.sk. pasta izdevumi, sakaru pakalpojumi, biroja tehnikas apkalpošana, izbraukuma sēdes, datubāzes “Latvijas zinātnieki” izveide)	27 125
1.5.	Kancelejas preces, materiāli, saimnieciskais inventārs, reprezentācijas izdevumi, preses abonēšana	4 964
2.	Valsts zinātniskās kvalifikācijas komisija	22 504
2.1.	Darba alga	4 800
2.2.	Sociālais nodoklis	1 000
2.3.	Komisijas locekļu un ekspertu atalgojums par disertāciju recenzēšanu un sociālais nodoklis	13 104
2.4.	Kancelejas preces, biroja tehnikas, datubāzes uzturēšana un pilnveidošana	3 600
3.	Laikraksts “Zinātnes Vēstnesis”	17 496
3.1.	Darba samaksa	3 684
3.2.	Sociālais nodoklis	887
3.3.	Tipogrāfijas un maketēšanas izdevumi, infrastruktūras izdevumi	12 925
4.	Žurnāls “Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis”	30 844
4.1.	Darba alga	11 093
4.2.	Sociālais nodoklis	2 672
4.3.	Žurnālu izgatavošanas izdevumi	9 629
4.4.	Sakaru izdevumi, pasta pakalpojumi, biroja tehnikas uzturēšana, infrastruktūras izdevumi	6 700
4.5.	Kancelejas preces	750
5.	LZA Terminoloģijas komisija:	3 589
5.1.	Darba alga	2 892
5.3.	Sociālais nodoklis	697
6.	LZA vārdbalvas un jauno zinātnieku balvas	7 144
7.	Eiropas programmu centrs	39 000
8.	Valsts emeritēto zinātnieku granti (150 Ls mēnesī):	414 450
KOPĀ		729 171

LZA FONDU DARBĪBA

LZA Fonda darbība 2013. gadā

Pārskata periodā LZA Fonds ziedojumus nav saņēmis.

No ziedojumiem piešķirtas sekojošas balvas:

K. Ulmaņa balva Latvijas vēstures institūta vadošajai pētniecei *Dr. hist. Dainai Bleierei* (pirms nodokļu nomaksas Ls 1000.-).

E. Gudrinieces balva ķīmijā jaunajai zinātniecei RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātes doktorantei *Mg. Jegeņijai Mackēvičai* (pirms nodokļu nomaksas Ls 750.-).

E. Gudrinieces balva labākajai Latvijas 2013. gada ķīmijas skolotājai *Laimdotai Peļsei* (pēc nodokļu nomaksas Ls 500.-).

E. Gudrinieces un A. Ieviņa stipendijas ķīmijā un ķīmijas tehnoloģijā 2013./2014. m. g. diviem studentiem uz desmit mēnešiem Ls 150.- mēnesī (*Evijai Rolavai un Agnesi Stikutei*).

Valdes priekšsēdētājs *Jānis Bērziņš*

Nodibinājums “Zinātnes fonds”

Latvijas Zinātņu akadēmijā 2013. gada 3. jūnijā reģistrēts nodibinājums “Zinātnes fonds”. 2013. gada 11. decembrī fondam piešķīra sabiedriskā labuma statusu.

Nodibinājuma mērķis ir piesaistīt līdzekļus, lai veicinātu un finansiāli atbalstītu zinātnieku un studentu zinātnisko un akadēmisko darbību; sniegt finansiālo palīdzību zinātnisko konferenču organizēšanā; nodrošināt grāmatu un zinātniskās literatūras sagatavošanu un izdošanu; zinātnieku sociālo problēmu risināšana; veikt pasākumus, lai nodrošinātu ziedotāju vēlmes un norādījumu īstenošanu. Nodibinājuma dibinātājs ir

Latvijas Zinātņu akadēmija, reģistrēta 2006. gada 3. februārī LR Izglītības ministrijas Zinātnisko institūciju reģistrā ar Nr. 184050, PVN reģ. Nr. 90000022543, ar juridisko adresi: Akadēmijas laukumā 1, Rīgā.

“Zinātnes fonda” valdes locekļi:

Jānis Bērziņš, Vitālijs Kozlovskis, Juris Ekmanis, Baiba Rivža, Juris Jansons, Raimonds Valters.

Nodibinājuma “Zinātnes fonds” reģistrācijas nr. 40008211019; A/S “SEB banka”, konta nr. LV33UNLA0050 0210 66038.

AR LZA SAISTĪTU ORGANIZĀCIJU DARBĪBA 2013. GADĀ

Latvijas Zinātņu akadēmijas Zinātnes un tehnoloģijas pētniecības centrs

2013. gadā Latvijas Zinātņu akadēmijas Zinātnes un tehnoloģijas pētniecības centrs turpināja līdzdalību vairākos starptautiskos projektos.

Eiropas Komisijas finansētā *EraWatch* tīkla ietvarlīguma ietvaros (skat. <http://erawatch.jrc.ec.europa.eu/>) tika pabeigta nacionālās informācijas aktualizēšana apvienotajai Eiropas pētniecības un inovāciju politikas instrumentu tiešsaistes datubāzei (*European Inventory of Research and Innovation Policy Measures*).

Centrs piedalījās ilggadējā starptautiskā pētniecības projekta „*Developing Universities – The Evolving Role of Academic Institutions in Economic Growth*” (UniDev) darbā. Dr. Anita Draveniece ar referātu „*Research funding in Latvia: is the 1.5% target achievable by 2020?*” (Zinātnes finansēšana Latvijā: vai sasniegsim 1,5% mērķi 2020. gadā?) piedalījās projekta ietvaros rīkotajā konferencē “Challenges Facing University Research in Support of Inclusive Development” (Lapasa, Bolīvija, 2013. gada 21.–22. oktobrī).

Eiropas Komisijas Pētniecības un inovācijas ģenerāldirektorātam tika sagatavots A. Dravenieces un Slovēnijas pētnieces J. Kolaras ziņojums “*A Contribution to the Preparation of Smart Specialization Strategy for Latvia*”. Ziņojuma sagatavošanā kā konsultants piedalījās J. Kristapsons.

Tika turpināta līdzdalība Eiropas Pētniecības un tehnoloģiskās attīstības novērtēšanas tīkla (*European RTD Evaluation Network*) un ES 7. Ietvarprogrammas programmkomitejas “Zinātne sabiedrībā” (*Science in Society*) darbā.

J. Kristapsons sagatavoja analītisku pārskatu „Priekšlikumi turpmākai doktora studiju programmu, grupētu pa studiju virzieniem, pilnveidei, uzlabošanai un attīstībai, konsolidācijai, slēgšanai” (Augstākās izglītības padomes pasūtītā ESF projekta „Augstākās izglītības studiju programmu izvērtēšana un priekšlikumi kvalitātes paaugstināšanai” ietvaros).

Centra vadītājs Jānis Kristapsons

Latvijas Zinātņu akadēmijas Eiropas programmu centrs

Latvijas Zinātņu akadēmijas Eiropas programmu centra (turpmāk – EPC) darbības mērķis ir starptautisko zinātnes un tehnoloģiju programmu koordinēšana Latvijā, starptautisku pētniecības projektu finansēšana, kā arī zinātni popularizējošu pasākumu organizēšana. Izglītības un zinātnes ministrijas uzdevumā EPC pilda EUREKA, Eurostars un COST programmas Nacionālā koordinatora funkcijas, pārstāv Latvijas zinātnieku intereses Eiropas Savienības Inovatīvo medikamentu ierosmes (IMI) Valsts pārstāvju darba grupā, kā arī BONUS programmas Vadības komitejā.

COST programmas ietvaros 2013. gadā Latvija pievienojās 36 COST akcijām, tādējādi dodot zinātniekiem iespējas sadarboties ar ārvalstu kolēģiem meža zinātņu, vides zinātnes, materiālzinātņu, informācijas tehnoloģiju un biomedicīnas jomā. Tā rezultātā kopumā Latvijas zinātnieki 2013. gadā aktīvi piedalījās vairāk nekā 70 no 260 COST akcijām.

2013. gadā tika nodrošināta Eiropas Savienības kopējo tehnoloģiju ierosmju ARTEMIS (iegultās datorsistēmas) un IMI (inovatīvi medikamenti) ieviešana Latvijā, izplatot informāciju, sniedzot atbalstu projektu ideju izstrādē un piešķirot finansējumu sekmīgo sadarbības projektu Latvijas dalībniekiem.

2013. gadā tika pabeigta ARTEMIS atbalstītā projekta „*Robust and Safe Mobile Co-operative Autonomous Systems*” īstenošana, kura izpildē no Latvijas ir iesaistīti LU Matemātikas un informātikas institūta zinātnieki, turpinājās projekta „*pSafety Certification of software-intensive systems with reusable components*” un projekta „*nSafety Certification of software-intensive systems with reusable components*” īstenošana, kur Latvija pārstāvēta ar VAS Latvijas dzelzceļš, SIA Algorego un Rīgas Tehniskās universitātes zinātniekiem un inženieriem.

2013. gadā EPC pabeidza darbu pie ERA-Net projektu *ICT Agri*, *RURAGRI*, *MATERA+* un *eInfraNet* īstenošanas, turpināja iepriekšējos gados uzsāktu dalību *TRANSCAN* (jaunu zināšanu ieviešana klinikā onkoloģijas jomā), *M-ERA.Net* (inženierzinātnes un materiālu zinātnes), *CHIST-ERA* (informācijas un komunikācijas tehnoloģijas), *ERASynBio* (sistēmbioloģija), *ERASysAPP* (sintētiskā bioloģija), *ERACAPS* (augu ģenētika) un *BiophotonicsPlus* (tehnoloģijas biofotonikā) projektos, kā arī uzsāka dalību jaunos ERA-Net projektos, tādos kā *WoodWisdomNet II* (meža zinātne, meža resursu izmantošana), *EuroNanoMed II* (nanomedicīna), ERA-Net RUS Plus (sadarbība ar Krievijas zinātniekiem), NEURON II (mentālo slimību izpēte un diagnostika) un E-RARE II (ārstniecības līdzekļi ciņai ar retajām slimībām). Šo ERA-Net un ERA-Net Plus projektu ietvaros tiek finansēta Latvijas zinātnieku un uzņēmumu dalība starptautiskās sadarbības pētniecības projektos.

2013. gada pavasarī tika organizēts projektu pieteikumu konkurss Latvijas–Lietuvas–Taivānas zinātniskās sadarbības fonda ietvaros un konkursā iesniegto

projektu izvērtēšana. Projektu ekspertīzes rezultātā sadarbības partneri vienojās atbalstīt četrus jaunus (no 26 iesniegtajiem) projektus un turpināt atbalstu pieciem jau iesāktajiem pētnieciskās sadarbības projektiem. Paralēli šim konkursam notika arī projektu pieteikumu iesniegšana Latvijas–Baltkrievijas divpusējās sadarbības programmas zinātnē un tehnikā konkursā. Kopumā tika saņemti 82 sadarbības projektu pieteikumi, no kuriem pēc to izvērtēšanas Latvijā un Baltkrievijā finansējumu piešķīra piecu projektu ieviešanai.

2013. gadā tika organizēti vairāki zinātni popularizējoši pasākumi. Lielākais no tiem bija ikgadējais Eiropas Zinātnieku nakts pasākums 27. septembrī, veltīts ūdens tematikai. Pasākuma norisē Rīgā, Jelgavā, Salaspilī, Rēzeknē, Daugavpilī, Valmierā, Ventspilī un Cēsīs bija iesaistīti zinātniskie institūti, augstskolas, muzeji un citas ar zinātni saistītas institūcijas.

Sadarbībā ar Francijas vēstniecību un Francijas institūtu no 27. septembra līdz 13. oktobrim Latvijas Zinātņu akadēmijā bija atvērta ceļojoša populārzinātniska, interaktīva izstāde „Ko mēs zinām par ūdeni?”. No 16. līdz 25. septembrim ar izstādi varēja iepazīties arī Daugavpils Universitātē.

Centra vadītāja *Maija Bundule*

Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisija (LZA TK)

Terminu izstrāde, izvērtēšana un apstiprināšana

2013. gadā trijās LZA TK sēdēs izskatīti un apstiprināti vairāku nozaru, to skaitā – spēkratu termini, izglītības un zinātnes termini, piemēram, termins *vispārējā izglītība* aizstāts ar *vispārīgā izglītība*, kas pareizāk atspoguļo jēdziena būtību. Sniegtas konsultācijas, galvenokārt par angļu terminu ekvivalentiem latviešu valodā.

Darbs LZA TK terminoloģijas apakškomisijās (TAK)

Visintensīvāk un regulāri (rikojot sēdes 2 reizes mēnesī) strādājusi Informācijas tehnoloģijas, telekomunikācijas un elektronikas (ITTE) terminoloģijas apakškomisija Eduarda Caunas vadībā.

Rezultatīvs darbs Kārļa Poča vadībā veikts Spēkratu TAK, izstrādājot ES institūciju dokumentiem nepieciešamo terminoloģiju.

Vairākās nozarēs TAK sēdes rīkotas, lai apspriestu aktuālus terminus un atbildētu uz konsultācijām (enerģētikas, teoloģijas un vides nozarēs), terminu sarakstu apspriešanai LZA TK sagatavojuši Latvijas Dabas muzeja speciālisti.

Konsultācijas

Fiziskām un juridiskām personām sniegts vairāk nekā 50 rakstisku un mutisku konsultāciju.

LZA TK pieņemto lēmumu un ieteikumu publicēšana

Informācija par LZA TK sēdēm, protokoli, LZA TK lēmumi u. c. materiāli ievietoti LZA TK mājaslapā www.termi.lza.lv. Nozīmīgākie LZA TK lēmumi no 2012. gada vidus līdz 2013. gada vidum apkopoti arī informatīvā rakstā krājuma „Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi” 8. laidienā.

Citi darbi

Kopā ar LZA vadību un Valsts valodas centru apspriesti LZA HSN darba grupas 2012. gadā izstrādātie priekšlikumi par latviešu valodas terminoloģijas sistēmas attīstību un Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisijas darbības pilnveidi.

Turpināta datubāzes „AkadTerm” uzturēšana un pilnveidošana.

LZA TK pārstāvēta Labklājības ministrijas rīkotajā Profesiju reģistra terminu apspriešanā.

Veikti priekšdarbi Valodniecības terminoloģijas apakškomisijas izveidei.

LZA TK priekšsēdētājs *Juris Baldunčiks*

Pārskats par Latvijas Zinātņu akadēmijas Sertifikācijas centra darbību 2013. gadā

Latvijas Zinātņu akadēmijas Sertifikācijas centrs ir notificēta (valsts paziņota Eiropas Komisijai) sertifikācijas institūcija būvmateriālu atbilstības novērtēšanas jomā. Tas nozīmē, ka Centra izsniegtie būvmateriālu drošību apliecināšie dokumenti tiek atzīti visās ES dalībvalstīs un uz šo apliecinājumu pamata ražotajiem ir tiesības marķēt produkciju ar ES pieņemto drošības marķējumu „CE”. Tas savukārt dod tiesības marķētiem produktiem brīvu pieeju kopējā Eiropas tirgū.

Centrs ir akreditēts Latvijas (LATAK) akreditācijas institūcijā. Aizvadītajā gadā Centrs ir sekmīgi izturējis gadskārtējās uzraudzības akreditācijas. Centra pakalpojumus izmanto daudzas Eiropas valstis, tajā skaitā ārpus ES ietvariem (Baltkrievija).

2013. gadā no jauna ir izsniegti:

- 33 produktu atbilstības sertifikāti,
- 129 ražotnes produkcijas kontroles (RPK) sertifikāti.

Bez sertifikācijas pakalpojumiem Centrs sniedz konsultācijas un apmācību Eiropas standartu apgūšanā, piedalās Latvijas nacionālo standartu izstrādāšanas darbā (3 standartu tehniskajās komitejās).

LZA Sertifikācijas centra Valdes priekšsēdētājs *Imants Matīss*

Valsts emeritēto zinātnieku padome

Valsts emeritēto zinātnieku padome strādājusi, pamatojoties uz LR MK 1995. gada 7. novembra noteikumiem Nr. 328 “Nolikums par valsts emeritētā zinātnieka nosaukuma piešķiršanu” un 1997. gada 11. februāra un 2006. gada 30. maija grozījumiem. Turpmāk spēkā stājušies LR MK 2010. gada 27. jūlija noteikumi Nr. 692 „Valsts emeritētā zinātnieka statusa piešķiršanas kārtība”.

Kopš 1996. gada, kad tika iedibināts valsts emeritētā zinātnieka statuss, piešķirtais finansējums (Ls) bijis sekojošs: 1996. g. – 17 820, 1997. g. – 59 226, 1998. g. – 91 720, 1999. g. – 105 848, 2000.g. – 111 077, 2001.g. – 121 077, 2002. g. – 133 000, 2003. g. – 153 000, 2004. g. – 153 000, 2005. g. – 263 000, 2006. g. – 314 000, 2007. g. – 505 000, 2008. g. – 695 600, 2009. g. – 708 576, 2010. g. – 502 000, 2011. g. – 468 800, 2012. g. – 438 150, 2013. g. – 414 450.

Finansējuma trūkuma dēļ 2009. – 2013. g. jauni mūža granti netika piešķirti.

Kopš 1996. gada mūža granti, atbilstoši piešķirtajam finansējumam, pavisam piešķirti 413 zinātniekiem, t.sk. 44 LZA īstenajiem locekļiem, 16 goda locekļiem, 15 korespondētājlocekļiem un 18 LZA goda doktoriem.

No 2010. gada mūža granta apmērs ir Ls 150.

2013. g. beigās grantu saņēma **220** zinātnieki.

2014. gadā piešķirtais finansējums – 441 000 Ls (627 486 EUR)

2014. gada 24. februārī izsludināts konkurss Valsts emeritētā zinātnieka statusa piešķiršanai („Zinātnes Vēstnesis” 2014. gada 24. februāris).

VEZ padomē (LR IZM 13.09.2010. rīkojums Nr. 472) iekļauti arī 9 LZA locekļi: kor.loc. E. Birģele, akad. J. Ekmanis, akad. A. Jemeļjanovs, akad. R. Kondratovičs, akad. M. Kūle, *Dr.h.c.* I. Ozolanta, akad. A. Treimanis, akad. R. Valters, kor. loc. L. Viksna.

Latvijas Zinātņu akadēmijas paspārnē aktīvi darbojas Valsts emeritēto zinātnieku biedrība “Emeritus” (priekšsēdētājs – akad. Tālis Millers).

Padomes priekšsēdētājs *Raimonds Valters*

Valsts Zinātniskās kvalifikācijas komisijas pārskats par darbu 2013. gadā

VZK komisija 2013. gadā izskatīja 328 promocijas darbus, akceptēja 314. No akceptētajiem darbiem gada laikā 20 darbi tika atļikti un 9 no tiem skatīti atkārtoti pēc komisijas rekomendēto labojumu izdarišanas, pašreiz vēl 11 darbi ir atgriezti promocijas padomēm komisijas recenzenta rekomendēto labojumu izdarišanai un tiks izskatīti atkārtoti, 3 darbi ir noraidīti. 31 darbs tika atgriezts promocijas padomēm ar lēmumu „var aizstāvēt pēc recenzijā minēto trūkumu novēršanas”. 2012. gadā komisija izskatīja 274 promocijas darbus. 2013. gadā izskatīto promocijas darbu skaits salīdzinājumā ar 2012. gadu ir palielinājies par 19,7 %.

2013. gadā izskatītie promocijas darbi pa specialitātēm iedalās šādi (iekavās 2012. gadā izskatīto darbu skaits): arhitektūra – 3 (1), bioloģija – 17 (19), būvzinātne – 7 (3), datorzinātne – 10 (8), ekonomika – 15 (17), vadībzinātne – 26 (22), elektronika un telekomunikācijas – 5 (3), enerģētika 9 (4), elektrotehnika – 5 (6), farmācija – 0 (2), filozofija 2 (4), fizika – 9 (9), ģeogrāfija – 6 (3), ģeoloģija 5 (1), informācijas tehnoloģijas 9 (14), juridiskā zinātne – 22 (11), komunikāciju zinātne 1 (2), ķīmija un ķīmijas inženierzinātnes – 11 (10), lauksaimniecības zinātne – 3 (6), literatūrzinātne – 12 (5), folkloristika 1 (0), materiālzinātne – 4 (7), mākslas zinātne – 8 (4), matemātika – 2 (4), medicīna 33 (23), mehānika 6 (3), mašīnzinātne – 4 (4), mežzinātne – 7 (0), pārtikas zinātne – 6 (3), pedagogija – 32 (27), psiholoģija – 8 (8), socioloģija un politikas zinātne – 8 (9), teoloģija – 2 (5), transports un satiksme – 7 (3), valodniecība – 4 (5), veterinārmedicīna – 5 (0), vēsture – 6 (9), vides zinātne 7 (10).

Akceptētie promocijas darbi pa augstskolām iedalās šādi: LU – 145 (126), RTU – 66 (58), LLU – 38 (23), RSU – 33 (25), DU – 16 (26), RPIVA – 8 (3), Liepājas PU – 4 (1), Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija – 3 (4), Latvijas Mākslas akadēmija – 3 (1), Latvijas Mūzikas akadēmija 3 (1), BA „Turība” 3 (1), RISEBA – 2 (3), Latvijas Kultūras akadēmija 2 (1), TSI – 2 (1).

VZK komisijas priekšsēdētājs *Raimonds Valters*

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS LIELĀ MEDAĻA, BALVAS UN PRĒMIJAS

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS LIELĀ MEDAĻA

Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielā medaļa ir augstākais apbalvojums, ko akadēmija piešķir Latvijas un ārvalstu zinātniekiem par izciliem radošiem sasniegumiem.

Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielā medaļa ir atlieta bronzā, tās aversā attēlots LZA ģerbonis ar uzrakstu “*Academia Scientiarum Latviensis*”, reversā tiek iegravēts apbalvotā vārds, uzvārds un medaļas piešķiršanas datums.

Kandidātus apbalvošanai ar Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielo medaļu var ieteikt LZA īstenie, goda un ārzemju locekļi, LZA nodaļas, rakstiski iesniedzot motivētu ierosinājumu un īsu uzziņu par ieteicamo kandidātu. Lēmumu par apbalvošanu pieņem LZA Senāts.

Līdz šim LZA Lielo medaļu saņēmuši J. Graudonis, J. Stradiņš, E. Dunsdorfs, E. Lavendelis, E. Grēns, D. A. Lēbers, E. Lukevics, M. Štaudingera-Voita, V. Viķe-Freiberga, E. Siliņš, D. Draviņš, J. Krastiņš, J. Upatnieks, O. Lielausis, G. Birkerts, M. Beķers, J. Hartmanis, A. Caune, T. Millers, V. Toporovs, R. M. Freivalds, I. Šterns, I. Lancmanis, A. Padeģis, E. Blūms, E. Vedējs, R. Kondratovičs, T. Fennels, V. Hausmanis, R. Evarestovs, V. Tamužs, Ē. Kupče, K. Zariņš, I. Kalviņš, M. Auziņš, K. Švarcs, Ē. Mugurēvičs, R. Villems, P. Pumpēns, A. Ezergailis, A. Ambainis un A. Brāzma.

2014. gadā LZA Lielā medaļa piešķirta V. Ivbulim un R. Žukai.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS VĀRDBALVAS

Par labākajiem zinātniskajiem darbiem atsevišķās zinātņu nozarēs Latvijas Zinātņu akadēmija piešķir balvas, kuras nosauktas izcīlu zinātnieku vārdā. Katru balvu izsludina reizi divos vai trijos gados.

Balvu piešķir par atsevišķiem zinātniskiem darbiem, atklājumiem, izgudrojumiem, kā arī par vienotas tematikas zinātnisku darbu kopumu. Par balvas pretendentu var

izvirzīt tikai atsevišķu personu, no autoru kolektīviem — galveno autoru. Uz balvu var pretendēt Latvijas zinātnieki un tie ārzemju zinātnieki, kuru darbu tematika saistīta ar Latviju.

LZA balvu fondu veido LZA naudas līdzekļi un atbalstītāju ziedojumi.

Katru gadu piešķir 4–6 LZA vārdbalvas. Šo balvu saraksts tiek izziņots jūnijā avīzē “Zinātnes Vēstnesis” un LZA interneta lapā (<http://www.lza.lv>). Dokumentu iesniegšanas termiņš izziņotajām balvām — 2014. gada 30. septembris.

Eižens Āriņš (1911–1987) — matemātiķis, viens no pirmajiem zinātniekiem, kurš 50. gados Latvijā pievērsies datortehnikai. Balva datorzinātnēs un to pielietojumos.

Balvas laureāti: R. M. Freivalds (2000), V. Detlovs (2002), J. Osis (2004), J. Bārzdīņš (2006), Ļ. Kacnelsons (2008), A. Ambainis un J. Grundspeņķis (2012), A. Baums, J. Erts (2013).

Arturs Balklavs-Grīnhofs (1933–2005) — radioastronoms, izcils zinātnes popularizētājs. Balva par izciliem sasniegumiem zinātnes popularizēšanā.

Balvas laureāti: V. Grabovskis, I. Vilks (2007), A. Alksnis, I. Pundure (2008), A. Vēriņš (2009), M. Gills (2010), Z. Kipere (2011), O. Gerts (2012), V. Hermanis (2013).

Kārlis Balodis (1864–1931) — plaša profila tautsaimniecības speciālists, kurš savos darbos pamatojis daudzas jaunas ekonomiskas teorijas. Balva tautsaimniecības zinātnēs.

Balvas laureāti: N. Balabkins (1994), P. Zvidriņš (1996), O. Krastiņš (1998), J. Krūmiņš (2004), R. Karnīte (2007).

Pirss Bols (1865–1921) — izcilākais matemātiķis, kurš dzīvojis un strādājis Latvijā. Balva matemātikā.

Balvas laureāti: A. Buiķis (2005), A. Reinfelds (2009).

Fricis Brīvzemnieks (1846–1907) — folklorists, literāts, viens no pirmajiem latviešu etnogrāfijas un folkloras materiālu vācējiem, sakārtotājiem un publicētājiem. Balva folkloristikā, Latvijas etnogrāfijā un antropoloģijā.

Balvas laureāti: J. Rozenbergs (1996), M. Viksna (1999), A. Alsupe (2005), G. Zariņa (2011).

Frīdrihs Canders (1887–1933) — inženieris izgudrotājs, viens no raķešu būves un astronautikas celmlaužiem pasaulē. Balva mehānikā un astronomijā.

Frīdriha Candra balva turpina 1967. gada 7. decembrī dibinātās F. Candra prēmijas labākās tradīcijas. Ar to apbalvoti E. Blūms, J. Mihailovs (1971), G. Teters (1972), J. Urzum-

cevs, R. Maksimovs (1976), E. Lavendelis (1978), A. Mālmeisters, V. Tamužs, G. Teters (1981), E. Jakubaitis (1985), A. Bogdanovičs (1989), E. Ščerbiņins, J. Geļfgats (1991), A. Gailītis (1994), P. Prokofjevs, R. Rikards (1996), J. Kotomins, J. Tamopoļskis (1998), M. Ābele, A. Skudra (2000), J. Žagars, V. Poļakovs (2002), A. Balklavs-Grinhofs, J. Vība (2004), K. Lapuška, K. Rocēns (2007), A. Lagzdīņš (2009), J. Andersons (2011).

Valters Caps (1905–2003) — izcils izgudrotājs, ar savu pasauleslaveno fotoaparātu *VEF – Minox* veicinājis Latvijas vārda atpazīšanu pasaulē. Balva labākajam izgudrotājam.

Balva iedibināta 2004. gadā kopā ar LR Patentu valdi. Balvas laureāti ir B. Joffe, R. Kalniņš (2005), J. Upatnieks (2007), R. Skuruls (2009), M. Ābele, K. Lapuška (2011), J. Spīgulis (2013).

Teodors Celms (1893–1989) — latviešu filozofs. Balva filozofijā.

Balvas laureāti ir M. Kūle (2006), E. Buceniece (2009).

Jānis Endzelīns (1873–1961) — latviešu valodnieks. Balva latviešu valodniecībā un baltoloģijā.

J. Endzelīna balvas laureāti: A. Laua (1970), B. Laumane (1974), L. Ceplītis (1976), A. Reķēna (1978), D. Nītiņa (1980), T. Jakubaite (1982), E. Kagaine, S. Raģe (1984), J. Rozenbergs (1986), B. Bušmane (1990), K. Karulis (1994), T. Fennels (1996), V. Rūķe-Draviņa (1998), V. Skujiņa (2001), I. Jansone (2004), D. Markus (2007), P.U. Dini (2011).

Emīlija Gudriniece (1920–2004), LZA akadēmiķe, RTU profesore — izcila ķīmiķe un augstskolu pedagoģe, RTU (RPI) Organiskās sintēzes un biotehnoloģijas katedras dibinātāja un ilggadēja vadītāja (1963–1989). Balva jauniešiem zinātniekiem ķīmijā vai ķīmijas tehnoloģijā.

Balvas laureāti: A. Kotova (2007), D. Lubriks (2008), K. Jaundzems (2009), V. Rjabovs (2010), P. Ostrovskis (2011), I. Novosjolova (2012), J. Mackeviča (2013), J. Lugiņina (2014).

Solomons Hillers (1915–1975) — LZA akadēmiķis, ķīmiķis, Latvijas Organiskās sintēzes institūta dibinātājs un ilggadējs direktors, izcils zinātnes un ražošanas organizators. Balva biomedicīnā un jaunu medicīnas preparātu izstrādē

Balva iedibināta 2004. gadā kopā ar akciju sabiedrību “Grindeks”, Latvijas Organiskās sintēzes institūtu un LU Biomedicīnas pētījumu un studiju centru. Balva piešķirta I. Kalviņam (2004), E. Grēnam (2006), V. Klušai (2008).

Ludviġs un Māris Jansoni — Ludviġs Jansons (1909–1958) un viņa dēls Māris Jansons (1936–1997) — Latvijas fiziķi un pedagoģi. Balva labākajam jaunajam zinātniekam fizikā.

Balva piešķirta: H. Rjabovam (1999), A. Kuļšam (2000), O. Nikolajevai (2001), J. Alnim (2002), O. Docenko (2003), O. Starkovai (2004), K. Blušam (2005), Z. Gavarei (2006), B. Poļakovam (2007), A. Vembrim (2008), E. Laizānei (2009), Z. Gavarei un A. Šarakovskim (2011), L. Kalvānam (2012), A. Kaļinko un J. Zavickim (2013), A. Šutkam un D. Zablockim (2014).

Arvīds Kalniņš (1894–1981) — ķīmiķis un koksnes pētnieks, mežzinātnieks. Balva mežzinātnē, koksnes pētniecībā un pārstrādē.

Balvas laureāti: P. Eriņš (2000), M. Daugavietis (2002), Ģ. Zaķis (2003), I. Liepa (2004), J. Zandersons (2005), A. Priedītis (2006), N. Vederņikovs (2008), L. Līpiņš (2012).

Dītrihs Andrejs Lēbers (1923–2004) — tiesību zinātnieks, mecenāts. LZA ārzemju loceklis, LZA Lielās medaļas laureāts. Balva tiesību zinātnēs vai politikas zinātnē.

Kopš 2002. gada piešķirtas 23 D.A. Lēbera stipendijas studentiem. Balvas laureāti T. Jundzis (2008), K. Torgāns (2009), E. Levits (2013).

Paulis Lejiņš (1883–1959) — latviešu lauksaimniecības zinātnieks, lopkopības speciālists. Balva lauksaimniecības zinātnēs.

Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas Pauļa Lejiņa balvu saņēmuši J. Latvietis (1994), J. Neilands (1996), A. Boruks (1997), C. Šķiņķis (1998), S. Timšāns (1999), M. Skrīvele (2002), R. Baltakmens un A. Jemeljanovs (2003), U. Osītis (2006), A. Adamovičs (2007), A. Ruža (2009), A. Kārkliņš (2011).

Zenta Mauriņa (1897–1978) — literatūrzinātniece, kultūrfilozofe, rakstniece. Balva labākajam jaunajam zinātniekam literatūrzinātnē vai filozofijā.

Balvas laureāti: Z. Šiliņa (1999), I. Zepa (2000), D. Balode (2002), D. Oļukalne (2003), R. Ceplis (2004), S. Stepena (2005), A. Gaigala (2006), P. Daija (2007), D. Ratīnika (2008), K. Šlihta (2009), Z. Borgia (2010), I. Deigele (2011), A. Hiršs (2012), H. Akatova (2014).

Kārlis Milenbahs (1853–1916) — latviešu valodnieks. Balva par praktisku devumu latviešu valodniecībā.

LZA un Rīgas Latviešu biedrības Kārļa Milenbaha balvu saņēmuši J. Kušķis (1999), Dz. Hirša (2002), M. Stengrevica (2004), A. Blinkena (2007), O. Bušs (2009), R. Grisle (2012).

Vilis Plūdonis (1874–1940) — latviešu dzejnieks. Balva latviešu literatūrzinātnē.

Balvas laureāti: V. Hausmanis (1996), J. Kursīte-Pakule (1998), B. Kalnačs (2000), I. Daukste-Silasproģe (2003), Z. Frīde (2005), A. Cimdiņa (2008), G. Grīnuma (2011), V. Vāvere (2014).

Jānis Rainis (1865–1929) — latviešu dzejnieks, domātājs un sabiedriskais darbinieks. Balva par izcilu radošu veikumu zinātnē un kultūrā.

Balvas laureāti: I. Ranka (1998), I. Ziedonis (2001), A. Eglītis (2006), J. Streičs (2008), V. Hausmanis (2012), J. Strupulis (2013). LZA Senāts uzskata, ka Raiņa balva sava prestiža ziņā ir nākamā pēc LZA Lielās medaļas.

Edgars Siliņš (1927–1998) — viens no Latvijas izcilākajiem fiziķiem. Balva fizikā.

Balvas laureāti: I. Muzikante (1999), A. Gailītis, P. Prokofjevs (2001), L. Skuja (2003), A. Čebers (2006), J. Purāns (2008), L. Grigorjeva (2010), J. Žukovskis (2012), V. Kuzovkovs (2014).

Heinrichs Skuja (1892–1972) — latviešu biologs — floras pētnieks. Balva bioloģijas zinātnē.

Balvas laureāti: M. Selga (1994), A. Pīterāns (1996), M. Beķers (1998), A. Āboliņa (2001), M. Balode (2004), E. Parele (2007), A. Barševskis (2009).

Mārgers Skujenieks (1886–1941) — zinātnieks un valstsvīrs, Ministru prezidents, ministrs, Valsts statistikas pārvaldes organizētājs un direktors (1919–1940). Balva statistikā.

Balvas laureāti: P. Zvidriņš (2004), O. Krastiņš (2008), J. Krūmiņš (2014).

Pauls Stradiņš (1896–1958) — latviešu ķirurgs, onkologs un medicīnas vēsturnieks. Balva medicīnas zinātnē un tās vēsturē, par ievērojamu zinātnisku veikumu praktiskajā ārstniecībā.

Paula Stradiņa balva turpina Medicīnas vēstures muzeja 1983. gadā iedibinātās Paula Stradiņa balvas tradīcijas. Kopš 1991. gada 14. novembra balvu piešķir kopīgi LZA un MVM. Medicīnas zinātnē balvu saņēmuši V. Rudzīte un V. Utkins (1992), K. J. Keggi (1994), J. O. Ērenpreiss (1996), K. K. Zariņš un I. Lazovskis (1998), J. Kļaviņš (2000), J. Volkolākovs (2002), A. Bļugers (2004), A. Skaģers (2006), B. Zariņš (2008), J. Gardovskis (2010), V. Pirāgs (2011), R. Lācis (2014).

Balvu medicīnas vēsturē saņēmuši V. Kaņeps, J. Stradiņš (1983), P. Gerke, B. Petrovs (1984), V. Derums, A. Georgijevskis (1985), Ņ. Stradiņa, P. Zabrudovskis (1986), K. Arons, J. Līšicins (1987), K. Vasiļjevs, A. Viksna (1988), A. Kaikaris, V. Kalnins (1989), H. Millers-Dics, I. un J. Krūmaļi (1990), J. Āboliņš, A. Alksnis (1991), Dz. Alks (1993), A. Dirbe (1995), J. Strupulis (1997), Z. Čerfass, E. Larsens (1999), J. Salaks, V. Kalnbērzs (2001), J. Vētra (2003), K. Habriha, V. Jākobsons (2005), E. Platkājs (2007), Ē. Ezerietis (2008), J. Gaujēns (2009), F. Ungers (2009), L. Alikmets (2011), G. Belevičs (2013).

Mārtiņš Eduards Straumanis (1898–1973) un **Alfrēds Ieviņš** (1897–1975) — latviešu ķīmiķi, kristāliskā režģa parametru rentgenogrāfiskās metodes autori (1935). Balva jaunajiem zinātniekiem ķīmijā.

Balva piešķirta: M. Turkam (1999), T. Ivanovai (2000), V. Mihailovam (2001), R. M. Meri (2002), K. Zihmanei (2003), I. Juhņevičiai (2004), K. Edolfai (2005), L. Černovai (2006), E. Erdmanei (2007), E. Kolodinskai (2008), J. Petuškovai (2009), L. Grigorjevai un A. Maļeckim (2010), K. Traskovskim (2011), D. Rasiņai (2012), E. Priedei (2013), O. Stepanovai (2014).

Arveds Švābe (1888–1959) — vēsturnieks, tiesību zinātnieks, rakstnieks. Balva Latvijas vēstures zinātnē.

Balvas laureāti: T. Zeids (1996), J. Bērziņš (1998), I. Šterns (2000), I. Šneidere (2003), A. Zariņa (2007), A. Varslavāns (2009).

Kārlis Ulmanis (1877–1942) — tautsaimnieks un valstsvīrs, Latvijas Republikas pirmais Ministru prezidents. Balva par Latvijas tautsaimniecības un valsts vēstures problēmu izpēti un risinājumiem.

Balva iedibināta 2003. gadā pēc LZA goda doktora prof. J. Labsvīra ierosinājuma. Balvas laureāti: V. Bērziņš un V. Striķis (2004), A. Boruks (2006), A. Caune (2008), B. Rivža (2010), D. Bleiere (2013).

Gustavs Vanags (1891–1965) — Latvijas ķīmiķis organīķis. Balva ķīmijas zinātnēs.

Gustava Vanaga balva turpina 1967. gada 7. decembrī dibinātās G. Vanaga prēmijas labākās tradīcijas. Ar to apbalvoti A. Ārens (1971), E. Gudriniece, A. Strakovs (1972), V. Oškāja (1974), J. Freimanis (1976), O. Neilands (1978), J. Bankovskis (1980), R. Valters (1982), G. Duburs, E. Stankeviča (1984), E. Lukevics (1986), B. Puriņš (1988), M. Līdaka (1990), G. Čipēns (1992), J. Stradiņš (1994), F. Avotiņš, M. Šimanska (1996), T. Millers (1998), M. Kalniņš (2000), I. Kalviņš (2003), E. Liepiņš (2005), A. Zicmanis (2007), G. Veinbergs (2009), V. Kampars (2011), V. Kauss (2013), E. Sūna (2014).

Tāivaldis Vilciņš (1922–1997) — vēsturnieks un sociologs. Balva socioloģijā.

Balvas laureāti: B. Zepa (2002), A. Tabuns (2007), T. Tisenkopfs (2011).

Alfrēds Vītols (1878–1945) — hidromehānikas speciālists. Balva inženierzinātnēs un enerģētikā.

LZA un va/s “Latvenergo” Alfrēda Vītola balvas laureāti: J. Ekmanis (1999), V. Zēbergs (2002), N. Zeltiņš (2003), J. Barkāns (2004), K. Timermanis (2005), L. Ribickis (2006), J. Gerhards (2007), J. Dirba (2008), V. Gavars (2009), J. Inde (2010), V. Pugačevs (2011), A.S. Sauhats (2012), V. Krēšliņš (2013).

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS UN SPONSORU KOPĪGĀS BALVAS

Sponsors

Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmija

Balvas

Latvijas balva (Lielā Feliksa balva) un 2 veicināšanas balvas par ievērojamiem sasniegumiem humanitāro zinātņu jomās

Balvas 2001. gadā piešķīra pirmo reizi. Lielo Feliksa balvu saņēma V. Viķe-Freiberga, veicināšanas balvas — I. Ose un I. Šuvajevs. 2003. g. Lielo Feliksa balvu saņēma M. Kūle, veicināšanas balvas — D. Baltaiskalna un Ē. Jēkabsons, 2006. g. Lielo Feliksa balvu saņēma V. Zariņš, veicināšanas balvas — R. Blumberga un A. Sprūds. 2009. g. Lielo Feliksa balvu saņēma J. Vētra, veicināšanas balvas — R. Bičevskis un A. Irmejs, 2011. g. — Lielo Feliksa balvu saņēma I. Blumbergs, veicināšanas balvas — K. Ābele un R. Spirģis, 2013. g. — A. Jurkāne, veicināšanas balvas — S. Laime, P. Daija.

A/s “Grindeks”

3 balvas ievērojamākajiem zinātniekiem par izcilu veikumu vai mūža devumu katru otro gadu

Balvu laureāti: M. Līdaka, U. Ulmanis, S. Cimermanis (1998), E. Lukevics, O. Lielausis, K. Arājs (1999), O. Neilands, V. Tamužs, V. Bērziņš (2000), V. Kluša, E. Blūms, A. Caune (2001), T. Millers, J. Kristapsons, O. Spāritis (2002), R. M. Freivalds, E. Gudriniece, P. Guļāns (2003), G. Čipēns, I. Knēts, Ē. Murgurēvičs (2004), J.G. Bērziņš, E. Kagaine, A. Strakovs (2005), V. Baumanis, P. Eglīte, J. Dehtjars (2006), V. Kauss, V. Skujiņa, J. Spigulis (2007), G. Duburs, J. Stradiņš, I. Lācis (2008), I. Jansone, R. Ferbers, E. Liepiņš (2010), G. Bārzdīņš, J. Krastiņš, R. Valters (2012).

Va/s “Latvenergo”

2 gada balvas par izcilu veikumu vai mūža devumu enerģētikā vai ar to saistītās inženierzinātnēs

Balvu laureāti: Z. Krišāns, I. Staltmanis (1999), K. Briņķis, A. Grundulis (2002), A. S. Sauhats, P. Šipkovs (2003), E. Tomsons, J. Dirba, J. Rozenkrons (2004), D. Blumberga, V. Pugačevs (2005), V. Čuvičins, A. Šniders (2006), G. Šlihta (2007), G. Kaškarova, Ā. Žīgurs (2009), A. Mutule (2010), L. Bisenieks (2011), L. Latkovskis (2012), I. Ranķis (2013).

A/s “Exigen Services Latvia” un RTU Attīstības fonds *2 ikgadējas balvas* ievērojamiem zinātniekiem par izcilu veikumu vai mūža devumu datorzinātnēs, informātikā vai par nozīmīgu informācijas izstrādes sistēmu veicināšanu

Balvu laureāti: J. Bārzdiņš, A. Anspoks (1999), J. Osis, M. Treimanis (2000), L. Niceckis, A. Vasiļjevs (2001), I. Kabaškins, A. Brūvelis (2002), J. Bičevskis, E. Karnītis (2003), P. Rivža, A. Virtmanis (2005), I. Ilziņa (2007).

A/s “ITERA Latvija” un RTU Attīstības fonds *2 gada balvas* ievērojamiem Latvijas zinātniekiem un praktiķiem par izcilu veikumu vai mūža devumu vides, zemes un ģeogrāfijas zinātnēs vai par nozīmīgu vides izstrādes sistēmu veicināšanu

Balvu laureāti: G. Andrušaitis, A. Melluma (2001), G. Eberhards, R. Kondratovičs (2002), A. Andrušaitis, M. Kļaviņš (2003), E. Kaufmane, J. Viksne (2004), V. Jansons, V. Melecis (2005), G. Pētersons, P. Zālītis (2006), O. Āboltiņš, D. Blumberga (2007), O. Nikodemus, I. Veidenbergs (2008), I. Liepa, N. Zeltiņš (2010), U. Sedmalis, D. Zigmunde (2011), P. Šipkovs, S. Strautiņa (2012), L. Legzdiņa, G. Lināre (2013).

A/s “Latvijas gāze” un RTU Attīstības fonds *2 gada balvas* ievērojamiem zinātniekiem un praktiķiem gāzes, siltumtehnikas un ar tām saistītās ķīmijas tehnoloģijas nozarēs, sirds ķirurģijas un kardioloģijas zinātnēs, orgānu transpantoloģijas nozarēs par izcilu darbu kopumu vai mūža veikumu

Balvu laureāti: R. Lācis, A. Krēsliņš (2002), J. Anšelevičs, E. Dzelzītis (2003), J. Volkolākovs, V. Zēbergs (2004), I. Siliņš, N. Zeltiņš (2005), V. Rudzīte, D. Turlajs (2006), A. Kalvelis, I. Platais (2007), R. Rozentāls, P. Graudiņš (2009), V. Dzērve-Tāluts, A. Lešinskis (2010), J. Gardovskis (2011), A. Kokins, A. Ješinska, J. Raibarts (2012), O. Kalējs, R. Kolītis, J. Volkolākovs jun. (2013).

- Rīgas dome un Rīgas balvas biedrība Ikgadēja “Rīgas balva” par nozīmīgāko zinātnisko pētījumu Rīgas vēsturē un kultūrvēsturē, arhitektūras un mākslas vēsturē, etnogrāfijā, demogrāfijā un etnisko attiecību izpētē, ģeogrāfijā, ekoloģijā un citās nozarēs, kas saistītas ar Rīgas attīstību
- Balvas laureāti: J. Krastiņš, K. Radziņa, A. Celmiņš (veicināšanas balva — V. Bebrei, R. Spirģim) (2002), A. Caune, O. Spāritis un O. Zanders (2003), L. Balodis, J. Stradiņš, M. Zunde (2004), J. Bērziņš, V. Viķe-Freiberga, A. Holcmanis, J. Viksne, J. Savickis (2005), V. Apsītis, J. Ekmanis, I. Knēts, V. Jākobsons (2006), Z. Gaile, V. Mihailovskis, I. Ose, J. Stabulnieks, A. Vārpa (2007), E. Grēns, J. Indāns, J. Gombergs, A/s “Sidrabe” (2008), A. Heniņš, A. Kapenieks, I. Ranka (2009), I. Kalviņš, Z. Skujiņš (2010).
D. A. Lēbers apbalvots ar “Rīgas balvas” Goda diplomu (pēc nāves).
- Kopš 2011. gada balvu piešķir LZA, Rīgas balvas biedrība un a/s “ITERA Latvija”. Balvas laureāti: M. Barzdeviča, J. Erenštreits I. Gerčikovs, L. Šēnbergs (2011), L. Ribickis, R. Pauls, A. Taimiņa, Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs (2012).
- Rīgas balvas goda diploms: LU Latvijas vēstures institūts, LU Akadēmiskā bibliotēka, Rīgas 1. Valsts ģimnāzija (2011), D. Īvāns, E. Hrščenoviča, D. Leimane (2012).
- Rīgas dome un LZA Ikgadēja balva par nozīmīgāko pētījumu humanitārajās un eksaktajās zinātņu nozarēs, kas saistītas ar Rīgas attīstību.
- A. Šternbergs (2011), T. Jundzis (2012), A. Caune (2013).
- SIA “L’ORÉAL BALTIC”, UNESCO Latvijas Nacionālā komisija *3 gada stipendijas* “Sievietēm zinātnē” nozīmīgu zinātnisku pētījumu veikšanai dzīvības zinātņu un materiālzinātņu jomā
- Stipendijas saņēmējas R. Muceniece, A. Linē, A. Zajakina (2005), M. Dambrova, O. Starkova, M. Plotniece (2006), L. Grinberga, B. Jansone, A. Plotniece (2007), I. Aulika, J. Pupure, T. Voronkova (2008), L. Zvejniece, T. Glaskova, K. Siliņa (2009), I. Čakstiņa, E. Pajuste, U. Riekstiņa (2010), L. Ņikitina-Zaķe, M. Duncē, B. Švalbe (2011), D. Loča, I. Smeltere, E. Škapare (2012), Z. Kalniņa, J. Sokolovska, L. Širmane (2013).
- A/s “Latvijas dzelzceļš” un RTU Attīstības fonds *Gada balva* par izcilu veikumu vai mūža devumu Latvijas dzelzceļa transportā
- Balvas laureāti: V. Junovičs (2007), M. Mezītis, B. Peņiķis (2008), J. Račko, S. Mihailovs (2009), A. Poča, A. Plešaunieks (2012).

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS VĀRDBALVAS UN PRĒMIJAS JAUNAJIEM ZINĀTNIEKIEM

Balvas uz darbu konkursa pamata tiek piešķirtas maģistrantiem vai doktorantiem, vai jaunajiem pētniekiem ne vēlāk kā vienu gadu pēc maģistra vai doktora darba aizstāvēšanas. Reflektēšanai var iesniegt darbus, kurus veicis atsevišķs zinātnieks, kurš pieteikuma iesniegšanas brīdī nav vecāks par 30 gadiem.

Balva par labāko jaunā zinātnieka darbu fizikā nosaukta *Ludviga un Māra Jansonu vārdā*,

par labāko darbu ķīmijā *Mārtiņa Straumaņa — Alfrēda Ieviņa vārdā*,

par labāko darbu ķīmijā vai ķīmijas tehnoloģijā – *Emīlijas Gudrinieces vārdā*,

par labāko darbu literatūrzinātnē un filozofijā — *Zentas Mauriņas vārdā*.

Jauno zinātnieku konkursam darbi iesniedzami līdz 2014. gada 30. septembrim LZA sekretariātā vai attiecīgo zinātņu nodaļās (Akadēmijas laukumā 1, 2.stāvā, Rīga, LV 1050)

Uzziņas par nepieciešamajiem dokumentiem var saņemt pa tel. 67223931.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS
LIELĀS MEDAĻAS, BALVU UN PRĒMIJU LAUREĀTI
2013. UN 2014. GADĀ

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS LIELĀS MEDAĻAS LAUREĀTI

(LZA Senāta 2014. gada 18. februāra lēmums)

LZA īstenais loceklis **Viktors Ivbulis** – par izcilu devumu indoloģijā.

LZA ārzemju locekle **Regīna Žuka** – par būtisku ieguldījumu pretvēža preparāta forafūra radīšanā.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS VĀRDBALVU LAUREĀTI

LZA īstenais loceklis **Juris Krūmiņš** – *Marģera Skujenieka balva*.

LZA korespondētājloceklis **Edgars Sūna** – *Gustava Vanaga balva*.

LZA īstenā locekle **Vera Vāvere** – *Viļa Plūdoņa balva*.

Dr.habil.med., LZA Dr.h.c.med. **Romans Lācis** – *Paula Stradiņa balva*.

Dr.habil.phys. **Vladimirs Kuzovkovs** – *Edgara Siliņa balva*.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS UN SPONSORU
BALVU LAUREĀTI

LZA īstenais loceklis **Jānis Spigulis** – *Valtera Capa balva*.

LZA īstenais loceklis **Andris Caune** – LZA un Rīgas domes „Rīgas balva” zinātnē.

Dr.habil.sc.comp. **Aldis Baums** – LZA, a/s „Exigen Services Latvia” un RTU Attīstības fonda Eižena Āriņa balva.

Jānis Erts – LZA, a/s „Exigen Services Latvia” un RTU Attīstības fonda Eižena Āriņa balva.

Dr.agr. **Linda Legzdiņa** – LZA, a/s „ITERA Latvija” un RTU Attīstības fonda balva.

LLU docente **Gundega Lināre** – a/s „ITERA Latvija” un RTU Attīstības fonda balva.

Dr.med. **Oskars Kalējs** – LZA, a/s “Latvijas Gāze” un RTU Attīstības fonda balva.

Dr.med. Ralfs Kolītis – LZA, a/s “Latvijas Gāze” un RTU Attīstības fonda balva.
Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas ķirurgs **Jānis Volkolākovs** juniors – LZA, a/s “Latvijas Gāze” un RTU Attīstības fonda balva.

Dr.sc.ing. Vilnis Krēsliņš – *Alfrēda Vītola* balva (kopā ar a/s „Latvenergo”).

Dr.habil.sc.ing. Ivars Raņķis – Gada balva enerģētikā (kopā ar a/s „Latvenergo”).
LZA goda locekle **Anna Jurkāne** – Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas Lielā Feliksa balva.

Dr. philol. Sandis Laime – Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas veicināšanas balva.

Dr. philol. Pauls Daija – Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas veicināšanas balva.

Dr.biol. Zane Kalniņa – *L'ORÉAL* Latvijas 2013. gada stipendija “Sievietēm zinātnē” (kopā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju).

MD Jeļizaveta Sokolovska – *L'ORÉAL* Latvijas 2013. gada stipendija “Sievietēm zinātnē” (kopā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju).

Mg. Liāna Širmane – *L'ORÉAL* Latvijas 2013. gada stipendija “Sievietēm zinātnē” (kopā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju).

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS LOCEKĻI –
CITU IEVĒROJAMĀKO ZINĀTNISKO APBALVOJUMU LAUREĀTI
2013. GADĀ

LZA īstenā locekle **Jekaterina Ērenpreisa** – *Latvijas Republikas Ministru kabineta balva zinātnē.*

LZA goda loceklis **Dainis Īvāns** – *Latvijas Republikas Ministru kabineta balva.*

LZA goda loceklis **Indulis Ojārs Ranka** – *Latvijas Republikas Ministru kabineta balva.*

LZA īstenais loceklis **Oļģerts Krastiņš** – *Latvijas Republikas Ministru kabineta Atzinības raksts.*

PhD Vjačeslavs Kaščejevs – *Latvijas Republikas Ministru kabineta Atzinības raksts, Pasaules Ekonomikas foruma balva “Young Scientists 2013”.*

LZA īstenais loceklis **Ivars Lācis** – *Latvijas Republikas Ministru kabineta Atzinības raksts.*

LZA ārzemju loceklis **Marko Kirms** - Baltijas Asamblejas medaļa.

Dr.hist. **Renāte Blumberga** – Baltijas Asamblejas balva zinātnē.

LZA goda loceklis **Imants Lancmanis** – Francijas Ordenis literatūrā un mākslā.

LZA īstenais loceklis **Georgs Andrejevs** – Gada balva medicīnā.

LZA goda loceklis **Alberts Bels** – Latvijas Literatūras gada balva.

LZA īstenais loceklis **Īzaks Rašals** – Jāņa Lielmaņa prēmija.

LZA ārzemju loceklis **Olafs Daugulis** – Normana Hackermana balva.

LZA korespondētājloceklis **Edgars Sūna** – Paula Valdena medaļa.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS JAUNO ZINĀTNIEKU BALVU UN PRĒMIJU LAUREĀTI

Dr.sc.ing. **Andris Šutka** – *Ludviga un Māra Jansonu balva fizikā.*

Dr.sc.ing. **Dmitrijs Zablockis** – *Ludviga un Māra Jansonu balva fizikā.*

Mg. **Olga Stepanova** – *Mārtiņa Straumaņa – Alfrēda Ieviņa balva ķīmijā.*

Mg. **Jevgēņija Lugiņina** – *Emīlijas Gudrinieces balva ķīmijā.*

Mg. **Helena Akatova** – *Zentas Mauriņas balva literatūrzinātnē.*

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS UN SPONSORU BALVU JAUNAJIEM ZINĀTNIEKIEM LAUREĀTI

Dr.sc.ing. **Oļegs Borščevskis** – LZA un a/s „Latvenergo” balva (vad. *Dr.sc.ing.* S. Guseva).

Dr.sc.ing. **Linards Grigāns** – LZA un a/s „Latvenergo” balva (vad. *Dr.sc.ing.* L. Latkovskis).

Dr.sc.ing. **Jevgeņijs Kucajevs** – LZA a/s „Latvenergo” balva (vad. LZA kor.loc. A.S. Sauhats).

Dr.sc.ing. **Lana Migla** – LZA un a/s „Latvenergo” balva (vad. LZA ist.loc. P. Šipkovs).

Dr.sc.ing. **Mārtiņš Silarājs** – LZA un a/s „Latvenergo” balva (vad. LZA kor.loc. A.S. Sauhats).

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS FONDA STIPENDIĀTI
2013./2014.g.

Agnese Stikute – Rīgas Tehniskā universitāte – *Emīlijas Gudrinieces - Alfrēda Ieviņa stipendija ķīmijā.*

Evija Rolava – Rīgas Tehniskā universitāte – *Emīlijas Gudrinieces - Alfrēda Ieviņa stipendija ķīmijā.*

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS GODA MĒCENĀTI

Privātie ziedotāji

LZA goda locekle **Magda Štaudinger-Voita** (1902–1997) un Nobela prēmijas laureāts **Hermanis Štaudingers** (1881–1965)

Skolotāja **Erna Poča** (1920–2001) un LZA goda doktors **Konstantīns Počs** (1912–1994)

LZA ārzemju loceklis **Dītrihs Andrejs Lēbers** (1923–2004)

Tautsaimnieks **Jānis Sadovskis** (1904–2006) un skolotāja **Austra Sadovska** (1913–1999)

LZA goda doktors **Jānis Labsvīrs** (1907–2002)

LZA īstenā locekle **Emīlija Gudriniece** (1920–2004)

Uzņēmējs **Atis Sausnītis**

Uzņēmējs **Ivars Strautiņš**

Uzņēmējs **Pēteris Avens**

Uzņēmējs **Guntis Belēvičs**

Sabiedrību un institūciju pārstāvji

Dr.sc.ing. **Adrians Dāvis**

A/s “Latvijas Gāze” valdes priekšsēdētājs

LZA goda loceklis **Valdis Jākobsons**

A/s “Grindeks”

Dr.chem. **Imants Meirovics**

Latvijas Izglītības fonda mērķprogramma “Izglītībai, zinātnei un kultūrai”

Juris Savickis

Firmas “ITERA Latvija” prezidents

ZINĀTŅU NODAĻAS

FIZIKAS UN TEHNISKO ZINĀTŅU NODAĻA

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67223633. Fakss: 67821153

E pasts: fizteh@lza.lv

Nodaļas padome

Nodaļas priekšsēdētājs Juris JANSONS

Nodaļas priekšsēdētāja vietnieks Māris KNITE

Zinātniskā sekretāre Sofja NEGREJEVA

Padomes locekļi

Māris ĀBELE, Juris BORZOVS, Ivars KNĒTS, Andris KRŪMIŅŠ,

Pēteris RIVŽA, Antans Sauļus SAUHATS, Pēteris ŠIPKOVŠ

Nodaļa apvieno 105 LZA locekļus, t.sk. 39 īstenos, 5 goda, 25 ārzemju locekļus un 36 korespondētājlocekļus. Ar nodaļas darbu saistīti 18 LZA goda doktori.

Nodaļas locekļu sadalījums pa specialitātēm

astronomija

Māris Ābele, kor. loc.

Edgars Bervalds, kor. loc.

Juris Žagars, kor. loc.

Dainis Draviņš, ārz. loc.

Jurijs Dehtjars, īst. loc.

Oļģerts Dumbrājs, īst. loc.

Juris Ekmanis, īst. loc.

Ruvins Ferbers, īst. loc.

Agris Gailītis, īst. loc.

Jevgenijs Kotomins, īst. loc.

Māris Knite, īst. loc.

Andris Krūmiņš, īst. loc.

Ivars Lācis, īst. loc.

Oļģerts Lielausis, īst. loc.

Andris Ozols, īst. loc.

Juris Purāns, īst. loc.

Andrejs Siliņš, īst. loc.

Linars Skuja, īst. loc.

Jānis Spīgulis, īst. loc.

Andris Šternbergs, īst. loc.

Kurts Švarcs, īst. loc.

Ivars Tāle, īst. loc.

enerģētika

Leonīds Ribickis, īst. loc.

Pēteris Šipkovs, īst. loc.

Andris Krēsliņš, kor. loc.

Antans Sauļus Sauhats, kor. loc.

Viktors Zebergs, goda loc.

Namejs Zeltiņš, goda loc.

fizika

Mārcis Auziņš, īst. loc.

Jānis Guntis Bērziņš, īst. loc.

Elmārs Blūms, īst. loc.

Andrejs Cēbers, īst. loc.

Juris Zaķis, īst. loc.
 Imants Bērsone, kor. loc.
 Donāts Erts, kor.loc.
 Jevgeņijs Joļins, kor. loc.
 Aleksejs Kuzmins, kor. loc.
 Vjačeslavs Kaščejevs, kor.loc.
 Mārtiņš Rutkis, kor.loc.
 Juris Banis, ārz. loc.
 Hermanis Branovers, ārz. loc.
 Tills fon Egidijs, ārz. loc.
 Roberts Evarestovs, ārz. loc.
 Pauls Janmeijs, ārz. loc.
 Marko Kirms, ārz. loc.
 Nils Kristensens, ārz. loc.
 Aleksandrs Luščiks, ārz. loc.
 Ivars Melngailis, ārz. loc.
 Jānis Melngailis, ārz. loc.
 Žaks Simons, ārz. loc.
 Pauls Stradiņš, ārz. loc.
 Juris Pēteris Svenne, ārz. loc.
 Aleksandrs Šļugers, ārz. loc.
 Juris Upatnieks, ārz. loc.

informātika

Andris Ambainis, īst. loc.
 Jānis Bārzdiņš, īst. loc.
 Ivars Biļinskis, īst. loc.
 Jānis Grundspeņķis, īst. loc.
 Guntis Bārzdiņš, kor. loc.
 Juris Borzovs, kor. loc.
 Kārlis Čerāns, kor. loc.
 Jānis Grabis, kor. loc.
 Modris Greitāns, kor.loc.
 Igors Kabaškins, kor. loc.
 Audris Kalniņš, kor. loc.
 Jurijs Merkurjevs, kor. loc.
 Leonīds Novickis, kor. loc.
 Uldis Sukovskis, kor. loc.
 Pēteris Videnieks, kor. loc.
 Jāzeps Ločmelis, goda loc.
 Jānis Osis, goda loc.

Žīls Brasārs, ārz. loc.
 Alvis Brāzma, ārz. loc.
 Juris Hartmanis, ārz. loc.
 Andris Padeģis, ārz. loc.

informātika (zinātniecība)

Jānis Kristapsons, kor. loc.

matemātika

Andris Buiķis, īst. loc.
 Rūsiņš Mārtiņš Freivalds, īst. loc.
 Agnis Andžāns, kor. loc.
 Andrejs Reinfelds, kor. loc.
 Felikss Sadirbajevs, kor. loc.
 Aleksandrs Šostaks, kor. loc.
 Aivars Zemītis, kor. loc.
 Raimonds Čiegis, ārz. loc.

mehānika

Juris Jansons, īst. loc.
 Ivars Knēts, īst. loc.
 Egons Lavendelis, īst. loc.
 Imants Matīss, īst. loc.
 Rolands Rikards, īst. loc.
 Kārlis Rocēns, īst. loc.
 Vitauts Tamužs, īst. loc.
 Gundaris Teters, īst. loc.
 Jānis Auziņš, kor. loc.
 Andris Čāte, kor. loc.
 Vladimirs Kašjanovs, kor. loc.
 Andrejs Krasņikovs, kor.loc.
 Roberts Maksimovs, kor. loc.
 Jānis Rudzītis, kor. loc.
 Narimants Salenieks, kor. loc.
 Jānis Vība, kor. loc.
 Jānis Dundurs, ārz. loc.
 Jiri Engelbrehts, ārz. loc.
 Renē Moro, ārz. loc.

inženierzinātnes

Ralejs Tepfers, ārz. loc.
 Vilis Vītols, goda loc.

Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas darbība

2013. gadā notika 7 nodaļas sēdes, divas no tām izbraukumā, organizētas četras LZA sēdes. Nodaļas locekļi aktīvi piedalījās LZA Rudens pilnsapulcē un citos pasākumos.

Sēdes

22. februārī notika LZA FTZN izbraukuma sēde, veltīta Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūta (LU CFI) 35 gadu jubilejai un LU CFI 29. zinātniskajai konferencei. Par institūta zinātnisko, pedagoģisko un organizatorisko darbu informēja institūta direktors akad. Andris Šternbergs. Zinātnisko kolektīvu apsveica LZA prezidents akad. Ojārs Spāritis. Viņš atzīmēja, ka nav iespējams iedomāties Latvijas un Eiropas zinātni bez LU CFI – Eiropas Ekselences centra un LZA bez mūsu izcilajiem locekļiem – institūta vislabākajiem pētniekiem.

Šodien LZA FTZN sastāvā ir 22 zinātnieki, kas tieši saistīti ar CFI. Institūts ir starptautiski atzīts, sekmīgs, Valsts pētījumu programmas materialzinātnē vadītājs, un ar to mēs pamatoti lepojamies. Svinīgā ceremonijā tika pasniegti diplomi jaunievlētajiem LZA ārzemju locekļiem Tartu Universitātes Fizikas institūta vadošajam pētniekam, Tartu Universitātes zinātņu prorektoram *PhD* Marko Kirmam un Tartu Universitātes Fizikas institūta Jonu kristālu fizikas laboratorijas vadītājam *Dr.phys.*, *PhD* Aleksandram Luščikam.

Atzīmēsim, ka starptautiskie eksperti augstu (ar atzīmi 4 un 22 punktiem) novērtēja LU CFI zinātnieku darbu.

6. martā notika LZA FTZN pilnsapulce. Klātesošie noklausījās akad. Jura Jansona pārskatu par nodaļas darbību 2012. gadā un apsprieda priekšlikumus darbam 2013. gadā. **Nolēma** atzīt par labu, sekmīgu nodaļas darbību un akceptēja izteiktos ierosinājumus.

Sēdes otrajā daļā sēdes dalībnieki noklausījās un apsprieda LZA kor.loc. Jāņa Rudziša referātu „Aktualitātes mašīnu detaļu virsmu raupjuma zinātnē”. **Nolēma** informāciju pieņemt zināšanai un jauninājumu reklāmai.

22. maijā notika sēde – seminārs, veltīta ERA-NET projektiem. Informāciju sniedza LZA Eiropas programmas centra vadītāja *Dr.biol.* Maija Bundule. Ar dalību ERA-NET “ICT-AGRI” projektā “Atvērta sistēma traktorū autonomai darbībai” (*Open System for Tractors' Autonomous Operations*, STRATOS) nodaļas locekļus iepazīstināja RTU prof. *Dr.habil.sc.comp.* Valērijs Zagurskis un Dmitrijs Blizņuks. Pēc apspriešanas nodaļas locekļi **nolēma**, ka informācija par iespējām piedalīties ERA-NET projektos ir pēc iespējas plašāk jāizpļata zinātnieku vidē. LZA FTZ nodaļas locekļiem ir lietderīgi piedalīties projektu apspriešanās, nepārtraukti sekmēt to izpildi, kā arī informēt par gūtajiem sasniegumiem.

19. jūnijā notika LZA FTZN izbraukuma sanāksme Latvijas Universitātes Datorikas fakultātē (LU DF). LZA kor.loc., fakultātes dekāns Juris Borzovs pastāstīja,

ka LU DF nodibināta 2009. gada martā. Fakultātē ir spēcīgs un vispusīgs pasniedzēju kolektīvs, vienlīdz stiprs gan teorētiskajās zinībās, gan praktiskajā pieredzē. LU pasniedzēju zinātnisko publikāciju citējamības indekss pārsniedz visu pārējo Latvijas šīs nozares augstskolu pasniedzēju un pētnieku citējamības indeksus, tos kopā ņemot. Pasniedzēji sekmīgi strādā zinātniskajos projektos vai IT uzņēmumos. 2011. gada jūnijā uz maksimāli pieļauto laiku – 6 gadiem – tika akreditēta datorzinātņu bakalaura studiju programma ar tajā integrētu pirmā līmeņa profesionālo studiju programmu. 2012. gadā studiju programmas ieguvušas Eiropas kvalitātes zīmi jeb *Euro-Inf Quality Label*, kas apliecina studiju programmu kvalitāti un spēju konkurēt ar citu Eiropas augstskolu studiju programmām. Šī zīme ir Eiropas līmeņa universitāšu profesoru un tautsaimniecības profesionāļu apliecinājums, ka programma atbilst izvirzītajām prasībām. LU DF programma nodrošina, ka absolvents ir apguvis visu svarīgāko, atbilstoši Eiropas kvalitātes zīmes nosacījumiem. Pēc dekāna referāta klātesošie iepazīnās ar bij. Rīgas Politehnikuma karceri.

Lēmums: Apstiprināt LU DF darbību un izplatīt informāciju par veiksmīgu Eiropas līmeņa studentu apmācības apvienošanu šajā iestādē ar pasaules līmeņa zinātnes darbības sasniegumiem. Atzīmēsim, kā starptautiskie eksperti augstu (ar atzīmi 4 un 18 punktiem) novērtēja LU DF zinātnieku darbu.

9. oktobri ar LZA kor.loc. *Dr.habil.sc.ing.* Jurija Merkurjeva ziņojumu „Sarežģītu sistēmu modelēšanas un simulēšanas metodoloģija un prakse” un korespondētāj-locekļa kandidāta *Dr.sc.comp.* Kārļa Čerāna referātu „Ziņojums par pētījumu rezultātiem” sākās nodaļas locekļu iepazīstināšana ar jaunajiem LZA locekļu kandidātiem.

Sēdes otrajā daļā nodaļas locekļi ar lielu interesi noklausījās LU Cietvielu fizikas institūta pētnieka Jāņa Jansona referātu „Par Latvijas zinātnes vēsturi”. Jānis Jansons no Latvijas Trešās atmodas gadiem sāka pastiprināti interesēties par padomju laikā noklusētajiem fizikas vēstures attīstības posmiem Latvijā un fiziķu biogrāfijām. Līdztekus pamatdarbam LU CFI viņš sistemātiski pētīja LU Fizikas institūta attīstību (1919–1944), tā sākotnējo mācībspēku un sagatavoto fiziķu biogrāfijas. Pētījumu rezultātus fizikas vēsturē viņš ziņojis apm. 17 konferencēs, publicējis 50 rakstus un apkopojis 2 grāmatās. LU Cietvielu fizikas institūta Zinātniskā padome izvirzīja viņu LZA goda doktora zinātniskā grāda piešķiršanai fizikā. Aizklātās balsošanas rezultātā *Dr.h.c.* grāds Jānim Jansonam vienbalsīgi tika piešķirts „Par cietvielu materiālu luminiscences spektru un kinētikas pētījumiem un Latvijas fizikas attīstības vēstures saglabāšanu”.

23. oktobri nodaļas locekļi noklausījās vairākus ziņojumus: LZA īstenā locekļa kandidāta, LZA kor.loc. *Dr.habil.phys.* Jura Purāna „Sinhrotrona starojuma pētījumi nanometru skalā un ar femtomētru precizitāti”, korespondētājlocekļu kandidātu – LU CFI vadošā pētnieka *Dr.phys.* Roberta Eglīša „Kompleksu materiālu virsmu un defektu aprēķini no pirmajiem principiem” un LU profesora *PhD* Vjačeslava Kaščejeva „Pētījumi kvantu nanoelektronikā” par zinātnisko pētījumu rezultātiem – un piedalījās viņu un ārzemju locekļu kandidātu apspriešanā: Lietuvas Zinātņu

akadēmijas īstenā locekļa, Viņņas Universitātes rektora *Dr.habil.phys.* Jura Baņa (*Jūras Banys*) un Dānijas Orhūsas Zinātniskā datorcentra vadītāja *PhD* Nila Kristensena (*Niels Christensen*). Ārzemju locekļu kandidatūras raksturoja LU CFI direktors akad. Andris Šternbergs.

Slēgtās balsošanas rezultātā FTZN izteica savu atbalstu visiem LZA locekļu kandidātiem.

LZA Rudens pilnsapulce 28. novembrī par akadēmiķi ievēlēja Juri Purānu, par korespondētājlocekļiem Vjačeslavu Kaščejevu un Kārli Čerānu. Par ārzemju locekļiem ievēlāti: Jurs Banis (*Jūras Banys*) un Nils Kristensens (*Niels Christensen*).

11. decembrī FTZN sēde „Tehnoloģiju ierosmes ARTEMIS projektā” rezultātu apspriešana. Par projekta *Safety Certification for Software-intensive Systems with Reusable Components* rezultātiem ziņoja: *Dr.sc.ing.*, profesors Anatolijs Ļevčenkovs, vadošais pētnieks *Dr.sc.ing.* Mihails Gorobecs, Rīgas Tehniskā universitāte, *Dr.sc.ing.* Aleksejs Tatarinovs, *SIA Algorego*, un *Dr.sc.ing.* Ilja Korago, *VAS Latvijas dzelzceļš*. Par Projekta *Robust & Safe Mobile Co-operative Autonomous Systems* rezultātiem – LZA goda doktors, *Dr.sc.comp.*, profesors Jānis Bičevskis. LU Matemātikas un informātikas institūts. Apspriešanas un diskusijas laikā Jāņa Bičevska atskaite bija apstiprināta, bet RTU pētniekiem tika norādīts uz trūkumiem projektā, kas jārisina. Kontroli pār izpildi pārņēma LZA Eiropas programmu centra vadītāja Maija Bundule.

LZA sēdes un tikšanās

17. janvārī notika LZA svinīgā sēde, veltīta *Latvijas zinātnes sasniegumiem 2012. gadā*. Pēc LZA prezidenta padomnieka kor.loc. Jāņa Kristapsona ierosmes šāda sēde notiek jau trešo gadu. Dzīve apstiprinājusi tāda svinīga pasākuma nepieciešamību gan Latvijas zinātnē, gan sabiedrībai, tā piesaistīja arī masu saziņas līdzekļu uzmanību.

Diplomus saņēma akad. Andris Ambainis un akad. Rūsiņš Mārtiņš Freivalds, *laudatio* viņiem nolasīja LU prof. Vjačeslavs Kaščejevs.

20. martā un 10. aprīlī notika LZA vadības tikšanās ar ES un citu valstu vēstniekiem un LZA darbu prezentācijas. Par savas institūcijas darbību informāciju sagatavoja LU CFI direktors akad. Andris Šternbergs un EDI direktors kor.loc. Modris Greitāns. Par FTZ nodaļas darbību informēja akad. Juris Jansons.

10. aprīlī notika LZA sēde – diskusija: „*Higsa bozons* atklāts: elementārdaļiņu fizika krustcelēs”, kuru sagatavoja akad. Oļģerts Dumbrājs. Viņa populārzinātniskās lekcijas jau kļuvušas par labu tradīciju. Pirmā bija saistīta ar kodolenerģijas perspektīvām. Bez tam Oļģerts Dumbrājs lasījis lekcijas Zinātnieku kafējnicā un Latvijas Mākslas akadēmijā. Šogad LZA locekļiem un viesiem bija prieks saņemt pēdējo informāciju par visnozīmīgāko atklājumu elementārdaļiņu fizikā pēdējā pusgadsimta laikā.

4. septembrī akad. Jānis Spīgulis saņēma Valtera Capa balvu par ievērojamiem izgudrojumiem šķiedru optikā un biofotonikā. Šo atzinību labākajam Latvijas izgudrotājam kopš 2004. gada reizi divos gados kopīgi piešķir firma *Minox* (Vācija), Latvijas Zinātņu akadēmija un LR Patentu valde.

17. septembrī LZA Senāts savā sēdē izteica gandarijumu par Vjačeslava Kaščejeva un Latvijas zinātnes panākumu. Pirmo reizi kopš 2008. gada, kad Globālais zinātņu akadēmiju tikls sadarbibā ar Pasaules Ekonomikas forumu nāca klajā ar iniciatīvu nosaukt 40 izcilākos jaunos zinātniekus, Latvijas pārstāvis ir iekļuvis šādā prestižā pasaules izcilnieku grupā. Šā gada Jauno līderu sanāksme bija veltīta inovāciju nepieciešamībai un tās nosaukums bija *Meeting the Innovation Imperative*. Katru gadu sanāksme notiek Ķīnā, un arī šogad tā norisa 11.–13. septembrī Daļanā (*Dalian*) un tajā piedalījās ap 1600 dalībnieku no pasaules 90 valstīm. Pasākums, kas ir nozīmīgākā biznesa pasaules tikšanās Āzijā, ir pazīstams arī ar nosaukumu „vasaras Davosa”. Pasākuma laikā tika godināti četrdesmit jaunie zinātnieki no 19 valstīm, un viņu vidū bija arī Latvijas Universitātes kvantu fiziķis Vjačeslavs Kaščejevs, kurš tika nominēts par sasniegumiem kvantu nanoelektronikā. Šogad viņš ir vienīgais laureāts no Centrālās Eiropas un Austrumeiropas. Apbalvojumu Vjačeslavam Kaščejevam pasniedza Pasaules Ekonomikas foruma dibinātājs un izpilddirektors profesors Klauss Martins Švābs (*Klaus Martin Schwab*).

25. septembrī LZA sēdē referātu „Smadzenes un informācija” jau tradicionāli nolasīja LZA Lielās medaļas laureāts akad. Kurts Švarcs. Akadēmijas Mazajā zālē, kuru pārpildīja studenti, viņš dalījās ar pašreizējo zinātnieku – fiziķu, ķīmiķu, mediķu, biologu un psihologu – uzskatiem par to, kā notiek informācijas apstrāde mūsu smadzenēs, kādu lomu šajā procesā ieņem māksla.

21. oktobrī LZA svinīgā sēdē ar akadēmisko lekciju „Bioloģija un medicīna kā informācijas zinātnes” uzstājās LZA Lielās medaļas laureāts LZA ārzemju loceklis Alvis Brāzma. *Laudatio* Alvim Brāzmmam nolasīja viņa skolotājs akad. Jānis Bārzdiņš.

Visas trīs mūsu nodaļas populārzinātniskās lekcijas bija ļoti labi apmeklētas – pulcējās ne tikai LZA locekļi, bet arī studenti, liecinot, ka tādu tradīciju Akadēmijai lietderīgi turpināt.

28. novembrī LZA Rudens pilnsapulcē ar akadēmisko lekciju “Kvantu skaitļošana: starp datorzinātni, fiziku un matemātiku” uzstājās LZA Lielās medaļas laureāts akad. Andris Ambainis. *Laudatio* Andrim Ambainam nolasīja viņa skolotājs akad. Rūsiņš Mārtiņš Freivalds.

Nodaļas locekļi ar referātiem uzstājušies LZA Senāta sēdēs (Juris Purāns, Jurijs Merkurjēvs).

Nodaļas locekļi devuši nozīmīgu ieguldījumu Latvijas zinātnes attīstībā.

Pusei no Latvijas Zinātņu akadēmijas 2013. gadā nosauktajiem 11 nozīmīgākajiem sasniegumiem autori vai līdzautori ir nodaļas locekļi – akadēmiķi: Andris Ambainis, Juris Purāns, Jevgenijs Kotomins, Jānis Spīgulis un korespondētājlocekļi Vjačeslavs Kaščejevs, Mārtiņš Rutkis, Aleksejs Kuzmins (sk. 13.–14. lpp.).

LZA Lielās medaļas saņēma ārzemju loceklis Alvis Brāzma „Par izciliem rezultātiem bioinformātikā” un akad. Andris Ambainis „Par izciliem rezultātiem kvantu skaitļošanas teorijā”. Par pašreizējo un panākumiem LR Ministra kabineta Atzinības rakstu saņēma LZA kor.loc. Vjačeslavs Kaščejevs par sasniegumiem kvantu nanoelektronikā un akad. Ivars Lācis – „Par profesionālu ieguldījumu redzes zinātnes jomas attīstībā Latvijā, sekmīgu zinātnisko un pedagoģisko darbu un filantropijas tradīciju veidošanu un kopšanu Latvijas Universitātē”. Akad. Jānis Spīgulis saņēma LZA V. Capa balvu par ievērojamiem izgudrojumiem šķiedru optikā un biofotonikā. Ārzemju loceklis Marko Kirms (*Marco Kirm*) apbalvots ar Baltijas Asamblejas medaļu par ieguldījumu Baltijas valstu sadarbības veicināšanā. Akad. Leonids Ribickis ievēlēts par akadēmiķi Starptautiskajā Ekoloģijas un dzīves drošības zinātņu akadēmijā (IAELPS). Akad. Kārlis Rocēns saņēmis Latvijas Būvzinātnieku savienības atzinības rakstu par augsto profesionālās kompetences novērtējumu konkursā Būvindustrijas gada balva. Akad. Andris Ozols saņēmis RTU pateicību par doktora sagatavošanu.

Nodaļas priekšsēdētājs *Juris Jansons*
Zinātniskā sekretāre *Sofja Negrejeva*

ĶĪMIJAS, BIOĻOĢIJAS UN MEDICĪNAS ZINĀTŅU NODAĻA

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67220725. Fakss: 67821153

E pasts: chem@lza.lv

Nodaļas padome

Nodaļas priekšsēdētājs Raimonds VALTERS

Nodaļas priekšsēdētāja vietnieki Gunārs DUBURS

Vija KLUŠA

Zinātniskā sekretāre Baiba ĀDAMSONE

Padomes locekļi

Bruno ANDERSONS, Jekaterina ĒRENPREISA, Elmārs GRĒNS,
Aleksandrs JEMEĻJANOVS, Uldis KALNENIEKS, Mārtiņš KALNIŅŠ,
Rihards KONDRATOVIČS, Tālis MILLERS, Jānis STRADIŅŠ,
Andris STRAKOVŠ, Jānis VOLKOLĀKOVŠ, Henriks ZENKEVIČS

Nodaļa apvieno 119 LZA locekļus, t.sk. 45 īstenos, 2 goda, 27 ārzemju locekļus un 45 korespondētājlocekļus. Ar nodaļas darbu saistīti 27 LZA goda doktori.

Nodaļas locekļu sadalījums pa specialitātēm

bioloģija

Arvids Barševskis, īst. loc.

Jekaterina Ērenpreisa, īst. loc.

Elmārs Grēns, īst. loc.

Jānis Kloviņš, īst. loc.

Rihards Kondratovičs, īst. loc.

Indriķis Muižnieks, īst. loc.

Pauls Pumpēns, īst. loc.

Īzaks Rašals, īst. loc.

Nikolajs Sjakste, īst. loc.

Jānis Viksne, īst. loc.

Uldis Kalnenieks, kor. loc.

Tatjana Kozlovska, kor. loc.

Imants Liepa, kor. loc.

Aija Linē, kor. loc.

Viesturs Melecis, kor. loc.

Aleksandrs Rapoportš, kor. loc.

Maija Rukliša, kor. loc.

Gunta Sprinģe, kor. loc.

Kaspars Tārs, kor. loc.

Henriks Zenkevičs, kor. loc.

Māris Hartmanis, ārz. loc.

Vitauts Kalniņš, ārz. loc.

Uldis Streips, ārz. loc.

Rihards Villems, ārz. loc.

Kurts Vitrihs, ārz. loc.

biotehnoloģija

Mārtiņš Beķers, īst. loc.

Andrejs Daugulis, ārz. loc.

ekoloģija, videszinātnes

Pēteris Cimdiņš, īst. loc.
 Māris Kļaviņš, īst. loc.
 Tālis Juhna, kor. loc.
 Aija Melluma, kor. loc.

farmācija

Maija Dambrova, īst. loc.

ģeogrāfija

Guntis Eberhards, kor. loc.
 Zaiga Krišjāne, kor. loc.
 Oļģerts Nikodemus, kor. loc.
 Edmunds Bunkše, ārz. loc.

ģeoloģija un ūdenssaimniecība

Ervīns Lukševičs, kor. loc.
 Vitālijs Zelčs, kor. loc.

ķīmija

Gunārs Čipēns, īst. loc.
 Gunārs Duburs, īst. loc.
 Mārtiņš Kalniņš, īst. loc.
 Ivars Kalviņš, īst. loc.
 Valdis Kampars, īst. loc.
 Ēriks Kupče, īst. loc.
 Edvards Liepiņš, īst. loc.
 Tālis Millers, īst. loc.
 Uldis Sedmalis, īst. loc.
 Jānis Stradiņš, īst. loc.
 Andris Strakovs, īst. loc.
 Arnis Treimanis, īst. loc.
 Raimonds Valters, īst. loc.
 Nikolajs Vederņikovs, īst. loc.
 Grigorijs Veinbergs, īst. loc.
 Andris Zicmanis, īst. loc.
 Edgars Ābele, kor. loc.
 Aigars Jirgensons, kor. loc.

Māra Jure, kor. loc.
 Valerjans Kauss, kor. loc.
 Valdis Kokars, kor. loc.
 Aivars Krauze, kor. loc.
 Osvalds Pugovičs, kor. loc.
 Edgars Sūna, kor. loc.
 Pēteris Trapencieris, kor. loc.
 Māris Turks, kor. loc.
 Nikodems Bojārs, ārz. loc.
 Pēteris Bolšaitis, ārz. loc.
 Olafs Daugulis, ārz. loc.
 Benedikts Juodka, ārz. loc.
 Georgs Pauls Kreišmanis, ārz. loc.
 Arnis Kuksis, ārz. loc.
 Gotfrīds Ottings, ārz. loc.
 Edvīns Vedējs, ārz. loc.
 Regīna Žuka, ārz. loc.

lauksaimniecības zinātnes

Aleksandrs Jemeljanovs, īst. loc.
 Aldis Kārkliņš, īst. loc.
 Edīte Birģeļe, kor. loc.
 Jānis Latvietis, goda loc.

materiālzinātne

Bruno Andersons, īst. loc.
 Jānis Grabis, īst. loc.
 Jānis Grāvītis, kor. loc.
 Elza Reihmane, ārz. loc.

medicīna

Georgs Andrejevs, īst. loc.
 Dace Gardovska, īst. loc.
 Jānis Gardovskis, īst. loc.
 Viktors Kalnbērzs, īst. loc.
 Vija Kluša, īst. loc.
 Ruta Muceniece, īst. loc.
 Modra Murovska, īst. loc.

Jānis Priedkalns, īst. loc.
 Rafāils Rozentāls, īst. loc.
 Arnis Viksna, īst. loc.
 Jānis Volkolākovs, īst. loc.
 Igors Aksiks, kor. loc.
 Andrejs Ērglis, kor. loc.
 Andris Ferdats, kor. loc.
 Dainis Krieviņš, kor. loc.
 Mārcis Leja, kor. loc.
 Sandra Lejniece, kor. loc.
 Aivars Lejnieks, kor. loc.
 Alfrēds Miltiņš, kor. loc.
 Māra Pilmane, kor. loc.
 Valdis Pīrāgs, kor. loc.
 Ingrīda Rumba-Rozenfelde, kor. loc.
 Andrejs Skaģers, kor. loc.
 Uldis Vikmanis, kor. loc.

Ludmila Vīksna, kor. loc.
 Aija Žileviča, kor. loc.
 Kristaps Juris Keggi, goda loc.
 Haralds cur Hauzens, ārz.loc.
 Meinhards Klasens, ārz. loc.
 Jānis Kļaviņš, ārz. loc.
 Ruta Kundziņa, ārz. loc.
 Andrejs Okše, ārz. loc.
 Felikss Ungers, ārz. loc.
 Jarls Vikbergs, ārz. loc.
 Bertrams Zariņš, ārz. loc.
 Kristaps Zariņš, ārz. loc.

mežzinātnes

Pēteris Zālītis, kor. loc.

zinātnes vēsture

Jurijs Solovjovs, ārz. loc.

Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas darbība

Nodaļa apvieno 119 locekļus, t.sk. 45 īstenos, 2 goda, 27 ārzemju locekļus un 45 korespondētājlocekļus, kā arī 27 goda doktorus.

2013. gadā organizētas 5 nodaļas sēdes (t.sk. 1 kopsēde ar LMZN).

Sēdes

8. februārī nodaļas pilnsapulcē noklausījās nodaļas priekšsēdētāja akad. Raimonda Valtera pārskatu par nodaļas un tās locekļu darbību 2012. gadā un 2013. gadā plānotajiem pasākumiem. Referātu „Zināmā mildronāta nezināmie efekti” nolasīja akad. Vija Kluša.

19. aprīlī – nodaļas sēde no cikla „2012. gada nozīmīgie zinātnes sasniegumi” , turpinot tradīciju nodaļas sēdēs noklausīties autoru paplašinātus pārskatus par pētījumu rezultātiem. LZA nosaukto 10 nozīmīgāko zinātnes sasniegumu skaitā bija trīs, kuru līdzautori bija nodaļas locekļi.

Referātu „Autoantivielu repertuāra izpēte vēža pacientu serumā: nozīme diagnostikā, prognostikā un imūterapijas efektivitātes prognozēšanā” nolasīja LZA

kor.loc., LBMC vadošā pētniece Aija Linē. Pētījumu rezultātā atklātas jaunas vēža specifiskas autoantivielas agrīnai kuņģa vēža diagnostikai un slimības gaitas prognozēšanai. Pašlaik tiek veikti līdzīgi pētījumi, lai atrastu autoantivielas, kas ir izmantojamas prostatas vēža un melanomas gadījumā.

Pārskatā „Farmaceitiski nozīmīgu heterociklu netiešā C – H aktivēšana” LZA kor.loc. LOSI vadošais pētnieks Edgars Sūna ziņoja par jaunas uz oglekļa-ūdeņraža (C—H) saišu aktivēšanu balstītas organisko savienojumu sintēzes metodoloģijas izstrādes gaitu un sasniegtajiem rādītājiem. C–H saišu tiešā pārvēršana par C–C, C–N un C–O saitēm ir viens no lielākajiem izaicinājumiem organiskajā ķīmijā. LOSI pētnieki atraduši efektīvu un lētu problēmas risinājumu, kas balstās uz hipervalentā joda savienojumu izmantošanu vara sāļu katalīzes apstākļos. Izstrādātā metode paver iespējas aminogrupas tiešai ievadīšanai heterocikliskajos savienojumos, un tāpēc tai ir plašs potenciāls pielietojums jaunu zāļu izstrādē, bioloģiski aktīvo dabas vielu analogu sintēzē un materiālzinātnē.

Par jaunām katalītiskām glicerīnskābes un pienskābes iegūšanas metodēm plašu ziņojumu pēc akad. Valda Kampara īsa situācijas raksturojuma sniedza RTU profesore Svetlana Čornaja. RTU Lietišķās ķīmijas institūtā sadarbībā ar Neorganiskās ķīmijas institūtu izstrādātas jaunas, vienkāršas, ekoloģiskas un ekonomiskas metodes glicerīnskābes un pienskābes selektīvai iegūšanai, katalītiski oksidējot biodiēļdegvielas ražošanas blakusproduktu glicerīnu ar gaisu vai molekulāro skābekli. Izstrādāta jauna metode aktīvāku un selektīvāku katalizatoru sintēzei. Minētās metodes ir patentētas Latvijā un ES un var tikt izmantotas glicerīnskābes un pienskābes rūpnieciskai iegūšanai.

13. septembrī nodaļas sēdē noklausījās un apsprieda akad. Jekaterinas Ērenpreisas priekšlasījumu „Vēža izcelsme un rezistence pret ārstēšanos: atgriezoties pie akadēmiķa Jāņa Ērenpreisa atziņām”, kurā viņa sniedza plašu pārskatu par veiktajiem vispusīgajiem pētījumiem šūnu bioloģijā un ļaundabīgo audzēju molekulāro pamatu izziņāšanā, kas paver principiāli jaunas iespējas vēža ārstēšanā.

11. oktobrī ĶBMZN sēdē vērtēja divu LZA īsteno locekļu kandidātu un trīs korespondētājlocekļu kandidātu zinātniskos ziņojumus. Kor.loc. Daces Gardovskas referāta tēma bija „Bērnu veselība Latvijā: zinātniskie un organizatoriskie izaicinājumi”. Kor.loc. Jānis Kloviņš prezentēja ziņojumu „Cilvēka genoma izpēte: no molekulāriem mehānismiem līdz personalizētai medicīnai”. Korespondētājlocekļa kandidāte medicīnā *Dr.med.* Sandra Lejniece ziņoja par beta-herpes vīrusu reaktivēšanos pēc autologas cīmes šūnu transplantācijas, tuvāk iepazīstināja ar pētījumiem par hronisku mieloleikozi un hroniskas limfoleikozes riska faktoriem, par Latvijā veikto pētījumu par dzelzs deficītu grūtniecēm Latvijā, kā arī informēja par piedalīšanos Eiropas un pasaules projektos. *Dr.chem.* Aigars Jirgenšons (LOSI) referātā „Jaunu zāļu izveidošana, sintēzes metodoloģija un dabasvielu sintēze”

sniedza pārskatu par viņa vadītās Organiskās sintēzes metodoloģijas grupas galvenajiem pētnieciskajiem virzieniem un iegūtajiem rezultātiem.

Dr.pharm. Edgars Liepiņš runāja par tēmu „Tauki – vērtīgi uzkrājumi vai mitohondriju inde?“, kā arī plašāk informēja par savu dalību LOSI Farmaceutiskās farmakoloģijas laboratorijas apjomīgajos un starptautiski nozīmīgajos pētījumos diabēta un kardiovaskulārās farmakoloģijas jomā LZP grantu, Valsts programmas un dažādu Eiropas fondu finansēto projektu ietvaros. Ārzemju locekļa kandidātu, Nobela prēmijas laureātu Haraldur Hauzenu raksturoja akad. Jānis Stradiņš.

Aizklāti balsojot, nodaļas locekļi izteica atbalstu visiem pretendentiem, un LZA pilnsapulcē 28. novembrī par istenajiem locekļiem ievēlēja D. Gardovsku un J. Kloviņu, par korespondētājlocekļiem – S. Lejnici un A. Jirgenonu, par ārzemju locekli – H. cur Hauzenu.

1. novembrī ĶBMZN un LMZN kopsēdē akad. Arnis Treimanis nolasīja referātu „Drukāto un elektronisko informācijas nesēju konkurence un sadarbība, to ietekme uz apkārtējo vidi” , sniedzot ieskatu drukāto materiālu attīstības vēsturē, raksturojot mūsdienu izaicinājumus papīra ražotājiem – elektroniskās ierīces un sintētiskos materiālus, kuri diemžēl nav biodegradabli. Mūsdienās vērojamā plašā internetā pieejamās informācijas un e-grāmatu izplatība ir aktivizējusi pētījumus par digitālās pasaules ietekmi uz cilvēku, un šīs problēmas analizē un perspektīvas vērtē dažādu nozaru zinātnieki.

LU Akadēmiskās bibliotēkas projektu vadītājs Valdis Mazulis sniedza pārskatu „Bibliotēkas krājumu digitalizācija”. Šīs digitalizācijas galvenie virzieni: krājuma materiālu atlase digitalizācijai, krājuma materiālu digitālā arhīva – arhīvatņu un lietojumdatņu – veidošana un uzturēšana, krājuma digitālā arhīva pieejamības nodrošināšana lietotājiem. 2006. gadā uzsākta dalība valsts mēroga ilgtermiņa projektā *Latvijas Digitālā bibliotēka “Letonica”*, kas nodrošinās bibliotēkas krājuma ilglaicīgu pieejamību un saglabāšanu.

14. novembrī HSNZ organizētajā Latvijas valsts proklamēšanas 95. gadadienai veltītajā LZA izbraukuma sēdē kultūras pilī „Ziemeļblāzma” plašu uzrunu teica akad. Georgs Andrejevs.

LZA Senāta sēdēs ar ziņojumiem uzstājušies akad. Maija Dambrova, akad. Modra Murovska, kor.loc. Dace Gardovska, kor.loc. Jānis Kloviņš (skat. 37. lpp.).

Nodaļas locekļi aktīvi piedalījušies vairāku nozīmīgu pasākumu organizēšanā:

22. februārī Latvijas Zinātņu akadēmijā notika Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra 20 gadu jubilejas seminārs. Pēc LZA prezidenta O. Spāriša apsveikuma, akad. J. Stradiņa un akad. R. Valtera uzrunām semināra dalībnieki

noklausījās akad. E. Grēna priekšlasījumu „Aizvēsture”, institūta direktora LZA kor.loc. J. Kloviņa un LZA kor.loc. T. Kozlovskas ziņojumus par BMC pētījumu virzieniem un sasniegtajiem rezultātiem, kā arī LZA goda loc. V. Baumaņa informāciju par jauno speciālistu sagatavošanu. Sekoja plaša diskusija draudzīgā gaisotnē.

14. maijā RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātē notika izcilā ķīmiķa Paula Valdena (1863–1957) 150. dzimšanas dienas atcerei veltīts 8. Simpozījs organiskajā ķīmijā (organizatori – RTU MLĶF, LOSI un LU; orgkomitejas pr-jis – kor.loc. P. Trapencieris). Ievadreferātu „Pauls Valdens un viņa 150. jubileja” nolasīja akad. J. Stradiņš, ar ziņojumu uzstājās arī RTU Paula Valdena medaļas laureāts kor.loc. E. Sūna.

26. jūlijā Paula Valdena 150. gadadienai veltīto pasākumu ietvaros (organizatori – kor.loc. P. Trapencieris, kor.loc. M. Jure, kor.loc. V. Kokars) notika Paula Valdena ielas atklāšana Ķīpsalā, Rīgā, Paula Valdena piemiņas vietas apmeklējums Rubenē, Paula Valdena ielas atklāšana Valmierā, piemiņas plāksnes atklāšana Rozulā pie Paula Valdena dzimtajām mājām “Kalniņi”, viesošanās Ungurmuižas parkā pie Paula Valdena ozola.

5. oktobrī Latvijas Zinātņu akadēmijā notika plašs zinātnisks seminārs „Profesoram Nikolajam Skujam – 100, jeb kā simtgadīgas saknes atspoguļojas šodienas gastroenteroloģijā”, ko rīkoja Latvijas Gastroenterologu asociācija sadarbībā ar LZA (kor.loc. V. Pīrāgs, A. Danilāns, kor.loc. M. Leja).

Atzīmējot akadēmiķa Jāņa Stradiņa 80. dzimšanas dienu, LOSI, LU un Latvijas Inovatoru apvienība (akad. I. Kalviņš, akad. M. Auziņš) **10. decembrī** rīkoja plašu zinātnisko konferenci „Zinātnes un kultūras mijiedarbība Latvijā un pasaulē”.

12. decembrī J. Stradiņa godināja Latvijas Zinātņu akadēmijā, kur bija apskatāma arī no LZA fotoarhīva materiāliem veidota fotoizstāde „Mūsu Jānis Stradiņš”; jubilāram dāvināja grāmatu „*Jucundi acti labores*. Veltījums akadēmiķim Jānim Stradiņam 80. dzimšanas dienā”.

Nodaļas locekļi devuši nozīmīgu ieguldījumu Latvijas zinātnes attīstībā.

Akad. B. Andersons, kor.loc. V. Pīrāgs un akad. J. Stradiņš ir Valsts pētījumu programmu vadītāji. Nodaļas locekļi ir daudzu starptautisku un Latvijas zinātnisko projektu vadītāji un līdzdalībnieki.

Trijiem no LZA nosauktajiem 2013. gada nozīmīgākajiem sasniegumiem zinātnē autori vai līdzautori ir mūsu nodaļas locekļi – akad. M. Dambrova, akad. J. Ērenpreisa, akad. V. Kampars, kor.loc. V. Kokars, kor.loc. O. Pugovičs (sk. 13.–14. lpp.). Iesniegto nomināciju autori bija arī nodaļas locekļi akad. R. Kondratovičs, goda loc. V. Baumanis, kor.loc. K. Tārs, kor.loc. P. Trapencieris, kor.loc. M. Turks, goda doktore Ē. Bizdēna.

Daudzi nodaļas locekļi ir starptautisku zinātnisko žurnālu redaklējumu locekļi un eksperti.

Iznākušas 13 grāmatas, kuru autori vai līdzautori ir nodaļas locekļi, tai skaitā:

- **Arnis Viksna.** *Latvijas Ārstu biedrība. Atskats un apskats.* R., 2013. 206 lpp.
- **Pēteris Zālītis,** Jurgis Jansons. *Latvijas meža tipoloģija un tās sākotne.* Daugavpils: DU Akad. apgāds „Saule”, 2013. 167 lpp.
- **J. Latvietis.** *Lopbarība.* R., 2013. 308 lpp.
- O. Muter, **A. Rapoport.** *Some physiological aspects of chromium sorption by yeasts.* Lambert Academic Publishing, 2013. 114 pp.
- *Ķirurģija.* Profesora **Jāņa Gardovska** red. 2., atkārtots un pārstrādāts izdevums. R.: Rīgas Stradiņa universitāte, 2013. 1013 lpp. (Līdzautoru skaitā – J. Volkolākovs, S. Lejniece, Ē. Ezerietis, R. Lācis).
- *Iucundi acti labores.* Veltījums akadēmiķim Jānim Stradiņam 80. dzimšanas dienā. Sast. LZA akad. Ilga Jansone. R.: Zinātne, 2013. 271 lpp. (Līdzautoru skaitā – akadēmiķi A. Barševskis, M. Dambrova, G. Duburs, V. Kluša, Ē. Kupče, E. Liepiņš, kor.loc. P. Trapencieris, ārzemju locekļi F. Ungers un R. Žuka).
- *Cilvēks un daba: Engures ekoreģions.* **Māra Kļaviņa** un **Viestura Meleča** redakcijā. R.: LU Akadēmiskais apgāds, 2013. 423 lpp.
- *Latvijas iedzīvotāju pārtikā lietojamās gaļas raksturojums.* Galv. redaktors **A. Jemeljanovs.** LLU Biotehnoloģijas un veterinārmedicīnas ZI „Sīgra”, 2013. 350 lpp.
- I. Dzīvīte-Krišāne, I. Konrāde, I. Lase, **A. Lejnieks,** U. Gailiņa, J. Naigaičeva, L. Zariņa, N. Fokina, I. Balcedre, K. Geldnere, S. Šteina, D. Seisuma, J. Sokolovska, **V. Pirāgs.** *Reto endokrīno slimību un ar tām saistīto elektrolītu traucējumu diagnostiskie algoritmi [Rare endocrine diseases and associated electrolyte disturbances diagnostic algorithms].* R., 2013. 103 lpp.

Balvas un atzinību saņēmēji vairāki nodaļas locekļi:

Akad. Jekaterina Ērenpreisa – LR Ministru kabineta balvu.

Akad. Vija Kluša un akad. Jānis Viksne – Triju Zvaigžņu ordeni.

Akad. Īzaks Rašals – Jāņa Lielmaņa prēmiju par izciliem sasniegumiem lauku selekcijā un šī darba popularizēšanā.

Ārz.loc. Olafs Daugulis (Hjūstonas Universitāte, ASV) – *Normana Hackermana* balvu par pētījumiem organiskajā ķīmijā.

Kor. loc. Ludmila Viksna – Latvijas Ārstu biedrības goda zīmi *Tempus hominis* par izciliem sasniegumiem medicīnā.

Akad. Georgs Andrejevs – Gada balvu medicīnā par mūža ieguldījumu veselības aprūpes organizācijā (Latvijas Ārstu biedrība sadarbībā ar Latvijas Māsu asociāciju un RSU).

Kor.loc. Edgars Sūna – RTU Paula Valdena medaļu par funkcionalizēto starpsavienojumu sintēzi jaunu ārstniecības preparātu radīšanā.

Kor.loc. Pēteris Trapencieris – LZA Senāta Atzinības rakstu par Paula Valdena organiskās ķīmijas starptautisko simpoziju rosināšanu un organizēšanu.

Apjomīgs darbs veikts nodaļas ekspertu komisijās nozīmīgāko zinātnes sasniegumu vērtēšanā, dažādu balvu pretendentu iesniegto pieteikumu izskatīšanā, kā arī balvu pasniegšanas pasākumu organizēšanā.

Nodaļas priekšsēdētājs *Raimonds Valters*

Zinātniskā sekretāre *Baiba Ādamsons*

HUMANITĀRO UN SOCIĀLO ZINĀTŅU NODAĻA

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050
Tel.: 67225889. Fakss: 67821153. E pasts: humana@lza.lv

Nodaļas padome

Nodaļas priekšsēdētāja Raita KARNĪTE
Nodaļas priekšsēdētājas vietnieks Juris URTĀNS
Zinātniskā sekretāre Ilga TĀLBERGA

Padomes locekļi

Jānis BĒRZIŅŠ, Andris CAUNE, Saulvedis CIMERMANIS, Oskars GERTS,
Viktors HAUSMANIS, Tālavš JUNDZIS, Tatjana KOĶE, Jānis KRASTIŅŠ,
Oļģerts KRASTIŅŠ, Juris KRŪMIŅŠ, Maija KŪLE, Daina LĀCE,
Dace MARKUS, Baiba RIVŽA, Valentīna SKUJIŅA, Ojārs SPĀRĪTIS,
Jānis STRADIŅŠ, Igors ŠUVAJEVS, Aivars TABUNS, Kalvis TORGĀNS,
Guntis ZEMĪTIS

Nodaļa apvieno 155 LZA locekļus, t.sk. 34 īstenos, 49 goda, 39 ārzemju locekļus un 33 korespondētājlocekļus. Ar nodaļas darbu saistīts 31 LZA goda doktors.

Nodaļas locekļu sadalījums pa specialitātēm

antropoloģija

Raisa Denisova, goda loc.

arheoloģija

Andris Caune, īst. loc.
Ēvalds Mugurēvičs, īst. loc.
Ieva Ose, īst. loc.
Ilze Biruta Loze, kor. loc.
Andrejs Vasks, kor. loc.
Guntis Zemītis, kor. loc.

arhitektūra

Jānis Krastiņš, īst. loc.
Gunārs Asaris, goda loc.
Andris Kronbergs, goda loc.
Gunārs Birkerts, ārz. loc.

bibliogrāfija

Andris Vilks, goda loc.
Jānis Krēslīņš, ārz. loc.

demogrāfija

Juris Krūmiņš, īst. loc.
Pārsla Eglīte, kor. loc.

ekonomika

Arnis Kalniņš, īst. loc.
Raita Karnīte, īst. loc.
Oļģerts Krastiņš, īst. loc.
Baiba Rivža, īst. loc.
Edvīns Vanags, īst. loc.
Pēteris Zvidriņš, īst. loc.
Konstantīns Didenko, kor. loc.
Imants Kirtovskis, kor. loc.
Uldis Osis, kor. loc.
Remigijš Počs, kor. loc.
Inna Šteinbuka, kor. loc.
Pēteris Guļāns, goda loc.
Valdis Jākobsons, goda loc.
Nikolajs Balabkins, ārz. loc.
Gundars Ķeniņš (Kings), ārz. loc.

etnoloģija

Saulvedis Cimermanis, īst. loc.

filozofija

Maija Kūle, īst. loc.

Andris Rubenis, kor. loc.

Igors Šuvajevs, kor. loc.

Ivans Vedins, kor. loc.

Jānis (John) Tāivaldis Ozoliņš,
ārz.loc.

Arvīds Ziedonis, ārz. loc.

kultūras vēsture

Juris Tāivaldis Urtāns, īst. loc.

Vjačeslavs Ivanovs, ārz. loc.

literatūra

Alberts Bels, goda loc.

Uldis Bērziņš, goda loc.

Leons Briedis, goda loc.

Roalds Dobrovenskis, goda loc.

Guntars Godiņš, goda loc.

Dainis Īvāns, goda loc.

Juris Kronbergs, goda loc.

Jānis Peters, goda loc.

Valdis Rūmnieks, goda loc.

Knuts Skujenieks, goda loc.

Zigmunds Skujiņš, goda loc.

Tomass Transtrēmers, goda loc.

Māra Zālite, goda loc.

Anna Žigure, goda loc.

literatūrzinātne

Viktors Hausmanis, īst. loc.

Viktors Ivbulis, īst. loc.

Benedikts Kalnačs, īst. loc.

Janīna Kursīte-Pakule, īst. loc.

Vera Vāvere, īst. loc.

Ausma Cimdiņa, kor. loc.

Fjodors Fjodorovs, kor. loc.

Maija Burima, kor. loc.

Māra Grudule, kor. loc.

Rolfs Ekmanis, ārz. loc.

Lalita Muižniece, ārz. loc.

Valters Nollendorfs, ārz. loc.

Radegasts Paroleks, ārz. loc.

Juris Silenieks, ārz. loc.

Fridrihs Šolcs, ārz. loc.

Jana Tesaržova, ārz. loc.

māksla

Biruta Baumannē, goda loc.

Ilmārs Blumbergs, goda loc.

Uldis Dumpis, goda loc.

Maija Einfelde, goda loc.

Guntis Gailītis, goda loc.

Alvis Hermanis, goda loc.

Imants Kalniņš, goda loc.

Gidons Krēmers, goda loc.

Aleksejs Naumovs, goda loc.

Andris Nelsons, goda loc.

Jānis Andris Osis, goda loc.

Raimonds Pauls, goda loc.

Jāzeps Pīgoznis, goda loc.

Indulis Ojārs Ranka, goda loc.

Māris Sirmāis, goda loc.

Džemma Skulme, goda loc.

Jānis Streičs, goda loc.

Jānis Strupulis, goda loc.

Pēteris Vasks, goda loc.

Andris Vārpa, goda loc.

Kārlis Zariņš, goda loc.

Uldis Zemzaris, goda loc.

Ernsts Ņeizvestnijs, ārz. loc.

mākslas vēsture

Jānis Zilgalvis, īst. loc.

Imants Lancmanis, goda loc.

mākslas zinātnes

Ojārs Spāritis, īst. loc.

Silvija Radzobe, kor. loc.

pedagoģija

Tatjana Koķe, kor. loc.

politoloģija

Tālavš Jundzis, īst. loc.

Jānis Ikstens, kor.loc.

Artis Pabriks, kor. loc.

Aina Nagobads-Ābola, goda loc.

Juris Dreifelds, ārz. loc.

Jānis Peniķis, ārz. loc.

Rasma Šilde-Kārklīņa, ārz. loc.

psiholoģija

Solveiga Miežīte, ārz. loc.

psiholoģija, folkloristika

Vaira Viķe-Freiberga, īst. loc.

Valdis Muktupāvels, kor. loc.

socioloģija

Aivars Tabuns, kor. loc.

Tālis Tisenkopfs, kor. loc.

teoloģija

Juris Rubenis, goda loc.

Zbigņevs Stankevičs, goda loc.

tiesību zinātnes

Juris Bojārs, īst. loc.

Kalvis Torgāns, īst. loc.

Ringolds Balodis, kor. loc.

Ārija Meikališa, kor. loc.

Andris Plotnieks, kor. loc.

Erki Hollo, ārz. loc.

valodniecība

Aina Blinkena, īst. loc.

Iļga Jansone, īst. loc.

Dace Markus, īst. loc.

Valentīna Skujiņa, īst. loc.

Andrejs Veisbergs, īst. loc.

Brigita Bušmane, kor. loc.

Ina Druvietē, kor. loc.

Benita Laumane, kor. loc.

Daina Nitiņa, kor. loc.

Anna Stafeca, kor. loc.

Jānis Valdmanis, kor. loc.

Tenu Karma, goda loc.

Aleksejs Andronovs, ārz. loc.

Dzintra Bonda, ārz. loc.

Maikls Brančs, ārz. loc.

Pjetro Umberto Dini, ārz. loc.

Trevors Fennels, ārz. loc.

Tomass Gamkrelidze, ārz. loc.

Baiba Metuzāle-Kangere, ārz. loc.

Aļģirds Sabaļausks, ārz. loc.

Lembīts Vaba, ārz.loc.

Zigms Zinkevičs, ārz. loc.

vēsture

Jānis Bērziņš, īst. loc.

Valdis Bērziņš, īst. loc.

Inesis Feldmanis, īst. loc.

Aivars Stranga, īst. loc.

Iļga Apine, kor. loc.

Anna Jurkāne, goda loc.

Norberts Angermanis, ārz. loc.

Frīdrihs Benninghofens, ārz. loc.

Andrievs Ezergailis, ārz. loc.

Ervins Oberlenders, ārz. loc.

Gerts fon Pistolkorss, ārz. loc.

Andrejs Plakans, ārz. loc.

Enns Tarvels, ārz. loc.

Eberhards Vinklers, ārz. loc.

zinātnes vēsture

Anto Leikola, ārz. loc.

žurnālistika

Oskars Gerts, goda loc.

Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas darbība

Nodaļa apvieno 25 dažādu nozaru zinātniekus, kopskaitā 155, t.sk. 34 īsteno, 49 goda, 39 ārzemju locekļus un 33 korespondētājlocekļus. Ar nodaļas darbu saistīts 31 goda doktors.

2013. gada vēlēšanās par LZA īsteno locekli ievēlēja *Dr.habil.philol.* Andreju Veisbergu. Nodaļas sastāvu papildināja par LZA kor.loc. ievēlētais *Dr.sc. pol.* Jānis Ikstens, par goda locekļiem ievēlētie dzejnieks un tulkotājs Guntars Godiņš, arhitekts Andris Kronbergs, gleznotājs Aleksejs Naumovs un Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors Andris Vilks, par ārzemju locekļiem ievēlētie *PhD* Jānis Tāivaldis Ozoliņš (Austrālija) un *Dr.philol.* Lembits Vaba (Igaunija). Pēterim Pildegovičam piešķirts goda doktora (*Dr.h.c.*) zinātniskais grāds.

Ar skumjām aizvadījām mūžībā LZA goda loc. Imantu Ziedoni, *Dr.h.c.* Gunāru Jansonu, kor.loc. Vilni Zariņu.

Nodaļa sekoja humanitāro un sociālo zinātņu (HSZ) nozaru attīstībai, kā arī zinātnes un sabiedriskās dzīves aktualitātēm. Humanitāro zinātņu nozaru zinātnieki turpināja darbu LZA pārzinātajā valsts prioritāro pētījumu programmā „Nacionālā identitāte (valoda, Latvijas vēsture, kultūra un cilvēkdrošība)”.

Nodaļas Padome, pārstāvēt visas HSZ disciplīnas, strādāja kā konsultatīva institūcija. Padomes darbā sekmīgi iekļāvās LZA kor.loc. *Dr.phil.* Igars Šuvajevs.

2013. gadā notika 6 HSZN sēdes, 8 nodaļas organizētas vai ar nodaļu saistītas LZA sēdes un vairāki nodaļas locekļu organizēti lieli pasākumi.

Nodaļas sēdes

10. janvārī HSZN sēdē klātesošie klausījās R. Blaumaņa 150. jubilejas gadam veltītu akad. Viktora Hausmaņa ziņojumu „Par Rūdolda Blaumaņa drāmu dzīvotspēju”. Par HSZN darbu 2012. gadā ziņoja akad. Raita Karnīte. Darbs novērtēts pozitīvi. Diskusiju daļā LZA kor.loc. *Dr.habil.paed.* Tatjana Koķe aicināja nodaļu sniegt priekšlikumus IZM gatavotajam zinātnes reformu projektam. Pēc sēdes sagatavota un IZM nosūtīta vēstule, kurā pausts HSZN viedoklis.

28. februārī HSZN sēdē „Eiropas nākotne: federācija vai...” akad. Raita Karnīte sniedza apskatu par Eiropas integrācijas tematiku Latvijas politiskajā, ekonomiskajā un juridiskajā zinātnē, *Dr.hist.* Gatis Krūmiņš (Latvijas Jauno zinātnieku apvienība) nolasīja ziņojumu „Valstu federālisms vēsturiskā skatījumā”, Latvijas Ārpolitikas institūta pētniece *Mg.* (starptautiskās attiecības) Diāna Potjomkina referēja par tēmu „Eiropas integrācijas nākotne: ieceres un iespējas”. Uz sēdi bija aicināti un diskusijā piedalījās ES pārstāvniecības Latvijā, LR Saeimas, LR Ārlietu ministrijas pārstāvji. Nolemts turpināt sadarbību ar valsts institūcijām Eiropas integrācijas jautājumos.

14. martā notika HSZN sēde „Vai jurisprudences ir zinātne? Kādā prioritāšu grupā tā liekama?”. Tiesību zinātnieku skatījumu puda akad. Kalvis Torgāns, kor.loc. Ringolds Balodis, LU Juridiskās fakultātes dekāne, prof., *Dr.iur.* Kristīne Strada-

Rozenberga. Sēdē pieņemts lēmums, ka stāvoklis tiesībzinātnēs ir satraucošs, par to sagatavots un *Zinātnes Vēstnesī* publicēts akad. Kalvja Torgāna raksts.

11. aprīli LU FSI zinātnieki veidoja HSZN sekciju „Nacionālā un eiropeskā identitāte” Daugavpils Universitātes 55. starptautiskajā zinātniskajā konferencē (sēdi vadīja akad. Maija Kūle). Sekcijā nolasīti 11 referāti un rosināta jauniešu domu apmaiņa par tematu „Jaunākās vēsmas Eiropas filosofijā un eiropeskās identitātēs (jaunatnes acīm skatītas)”.

26. septembrī HSZN sēdē klātesošie klausījās DU Humanitārās fakultātes Komparatīvistikas institūta asoc. prof. *Dr. philol.* Elinas Vasiļjevas ziņojumu „Ebreju teksts. Starpdisciplinārais skatījums”, LZA goda doktora grāda kandidāta Pētera Pildegoviča stāstījumu par grāmatas „Lielā ķīniešu – latviešu vārdnīca” sagatavošanu. Akad. Raita Karnīte ziņoja par LZA 2013. gada jauno locekļu vēlēšanām. Klātesošie noklausījās LZA kor.loc. kandidāta *Dr.sc. pol.* Jāņa Ikstena zinātnisko ziņojumu „Politiskās reklāmas ietekme uz pilsoņu izvēli”. Sēdes dalībnieki ar balsojumu atbalstīja LZA goda doktora grāda piešķiršanu Pēterim Pildegovičam un Jāņa Ikstena dalību LZA locekļu vēlēšanās.

17. oktobrī HSZN sēdē „Pedagoģijas zinātne: realitāte un perspektīva” par tēmu ziņoja LZA kor.loc. *Dr.habil.paed.* Tatjana Kože. Klātesošie noklausījās LZA īstenā locekļa kandidāta *Dr.habil.philol.* Andreja Veisberga ziņojumu „Semantiskās pārmaiņas un valodas attīstība (latviešu valoda)”. Tika uzklauti ieteikuma ziņojumi par LZA ārzemju locekļu kandidātiem: par *Dr. philol.* Lembitu Vabu (*Lembit Vaba*, Igaunija) ziņoja akad. Ilga Jansone, par *PhD* Jāni Tālvāldi Ozoliņu (Australija) ziņoja akad. Maija Kūle. Sēdes dalībnieki ar balsojumu izteica atbalstu LZA īsteno locekļu un ārzemju locekļu kandidātiem.

HSZN organizētās LZA sēdes

17. janvārī – LZA svinīgā sēde par zinātnes sasniegumiem 2012. gadā. Sēdes dalībnieki uzklautāja laureātu stāstījumus par sasniegumu būtību. Diplomus saņēma *Dr.art.* Arnolds Klotiņš, *Dr.hist.* Ilga Zagorska un *Dr.math.* Mihails Hazans.

2. maijā – 4. maija deklarācijai (LTF 25 gadiem) veltīta sēde. Atklāšanas uzrunas teica LZA Senāta priekšsēdētājs akad. Jānis Stradiņš, Augstākās Padomes Latvijas Tautas frontes deputātu kluba prezidents Juris Karlsons, bijušais Tautas frontes priekšsēdētājs LZA goda loc. Dainis Īvāns, laikraksta „Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai” galvenās redaktora vietniece Elīta Veidemane. Kinooperators Gunārs Bandēns iepazīstināja ar līdz šim nepublicotiem videomateriāliem par Latvijas neatkarības atgūšanu.

29. augustā – LZA izbraukuma sēde – konference „Mālpils novada kultūrvēstures jautājumi” (sēdi organizēja akad. Saulvedis Cimermanis, akad. Dace Markus, Mālpils novada Dome).

14. novembrī – kultūras pili „Ziemeļblāzma” Latvijas Republikas 95. gadadienai veltīta LZA izbraukuma sēde (sēdi organizēja LZA goda loc. Guntis Gailītis, akad. Raita Karnīte). Sēdes pirmajā daļā bija iespējams iepazīties ar Ziemeļblāzmas pils un

parka restaurācijas rezultātiem. Sēdes svinīgajā daļā izskanēja RLB priekšsēdētāja LZA goda loc. Gunta Gailiša apsveikums un akad. Georga Andrejeva ziņojums „Par Latvijas darbību Eiropas Padomē”. Turpinājumā klātesošie noklausījās LZA ist. loc. kandidāta Taļa Tisenkopfa zinātnisko ziņojumu un ar balsojumu apstiprināja viņam atbalstu LZA īsteno locekļu vēlēšanās.

4. decembrī – Alūksnē LZA izbraukuma sēde – grāmatas „Kultūrvēstures avoti un Alūksnes novads” atvēršana (sēdi organizēja akad. Saulvedis Cimermanis, akad. Dace Markus, *Dr.h.c., Dr. philol.* Sarma Kļaviņa).

5. decembrī, sadarbībā ar LU Teoloģijas fakultāti (*Dr.phil.* Valdis Tēraudkalns), Doma baznīcas Kapitula zālē notika LZA sēde „Jaunais Bībeles tulkojums”. Sēde ziņojumus nolasīja Valdis Tēraudkalns, *Dr.theol.* Ralfs Kokins, *Dr.philol.* Maija Baltiņa.

18. decembrī tradicionālā Ziemassvētku sarīkojuma laikā tika pasniegti diplomi LZA vēlēšanās atzinību ieguvušajiem zinātniekiem un sabiedrības pārstāvjiem. Svētku uzrunas teica LZA goda loc. arhibīskaps Zbignevs Stankevičs, *Dr.theol.* Juris Rubenis un Guntars Godiņš.

Citi pasākumi

8. aprīlī svinīgā ceremonijā LTF muzejam tika nodoti LZA arhīvā glabātie Tautas frontes dārgumi.

20. martā un **10. aprīlī** LZA viesojās ārvalstu diplomātisko dienestu pārstāvji, lai iepazītos ar LZA paveikto un veicamajiem darbiem (par HSNZ ziņoja akad. Raita Karnīte un akad. Juris Urtāns).

7. jūnijā LZA locekļi iepazīnās ar LZA ārzemju locekļa Gunāra Birkerta projektēto Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunceltņi – Gaismas pili (organizēja LZA goda loc. Guntis Gailītis un akad. Raita Karnīte).

27.–29. augustā LZA locekļi piedalījās LZA goda loc. Annas Jurkānes rīkotajos arheologa Jāņa Graudoņa 100 gadu atceres pasākumos Turaidā un Rīgā (piemiņas brīdis Jāņa Graudoņa atdusas vietā I Meža kapos).

28.–30. oktobrī notika Letonikas V kongress (organizēja akadēmiķi Jānis Stradiņš, Tālavus Jundzis, Ilga Jansone, Maija Kūle u.c.).

10. decembrī un **12. decembrī** LZA atzīmēja akad. Jāņa Stradiņa 80. dzimšanas dienu. 10. decembrī Mazajā ģildē notika konference „Zinātnes un kultūras mijiedarbība Latvijā un pasaulē”. 12. decembrī Jāni Stradiņu godināja LZA.

Akadēmiskie lasījumi

2013. gadā notika 17 akadēmiskie lasījumi (Rīgā: LZA, Rīgas Latviešu biedrības un Eiropas pārstāvniecības telpās, Daugavpils Universitātē, Valmieras Augstskolā un Valmieras Valsts ģimnāzijā). Akadēmisko lasījumu mērķis ir ļaut plašākai sabiedrībai iepazīt uz inovācijām, dabas un sabiedrības likumsakarību izzināšanu vērstus akadēmiskus pētījumus visās zinātnes nozarēs, popularizēt akadēmisko zinātni

jaunatnes, tautsaimniecības darbinieku un plašākas sabiedrības vidū, tādējādi sekmējot inovāciju ieviešanu praksē, veicināt izpratni par dabā un sabiedrībā notiekošiem procesiem un likumsakarībām, sekmēt interesi par zinātni un pētniecību kā iespējamu nodarbi nākotnē.

HSZN organizētās izstādes

12. februārī – Ķīpsalas keramiķi: „No Ķīpsalas cepļa” (Inese Āboliņa, Violeta Jātniece, Izabella Krolle, Kornēlija Ozoliņa, Silvija Šmidkena).

12. martā – LMA profesors Andris Začests „Atspulgi”.

16. aprīlī – LZA goda loceklis Jāzeps Pigoznis „No ziemas uz pavasari”.

21. maijā – LMA profesors Imants Vecozols „Baltā”.

18. jūnijā – Mārtiņš Vilipsons „Ar Dabu uz Tu”.

17. septembrī - arhitekti Edvīns Vecumnieks un Dainis Bērziņš „Kritis un ūdens”.

12. novembrī – ekslibriste, medaļu māksliniece Elita Viliama „Pie jūras dzīve mana”.

Balvas HSZN locekļiem

Triju Zvaigžņu ordenis – LZA korespondētājloceklei *Dr.habil.paed.* Tatjanai Koķei; akadēmiķim *Dr.habil.art., Dr.hist.* Jurim Urtānam.

LR Ministru kabineta 2013. gada balva – LZA goda loc. Dainim Īvānam; LZA goda loc. Indulim Ojāram Rankam.

LZA vārdbalvas – Viļa Plūdoņa balva literatūrzinātnē akad. Verai Vāverei; Marģera Skujenieka balva statistikā akad. Jurim Krūmiņam; D.A. Lēbera balva *Dr.h.c. iur.* Egilam Levitam.

LU gada balva (2014. gada 5. februārī): akad. Viktoram Ivbulim par zinātniskās skolas izveidi.

Latvijas Literatūras gada balva 2012 kategorijā „Mūža balva” – LZA goda loceklim Albertam Belam.

Akad. Kalvis Torgāns atzīts par Augstākās Tiesas gada senatoru.

Starptautiskas atzinības

Akadēmiķi Andris Caune un Ēvalds Mugurēvičs par nopelniem 15. februārī saņēma Lietuvas Labā Bruņinieka krustu.

LZA goda loc. Guntis Gailītis 3. jūnijā saņēma Itālijas apbalvojumu.

Dr. hist. Renāte Blumberga 7. oktobrī saņēma Baltijas Asamblejas balvu par libiešu vēstures apkopošanu.

LZA goda loc. Imants Lancmanis 22. oktobrī saņēma Francijas ordeni mākslā un literatūrā.

LZA goda dokt. *Dr.h.c. philol.* Ventai Kocerei piešķirts kņazienes Oļgas ordenis (Ukraina).

LZA goda loc. Anna Jurkāne saņēma Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas (EZMA) Lielā Feliksa balvu. EZMA veicināšanas balvas (Mazās Feliksa balvas) piešķirtas *Dr. philol.* Paulam Daijam un *Dr. philol.* Sandim Laimem.

Latvijas zinātnes sasniegumi TOP 10

Teorētiskajā zinātnē:

Tematiski vienotā monogrāfiju ciklā nobeigts ilggadējs pētījums Baltijas jūras piekrastes tautu kultūras apzināšanā, skatot *jūru* un tās elementus kā iedzīvotāju identitātes nozīmīgu daļu monogrāfijā „Jūra latviešu valodā un folklorā”. LZA kor.loc. Benita Laumane, Liepājas Universitāte.

Lietišķajā zinātnē:

Sastādīta un publicēta „Lielā ķīniešu – latviešu vārdnīca”, kas satur arī plašu kultūrvēsturisku komentāru. *Dr.h.c.* Pēteris Pildegovičs, Latvijas Universitāte.

Nodaļas darbība zinātnes attīstībai

Nodaļai atbilstošo zinātnisko institūciju vadītāji un nodaļas vadība sadarbojās ar LR Izglītības un zinātnes ministriju un Latvijas Zinātnes padomi zinātnes politikas veidošanā, humanitāro un sociālo zinātņu nozaru atzišanā un finansējuma uzlabošanā. Darba rezultātā saglabāts atbalsts humanitāro zinātņu nozarēm – tiek turpināti pētījumi valsts pētījumu programmā „Letonika” un panākta atzinība sociālo zinātņu nozarēm – papildus esošajiem izveidots prioritārais zinātnisko pētījumu virziens – valsts un sabiedrības attīstība – un izsludināts konkurss valsts pētījumu programmai sociālo zinātņu tematikā.

LZA goda locekļu darbība

Jānis Strupulis veidojis piemiņas plāksnes: tango karalim Oskaram Strokam Rīgā, Tērbatas ielā 50; igauņu dzejas pamatlicējam Kristiānam Jākam Pētersonam Pils lauk. 2, Jāzepam Vītolam (pie muzeja „Anniņas”), ģenerālim Dāvidam Sīmanim Limbažos, Rihardam Vāgneram Melngalvju namā, dziedātājam Vladimiram Visockim Rīgā, Lomonosova ielā 1.

Kārļa Zāles 125. jubilejas gadā Valdis Rūmnieks un Andrejs Migla publicēja grāmatu „Trīs zvaigznes”.

Māris Sirmāis iecelts par Dziesmu svētku Mākslinieciskās padomes vadītāju.

Jānis Streičs kļuvis par Rēzeknes Goda pilsoni, Daugavpils Universitātes Humanitārās fakultātes Jauniešu akadēmijas patronu.

Veltījumi

Latvijā pirmais *Festschrift* izdevums *Scientiae et patriae* veltīts LZA akadēmiķei profesorei Vairai Viķei – Freibergai 75. dzimšanas dienā. Sastādītāja LZA kor.loc. *Dr.philol.* Ausma Cimdiņa (Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2012).

Iucundi acti labores. Veltījums akadēmiķim Jānim Stradiņam 80. dzimšanas dienā. Sastādītāja LZA akad. Ilga Jansone, mākslinieks *Dr.h.c.* Valdis Villerušs. (Rīga: Zinātne, 2013).

Dāvinājumi un pateicība

Paldies LU Filozofijas un socioloģijas institūtam (akad. Maija Kūle), LU Latvijas vēstures institūtam (LZA kor.loc. Guntis Zemītis), LU Latviešu valodas institūtam (akad. Ilga Jansone), LU Literatūras, folkloras un mākslas institūtam (*Dr. philol.* Dace Bula), LZA locekļiem un zinātniskajām institūcijām, kas dāvājuši HSZN savas grāmatas.

Paldies Daugavpils Universitātes Komparatīvistikas institūtam par regulāru jaunāko publikāciju dāvinājumu (LZA kor.loc. Maija Burima, LZA kor.loc. Fjodors Fjodorovs).

Turaidas muzejrezervāts (LZA goda loc. Anna Jurkāne) nodaļai uzdāvināja Rīgas pilsētas tipogrāfa Nikolausa Mollīna 1593. gadā iespiesto „Karaļa pilsētas Rīgas – Vidzemē – godātās rātes atjaunotais kāzu un apģērbu nolikums” un pievienoto komentāru sējumu (Turaida: Turaidas muzejrezervāts, 2013).

LZA goda loc. Ilmārs Blumbergs LZA uzdāvināja grāmatu „Es nemiršu” (latviešu un angļu val.), *Dr.h.c.philol.* Pēteris Pildegovičs savu monumentālo darbu „Lielā ķīniešu – latviešu vārdnīca”, LZA goda loceklis Uldis Zemzaris – savus gleznu albumus, literāros darbus, foto mākslinieks Mārtiņš Vilipsons – fotoalbumu „Latvijas daba”, Rēzeknes Augstskola – izdevumu „Latgales lingvoteritoriālā vārdnīca” 2 sēj., uzziņu krājumu skolēniem „Ausmas zeme”.

HSZN pateicas visiem LZA kolēģiem par sadarbību un atbalstu un pateicas žurnālistiem: Viktoram Avotiņam, Judītei Čunkai, Danai Francei, Voldemāram Hermanim, Arno Jundzem, Zaigai Kiperei, Signei Knipšei, Dacei Kokarevičai, Daigai Kļānskai, Sandrai Kropai, Lindai Kusiņai, Ilzei Kuzminai, Ilzei Lavrinovičai, Aismai Orupei, Viesturam Sprūdem, Elitai Veidemanei, Laurai Zaharovai u.c. par atsaucību aktualitāšu pamanīšanā un operatīvā, adekvātā atspoguļošanā.

Nodaļas priekšsēdētāja *Raita Karnīte*
Zinātniskā sekretāre *Ilga Tālberga*

LAUKSAIMNIECĪBAS UN MEŽA ZINĀTŅU NODAĻA

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050
Tel.: 67223448; 26058710. Fakss: 67821153
E pasts: lmzn@lza.lv

Nodaļas padome

Nodaļas priekšsēdētāja Baiba RIVŽA
Nodaļas priekšsēdētājas vietnieks Arnis TREIMANIS
Zinātniskā sekretāre Kristine POLAČENKO

Padomes locekļi

Aleksandrs JEMEĻJANOVŠ, Īzaks RAŠALS

Nodaļa šobrīd apvieno 28 LZA locekļus, t.sk. 11 īstenos, 2 goda locekļus, 1 ārzemju locekli un 14 korespondētājlocekļus. Ar nodaļas darbību saistīti 4 LZA goda doktori.

Nodaļas locekļu sadalījums pa specialitātēm

bioloģija un biotehnoloģija

Mārtiņš Beķers, īst.loc.
Īzaks Rašals, īst.loc.

Dalija Segliņa, kor. loc.
Ilze Skrabule, kor.loc.
Juris Skujāns, kor.loc.
Jānis Latvietis, goda loc.

ekonomika

Arnīs Kalniņš, īst.loc.
Oļģerts Krastiņš, īst.loc.
Baiba Rivža, īst.loc.
Irina Pilvere, kor.loc.

mežzinātne un koksnes tehnoloģijas

Bruno Andersons, īst.loc.
Arnīs Treimanis, īst.loc.
Nikolajs Vederņikovs, īst.loc.
Taťjana Dižbite, kor.loc.
Tālis Gaitnieks, kor.loc.
Imants Liepa, kor.loc.
Dainis Edgars Ruņģis, kor.loc.
Pēteris Zālītis, kor.loc.
Aivars Žūriņš, kor.loc.
Oskars Fejs, ārz.loc.

lauksaimniecība un pārstrādes tehnoloģijas

Aleksandrs Jemeljanovs, īst.loc.
Edīte Kaufmane, īst.loc.
Aldis Kārkliņš, īst.loc.
Edīte Birģele, kor.loc.
Inga Ciproviča, kor.loc.
Zinta Gaile, kor.loc.
Daina Kārkliņa, kor.loc.

māksla

Arta Dumpe, goda loc.

Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļas darbība

Nodaļas darbs tika organizēts 2013. gada 5. februārī parakstītā nodomu protokola starp Latvijas Zinātņu akadēmiju (turpmāk – LZA), Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmiju (turpmāk – LLMZA) un Zemkopības ministriju ietvaros. Tas paredz brīvprātīgu sadarbību augstāko izglītību, zinātni un praksi apvienojošo dokumentu izstrādē, kopīgu pētījumu veikšanu lauksaimniecības, lauku attīstības un meža zinātnes jomās, kopīgu konferenču, izstāžu un citu pasākumu rīkošanā, zinātnes sasniegumu popularizēšanu, informācijas apmaiņu starp zinātnes struktūrām un lauksaimnieku profesionālajām organizācijām un speciālistiem, starptautiskās sadarbības attīstību, kā arī citu būtisku pasākumu īstenošanu.

Bez tam 2013. gadā LZA Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļas pārstāvji īstenoja Eiropas Reģionālā attīstības fonda (turpmāk – ERAF) projektu „Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas kapacitātes stiprināšana un starptautisku projektu pieteikumu izstrāde”, nodrošinot starptautisku projektu pieteikumu izstrādi, starptautisku zinātnisku konferenču apmeklēšanu un zinātnisko rakstu sagatavošanu. Pateicoties ERAF finansējumam, nodaļas locekļi līdzdarbojās lauksaimniecības zinātnieku sanāksmēs starptautiskā mērogā, sagatavoja vairākus zinātniskos rakstus, kas indeksēti datubāzē *SCOPUS*, kā arī piedalījās piecu starptautisku zinātnisku projektu pieteikumu sagatavošanā.

LMZN un LLMZA 2013. gadā sadarbojās ar LR Zemkopības ministriju, LLMZA, Lauksaimniecības zinātnisko iestāžu direktoru padomi, Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomi, Ziemeļvalstu lauksaimnieku zinātnieku asociāciju, Eiropas sievietes un meiteņu mentoringa asociāciju *Womentor*, Eiropas Lauksaimniecības pētījumu iniciatīvu (*EURAGRI*) un citām institūcijām.

2013. gada noslēgumā tika apstiprināta LZA LMZN pārstāvju dalība Eiropas Komisijas 7. Ietvarprogrammas ERA-NET projektā „Pētniecības koordinēšana ilgtspējīgai un multifunkcionālai mežsaimniecībai aktuālos jautājumos – līdzeklis politisko lēmumu izstrādei” (*SUMFOREST*) un Zviedrijas Institūta tematiskajā partnerībā „Inovāciju un radošuma vienlīdzība” (*„Innovation and Creativity Equality”*).

LMZN locekļi akad. Aleksandra Jemeljanova vadībā nodrošināja Zemkopības ministrijas konkursa „Sējējs-2013” grupas „Zinātne lauksaimniecībai un lauku attīstībai” darbu vērtēšanu.

Nodaļas locekļi aktīvi līdzdarbojās arī LLMZA, LLU Zemkopības zinātniskais institūta un Valsts Stendes graudaugu selekcijas institūta iedibinātās agronoma Jāņa Lielmaņa prēmijas konkursam iesniegto darbu vērtēšanā.

Papildus tam LMZN, sadarbībā ar LLMZA, organizēja nodaļas sēdes, kā arī izbraukuma seminārus, kuru ietvaros uzstājās, gan pieredzējuši zinātnieki, gan doktoranti.

Svarīgākie pasākumi

28. janvārī – LZA LMZN un LLMZA prezidija kopsēde, kuras laikā ar savu zinātnisko darbu „Automobiļu pēcpārdošanas pakalpojumu tirgus attīstības iespējas Latvijas reģionos” iepazīstināja LLU doktorants Krišjānis Āboltiņš. Tika pārrunāti LZA LMZN un LLMZA darba plāni 2013. gadā.

25. februārī – LZA LMZN un LLMZA prezidija kopsēde, kuras laikā ar zinātnisko ziņojumu „Latvijā medijamo dzīvnieku gaļas bioķīmiskais vērtējums” uzstājās doktorante Vīta Strazdiņa. Tāpat tika precizēti LZA LMZN un LLMZA darba uzdevumi 2013. gadam. Pārskatu par LZA Ekonomikas institūta darbu sniedza tā direktore Helma Jirgena. Sēdes noslēgumā 75 gadu jubilejā tika sveikts akadēmiķis, profesors Aleksandrs Jemeljanovs.

15. martā ar ziņojumu „Jaunās pasaules vīni, vīna un ēdiena saskaņošana” uzstājās LZA korespondētājlocekle profesore Daina Kārklīņa.

25. martā – LZA LMZN un LLMZA prezidija kopsēde, kuras laikā zinātnisko ziņojumu „Bioekonomika kā aktuāls tautsaimniecības pētījumu virziens” nolasīja LLU doktorants Arnis Lēnerts. Pēc ziņojuma norisinājās diskusija, kurā piedalījās akadēmiķis profesors Aleksandrs Jemeljanovs, LLU doktorante Sandija Zēverte-Rivža, LLU doktorante Līga Proškina, LLU doktorante Sallija Ceriņa u.c.

29. aprīlī un 27. maijā – LZA LMZN un LLMZA prezidija kopsēde, kuras laikā ar sevi iepazīstināja LLMZA jauno locekļu kandidāti. Katrs no viņiem sniedza zinātnisku pārskatu par kādu no būtiskiem pētījumiem savā pārstāvētajā virzienā.

7. jūnijā – LLMZA kopsapulce, veltīta Pauļa Lejiņa 130 gadu jubilejai. Kopsapulces sākumā pārskatu par LLMZA darbu 2012. gadā un plānotajiem uzdevumiem 2013. gadam sniedza LLMZA prezidente Baiba Rivža.

Tika nolasīta zemkopības ministres *Dr. oec.* Laimdotas Straujumas uzruna un klātesošos sveica Lauksaimnieku organizācijas sadarbības padomes pārstāvis *Dr. agr.* Guntis Rozītis. Gan L. Straujuma, gan G. Rozītis savās uzrunās uzsvēra zinātnieku būtisko lomu nozares attīstības veicināšanā. Pieminot Pauļa Lejiņa 130 gadu jubileju, ar izvērstu referātu par pirmā Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidenta mūža gājumu un darbu uzstājās akadēmiķis Jānis Stradiņš. Priekšlasījumā Stradiņš Pauli Lejiņu nereti salīdzināja ar vēl kādu Latvijas izcilu zinātnieku – Paulu Valdeni, jo viņu biogrāfijās vērojamas vairākas paralēles, turklāt Lejiņš bija Valdena skolnieks.

Pēc akadēmiķa Stradiņa referāta ar ziņojumu „Augļkopība – zinātne un nozares attīstība” uzstājās Pauļa Lejiņa balvas 2002. gada laureāte *Dr. agr.* Māra Skrīvele.

Kopsapulcē, klātesot Hipotēku bankas valdes priekšsēdētāja vietniekam Jēkabam Krieviņam, tika sveikti LLMZA, LLU un Hipotēku bankas konkursa laureāti un viņu zinātnisko darbu vadītāji.

11. jūnijā LMZN pārstāvji piedalījās Ziemeļvalstu Lauksaimniecības zinātnieku asociācijas (turpmāk – NJF) Ekonomikas nodaļas sanāksmes organizēšanā. Sanāksmē tika izskatīts NJF paveiktais 2012. gadā un plānotās aktivitātes 2013. - 2015. gadā, pārrunāti organizatoriski jautājumi saistībā ar 2014. gadā paredzētajiem zinātniskajiem semināriem.

12. jūnijā – NJF Latvijas Ekonomikas nodaļas organizēts seminārs par vietējo pārtikas ražotāju un amatnieku ķēdēm, tajā piedalījās gan zinātnieki, gan mājrāzotāji un ar tiem saistīto asociāciju locekļi, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra pārstāvji u.c. NJF būtiskākais uzdevums ir veicināt pētījumus lauksaimniecības zinātnes jomā Ziemeļvalstīs un Baltijas valstīs.

18. jūnijā LZA korespondētājlocekle profesore Inga Ciproviča uzstājās ar lekciju par siera gatavošanas un pasniegšanas niansēm.

16. septembrī LMZN un LLMZA prezidija kopsēdes laikā ar zinātniskajiem ziņojumiem uzstājās LZA locekļu kandidāti – LZA īstenā locekļa kandidāts *Dr. habil. agr.* Aldis Kārklīšs un LZA korespondētājlocekļu kandidāti *Dr. agr.* Ilze Skrabule, *Dr. sc. ing.* Gints Birzietis, *Dr. biol.* Dainis Edgars Ruņģis.

17. septembrī LMZN pārstāvji piedalījās Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Pašvaldību savienības kopīgi rīkotajā diskusijā „Pašvaldību ekonomiskās intereses ES un Latvijā”, tajā skaitā uzklausot *Aloja Starkelsen* ģenerāldirektora Jāņa Garanča ziņojumu.

1. novembrī LMZN, LLMZA prezidija un LZA Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas apvienotajā kopsēdē ar zinātnisko ziņojumu „Drukāto un elektronisko informācijas nesēju konkurence un sadarbība, to ietekme uz apkārtējo vidi” uzstājās LZA īstenais loceklis Arnis Treimanis, savukārt ar ziņojumu „Bibliotēkas krājumu digitalizācija” – LU Akadēmiskās bibliotēkas projektu vadītājs Valdis Mazulis.

2. decembrī LMZN un LLMZA prezidija kopsēdes laikā tika noklausīts LLU doktorantes Zanes Bulderbergas ziņojums par viņas promocijas darbu „Pilsētu un lauku mijiedarbības izvērtējums Latvijas reģionos” un profesora Voldemāra Striķa ziņojums. Tika sveikts akadēmiķis Oļģerts Krastiņš ar LR Ministru kabineta Atzinības raksta saņemšanu. Savukārt jaunievēlētie LZA locekļi detalizētāk iepazīstināja ar savām biogrāfijām.

LMZN locekļi arī aktīvi līdzdarbojās komentāru sagatavošanā par politikas plānošanas dokumentiem – Augstākās izglītības un zinātnes attīstības pasākumu plāns 2013. gada 2. pusgamam un 2014. gadam, Darbības programma „Izaugsme un nodarbinātība”, 1.versija. 2013. gada septembrī, pēc LMZN pārstāvju iniciatīvas, tika

sagatavota un Eiropas Komisijai nosūtīta vēstule par papildu finansējuma piešķiršanu zinātniskās un akadēmiskās darbības nodrošināšanai.

Vairāki LMZN locekļi saņēmuši apbalvojumus un atzinības

- Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas, LLU Zemkopības zinātniskā institūta un Valsts Stendes graudaugu selekcijas institūta Jāņa Lielmaņa prēmija par izciliem sasniegumiem laukaugu selekcijā un šī darba popularizēšanā akadēmiķim Īzakam Rašalam.

- Latvijas Agronomijas biedrības Atzinības raksts akadēmiķim Īzakam Rašalam.

- Dobeles novada pašvaldības augstākais apbalvojums – Goda zīme „Par izcilu devumu augļkopības zinātnes un nozares attīstībā un Dobeles tēla veidošanā” akadēmiķei Edītei Kaufmanei.

- LLMZA Atzinības raksts par pašreizējā un godprātīgu ieguldījumu jaunās paaudzes izglītošanā LZA korespondētājloceklei Irinai Pilverei.

- LLU Atzinības raksts LZA akadēmiķei Baibai Rivžai.

- LLU Atzinības raksts LZA korespondētājloceklei Irinai Pilverei.

Iznākušas nodaļas locekļu grāmatas

V. Strīķis. *JLA–LLA–LLU rektori*. Jelgava: LLU, 2013. 288 lpp.

Studiju programmu starptautiskā izvērtēšana kā priekšnoteikums Latvijas augstākās izglītības modernizācijai. B. Rivžas, I. Brences redakcijā. Rīga: LR Augstākās izglītības padome, 2013. 308 lpp.

B. Rivža, M. Krūzmētra, S. Rivža. *Lauku sieviešu uzņēmējdarbību veicinošie sociālie faktori*. Jelgava: LLU, 2013. 137 lpp.

Akadēmiķe Edīte Kaufmane, vadot Latvijas Valsts augļkopības institūtu, nodrošinājusi, ka Lietuvā pierēģistrēta 1 upeņu un Zviedrijā reģistrācijai pieņemta 1 aveņu šķirne. AVS testu Polijā (*COBRU*) iziet 3 plūmju un 1 ābeļu šķirne. Sagatavots un iesniegts viens LR patenta pieteikums.

Latvijas Lauksaimniecības universitātes zinātnieču *Dr. Evitas Straumītes, Dr.habil. Lijas Dukaļskas* un *Dr. Sandras Muižnieces–Brasavas* pētījums par bioloģiski aktīvajām vielām pārtikas produktos, to fasēšanai un uzglabāšanai lietojot jaunākās iepakojuma tehnoloģijas, garantējot augstu kvalitāti un drošu realizācijas termiņu, ir iekļauts 2013. gada Latvijas zinātnes nozīmīgāko sasniegumu skaitā.

Izmaiņas nodaļas locekļu sastāvā

2013. gadā LMZN ievēlēti divi jauni korespondētājlocekļi – *Dr. agr.* Ilze Skrabule un *Dr. biol.* Dainis Edgars Ruņģis. Savukārt *Dr. habil. agr.* Aldis Kārklīņš ievēlēts par LZA īsteno locekli.

Nodaļas priekšsēdētāja *Baiba Rivža*

Zinātniskā sekretāre *Ieva Brence*

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

2013. gadā Latvijas Zinātņu akadēmija (LZA) turpināja sadarbību ar citām zinātņu akadēmijām, tādējādi veicinot Latvijas zinātnieku starptautisko kontaktu attīstību, un pārstāvēja Latvijas zinātni starptautiskās zinātniskās organizācijās. Saskaņā ar IZM deleģējuma līgumu LZA darbība ietver Eiropas Savienības starptautisko zinātnes un tehnoloģiju programmu un projektu (COST, EUREKA, ERA-net u.c.) ieviešanu Latvijā, ko veic LZA Eiropas programmu centrs.

Latvijas zinātnes pārstāvēšana starpvalstu un starptautiskajās zinātniskajās organizācijās

ALLEA (angliski pilns nosaukums European Federation of Academies of Sciences and Humanities) Eiropas zinātņu akadēmiju federācija (apvieno 54 zinātņu akadēmijas no 42 Eiropas valstīm). Tā kā ALLEA ir nozīmīgākā iesaistītā puse Eiropas zinātnes politikas veidošanas un īstenošanas procesos, 2013. gadā tā iekļāvās jaunās pētniecības un inovācijas ietvarprogrammas „Horizonts 2020” izstrādāšanā un apspriešanā, īpaši jautājumos par sociālo un humanitāro zinātņu jomu integrēšanu jaunajā daudzgadu finanšu programmā. Svarīgi darbības virzieni bija saistīti ar ES Digitalizācijas programmu un brīvpieeju zinātniskajai informācijai. Darbu turpināja divas ALLEA pastāvīgās komisijas (intelektuālā īpašuma tiesībās un zinātnē un ētikā) un darba grupas, kas nodarbojas ar (1) pētniecības izvērtējumu, (2) dabaszinātņu izglītību, (3) E-humanitārajām zinātnēm, (4) sociālajām un humanitārajām zinātnēm. Komisijās un darba grupās LZA nav pārstāvēta. 2013. gadā galvenās aktivitātes ar LZA dalību bija šādas:

- 29.–30. aprīlī LZA prezidents Ojārs Spāritis piedalījās ALLEA ģenerālajā asamblejā Berlīnē, kuras ietvaros pirmajā dienā notika konference, kas bija veltīta lielu informācijas apjomu apstrādei, uzglabāšanai un izmantojumam (*Management of large data corpora*). Otrajā dienā notika dalīb akadēmiju darba sanāksme, kuru vadīja ALLEA prezidents Ginters Štoks.
- Oktobrī ALLEA laida klajā paziņojumu „Ētikas izglītība zinātnē (*Ethics Education in Science*)”, ko sagatavoja federācijas pastāvīgā komisija zinātnes un ētikas jautājumos un kuru atbalstīja vairākums dalīb akadēmiju, tostarp LZA. Sekojot paziņojumā izteiktajiem ierosinājumiem, gada nogalē ALLEA uzsāka veidot Augsta līmeņa darba grupu (*Platform of information and exchange on “Ethics Education in Science”*). LZA nominēja koordinatori šādām aktivitātēm Latvijā (*Dr. soc. Signe Mežinska*).
- ALLEA sadarbībā ar ESFRI un Vācijas Federālo Izglītības un zinātnes ministriju rīkoja konferenci „Raugoties nākotnē: Eiropas pētniecības infrastruktūras humanitā-

rajās un sociālajās zinātnēs (*Facing the Future: European Research Infrastructures for Humanities and Social Sciences*)” (Berlīne, 21.–22. novembris). LZA sniedza rakstisku informāciju par Latvijas potenciālo iesaisti Eiropas pētniecības infrastruktūrās.

- Novembrī ALLEA laida klajā paziņojumu „Veicinot brīvpieejas piekļuvi zinātniskajām publikācijām Eiropā (*Enhancement of Open Access to Scientific Publications in Europe*)”, kuru sagatavoja ALLEA pastāvīgā komisija intelektuālajās īpašumtiesībās un kuru atbalstīja vairākums dalīb akadēmiju, tostarp LZA.

- Novembrī ALLEA sadarbībā ar Berlīnes–Brandenburgas akadēmiju uzsāka aptauju par katrā valstī esošajām programmām un projektiem sociālajās un humanitārajās zinātnēs ar mērķi iegūto informāciju izmantot ilgtermiņa Eiropas pētniecības programmas humanitārajās un sociālajās zinātnēs sagatavošanai. LZA nominētā koordinatore – HSNZ priekšsēdētāja Raita Karnīte.

EASAC (angliski pilns nosaukums *European Academies Science Advisory Council*), Eiropas Savienības zinātņu akadēmiju konsultatīvā padome, savā darbībā aptver trīs plašas zinātņu jomas (vides zinātnes, biozinātnes un enerģētika). Atbilstoši savai misijai veicināt zinātnes sasniegumu un atziņu ievērošanu un lietošanu ES politikas izstrādē, EASAC 2013. gadā sagatavoja vairākus jaunus ziņojumus. Svarīgākās EASAC aktivitātes ar LZA dalību 2013. gadā bija šādas:

- 22. maijā EASAC laida klajā ziņojumu „Oglekļa uztveršana un uzglabāšana Eiropā (*Carbon Capture and Storage in Europe*)”, kas ir viens no paņēmieniem, kā samazināt rūpnieciski radīto oglekļa dioksīda emisiju daudzumu atmosfērā. Uz pasākumu Briselē LZA un EASAC vārdā bija ielūgti visi Eiropas Parlamenta deputāti no Latvijas.

- 27. jūnijā EASAC laida klajā ziņojumu „Ceļā uz ilgtspējīgu lauksaimniecību nākotnē: graudaugu ģenētiskās uzlabošanas tehnoloģiju iespējas un izaicinājumi (*Planting the future: opportunities and challenges for using crop genetic improvement technologies for sustainable agriculture*)”. Uz pasākumu Briselē LZA un EASAC vārdā bija ielūgti visi Eiropas Parlamenta deputāti no Latvijas.

- 1. augustā EASAC laida klajā ziņojumu “Par Eiropas Energotehnoloģiju stratēģisko plānu (saīsin. SET plāns)”. Šis plāns ir svarīga komponente Eiropas Savienības stratēģijā, kas vērsta uz enerģijas apgādes dekarbonizāciju.

- 2. decembrī EASAC laida klajā ziņojumu “Ekstremāli laika apstākļi Eiropā (*Trends in extreme weather events in Europe: implications for national and European Union adaptation strategies*)”. Ziņojums parāda, ka pie laikapstākļu izmaiņām primāra loma nav temperatūras, nokrišņu, vēja klimatisko normu vai pakārtotu rādītāju (piekrastes ūdens līmeņa celšanās, ūdens notece) maiņai, bet gan šo rādītāju

ekstremālo vērtību pieaugumam, un tas rada nopietnus riskus gan tautsaimniecībai, gan sabiedrībai.

- EASAC ikgadējās (pavasara un rudens) sēdēs Hallē (6.–7. jūnijs) un Romā (5.–6. decembris) LZA pārstāvēja prezidents Ojārs Spārītis, kurš akadēmijas vārdā ielūdza EASAC Padomes locekļus uz 2014. gada pavasara sanāksmi, kas notiks Rīgā 22.–23. maijā.

LZA dalību EASAC aktivitātēs diemžēl ierobežo nepietiekamie finanšu resursi starptautiskai sadarbībai, jo ekspertu dalība darba grupu sanāksmēs katrai akadēmijai jāsedz no saviem līdzekļiem.

ICSU. Starptautiskā padome zinātnei (angliski pilns nosaukums *International Council for Science*) dibināta 1931. gadā, un tagad tās sastāvā ir 140 valstu 120 zinātniskas organizācijas un 31 starptautiskā zinātniskā biedrība. LZA uzņēma ICSU saimē 1992. gadā. 2013. gads bija iezīmīgs ar to, ka tika uzsākta 10 gadu pētniecības programma „Nākotnes Zeme – pētniecība globālai ilgtspējai (*Future Earth – research for global sustainability*)”, kas apvienos kopīgam darbam dabaszinātniekus un sociālo zinātņu pārstāvjus (to oficiāli atklāja 4. Zemes samītā laikā Riodežaneiro 2012. gada jūnijā). Tādējādi tiks integrētas esošās globālo izmaiņu pētnieciskās programmas: Starptautiskā ģeosfēras-biosfēras programma (IGBP), Starptautiskā vides globālo izmaiņu humanitāro aspektu programma (IHDP), *Diversitas* – starptautiskā biodaudzveidības pētniecības programma, Pasaules klimata izpētes programma (WCRP) un Zemes zinātņu sistēmas partnerība (ESSP).

2013. gadā galvenās aktivitātes, kur piedalījās LZA, notika ICSU–Eiropas grupas (36 organizācijas) ietvaros. Pašreizējā četrgadē (2011–2014) ICSU–Eiropa sekretariāta darbību nodrošina Somijas zinātņu akadēmiju padome. ICSU–Eiropa darbība notika četros virzienos: (1) datu un informācijas jautājumi, (2) programma „Nākotnes Zeme”, (3) nacionālās komitejas, (4) ilgtspējīgas attīstības mērķi.

- LZA sagatavoja atjaunotu informāciju par Latvijas zinātnisko biedrību vai zinātnisko institūtu dalību starptautiskajās zinātniskajās biedrībās, kas apvienotas zem ICSU „jumta”. Informācija tika nosūtīta ICSU–Eiropa sekretariātam.

- 30.septembrī–1. oktobrī Prāgā notika ICSU–Eiropa ikgadējā sanāksme, kurā piedalījās Dr. Anita Draveniece. Apsprieda programmai ”Nākotnes Zeme” veltīto reģionālo sanāksmi Parīzē 2013. gada 13.–14. maijā. Vairāku Eiropas lielo valstu (FR, UK, CH) pārstāvji informēja, ka ir izveidotas šīs programmas nacionālās komitejas. Darba kārtībā bija arī šādi jautājumi: *Research Data Alliance* (RDA) projekts, ICSU Zinātnes un tehnoloģiju datu komitejas (angl. saīsin. CODATA) darbība, Ilgtspējīgas attīstības mērķi (*Sustainable Development Goals*); anketēšana apskata veidošanai par nacionālajām zinātniskajām biedrībām.

UAI, Starptautiskā humanitāro zinātņu akadēmiju apvienība (*The Union Académique Internationale*) apvieno vairāk nekā 60 nacionālo zinātņu akadēmiju no visas pasaules. 2013. gadā pēc ilgāka pārtraukuma LZA nosūtīja pārstāvi (LZA īst. loc. Benedikts Kalnačs) dalībai UAI 87. Ģenerālajā asamblejā, kas notika Vācijā, Maincas Literatūras akadēmijā no 12. līdz 17. maijam. Par UAI prezidentu ievēlēja Norvēģijas Zinātņu akadēmijas ģenerālsekretāru Eivindu Andersenu (*Øivind Andersen*), kurš bijis LZA viesis (2012). Asamblejas gaitā iezīmējās vēlme uz asociācijas darbības globalizēšanu un modernizēšanu ceļā uz tās dibināšanas simtgadi, kas tiks atzīmēta 2019. gadā. Tika rosināts veidot jaunus, mūsdienu humanitāro un sociālo zinātņu jautājumiem veltītus projektus, kas papildinātu līdzšinējo orientāciju, kurā dominē klasiskās filoloģijas un vēstures tematika. LZA līdzdalība asamblejā tika novērtēta pozitīvi.

IAP/IAMP, Globālais zinātņu akadēmiju tīkls (angliski pilns nosaukums *IAP: the global network of science academies*) un globālais medicīnas zinātņu akadēmiju un zinātņu akadēmiju medicīnas nodaļu tīkls (angliski pilns nosaukums *The InterAcademy Medical Panel, IAMP*). LZA pievienojās IAP 2000. gadā un IAMP – 2006. gadā. IAMP oficiālo novērotāju skaitā ir arī Eiropas medicīnas akadēmiju federācija (angliski saīsin. **FEAM**), kas apvieno 14 Eiropas Savienības valstu akadēmijas. LZA nav FEAM dalībvalsts, taču šī organizācija atbalsta novērotāju dalību tās gada lielākajā pasākumā – FEAM Pavasara konferencē.

- Uz IAP uzaicinājumu nominēt konkursam 1–2 izcilus jaunus zinātniekus (ne vecākus par 40 gadiem), kas nodarbojas ar augsta līmeņa pētniecību (*frontier research*) inženierzinātnēs un tehnoloģijās, LZA pieteica kor.loc. *PhD/Dr.phys.* Vjačeslavu Kaščejevu. Mūsu kandidāts bija viens no 40 labākajiem jaunajiem zinātniekiem, kurus IAP kopā ar Pasaules Ekonomikas foruma Jauno lideru apvienību uzaicināja piedalīties 2013. gada Pasaules Ekonomikas foruma (notiek Ķīnā) ietvaros notiekošajā Jauno lideru sanāksmē (*Annual Meeting of the New Champions 2013*). 11.–13. septembrī Dažanā Pasaules Ekonomikas foruma ietvaros notiekošajā Jauno lideru sanāksmē četrdesmit jaunie zinātnieki no 19 valstīm saņēma apbalvojumus, ko pasniedza Pasaules Ekonomikas foruma dibinātājs un izpilddirektors profesors Klauss Martins Švābs (*Klaus Martin Schwab*). V. Kaščejevs bija vienīgais laureāts no Centrālās Eiropas un Austrumeiropas.

- 23. septembrī IAP laida klajā ziņojumu “Atbilde uz ANO Augsta līmeņa darba grupas ziņojumu par post-2015 attīstības programmu – Jauna globāla partnerība (*Response to the Report of the High Level Panel of Eminent Persons on the post-2015 development agenda - A New Global Partnership*)”. Augsta līmeņa darba grupas sastāvā (pavisam 27 personas) iekļauts arī Andris Piebalgs (Latvija), ES attīstības komisārs. Pavisam 106 pasaules zinātņu akadēmijas, tostarp arī LZA, atbalstīja šo ziņojumu.

• 18. novembrī IAP/IAMP laida klajā ziņojumu „Rezistence pret antibiotikām – aicinājums rīkoties (*Antimicrobial Resistance – a Call for Action*)”. Pavisam 106 pasaules zinātņu akadēmijas, tostarp arī LZA, atbalstīja šo ziņojumu un to publicēja tieši 18. novembrī, kas ir Pasaules antibiotiku informācijas diena (*World Antibiotics awareness day*).

UNESCO. LZA ir parakstījusi zinātniskās sadarbības līgumu ar starpvaldību organizāciju UNESCO un sadarbojas ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju (LNK). LZA pārstāvis LNK Asamblejā ir ārlietu sekretārs Andrejs Siliņš.

• 15. maijā LZA sadarbībā ar UNESCO LNK un *L'Oreal Latvia* devīto reizi tika piešķirtas *L'Oreal* Latvijas stipendijas „Sievietēm zinātnē” trīs dzīvības zinātņu un materiālzinātņu jomas pētniecēm. Stipendijas saņēma *Dr.biol.* Zane Kalniņa, Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra pētniece, doktorante Jeļizaveta Sokolovska, P. Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas ārste rezidente – endokrinoloģe, Latvijas Organiskās sintēzes institūta pētniece, un dabaszinātņu maģistre Liāna Širmane, Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūta pētniece.

• 2013. gada novembrī ar UNESCO Ģenerālās konferences 37. sesija lēmumu visas četras LZA nominācijas tika iekļautas starptautiskajā UNESCO svinamo dienu kalendārā 2014.-2015. gadam. Tās ir: Raiņa 150. gadadiena (2015. gads), Gotharda Fridriha Stendera 300. gadadiena (2014. gads), Jāņa Cimzes 200. gadadiena (2014. gads) un Kurzemes Literatūras un mākslas biedrības 200. gadadiena (2015. gads). Saskaņā ar UNESCO LNK Asamblejas lēmumu Latvija kā vienotu notikumu pieteica Raiņa 150. gadadienu un Aspazijas 150. gadadienu, un tās abas ir iekļautas UNESCO kalendārā.

Sadarbība ar citu valstu zinātņu akadēmijām /zinātniskām organizācijām

Uz 2014. gada 1. martu LZA ir 28 spēkā esoši zinātniskās sadarbības dokumenti ar partnerakadēmijām: ar Austrijas Zinātņu akadēmiju (ZA), Azerbaidžānas Nacionālo ZA, Baltkrievijas Nacionālo ZA, Berlīnes–Brandenburgas ZA, Britu Akadēmiju (jauns līgums 2011. gadā), Bulgārijas ZA, Čehijas ZA, Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmiju, Francijas ZA, Gruzijas Nacionālo ZA, Igaunijas ZA, Itālijas Nacionālo ZA, Izraēlas ZA, Kanādas Karalisko biedrību, Krievijas ZA, Lietuvas ZA, Londonas Karalisko biedrību, Melnkalnes ZA, Polijas ZA, Saksijas ZA, Slovākijas ZA, Slovēnijas ZA, Somijas ZA, Šveices ZA, Taivānas (Ķīnas Republika) Nacionālo zinātnes padomi, Ukrainas Nacionālo ZA, Ungārijas ZA un Zviedrijas Karalisko literatūras, vēstures un kultūras mantojuma akadēmiju.

Daudzu sadarbības līgumu darbības ilgums ir neierobežots, bet regulāri tiek atjaunoti protokoli par zinātnisko vizīšu administrēšanas kārtību. 2013. gada jūlijā LZA viesojās Gruzijas Nacionālās zinātņu akadēmijas prezidents Giorgi Kvesitadze,

lai parakstītu divpusējās sadarbības līgumu starp Latvijas Zinātņu akadēmiju un Gruzijas Nacionālo zinātņu akadēmiju.

Vairākums sadarbības līgumu paredz zinātnieku īstermiņa vizītes. 2013. gadā sakarā ar finansiālām grūtībām Igaunijas ZA jau ceturto gadu nodrošināja apmaiņas vizītes mazākā apmērā (50 dienas agrāko 75 dienu vietā).

Divpusējās sadarbības līgumu loma zinātniskās sadarbības veicināšanā izpaužas kā zinātnisko kontaktu stiprināšana starp pētniekiem individuālā līmenī; kopīgu pētniecības interešu identificēšana un ilgtspējīgas sadarbības veidošana.

Ikviens Latvijas zinātnieks var pieteikties īstermiņa vizītēm tādās ārvalstu institūcijās, kas iekļaujas LZA partnerakadēmiju struktūrā. LZA un tās partnerakadēmijas atbalsta abu pušu zinātnieku īstermiņa vizītes, piemērojot izmaksu sadales modeli, proti, LZA partnerakadēmija nodrošina finansiāli Latvijas zinātnieka uzturēšanos konkrētajā valstī un vizītes darba programmu, bet LZA nodrošina partnerakadēmiju nominēto zinātnieku uzturēšanos un saskaņo zinātnisko programmu Latvijā. Vizītes dalībnieks pats kārtro starptautiskā transporta izmaksu un veselības apdrošināšanas jautājumu. Īstermiņa vizītes notiek saskaņā ar Noteikumiem par Latvijas zinātnieku īstermiņa vizītēm un ārvalstu zinātnieku uzņemšanu LZA divpusējās zinātniskās sadarbības līgumu ietvaros (apstiprinājusi LZA valde 2012. gada 5. decembrī).

Sadarbībā ar Polijas, Bulgārijas un Ungārijas zinātņu akadēmijām prioritāte tiek piešķirta tādām vizītēm, kuru mērķis ir abu akadēmijas akceptēto sadarbības projektu izpilde.

LZA – Bulgārijas ZA kopprojekti

- Identitātes un vērtības: kultūras mantojums kā nacionālo identitāšu veidojošs resurss (Dr. M. Santova, Bulgārijas ZA Folkloras institūts ar Brīvdabas muzeju un Dr. A. Jansone, LU Latvijas vēstures institūts) (2012–2014)
- Jaunu neorganisko materiālu iegūšana un izpēte (Dr. S. Rakovskis, BZA Katalīzes institūts un Dr. J. Grabis, RTU Neorganiskās ķīmijas institūts, NĶI) (2009–2014)
- Hidrosilapatītu nanopulveru kompozītpārklājumu izpēte (Dr. E. Pečeva, BZA Cietvielu fizikas institūts un Dr. Ē. Palčevskis, RTU NĶI) (2009–2014)
- Bulgārijas un Latvijas nacionālā un reliģiskā identitāte: tradīcijas un inovācijas (Dr. E. Anastasova, Bulgārijas ZA Folkloras institūts ar Brīvdabas muzeju, Dr. S. Krūmiņa-Koņkova LU Filozofijas un socioloģijas institūts) (2012–2014)
- Ar asinīm pārnēsājamo vīrusu infekciju bioloģiskie aspekti (Dr. R. Rusevs, BZA Eksperimentālās patoloģijas un parazitoloģijas institūts un Dr. M. Murovska, RSU A. Kirhenšteina Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūts) (2009–2014)

LZA – Polijas ZA kopprojekti 2009–2014

- Nukleosintēze asimptomiskā milžu zara (AGB) un post-AGB zvaigznēs (Dr. L. Začs, LU FMF un Dr. M. Šmits, PZA Nikolaja Kopernika Astronomijas centrs)
- Livonija un Polijas – Lietuvas ūnija (Žečpospoļita) 16. –18. gs. (Prof. B. Dibašs, PZA Vēstures institūts un Dr. M. Jakovļeva, LU Latvijas vēstures institūts)
- Cietvielas strukturālie pētījumi – jauni savienojumi, jaunas metodes (Dr. A. Mišņovs, Latvijas Organiskās sintēzes institūts un Prof. Z. Lipkovska, PZA Organiskās ķīmijas institūts)
- Latviešu un slāvu valodas un kultūras sakari (Dr. I. Grek-Pabis, PZA Slāvistikas institūts un Dr. I. Jansone, LU Latviešu valodas institūts)
- Polijas un Latvijas mākslas sakari. 16.–20. gadsimts (Dr. R. Kaminska, LMA Mākslas vēstures institūts un Dr. M. Omilanovska, PZA Mākslas institūts)

2013. gadā notika 36 Latvijas zinātnieku īstermiņa vizītes (277 dienas) un Latvijā ieradās 29 ārvalstu zinātnieki (207 dienas). Īstermiņa vizīšu iedalījums pēc to mērķa:

- Kopprojektu izpilde un/vai regulāra zinātniskā sadarbība (no Latvijas 20 cilv./141 d.; uz Latviju 12 cilv./107 d.);
- Dalība konferencēs / semināros (no Latvijas 8 cilv./44 d.; uz Latviju 13 cilv./65 d.);
- Individuāls pētnieciskais darbs vai sadarbības uzsākšana (no Latvijas 6 cilv./62 d.; uz Latviju 3 cilv./21 d.);
- Darbs arhīvos un muzejos (no Latvijas 2 cilv./30d.; uz Latviju 1 cilv./14 d.).

Nozīmīgi pasākumi un vizītes 2013. gadā

- 2013. gada 25. janvārī vizītē LZA ieradās Taivānas Nacionālās Zinātnes padomes prezidents Suangs Pongs (*Suang-Jing Pong*) un Taipejas misijas Latvijā vadītājs Garijs Ko (*Gary K. Y. Ko*). Viesus pieņēma LZA prezidents Ojārs Spārītis un ārlietu sekretārs Andrejs Siliņš. A. Siliņš iepazīstināja viesus ar LZA–Taivānas NZP sadarbības līguma ietvaros veiktajiem sadarbības projektiem, kā arī ar aktualitātēm Latvijas zinātnē. Sarunas laikā tika pārrunāta arī turpmāka sadarbība ne tikai eksaktajās zinātnēs, bet arī humanitāro zinātņu jomās.
- 28.–29. janvārī Tallinā notika 13. Baltijas Intelektuālās sadarbības konference, kuras tēma bija „Eiropas Pētniecības telpa un mazās valstis” (sk. LZA Gadagrāmatu 2013).
- 14. februārī prezidents Ojārs Spārītis un Senāta priekšsēdētājs Jānis Stradiņš nosūtīja apsveikumu Lietuvas Prezidentei Daļai Gribauskaitei Lietuvas neatkarības

atjaunošanas gadadienā un izteica pateicību par Bruņinieku krusta piešķiršanu LZA īstenajiem locekļiem Ēvaldam Mugurēvičam un Andrim Caunem.

- 20. martā un 10. aprīlī LZA viesi bija 25 valstu vēstniecību vēstnieki un/vai vēstniecību pārstāvji. Pirmajā reizē tika aicināti Latvijā rezidējošie vēstnieki no valstīm, kuru galvaspilsētas atrodas uz rietumiem no 55. austrumu meridiāna (galvenokārt Eiropas Savienības valstis), kā arī Izraēlas un Turcijas vēstnieki, bet nākamajā reizē – austrumos no iepriekšminētā meridiāna (Azerbaidžāna, Baltkrievija, Gruzija, Japāna, Krievija, Ķīna, Ukraina, Uzbekistāna). Vēstnieki un vēstniecību pārstāvji noklausījās akadēmijas zinātņu nodaļu priekšsēdētāju sniegto informāciju, ko izsmeltoši papildināja nodaļu pieaicināti akadēmiķi (Ivars Kalviņš, Andris Šternbergs, Modris Greitāns, Bruno Andersons, Tālis Juhna).

- 22. aprīlī LZA sadarbībā ar Vācijas Akadēmiskās apmaiņas dienestu (DAAD) un portālu <http://www.research-in-germany.de/> organizēja 1. Vācijas pētniecības dienu Latvijā, kurā bija iespējams tikties ar pārstāvjiem no augsta līmeņa Vācijas zinātnes un pētniecības iestādēm un pētniecības atbalsta organizācijām. Pasākumā piedalījās Vācijas pētniecības biedrība *Deutsche Forschungsgemeinschaft* (DFG), organizācijas *Max-Planck-Gesellschaft*, *Leibniz-Gemeinschaft* un *Alexander von Humboldt-Stiftung* (AvH), kuru pārstāvji sniedza ieskatu par zinātnes un pētniecības nozari Vācijā. Pārstāvēti bija arī Vācijas–Baltijas Augstskolu birojs (BDHK) un Mēklenburgas–Priekšpomerānijas Augstskolu kontaktbirojs (KHMV).

- 24. aprīlī LZA prezidents Ojārs Spāritis nosūtīja apsveikumu profesoram Valdemaram Razumam (*Valdemaras Razumas*) sakarā ar atkārtotu ievēlēšanu Lietuvas Zinātņu akadēmijas prezidenta amatā.

- 25. aprīlī LZA prezidents Ojārs Spāritis nosūtīja apsveikumu Viņas Ekselencei bijušajai Somijas Republikas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei Latvijā Marijai Sereniusai (*Maria Serenius*) sakarā ar Triju Zvaigžņu ordeņa piešķiršanu.

- 25. aprīlī LZA prezidents Ojārs Spāritis nosūtīja apsveikumu Ukrainas Nacionālās lauksaimniecības zinātņu akadēmijas prezidentam Vasilam Petričenko (*Vasyl Petrychenko*) sakarā ar viņa ievēlēšanu par šīs akadēmijas prezidentu š.g. 4. aprīlī.

- 7. maijā LZA viceprezidents Juris Ekmanis pieņēma Dienvidkorejas (Korejas Republika) vēstniecības Latvijā pilnvaroto lietvedi Sunhjunu Čoi (*Sung Hyun Choi*), kurš vēlējās saņemt informāciju jautājumos par atjaunojamās enerģijas attīstību Latvijā.

- 22. maijā LZA Senāta priekšsēdētājs Jānis Stradiņš tikās ar Latvijas Valsts prezidentu Andri Bērziņu, lai pārrunātu priekšlikumu Valsts prezidentam kļūt par Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas (EZMA) aizbildni no Latvijas. Jānis Stradiņš sarunā izklāstīja Valsts prezidentam EZMA darbības principus un mērķus, kā arī līdz

šim Latvijā paveikto zinātnes attīstībai un nodeva Valsts prezidentam EZMA prezidenta Feliksa Ungera uzaicinājumu kļūt par akadēmijas aizbildni no Latvijas. Andris Bērziņš pieņēma uzaicinājumu, izsakot pateicību par sev izrādīto godu, kā arī pauda apņēmību praktiski palīdzēt Latvijas zinātniekiem nozīmīgos jautājumos.

• 5. jūnijā LZA prezidents Ojārs Spārītis un Senāta priekšsēdētājs Jānis Stradiņš nosūtīja apsveikumu akadēmiķim Vladimiram Fortovam ar viņa ievēlēšanu Krievijas Zinātņu akadēmijas prezidenta amatā.

• 18. jūlijā Latvijas Zinātņu akadēmijā pēc prezidenta Ojāra Spārīša ielūguma viesojās Gruzijas Nacionālās zinātņu akadēmijas prezidents Giorgi Kvesitadze. Vizītes mērķis: iepazīšanās ar LZA darbību, ar zinātnes stāvokli Latvijā un sadarbības līguma parakstīšana starp LZA un Gruzijas NZA. Pieņemšanā piedalījās akadēmijas locekļi Valdis Kampars, Raita Karnīte, Elmārs Grēns, Mārtiņš Rutkis, kā arī Arnolds Ūbelis, Ieva Brence, Anita Draveniece un Kristaps Broks. Tikšanās noslēgumā prezidents G. Kvesitadze kā dāvanu pasniedza arī Gruzijas NZA izdotā zinātniskā žurnāla *Bulletin of the Georgian National Academy of Sciences* jaunāko numuru, atzīmējot, ka žurnāla redakcijas padomē ir vairāki Nobela prēmijas laureāti.

• 3.–4. septembrī Rīgā uzturējās vācu firmas *Minox GmbH* pārstāvis Fridrihs Ehšlāgers (*Friedrich Oehlschläger*), lai piedalītos LZA, Patentu valdes un firmas *Minox GmbH* kopīgās Valtera Capa balvas pasniegšanas ceremonijā. Ceremoniju pagodināja arī Vācijas Federatīvās Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Latvijā Andrea Viktorīna (*Andrea Joanna–Maria Wiktorin*).

• 10. septembrī LZA Senāta priekšsēdētājs Jānis Stradiņš tikās ar Viņa Svētību Dalailamu XIV Saeimas namā, kur tikšanos organizēja deputāti no Saeimas Tibetas atbalsta grupas. Akadēmiķis J. Stradiņš pasniedza Tibetas garīgajam līderim LZA medaļu.

• 13. septembrī prezidents Ojārs Spārītis nosūtīja apsveikumu Baltkrievijas Nacionālās zinātņu akadēmijas (BNZA) ilggadējam (1969–1987) prezidentam Nikolajam Borisovičam sakarā ar viņa 90. dzimšanas dienu, ko BNZA atzīmē ar īpašu svīniņu pasākumu 23. septembrī.

• 25. septembrī Latvijas Zinātņu akadēmijas sēdē piedalījās akadēmiķis Kurts Švarcs, kurš pastāvīgi uzturas Heidelbergā (Vācija), un nolasīja lekciju „Smadzenes un informācija”.

• 6.–8. oktobrī saskaņā ar foruma „Zinātne un tehnoloģija sabiedrībā” dibinātāja un priekšsēdētāja Koji Omi ielūgumu LZA prezidents Ojārs Spārītis piedalījās 10. pasaules forumā „Zinātne un tehnoloģija sabiedrībā (*Science and Technology in Society*)”, kas tradicionāli notiek Kioto (Japāna), kā arī foruma ietvaros notiekošajā pasaules zinātņu akadēmiju prezidentu sanāksmē, kuru savukārt rīko Japānas Zinātnes padome.

• 15.–16. oktobrī sakarā ar Armēnijas Nacionālās zinātņu akadēmijas prezidenta Radika Martirosjana ielūgumu LZA prezidents Ojārs Spārītis piedalījās Armēnijas Nacionālās zinātņu akadēmijas 70. gadadienas svinībās Erevānā.

• 29.–30. oktobrī Latvijā ieradās Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas (EZMA) prezidents Felikss Ungers, lai piedalītos 5. Letonikas kongresā. Profesors F. Ungers teica uzrunu kongresa noslēguma plenārsēdē, kuras laikā arī notika Valsts prezidenta Andra Bērziņa inaugurācija par EZMA aizbildni. Kongresa ietvaros notiekošajā LZA–EZMA rudens kopsēdē Turaidā profesors F. Ungers pasniedza 2013. gada Feliksa balvas. Lielo Feliksa balvu saņēma LZA goda locekle Anna Jurkāne par unikāla Eiropas nozīmes kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta izveidošanu un attīstīšanu par pasaules mēroga tūrisma objektu. Veicināšanas balvas saņēma Literatūras, folkloras un mākslas institūta pētnieki *Dr. philol.* Sandis Laime par latviešu tradicionālās kultūras pētījumiem un *Dr. philol.* Pauls Daija par latviešu tautas apgaismības ideju pētniecību 18.–19. gs. literatūrā.

• 7. novembrī Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas (EZMA) Senāts ievēlēja par EZMA aktīvo locekli prezidentu Ojāru Spārīti.

• 3–4. decembrī Rīgas Tehniskās universitātes profesors Artūrs Medvids pārstāvēja Latvijas Zinātņu akadēmiju Kijevā notiekošajā Starptautiskās Zinātņu Akadēmiju Apvienības (SZAA) jubilejas sanāksmē, kura tika veltīta Ukrainas Zinātņu akadēmijas prezidenta B.E.Patona 95 gadu jubilejai un SZAA dibināšanas 20. gadadienai.

• 15.–16. janvārī LZA prezidents Ojārs Spārītis viesojās Azerbaidžānas Nacionālajā zinātņu akadēmijā Baku un tikās ar akadēmijas prezidentu Akifu Alizadi (*Akif Agamekhti oglu Alizadeh*). Abu akadēmiju prezidenti parakstīja Memorandu par divpusējas sadarbības attīstīšanu zinātnes un inovācijas jomā.

• 23.–24. janvārī sakarā ar Baltkrievijas Nacionālās zinātņu akadēmijas 85. dibināšanas gadadienu BNZA rīkoja starptautisku jubilejas konferenci “Baltkrievijas zinātnes dienas”. Latvijas Zinātņu akadēmiju konferencē pārstāvēja LZA īst.loc. Baiba Rivža un pasniedza Baltkrievijas NZA priekšsēdētājam Vladimiram Gusakovam LZA prezidenta Ojāra Spārīša apsveikuma rakstu.

LZA locekļu piederība citu valstu zinātņu akadēmijām

Daudzi LZA īstenie locekļi (ja nav norādīts citādi) ir citu valstu zinātņu akadēmiju un Eiropas mēroga zinātņu akadēmiju locekļi:

Academia Scientiarum et Artium Europaea, **EZMA** (Zalcburga, Austrija) īstenie locekļi ir M. Auziņš, E. Blūms, A. Caune, J. Ekmanis, T. Jundzis, I. Kalviņš, V. Kluša, I. Knēts, R. Kondratovičs, M. Kūle, T. Millers, O. Spārītis, J. Stradiņš, J. Volkolākovs, P. Zvidriņš, LZA goda doktori R. Lācis, J. Vētra un LZA goda locekļi I. Lancmanis, Z. Stankevičs un A. Naumovs.

Academia Europaea. M. Auziņš, A. Cēbers, E. Grēns, F. Rūsiņš-Freivalds, V. Tamužs un LZA kor.loc. A. Linē.

Eiropas Zinātņu akadēmija (*European Academy of Sciences in Support of Excellence in Science and Technology*). V. Tamužs, A. Krūmiņš, LZA kor.loc. A. Šostaks.

Gruzijas Nacionālā zinātņu akadēmija. J. Stradiņš – ārzemju loceklis.

Igaunijas Zinātņu akadēmija. J. Stradiņš – ārzemju loceklis.

Kanādas Karaliskā biedrība. V. Viķe-Freiberga – locekle.

Krievijas Zinātņu akadēmija. E. Grēns – korespondētājloceklis.

Krievijas Lauksaimniecības zinātņu akadēmija. B. Rivža – korespondētājlocekle.

Lietuvas Zinātņu akadēmija. J. Stradiņš, J. Ekmanis, B. Rivža un LZA *Dr.h.c.* V. Striķis – ārzemju locekļi.

Saksijas Zinātņu akadēmija. J. Stradiņš – korespondētājloceklis.

Ukrainas Medicīnas stomatoloģijas akadēmija. I. Kalviņš – Goda akadēmiķis.

Vācijas Zinātņu akadēmija *Leopoldina*. J. Stradiņš – *Leopoldina* loceklis.

Zviedrijas Karaliskā inženierzinātņu akadēmija. A. Treimanis – ārzemju loceklis.

Zviedrijas Karaliskā lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmija. B. Rivža un LZA *Dr.h.c.* P. Rivža – ārzemju locekļi.

Starptautiskās daļas vadītāja *Dr. Anita Draveniece*

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS LOCEKĻI

ĪSTENIE LOCEKĻI

Ambainis Andris (informātika), dz. 18.01.1975., ievēlēts 22.11.2007. LZA Lielā medaļa (2013). FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034479. E pasts: ambainis@lanet.lv; andris.ambainis@lu.lv <http://www.lza.lv/scientists/ambainisa.htm>

Andersons Bruno (materiālzinātnes), dz. 22.07.1951., ievēlēts 25.11.2004. ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts*. Tel.: 67552554, 29472010. E pasts: bruno.andersons@edi.lv <http://www.lza.lv/scientists/AndersonsB.HTM>

Andrejevs Georgs (medicīna), dz. 30.10.1932., ievēlēts 10.11.1995. ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67220725, 26402512. E pasts: georgsandrejevs@gmail.com

Auziņš Mārcis (fizika), dz.11.01.1956., ievēlēts 27.11.1998. LZA Lielā medaļa (2010). FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel. 67034301. E pasts: marcis.auzins@lu.lv; rektors@lu.lv <http://www.lza.lv/scientists/auzinsm.htm>

Barševskis Arvīds (bioloģija), dz. 20.09.1965., ievēlēts 24.11.2011. ĶBMZN. *Daugavpils Universitāte*. Tel.: 65422180. E pasts: arvids.barsevskis@du.lv http://du.lv/lv/par_mums/vadiba/rektors; <http://lapas.dau.lv/ab/cv.html>

Bārzdiņš Jānis (informātika), dz. 23.01.1937., ievēlēts 09.04.1992. FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts*. Tel.: 67224363. E pasts: janis.barzdins@lumii.lv http://www.lumii.lv/Pages/MII_staff/jbarzdin.html

Beķers Mārtiņš (biotehnoloģija), dz. 31.08.1928., ievēlēts 16.03.1978. LZA Lielā medaļa (2000). ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67340282, 67220725. E pasts: chem@lza.lv <http://www.lza.lv/scientists/bekersm.htm>

Bērziņš Jānis (vēsture), dz. 29.04.1941., ievēlēts 23.11.2000. HSN. *LU Latvijas vēstures institūts*. Tel.: 67034509, 28754810. E pasts: j.beerzins@gmail.com <http://www.lza.lv/scientists/BerzinsJ.htm>

Bērziņš Jānis Guntis (fizika), dz. 19.01.1936., ievēlēts 25.11.2004. FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67261304, 26632768. E pasts: jberzins@latmet.lv <http://www.lza.lv/scientists/BerzinsJa.htm>

Bērziņš Valdis (vēsture), dz. 18.06.1935., ievēlēts 27. 11. 1998. HSN. *LU Latvijas vēstures institūts*. Tel.: 67226934. E pasts: valdis-b@latmet.lv <http://www.lza.lv/scientists/berzinsv.htm>

Biļinskis Ivars (informātika), dz. 23.10.1934., ievēlēts 06.12.1990. FTZN. *Elektronikas un datorzinātņu institūts*. Tel.: 67558190. E pasts: bilinskis@edi.lv <http://www.lza.lv/scientists/bilinski.htm>

Blinkena Aina (valodniecība), dz. 05.09.1929., ievēlēta 09.01.1992. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67574288, 29572160. E pasts: blinkena@gmail.com <http://www.lza.lv/scientists/blinkena.htm>

- Blūms Elmārs** (fizika), dz. 05.02.1936., ievēlēts 09.01.1992. LZA Lielā medaļa (2005). FTZN. *LU Fizikas institūts*. Tel.: 67944664. E pasts: eblums@sal.lv; eblums@latnet.lv <http://www.lza.lv/scientists/blumse.htm>
- Bojārs Juris** (tiesību zinātnes), dz. 12.02.1938., ievēlēts 24.11.1992. HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034413. E pasts: ilze.leonovica@lu.lv
- Buiķis Andris** (matemātika), dz. 15.03.1939., ievēlēts 21.11.1997. FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts*. Tel.: 67225674. LR Saeima. E pasts: buikis@latnet.lv <http://www.lza.lv/scientists/buikis.htm>
- Caune Andris** (arheoloģija), dz. 27.06.1937., ievēlēts 10.11.1995. LZA Lielā medaļa (2001). HSN. *LU Latvijas vēstures institūts*. Tel.: 67034509, 67810701. E pasts: lvi@lza.lv <http://www.lza.lv/scientists/CauneA.htm>
- Cēbers Andrejs** (fizika), dz. 15.12.1947., ievēlēts 26.11.1993. FTZN. *LU Fizikas institūts*. Tel.: 67033767, 29195961. E pasts: aceb@sal.lv; aceb@lanet.lv <http://www.lza.lv/scientists/cebers.htm>
- Cimdīņš Pēteris** (ekoloģija), dz. 21.08.1944., ievēlēts 09.04.1992. ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67220725. E pasts: cimdins@inbox.lv <http://www.lza.lv/scientists/cimdins.htm>
- Cimermanis Saulvedis** (etnoloģija), dz. 03.07.1929., ievēlēts 09.04.1992. HSN. *LU Latvijas vēstures institūts*. Tel.: 67225889, 67565265. E pasts: kameel@inbox.lv
- Čipēns Gunārs** (ķīmija), dz. 08.11.1933., ievēlēts 17.06.1982. ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67546348. <http://www.lza.lv/scientists/chipens.htm>
- Dambrova Maija** (farmācija), dz. 03.05.1968., ievēlēta 29.11.2012. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 67702408. E pasts: md@biomed.lu.lv <http://www.lza.lv/scientists/dambrova.htm>
- Dehtjars Jurijs** (fizika), dz. 19.06.1947., ievēlēts 20.11.2008. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel./fakss: 67089383. E pasts: dekhtyar@latnet.lv <http://www.lza.lv/scientists/dekhtyar.htm>
- Duburs Gunārs** (ķīmija), dz. 12.06.1934., ievēlēts 09.04.1992. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 67014946. E pasts: gduburs@osi.lv <http://www.lza.lv/scientists/dubursg.htm>
- Dumbrājs Oļģerts** (fizika), dz. 16.02.1942., ievēlēts 26.11.2009. FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 26359386. E pasts: olgerts.dumbrajs@lu.lv <http://www.lza.lv/scientists/DumbrajsO.htm>
- Ekmanis Juris** (fizika), dz. 02.12.1941., ievēlēts 09.04.1992. LZA prezidents: 01.05.2004. – 26.12.2012. FTZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija, Fizikālās enerģētikas institūts*. Tel.: 67223644, 67552011, 29233023. E pasts: ekmanis@lza.lv, lza@lza.lv <http://www.lza.lv/scientists/ekmanis.htm>
- Ērenpreisa Jekaterina** (bioloģija), dz. 13.02.1945., ievēlēta 20.11.2003. ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs*. Tel.: 67808220. E pasts: katrina@biomed.lu.lv <http://www.lza.lv/scientists/ERENPR.HTM>

- Feldmanis Inesis** (vēsture), dz. 01.08.1949., ievēlēts 20.11.2003. HSNZ. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67033825. E pasts: inesis.feldmanis@lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/FeldmanisI.htm>
- Ferbers Ruvins** (fizika), dz. 13.12.1946., ievēlēts 07.12.2006. FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67033754. E pasts: ferber@latnet.lv <http://www.lza.lv/scientists/ferber.htm>
- Freivalds Rūsiņš Mārtiņš** (matemātika), dz. 10.11.1942., ievēlēts 09.04.1992. LZA Lielā medaļa (2003). FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts*. Tel.: 67226997. E pasts: rusins.freivalds@lumii.lv <http://www.lza.lv/scientists/freivalds.htm>
- Gailītis Agris** (fizika), dz. 18.11.1935., ievēlēts 29.11.2001. FTZN. *LU Fizikas institūts*. Tel.: 28878453. E pasts: gailitis@sal.lv <http://www.lza.lv/scientists/GailitisA.htm>
- Gardovska Dace** (medicīna), dz. 30.12.1952., ievēlēta 28.11.2013. ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte*. Tel.: 67621730. E pasts: dace.gardovska@rsu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/GardovskaD.htm>
- Gardovskis Jānis** (medicīna), dz. 11.05.1955., ievēlēts 07.12.2006. ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte*. Tel.: 67409224, 67069745. E pasts: rector@rsu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/Gardovskis.htm>
- Grabis Jānis** (materiālzinātnes), dz. 18.08.1943., ievēlēts 20.11.2003. ĶBMZN. *RTU Neorganiskās ķīmijas institūts*. Tel.: 67944711. E pasts: grabis@nki.lv
<http://www.lza.lv/scientists/GrabisJ.htm>
- Grēns Elmārs** (bioloģija), dz. 09.10.1935., ievēlēts 12.02.1987. LZA Lielā medaļa (1995). ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs*. Tel.: 67808201. E pasts: grens@biomed.lu.lv <http://www.lza.lv/scientists/grens.htm>
- Grundspenķis Jānis** (informātika), dz. 19.06.1942., ievēlēts 20.11.2003. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089506, 29453128. E pasts: Janis.Grundspenkis@rtu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/grundspenkis.htm>
- Hausmanis Viktors** (literatūrzinātnē), dz. 06.12.1931., ievēlēts 06.04.1989. LZA Lielā medaļa (2007). HSNZ. *LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts*. Tel.: 67357910. E pasts: litfom@lza.lv <http://www.lza.lv/scientists/hausmanis.htm>
- Ivbulis Viktors** (literatūrzinātnē), dz. 31.05.1933., ievēlēts 26.11.1999. HSNZ. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67674634. E pasts: ivbulis@lanet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/ivbulis.htm>
- Jansone Ilga** (valodniecība), dz. 20.06.1958, ievēlēta 22.11.2007. HSNZ. *LU Latviešu valodas institūts*. Tel./fakss: 67227696, 29550647. E pasts: ilgajan@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/jansoneI.htm>
- Jansons Juris** (mehānika), dz. 16.09.1939., ievēlēts 29.11.2001. FTZN. *LU Polimēru mehānikas institūts*. Tel.: 29284330. E pasts: jansons@pmi.lv, fizteh@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/JANSONSI.HTM>
- Jemeljanovs Aleksandrs** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 05.02.1938., ievēlēts 26.11.1999. ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67970236, 29408433. aleksandrsjemeljanovs2@gmail.com <http://www.lza.lv/scientists/jemeljanovs.htm>

Jundzis Tālavs (politoloģija), dz. 04.10.1951., ievēlēts 23.11.2000. HSN. LZA *Baltijas stratēģisko pētījumu centrs*. Tel./fakss: 67227555, 29489249. E pasts: bsp@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/JundzisT.htm>

Kalnačs Benedikts (literatūrzinātne), dz. 25.02.1965., ievēlēts 24.11.2005. HSN. LU *Literatūras, folkloras un mākslas institūts*. Tel.: 67357913, 29610407.
E pasts: benedikts.kalnacs@lulfmi.lv <http://www.lza.lv/scientists/KalnacsB.htm>

Kalnbērzs Viktors (medicīna), dz. 02.07.1928., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 26359060. E pasts: chem@lza.lv

Kalniņš Arnis (ekonomika), dz. 24.01.1935., ievēlēts 10.02.1987. HSN un LMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67568319, 26480029. E pasts: arnisk8@inbox.lv

Kalniņš Mārtiņš (ķīmija), dz. 25.02.1939., ievēlēts 09.04.1992. ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel: 67089218. E pasts: martinsk@parks.lv
<http://www.lza.lv/scientists/kalninsm.htm>

Kalviņš Ivars (ķīmija), dz. 02.06.1947., ievēlēts 25.11.1994. LZA Lielā medaļa (2009). ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 67014800, 67553233. E pasts: kalvins@osi.lv <http://www.lza.lv/scientists/KALVINSI.HTM>

Kampars Valdis (ķīmija), dz. 05.10.1944., ievēlēts 21.11.1997. ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67225361, 29230958. E pasts: kampars@ktf.rtu.lv; lza@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/kamparsv.htm>

Karnīte Raita (ekonomika), dz. 16.10. 1949., ievēlēta 07.12.2006. HSN. SIA "EPC". Tel.: 29411607. E pasts: raita@epc.lv <http://www.lza.lv/scientists/karnite.htm>

Kaufmane Edīte (lauksaimniecības zinātnes), dz. 14.10.1954., ievēlēta 24.11.2011. LMZN. *Latvijas Valsts augļkopības institūts*. Tel.: 63722294, 29495118. Fakss: 63781718. E pasts: kaufmane@latnet.lv <http://www.lza.lv/scientists/kaufmane.htm>

Kārkliņš Aldis (lauksaimniecības zinātnes), dz. 06.02.1951., ievēlēts 28.11.2013. ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 630 05634, 29182992. E pasts: Aldis.Karklins@llu.lv <http://www.lza.lv/scientists/karklinsa.htm>

Kloviņš Jānis (bioloģija), dz. 26.09.1969., ievēlēts 28.11.2013. ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs*. Tel.: 67808003. E pasts: klovins@biomed.lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/klovins.htm>

Kluša Vija (medicīna), dz. 05.09.1940., ievēlēta 24.11.1992. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 29276263, 67033888. E pasts: vijaklus@latnet.lv <http://www.lza.lv/scientists/klusav.htm>

Kļaviņš Māris (videszinātnes), dz. 12.03.1956., ievēlēts 26.11.1999. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67334096. E pasts: mklavins@lanet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/klavinsm.htm>

Knēts Ivars (mehānika), dz. 17.09.1938., ievēlēts 09.04.1992. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089340, 29199301. E pasts: ivars.knets@rtu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/knetsi.htm>

- Knite Māris** (fizika), dz. 2.04.1955., ievēlēts 29.11.2012. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*.
Tel.: 67089181. E pasts: knite@latnet.lv <http://www.lza.lv/scientists/KniteM.htm>
- Kondratovičs Rihards** (bioloģija), dz. 12.05.1932., ievēlēts 09.01.1992. LZA Lielā medaļa (2006). ĶBMZN. *LU Rododendru selekcijas un izmēģinājumu audzētava "Babīte"*.
Tel.: 67913107. Tel./fakss: 67913127. E pasts: Rihards.Kondratovics@lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/kondratr.htm>
- Kotomins Jevgeņijs** (fizika), dz. 20.09.1949., ievēlēts 24.11.2011. FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 6718 7480. E pasts: kotomin@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/kotomine.htm>
- Krastiņš Jānis** (arhitektūra), dz. 23.06.1943., ievēlēts 25.11.1994. LZA Lielā medaļa (1998). HSN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089115, 26406066. E pasts: janis.krastins_1@rtu.lv <http://www.lza.lv/scientists/krastinsj.htm>
- Krastiņš Oļģerts** (ekonomika), dz. 27.08.1931., ievēlēts 10.11.1995. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67273489. E pasts: okrast@inbox.lv
<http://www.lza.lv/scientists/KrastinsO.htm>
- Krūmiņš Andris** (fizika), dz.31.03.1943., ievēlēts 29.11.2001. FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67187816. E pasts: krumins@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/kruminsa.htm>
- Krūmiņš Juris** (demogrāfija), dz. 17.11.1947., ievēlēts 20.11.2008. HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034794 E pasts: Juris.Krumins@lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/kruminsj.htm>
- Kūle Maija** (filozofija), dz. 21.04.1951., ievēlēta 22.11.1996. HSN. *LU Filozofijas un socioloģijas institūts*. Tel.: 28385810. E pasts: fsi@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/kulem.htm>
- Kupče Ēriks** (ķīmija), dz. 11.10.1955., ievēlēts 24.11.2011. LZA Lielā medaļa (2008). ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Pašreizējā adrese: Bruker UK Limited, United Kingdom*. Tel.: (44) (0) 24 7685 5200 E pasts: eriks.kupce@bruker.co.uk
http://www.biomedexperts.com/Profile.bme/757384/Eriks_Kupce
- Kursīte-Pakule Janīna** (literatūrzinātne), dz. 08.03.1952., ievēlēta 21.11.1997. HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67087431. E pasts: Janina.Kursite@saeima.lv, kursite@hotmail.com
<http://www.lza.lv/scientists/kursite.htm>
- Lācis Ivars** (fizika), dz. 11.02.1949., ievēlēts 23.11.2000. FTZN. *LU Fizikas un matemātikas fakultāte*. Tel.: 67261068. E pasts: Ivars.Lacis@lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/lacisi.htm>
- Lavendelis Egons** (mehānika), dz. 20.12.1934., ievēlēts 06.04.1989. LZA Lielā medaļa (1994). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 29255019. E pasts: lavendel@parks.lv
<http://www.lza.lv/scientists/lavendelis.htm>
- Lielausis Oļģerts** (fizika), dz. 02.09.1930., ievēlēts 24.11.1992. LZA Lielā medaļa (1999). FTZN. *LU Fizikas institūts*. Tel.: 26333689. E pasts: mbroka@sal.lv; lielausis@sal.lv
<http://www.lza.lv/scientists/lielausis.htm>

- Liepiņš Edvards** (ķīmija), dz. 01.07.1944., ievēlēts 27.11.1998. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 67014900. E pasts: edv@osi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/LIEPINSE.HTM>
- Markus Dace** (valodniecība), dz.13.11.1950., ievēlēta 23.11.2000. HSN. *Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija*. Tel.: 67808010, 26442598. E pasts: rpiva@rpiva.lv; markus@latnet.lv <http://www.lza.lv/scientists/markusd.htm>
- Matīss Imants** (mehānika), dz. 29.04.1935., ievēlēts 09.01.1992. FTZN. *LZA Sertifikācijas centrs*. Tel.: 67225996. Tel./fakss: 67212807. E pasts: cercn@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/matiss.htm>
- Millers Tālis** (ķīmija), dz. 04.01.1929., ievēlēts 09.01.1992. LZA prezidents: 01.03.1994. – 28.02.1998. LZA Lielā medaļa (2002). ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67225361. E pasts: talism@inbox.lv
<http://www.lza.lv/scientists/millerst.htm>
- Muceniece Ruta** (medicīna), dz. 24.03.1950., ievēlēta 20.11. 2008. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67362499. E pasts: Ruta.Muceniece@lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/MucenieceR.htm>
- Mugurēvičs Ēvalds** (arheoloģija), dz. 06.04.1931., ievēlēts 09.04.1992. LZA Lielā medaļa (2011). HSN. *LU Latvijas vēstures institūts*. Tel.: 26750623. E pasts: mugurevics@e-apollo.lv; lvi@lza.lv <http://www.lza.lv/scientists/mugurevics.htm>
- Muižnieks Indriķis** (bioloģija), dz. 09.07.1953., ievēlēts 23.11.2000. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034401. E pasts: Indrikis.Muižnieks@lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/muižniek.htm>
- Murovska Modra** (medicīna), dz. 16.07.1949., ievēlēta 29.11.2012. ĶBMZN. *RSU A.Kirhenšteina Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūts*. Tel.: 67427920, 2921808. E pasts: modra.murovska@rsu.lv, modra@latnet.lv <http://www.lza.lv/scientists/Murovska.htm>
- Ose Ieva** (arheoloģija), dz. 08.06.1961., ievēlēta 25.11.2004. HSN. *LU Latvijas vēstures institūts*. Tel.: 67034509. E pasts: ieva@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/OseI.htm>
- Ozols Andris** (fizika), dz. 06.12.1944., ievēlēts 25.11.2010. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089456, 67089201. E pasts: [aозols@latnet.lv](mailto:aozols@latnet.lv)
<http://www.lza.lv/scientists/ozolsa.htm>
- Priedkalns Jānis** (medicīna), dz. 28.03.1934., ievēlēts 27.11.1998. ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 26496128. E pasts: jpuika@chariot.net.au
<http://www.lza.lv/scientists/priedkalns.htm>
- Pumpēns Pauls** (bioloģija), dz. 21.10.1947., ievēlēts 09.04.1992. LZA Lielā medaļa (2012). ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs*. Tel.: 67808214. E pasts: paul@biomed.lu.lv <http://www.lza.lv/scientists/pumpens.htm>

- Purāns Juris** (fizika), dz. 29.08.1952., ievēlēts 28.11.2013. FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67251691. E pasts: purans@cfi.lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/puransj.htm>, <http://www.dragon.lv/exasf/>
- Rašals Īzaks** (bioloģija), dz. 29.06.1947., ievēlēts 29.11.2001. ĶBMZN un LMZN. *LU Bioloģijas institūts*. Tel.: 67945435. E pasts: izaks@email.lubi.edu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/Rashall.htm>
- Ribickis Leonīds** (enerģētika), dz. 24.08.1947., ievēlēts 22.11.2007. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089300. E pasts: Leonids.Ribickis@rtu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/Ribickis.htm>
- Rikards Rolands** (mehānika), dz. 15.12.1942., ievēlēts 21.11.1997. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089124. E pasts: rikards@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/rikardsr.htm>
- Rivža Baiba** (ekonomika), dz. 01.12.1949., ievēlēta 26.11.1999. LMZN un HSNZ. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 63023739, 29254469. E pasts: baiba.rivza@llu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/rivzab.htm>
- Rocēns Kārlis** (mehānika), dz. 03.03.1939., ievēlēts 21.11.1997. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089184. E pasts: rocensk@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/rocensk.htm>
- Rozentāls Rafails** (medicīna), dz. 27.09.1937., ievēlēts 23.11.2000. ĶBMZN. *P. Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca*. Tel.: 29241308. E pasts: rafails.rozental@stradini.lv, Rafail_Rozental@transplantation.lv
<http://www.lza.lv/scientists/rosentalr.htm>
- Sedmalis Uldis** (ķīmija), dz. 22.05.1933., ievēlēts 09.04.1992. ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089266. E pasts: gsedmale@ktf.rtu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/Sedmalis.HTM>
- Siliņš Andrejs** (fizika), dz. 12.10.1940., ievēlēts 09.01.1992. FTZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67211405. E pasts: silins@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/silinsa.htm>
- Sjakste Nikolajs** (bioloģija), dz. 11.05.1955., ievēlēts 25.11.2010. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 29198804. E pasts: Nikolajs.Sjakste@lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/SjaksteN.htm>
- Skuja Linards** (fizika), dz. 08.02.1952., ievēlēts 20.11.2003. FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67260756. E pasts: skuja@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/skujal.htm>
- Skujiņa Valentīna** (valodniecība), dz. 02.10.1937., ievēlēta 21.11.1997. HSNZ. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67565934. <http://www.lza.lv/scientists/skujina.htm>
- Spāritis Ojārs** (mākslas zinātnes), dz. 28.11.1955., ievēlēts 25.11.2004. LZA prezidents: 27.12.2012. – HSNZ. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67225361. E pasts: lza@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/Sparitis.htm>
- Spīgulis Jānis** (fizika), dz. 09.05.1950., ievēlēts 29.11.2012. FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67228249. E pasts: Janis.Spigulis@lu.lv; janispi@latnet.lv
<http://www.lanet.lv/~spigulis>

- Stradiņš Jānis** (ķīmija), dz. 10.12.1933., ievēlēts 06.07.1973. LZA prezidents: 01.03.1998.–30.04.2004. LZA Lielā medaļa (1993). ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija, Latvijas Organiskās sintēzes institūts, LU Latvijas vēstures institūts*. Tel.: 67213663, 67555985. E pasts: stradins@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/stradinsj.htm>
- Strakovs Andris** (ķīmija), dz. 27.06.1934., ievēlēts 10.11.1995. ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67560615. E pasts: strakovs@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/strakovsa.htm>
- Stranga Aivars** (vēsture), dz. 15.06.1954., ievēlēts 26.11.2009. HSZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67281265. E pasts: aivars.stranga@lu.lv
- Šipkovs Pēteris** (enerģētika), dz. 16.06.1944., ievēlēts 25.11.2010. FTZN. *Fizikālās enerģētikas institūts*. Tel.: 67553537. E pasts: shipkovs@edi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/Shipkovs.HTM>
- Šternbergs Andris** (fizika), dz. 13.05.1944., ievēlēts 24.11.2005. FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67187810. E pasts: stern@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/sternberg.htm>
- Švarcs Kurts** (fizika), dz. 27.04.1930., ievēlēts 06.12.1990. LZA Lielā medaļa (2010). FTZN. *Darmstadt, Deutschland*. Tel.: (496159) 712169. E pasts: k.schwartz@gsi.de
- Tāle Ivars** (fizika), dz. 23.01.1936., ievēlēts 22.11.1996. FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67260639, 29119943. E pasts: iatale@latnet.lv
http://www.lza.lv/scientists/TALE/I_TALERE.HTM
- Tamužs Vitauts** (mehānika), dz. 02.12.1935., ievēlēts 09.01.1992. LZA Lielā medaļa (2008). FTZN. *LU Polimēru mehānikas institūts*. Tel.: 67543306, 29410902. E pasts: tamuzs@pmi.lv <http://www.lza.lv/scientists/tamuзsv.htm>
- Teters Gundaris** (mehānika), dz. 21.08.1928., ievēlēts 24.11.1992. FTZN. *LU Polimēru mehānikas institūts*. Tel.: 29165252, 67543307. <http://www.lza.lv/scientists/tetersg.htm>
- Torgāns Kalvis** (tiesību zinātnes), dz. 31.03.1939., ievēlēts 21.11.1997. HSZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034527. E pasts: kalvis.torgans@lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/torgans.htm>
- Treimanis Arnis** (ķīmija), dz. 19.02.1940., ievēlēts 20.11.2008. ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts*. Tel.: 67551559, 29258122. E pasts: arnis.treimanis@edi.lv <http://www.lza.lv/scientists/treimanisa.htm>
- Urtāns Juris Tālvāldis** (kultūras vēsture), dz. 15.12.1952., ievēlēts 24.11.2011. HSZN. *Latvijas Kultūras akadēmija*. Tel.: 67114800, 29485326. E pasts: urtans@lka.edu.lv
http://www.tradicijas.lv/?page_id=743
- Valters Raimonds** (ķīmija), dz. 27.05.1938., ievēlēts 09.04.1992. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67220725, 67089231. E pasts: rvalters@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/valtersr.htm>

- Vanags Edvīns** (ekonomika), dz. 12.07.1938., ievēlēts 26.11.1999. HSN. *E pasts:* inga.vilka@ppk.lv
<http://www.lza.lv/scientists/vanagse.htm>
- Vāvere Vera** (literatūrzinātne), dz. 31.12.1929., ievēlēta 09.04.1992. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija.* Tel.: 67246908, 28449816. *E pasts:* litfom@lza.lv
- Vedernikovs Nikolajs** (ķīmija), dz. 08.02.1937., ievēlēts 24.11.1992. ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts.* Tel.: 67553760. *E pasts:* ved@edi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/vedernikov.htm>
- Veinbergs Grigorijs** (ķīmija), dz. 17.07.1941., ievēlēts 25.11.2010. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts.* Tel.: 67014941. *E pasts:* veinberg@osi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/veinberg.htm>
- Veisbergs Andrejs** (valodniecība), dz. 22.02.1960., ievēlēts 28.11.2013. HSN. *Latvijas Universitāte.* Tel.: 67034816. *E pasts:* anveis@lanet.lv; andrejs.veisbergs@lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/Veisbergs.htm>
- Viksna Arnis** (medicīna), dz. 25.02.1942., ievēlēts 29.11.2001. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte.* Tel.: 67034497. *E pasts:* Arnis.Viksna@lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/ViksnaA.htm>
- Viksne Jānis** (bioloģija), dz. 18.09.1936., ievēlēts 24.11.2005. ĶBMZN. *LU Bioloģijas institūts.* Tel.: 67945437, 67945393. *E pasts:* ornlab@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/ViksneJ.htm>
- Viķe-Freiberga Vaira** (psiholoģija, folkloristika), dz. 01. 12. 1937., ievēlēta 05.07.1999. LZA Lielā medaļa (1997). HSN. *Rātslaukums 7, Rīga, LV 1900.* Tel.: 67092191. *E pasts:* daina.lasmane@president.lv <http://www.president.lv>
- Volkolākovs Jānis** (medicīna), dz. 28.04.1931., ievēlēts 25.11.1994. ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija.* Tel.: 67605546. <http://www.lza.lv/scientists/volkolak.htm>
- Zaķis Juris** (fizika), dz. 04.11.1936., ievēlēts 06.12.1990. FTZN. *Sociālo tehnoloģiju augstskola.* Tel.: 29299188. *E pasts:* juris.zakis@apollo.lv
<http://www.lza.lv/scientists/zakisj.htm>
- Zicmanis Andris** (ķīmija), dz. 21.04.1941., ievēlēts 22.11.2007. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte.* Tel.: 67377436. *E pasts:* zicmanis@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/ZICMANIS.HTM>
- Zilgalvis Jānis** (māksla), dz. 23.05.1955, ievēlēts 29.11.2012. HSN. *Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.* Tel.: 67224519, 29451090.
E pasts: janis.zilgalvis@inbox.lv <http://www.ltn.lv/~mvi/lv/zilgalvis.htm>
- Zvidriņš Pēteris** (ekonomika), dz. 31.05.1943., ievēlēts 09.04.1992. HSN. *Latvijas Universitāte.* Tel.: 67034794, 29103629. *E pasts:* peteris.zvidrins@lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/zvidrins.htm>

GODA LOCEKĻI

- Asaris Gunārs** (arhitektūra), dz. 23.06. 1934., ievēlēts 29. 11. 2001. HSN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089256, 26557533. <http://www.makslinieki.lv/profile/1005/>
- Baumane Biruta** (māksla), dz. 06.06.1922., ievēlēta 25.11.1994. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67459444. <http://www.makslinieki.lv/profile/2211/>
- Bels Alberts** (literatūra), dz. 06.10. 1938., ievēlēts 26. 11. 1999. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67614105, 22019638. E pasts: albertsbels@apollo.lv
http://lv.wikipedia.org/wiki/Alberts_Bels
- Bērziņš Uldis** (literatūra), dz. 17.05.1944., ievēlēts 24.11.1993. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67210428, 29397630. E pasts: uldis.eba@gmail.lv
<http://www.literature.lv/lv/dbase/autors.php?id=29>
- Blumbergs Ilmārs** (māksla), dz. 06.09.1943., ievēlēts 23.11.2000. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67562576. E pasts: ilmars@blumbergs.cc <http://www.blumbergs.lv/cv>
- Briedis Leons** (literatūra), dz. 16.12.1949., ievēlēts 22. 11. 2007. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 27012711. E pasts: kentaursXXI@inbox.lv
<http://www.literature.lv/lv/dbase/autors.php?id=144>
- Denisova Raisa** (antropoloģija), dz. 30.08.1930., ievēlēta 27.11.1998. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67451842, 29818171. E pasts: lvi@lza.lv
- Dobrovenskijs Roalds** (literatūra), dz. 02.09.1936., ievēlēts 28.11.2002. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 29419203. E pasts: veroa@inbox.lv
<http://www.makslinieki.lv/profile/85/>
- Dumpe Arta** (māksla), dz. 26.05.1933., ievēlēta 25.11.2010. LMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67674634. E pasts: ivbulis@lanet.lv
<http://www.gallery.lv/Telnieki/Dumpe/cv.html>
- Dumpis Uldis** (māksla), dz.03.10.1943., ievēlēts 20.11.2008. HSN. *Nacionālais teātris*. Tel.: 67006304. E pasts: info@teatris.lv
<http://www.makslinieki.lv/profile/Uldis-Reinis-Dumpis/>
- Einfelds Maija** (māksla), dz. 02.01. 1939., ievēlēta 29. 11. 2001. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. http://www.music.lv/Composers/Einfeld/default_L.htm
- Gailītis Guntis** (māksla), dz. 11.02.1949., ievēlēts 24.11.2011. HSN. *Rīgas Latviešu biedrība*. Tel.: 67222932, 29244251. E pasts: info@rlb.lv
<http://www.opera.lv/lv/opera/makslinieki/tizrazu-veidotaji/rezisoriguntis-gailitis>
- Gerts Oskars** (žurnālistika), dz. 28.12.1940., ievēlēts 21.11.1997. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 29491340. E pasts: gertsoskars@gmail.com
- Godiņš Guntars** (literatūra), dz. 26. 04. 1958., ievēlēts 28. 11. 2013. HSN. Tel.: 26143924. E pasts: guntars.godins@inbox.lv http://lv.wikipedia.org/wiki/Guntars_Godins

- Guljāns Pēteris** (ekonomika), dz. 08.09.1920., ievēlēts 20.11.2003. HSN. *LZA Ekonomikas institūts*. Tel.: 67567909, 26027055. E pasts: gulans@apollo.lv
- Hermanis Alvis** (māksla), dz. 27.04.1965., ievēlēts 22.11.2007. HSN. *Jaunais Rīgas teātris*. Tel.: 67283323. E pasts: jrt@jrt.lv http://lv.wikipedia.org/wiki/Alvis_Hermanis
- Īvāns Dainis** (literatūra), dz. 25.09.1955., ievēlēts 29.11.2012. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 26554414. E pasts: dainis.ivans@inbox.lv
http://www.lv.wikipedia.org/wiki/Dainis_Īvāns
- Jākobsons Valdis** (ekonomika), dz. 04.06.1938., ievēlēts 22.11.1996. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67326015. E pasts: valdisjakobsons@inbox.lv
- Jurkāne Anna** (vēsture), dz. 30.06.1944., ievēlēta 28.11.2002. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67972376, 20278317. E pasts: direktore.tmr@apollo.lv
- Kalniņš Imants** (māksla), dz. 26.05.1941., ievēlēts 22.11.1996. HSN. *Latvijas Komponistu savienība*. Tel.: 66901070. E pasts: komponisti.lv@gmail.com
http://lv.wikipedia.org/wiki/Imants_Kalniņš; http://en.wikipedia.org/wiki/Imants_Kalniņš
- Karma Tenu (Tõnu Karma)** (valodniecība), dz. 01.05.1924., ievēlēts 10.11.1995. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67628828. E pasts: ruuta.karma@e-apollo.lv
<http://www.livones.net/personalijas/?raksts=8163>
- Keggi Kristaps Juris** (medicīna), dz. 09.08.1934., ievēlēts 05.07.1990. *ĶBMZN. Yale School of Medicine, New Haven, USA*. Tel.: 203-737-5656. E pasts: kristaps.keggi@yale.edu
http://medicine.yale.edu/ortho/people/kristaps_keggi.profile
- Krēmers Gidons** (māksla), dz. 27.02.1947., ievēlēts 26. 11. 1999. HSN. *KREMERata Baltica*. Tel.: 67224055. E pasts: kb@kremeratabaltica.lv
http://lv.wikipedia.org/wiki/Gidons_Krēmers
- Kronbergs Andris** (arhitektūra), dz. 11. 01. 1951., ievēlēts 28. 11. 2013. HSN. *Arhitektu birojs ARHIS*. Tel. : 67225852. E pasts: arhis@arhis.lv <http://www.arhis.lv/>
- Kronbergs Juris** (literatūra), dz. 09.08.1946., ievēlēts 20.11.2003. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Zviedrija*. Tel.: (4673)5676229; 26050561. E pasts: juris.kronbergs@comhem.se
<http://www.literature.lv/lv/dbase/autors.php?id=41>
- Lancmanis Imants** (mākslas vēsture), dz. 29.07.1941., ievēlēts 09.01.1992. HSN. *LZA Lielā medaļa (2004). Rundāles pils muzejs*. Tel.: 639 62272, 29454360. E pasts: lancmanis@rundale.net
- Latvietis Jānis** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 15.02.1928., ievēlēts 09.01.1992. *ĶBMZN un LMZN. Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 63081163, 29279269. E pasts: ilzelatviete@gmail.com
<http://www.lza.lv/scientists/latvietisj.htm>
- Ločmelis Jāzeps** (informātika), dz. 12.09.1928., ievēlēts 23.11.2000. FTZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 29254511. <http://www.lza.lv/scientists/LocmelisJ.htm>

- Nagobads-Ābola Aina** (politoloģija), dz. 09.06.1920., ievēlēta 24.11.2011. HSNZ. *Latvijas Zinātņu akadēmija. E pasts: baibapaulsone@inbox.lv*
<http://www.am.gov.lv/data/file/e-izstade/Content/Data/Nagobada/index.html>
- Naumovs Aleksejs** (māksla), dz. 10.01.1955., ievēlēts 28.11.2013. HSNZ. *Latvijas Mākslas akadēmija. Tel.: 67326068. E pasts: aleksejs.naumovs@lma.lv*
<http://www.gallery.lv/Naumovs/>
- Nelsons Andris** (māksla), dz. 18.11.1978., ievēlēts 29.11.2012. HSNZ. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 67073715. E pasts: info@opera.lv* <http://www.andrisnelsons.com/>
- Osis Jānis** (informātika), dz. 06.04.1929., ievēlēts 27.11.1998. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 67089523. E pasts: Janis.Osis@rtu.lv* <http://www.lza.lv/scientists/osisj.htm>
- Osis Jānis Andris** (māksla), dz. 04.10.1943., ievēlēts 28.11.2002. HSNZ. *Latvijas Mākslas akadēmija. Tel.: 67326068. E pasts: jaosis@inbox.lv* <http://www.gallery.lv/Osis/default.htm>
- Pauls Raimonds** (māksla), dz. 12.01.1936., ievēlēts 24.11.1992. HSNZ. *Latvijas Komponistu savienība. Tel.: 66901070. E pasts: komponisti.lv@gmail.com*
<http://www.raimondspauls.lv/>
- Peters Jānis** (literatūra), dz. 30.06.1939., ievēlēts 06.12.1990. HSNZ. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 67339350.* <http://www.literature.lv/lv/dbase/autors.php?id=249>
- Pigoznis Jāzepts** (māksla), dz. 15.09.1934., ievēlēts 26.11.2009. HSNZ. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 67457888, 26469245. E pasts: jazepsigoznis@inbox.lv*
<http://www.gallery.lv/Pigoznis/default.htm>
- Ranka Indulis Ojārs** (māksla), dz. 15.04.1934., ievēlēts 24.11.1992. HSNZ. *LZA Raiņa balva (1998). Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 25150916. E pasts: marcat@inbox.lv*
<http://www.gallery.lv/Ranka/kredo.htm>
- Rubenis Juris** (teoloģija), dz. 20.12.1961., ievēlēts 28.11.2002. HSNZ. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 29434906. E pasts: info@elijasnams.lv*
- Rūmnieks Valdis** (literatūra), dz. 06.10.1951., ievēlēts 24.11.2005. HSNZ. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 29491073. E pasts: valdis.rumnieks@gmail.com*
<http://www.makslinieki.lv/profile/413/>
- Sirmais Māris** (māksla), dz. 27.06.1969., ievēlēts 24.11.2005. HSNZ. *Valsts akadēmiskais koris "Latvija". Tel./fakss: 67223839. E pasts: info@koris.lv*
http://lv.wikipedia.org/wiki/Māris_Sirmais
- Skujeniks Knuts** (literatūra), dz. 05.09.1936., ievēlēts 09.01.1992. HSNZ. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 67980189, 26226668.*
<http://www.literature.lv/lv/dbase/autors.php?id=50>
<http://www.makslinieki.lv/profile/Knuts-Skujeniks/>
- Skujiņš Zigmunds** (literatūra), dz.25.12.1926., ievēlēts 27.11.1998. HSNZ. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 67339428.* <http://www.makslinieki.lv/profile/282/>
- Skulme Džemma** (māksla), dz. 20.09.1925., ievēlēta 24.11.1992. HSNZ. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 67519086.* http://lv.wikipedia.org/wiki/Džemma_Skulme

- Stankevičs Zbigņevs** (teoloģija), dz. 15.02.1955., ievēlēts 29.11.2012. HSN. *Mazā Pils iela 2a, Rīga, LV 1050, Latvija. Tel.: 67227266. E pasts: metropolitan@catholic.lv*
<http://www.catholic.lv>
- Streičs Jānis** (māksla), dz. 26.09.1936., ievēlēts 26.11.1999. HSN. LZA Raiņa balva (2008). *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 67339569, 29444308. E pasts: janis@streich.lv*
<http://www.makslinieki.lv/profile/Jānis-Streich/>
- Strupulis Jānis** (māksla), dz. 28.01.1949., ievēlēts 25.11.1994. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 26811186. E pasts: janis.strupulis@gmail.com*
<http://www.makslinieki.lv/profile/Jānis-Strupulis/>
- Transtrēmers Tomass (Tomas Tranströmer)** (literatūra), dz.14.04.1931., ievēlēts 24.11.2011. HSN. Nobela prēmija literatūrā (2011). *Latvijas Zinātņu akadēmija. Zviedrija. Tel.: (00468) 6420445. E pasts: tom.tran@comhen.se*
http://lv.wikipedia.org/wiki/Tomass_Transtr%C4%93mers
- Vārpa Andris** (māksla), dz. 19.02.1950., ievēlēts 20.11.2003. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 29111420. E pasts: andrisvarpa@inbox.lv*
<http://www.makslinieki.lv/profile/3079>
- Vasks Pēteris** (māksla), dz. 16.04.1946., ievēlēts 25.11.1994. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 67629960. E pasts: peterisv@inbox.lv*
<http://www.makslinieki.lv/profile/Pēteris-Vasks/>
- Vilks Andris** (bibliotēku/informācijas zinātnes), dz. 16.05.1957., ievēlēts 28.11.2013. HSN. *Latvijas Nacionālā bibliotēka. Tel.: 67365250. E pasts: andris.vilks@lnb.lv*
<http://lnb.lv/lv/par-lnb/vaditajs>
- Vītols Vilis** (inženierzinātnes), dz. 14.02.1934., ievēlēts 26.11.2009. FTZN. “*Vītolu fonds*”.
Tel.: 67289535. E-pasts: vilis.vitols@latnet.lv
http://www.latvijaslausdis.lv/users/vitols_vilis
- Zālite Māra** (literatūra), dz.18.02.1952., ievēlēta 27.11.1998. HSN. *Latvijas Rakstnieku savienība. http://www.marazalite.lv/*
- Zariņš Kārlis** (māksla), dz. 06.07.1930., ievēlēts 29.11.2001. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 67622357. http://www.jvlma.lv/latvian/docetaji/4174/html*
- Zemzaris Uldis** (māksla), dz. 24.02.1928., ievēlēts 20.11.2008. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 67339421. http://www.makslinieki.lv/profile/332/*
- Zēbergs Viktors** (enerģētika), dz. 05.07.1926., ievēlēts 07.12.2006. FTZN. *Fizikālās enerģētikas institūts. Tel.: 67558692 E pasts: zebergs@edi.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/zebergsv.htm>
- Zeltiņš Namejs** (enerģētika), dz. 12.08.1935., ievēlēts 25.11.2010. FTZN. *Fizikālās enerģētikas institūts. Tel.: 67558636, mob. 29363105. SKYPE: namejs.zeltins, E-pasts: zeltinsh@edi.lv http://www.lza.lv/scientists/zeltinshn.htm*
- Žigure Anna** (literatūra), dz. 25.08.1948., ievēlēta 24.11.2005. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 67760346, 26675202. E pasts: veleda48@gmail.com*
<http://www.makslinieki.lv/profile/Anna-Žigure/>

ĀRZEMJU LOCEKĻI

- Andronovs Aleksejs (Aleksey Andronov)** (valodniecība), dz. 12.12.1972., ievēlēts 22.11.2007. HSN. *Россия*. *Tel.:* (7-812)4761142. *E pasts:* baltistica@gmail.com
<http://www.genling.nw.ru/Staff/Andronov/main.htm>
- Angermanis Norberts (Norbert Angermann)** (vēsture), dz. 02.11.1936., ievēlēts 24.11.1992. HSN. *Deutschland*. *Tel.:* (49-41)814820.
- Balabkins Nikolajs** (ekonomika), dz. 17.07.1926., ievēlēts 27.06.1991. HSN. *College of Business and Economics, Lehigh University, USA*. *Tel.:* (1-610)7583420. *E pasts:* nib2@lehigh.edu
- Banis Juris (Jūras Banys)** (fizika), dz. 30.12.1962., ievēlēts 28.11.2013. FTZN. *Viļņas Universitāte, Lietuva*. *Tel.:* (+370) -5-2687015. *E pasts:* rector@vu.lt
<http://lma.lt/intranetas/index.php?m=profile&user=900>
- Benninghofens Frīdrihs (Friedrich Benninghoven)** (vēsture), dz. 09.03.1925., ievēlēts 26.11.1993. HSN. *Deutschland*
- Birkerts Gunārs** (arhitektūra), dz. 17.01.1925., ievēlēts 27.06.1991. LZA Lielā medaļa (2000). HSN. *Gunnar Birkerts, FAIA, USA*. *Tel.:* (7-812)354091. *E pasts:* gumarbirk@aol.com
- Bojārs Nikodēms (Nicodemus E. Boyer)** (ķīmija), dz. 01.06.1925., ievēlēts 10.11.1995. ĶBMZN. *Delta Scientific Consultants, USA*. *Tel.:* (1-269)2781098. *E pasts:* studeophile@live.com
- Boļšaitis Pēteris** (ķīmija), dz. 12.07.1937., ievēlēts 05.07.1990. ĶBMZN. *Latvija*. *Tel.:* 67283955, 29101062. *E pasts:* irapeteris@aol.com
- Bonda Dzintra** (valodniecība), dz. 01.09.1940., ievēlēta 29.11.2001. HSN. *USA*. *Tel.:* (1-614)5380235, (1-614)5015019. *E pasts:* bond@ohiou.edu
- Brančs Maikls (Michael Branch)** (valodniecība), dz. 24.03.1940., ievēlēts 23.11.2000. HSN. *UK*. *E pasts:* MBR1504092@aol.com. <http://www.ssees.ac.uk>
- Branovers Hermanis (Herman Branover)** (fizika), dz. 13.12.1931., ievēlēts 09.01.1992. FTZN. *USA*. *Tel.:* (1-347) 7157644.
http://en.wikipedia.org/wiki/Herman_Branover
- Brasārs Žils (Gilles Brassard)** (informātika), dz. 20.04.1955., ievēlēts 27.11.1998. FTZN. *Universite de Montreal, Canada*. *Tel.:* (1-514)3436807. *E pasts:* brassard@iro.umontreal.ca <http://www.iro.umontreal.ca/~brassard/>
- Brāzma Alvis** (informātika), dz. 26.06.1959., ievēlēts 25.11.2010. LZA Lielā medaļa (2013). FTZN. *European Bioinformatics Institute, Cambridge, UK*. *Tel.:* +44(0)1223 494 658. *E pasts:* brazma@ebi.ac.uk <http://www.ebi.ac.uk/~brazma>
- Bunkše Edmunds Valdemārs** (humanitārā ģeogrāfija), dz. 29.07.1935., ievēlēts 26.11.1993. ĶBMZN. *University of Delaware, USA; Latvijas Universitāte*. *Tel.:* (371) 25427900. *E pasts:* ebunkse@udel.edu
<http://www.udel.edu/Geography/faculty/bunkse.html>

Čiegis Raimondas (matemātika), dz. 18.10.1958., ievēlēts 25.11.2004. FTZN. *Vilniaus Gedimino technikos universitetas, Lietuva.* Tel.: (370-85) 2744828. E pasts: raimondas.ciegis@vgtu.lt <http://www.mmk.fm.vgtu.lt/en/staff>

Daugulis Andrejs (Andrew Daugulis) (biotehnoloģija), dz. 01.09.1951., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN. *Queen's University, Canada.* Tel.: (1-613)5332784. E pasts: andrew.daugulis@chee.queensu.ca
<http://chemeng.queensu.ca/people/faculty/AndrewDaugulis/>

Daugulis Olafs (ķīmija), dz. 11.09.1968., ievēlēts 24.11.2011. ĶBMZN. *University of Houston, USA.* Tel.: 832-842-8180. E pasts: olafs@uh.edu
<http://www.chem.uh.edu/people/faculty/daugulis/>

Dini Pjetro Umberto (valodniecība), dz. 05.10.1960., ievēlēts 20.11.2003. HSNZ. *Dipartimento di Linguistica Universita di Pisa, Italy.* Tel. (39-050)913701; (39-050)543593. E pasts: pud@ling.unipi.it

Draviņš Dainis (astronomija), dz. 10.09.1949., ievēlēts 09.01.1992. LZA Lielā medaļa (1998). FTZN. *Lund Observatory, Sweden.* Tel.: (46-46)2227297. E pasts: dainis@astro.lu.se
<http://www.astro.lu.se/~dainis/>

Dreifelds Juris (politoloģija), dz. 17.04. 1942., ievēlēts 26. 11. 1999. HSNZ. *Department of Political Science, Brock University, Canada.* Tel.: (1-905)6885550, ext. 3478. E pasts: jdreifelds@cogeco.ca http://www.brocku.ca/politicalscience/people/Juris_Dreifelds.html

Dundurs Jānis (mehānika), dz. 13.09.1922., ievēlēts 06.12.1990. FTZN. *USA.* Tel.: (1-847)4914008. E pasts: j-dundurs@northwestern.edu

Egidijs Tills fon (Till von Egidy) (fizika), dz. 23.12.1933., ievēlēts 21.11.1997. FTZN. *Technische Universität München, Deutschland.* Tel. +49(89) 28912510. E pasts: t.v.egidy@tum.de; Egidy@Physik.TU-Muenchen.de
<http://e18.physik.tu-muenchen.de/staff/egidy.html>

Ekmanis Rolfs (literatūrzinātne), dz. 10.02.1929., ievēlēts 27.11.1998. HSNZ. *USA.* Tel./fakss: (1-928)2049247. E pasts: rekmanis@gmail.com

Engelbrechts Jiri (Jüri Engelbrecht) (mehānika), dz. 01.08.1939., ievēlēts 22.11.1996. FTZN. *Eesti Teaduste Akadeemia, Estonia.* Tel.: (372)6442013. E pasts: J.Engelbrecht@akadeemia.ee; je@ioc.ee
http://www.akadeemia.ee/en/membership/_members/engelbrecht/

Evarestovs Roberts (fizika), dz. 23.07.1937., ievēlēts 20.11.2003. LZA Lielā medaļa (2007). FTZN. *Санкт-Петербургский государственный университет, Россия.* Tel.: (7-812)4286755. E pasts: re1973@re1973.spb.edu <http://quant.chem.spbu.ru/en/user/3>

Ezergailis Andrievs (vēsture), dz. 10.12.1930., ievēlēts 05.07.1990. LZA Lielā medaļa (2012). HSNZ. *Dept. of History, Ithaca College, USA.* Tel.: (1-607)2743597. E pasts: ezergail@ithaca.edu

Fejs Oskars (Oscar Faix) (meža zinātnes), dz. 15.06.1942., ievēlēts 25.11.2010. LMZN. *University of Hamburg, Germany. Tel.: (0049)407110866. E pasts: o.faix@holz.uni-hamburg.de*

Fennels Trevors (Trevor Fennell) (valodniecība), dz. 16.07.1940., ievēlēts 06.12.1990. LZA Lielā daļa (2006). HSZN. *Flinders University of South Australia, Australia. Tel.: (618)82012587. E pasts: Trevor.Fennell@flinders.edu.au; tgfennell@hotmail.com http://ehlt.flinders.edu.au/deptlang/staff/fennell.php*

Gamkrelidze (Thomas V.) Tomass (valodniecība), dz. 23.10. 1929., ievēlēts 20.11. 2008. HSZN. *Georgian National Academy of Sciences, Honorary President (19.06. 2013.-), Georgia. Tel./Fakss: (99532) 2998891. E pasts: t.gamkrelidze@science.org.ge http://en.wikipedia.org/wiki/Tamaz_V._Gamkrelidze*

Hartmanis Juris (informātika), dz. 05.07.1928., ievēlēts 06.12.1990. LZA Lielā daļa (2001). FTZN. *Cornell University, USA. Tel.: (1-607)2559208.. E pasts: jh111@cornell.edu; jh@cs.cornell.edu http://www.cs.cornell.edu/people/hartmanis/; http://www.nationmaster.com/encyclopedia/Juris-Hartmanis*

Hartmanis Māris (bioloģija), dz. 21.09.1953., ievēlēts 21.11.1997. ĶBMZN. *Medivir AB, Sweden. Tel.: (468)4076430. E pasts: maris.hartmanis@biophausia.se; maris.hartmanis@medivir.se*

Hauzens Haralds cur (Harald zur Hausen) (medicīna), dz. 11.03.1936., ievēlēts 28.11.2013. ĶBMZN. *Germany. http://en.wikipedia.org/wiki/Harald_zur_Hausen*

Hollo Erki Johanness (Erkki Johannes Hollo) (tiesību zinātnes), dz. 28.11.1940., ievēlēts 20.11.2003. HSZN. *Helsinki University/ Faculty of Law, Finland. Tel.: (358-09)19123118. E pasts: erkki.hollo@helsinki.fi*

Ivanovs Vjačeslavs (Vyacheslav Ivanov) (kultūras vēsture), dz. 21.08.1929., ievēlēts 26.11.1993. HSZN. *Dept. of Slavic Languages and Literatures, University of California, USA. Tel.: (1-310)8256397. E pasts: ivanov@ucla.edu http://www.humnet.ucla.edu/humnet/slavic/faculty/ivanov_v.html*

Janmeijs Pauls (Paul Albert Janmey) (fizikālā ķīmija), dz. 30.04.1953., ievēlēts 24.11.2005. FTZN. *University of Pennsylvania, USA. Tel.: (215) 573 7380. E pasts: janmey@mail.med.upenn.edu http://www.med.upenn.edu/apps/faculty/index.php/g275/p12968*

Juodka Benedikts (Benediktas Juodka) (ķīmija), dz. 13.01.1943., ievēlēts 25.11.1994. ĶBMZN. *Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuva. Tel.: (370-5) 2396649. E pasts: benediktas.juodka@lrs.lt http://lt.wikipedia.org/wiki/Benediktas_Juodka*

Kalniņš Vitauts (bioloģija), dz. 12.01.1938., ievēlēts 24.11.1992. ĶBMZN. *Canada. Tel.: (1-416) 2257530. E pasts: vitauts.kalnins@bell.net http://www.biochemistry.utoronto.ca/faculty/emeriti.html*

Kirms Marko (Marco Kirm) (fizika), dz. 27.12.1965., ievēlēts 29.11.2012. FTZN. *University of Tartu, Estonia. Tel.: (+372) 7374601, (+372) 53427170. E pasts: Marco.Kirm@ut.ee http://www.ut.ee/en/marco-kirm*

- Klasens Meinhards (Meinhard Classen)** (medicīna), dz. 12.08.1936., ievēlēts 21.11.1997. *ĶBMZN. Technische Universität München, Deutschland. Tel.: (49-89)41402257. E pasts: Meinhard.Classen@lrz.tum.de*
- Ķļaviņš Jānis** (medicīna), dz. 06.05.1921., ievēlēts 05.07.1990. *ĶBMZN. Albert Einstein College of Medicine, USA. Tel.: (1-914)4722116.*
- Kreišmanis Georgs Pauls** (ķīmija), dz. 28.01.1946., ievēlēts 23.11.2000. *ĶBMZN. Latvijas Universitāte, Latvija. Tel.: 26171478. E pasts: jpk@lanet.lv*
- Krēsliņš Jānis** (bibliogrāfija), dz.19.08.1924., ievēlēts 27.11.1998. *HSZN. USA. Tel.: (1-718) 548 0755. E pasts: jkreslins@aol.com*
- Kristensens Nils (Niels Egede Christensen)** (fizika), dz. 05.04.1943., ievēlēts 28.11. 2013. *FTZN. Orhūsas Universitāte, Dānija. Tel.: (+45) 8715 5627. E pasts: nec@phys.au.dk http://users-phys.au.dk/nec*
- Kuksis Arnis** (ķīmija), dz. 03.12.1927., ievēlēts 22.11.1996. *ĶBMZN. University of Toronto, Canada. Tel.: (1-416)9782590. E pasts: arnis.kuksis@utoronto.ca http://biochemistry.utoronto.ca/kuksis/bch.html*
- Kundziņa Ruta** (medicīna), dz. 30.07.1916., ievēlēta 27.06.1991. *ĶBMZN. USA. Tel.: (1-617)3280611. E pasts: rbkundsina@aol.com*
- Ķeniņš Gundars (Kings)** (ekonomika), dz. 19.04.1926., ievēlēts 06.12.1990. *HSZN. School of Business, Pacific Lutheran University, USA. Tel.: (1-253)5310666, (1-253)5357302. E pasts: kingga@plu.edu*
- Leikola Anto** (zinātnes vēsture), dz. 08.06.1937., ievēlēts 09.01.1992. *HSZN. Tempelikatu 14 A5 Fin00100 Helsinki. Finland. Tel.: (358)094543208. E pasts: anto.leikola@pp.inet.fi http://www.helsinki.fi/historia/henkilokunta/leikola.html*
- Luščiks Aleksandrs (Aleksandr Lushchik)** (fizika), dz. 22.06.1952., ievēlēts 29.11.2012. *FTZN. Institute of Physics of the University of Tartu, Estonia. Tel.: (+372) 7374619, (+372) 53304502. E pasts: luch@fi.tartu.ee http://www.fi.tartu.ee/~luch/alex_cv.html*
- Melngailis Ivars** (fizika), dz. 13.11.1933., ievēlēts 27.06.1991. *FTZN. Lincoln Laboratory, Massachusetts Institute of Technology, USA. Tel.: (1-617)9817804. E pasts: melngailis@ll.mit.edu*
- Melngailis Jānis** (fizika), dz. 04.02.1939., ievēlēts 06.12.1990. *FTZN. University of Maryland, USA. Tel.: (301)4054916. E pasts: melng@umd.edu http://www.ipr.umd.edu/faculty/melngailis*
- Metuzāle-Kangere Baiba** (valodniecība), dz. 30.03.1942., ievēlēta 24.11.1994. *HSZN. Tel.: 67270635, 20027790. E pasts: baiba.kangere@gmail.com*
- Miezīte Solveiga** (psiholoģija), dz. 14.05. 1937., ievēlēta 26.11.1999. *HSZN. Canada. Tel.: (1-416)7695784 E pasts: smiezitis@oise.utoronto.ca; miezites@lu.lv*

- Moro Renē (René Moreau)** (mehānika), dz. 27.10.1938., ievēlēts 22.11.1996. FTZN. *Institut National Polytechnique de Grenoble, France.*
E pasts: rene.moreau@simap.grenoble.-inp.fr
http://www.academie-sciences.fr/academie/membre/Moreau_Rene.htm
- Muižniece Lalita** (literatūrzinātnie), dz. 11.08.1935., ievēlēta 09.01.1992. HSZN. USA. *Tel.: (1-616)3454211. Tel.: 67518174. E pasts: muizniece@wmich.edu*
- Nollendorfs Valters** (literatūrzinātnie), dz. 22.03.1931., ievēlēts 05.07.1990. HSZN. *Latvijas Okupācijas muzejs. Tel.: 67212715. E pasts: valtersn@lanet.lv USA.*
- Neizvestnijs Ernsts (Ernst Neizvestny)** (māksla), dz. 09.04.1926., ievēlēts 21.11.1997. HSZN. USA. *Tel.:(1-12)2262677. http://www.enstudio.com/about_artist/*
- Oberlenders Ervins (Erwin Oberländer)** (vēsture), dz. 19. 03. 1937., ievēlēts 20.11.2008. HSZN. *Deutschland. Tel.: 0049228218483. E pasts: oberlaendere@gm.de*
http://www.nacionalaidentitate.lv/2010/12/ervins-oberlenders-erwin-oberlander/
http://www.enotes.com/topic/Erwin_Oberl%C3%A4nder
- Okše Andrejs (Andreas Oksche)** (medicīna), dz. 27.07.1926., ievēlēts 26.11.1993. ĶBMZN. *Deutschland. Tel.: (49-641)77328.*
http://de.wikipedia.org/wiki/Andreas_Oksche
- Ottings Gotfrīds (Gottfried Otting)** (bioloģija, biofizika), dz. 07.09.1958., ievēlēts 24.11.2005. ĶBMZN. *Australian National University, Australia. Tel: (61-2)61256507.*
E pasts: Gottfried.Otting@anu.edu.au
http://researchers.anu.edu.au/researchers/otting-gh
- Ozoliņš Jānis (John) Tāivaldis** (filozofija), dz. 10.09.1950., ievēlēts 28.11.2013. HSZN. *School of Philosophy, Australian Catholic University, Australia. E pasts: john.ozolins@acu.edu.au*
- Padegs Andris** (informātika), dz. 27.03.1929., ievēlēts 27.06.1991. LZA Lielā medaļa (2004). FTZN. USA. *Tel.: (1-845)4623317. E pasts: apadegs@optonline.net*
http://izgudrojumi.lza.lv/
- Paroleks Radegasts (Radegast Parolek)** (literatūrzinātnie), dz. 01.12.1920., ievēlēts 25.11.1994. HSZN. *Univerzita Karlova Ceska Republika. Tel.: (420-2)741426.*
- Peniķis Jānis** (politoloģija), dz. 29.07.1933., ievēlēts 21.11.1997. HSZN. USA. *Tel.: (1-574)2877090. E pasts: jpenikis@iusb.edu*
- Pistolkorss Gerts fon (Gert von Pistohlkors)** (vēsture), dz. 17.12.1935., ievēlēts 05.07.1990. HSZN. *Deutschland. Tel: (49-551)541296.*
E pasts: pistohlkors@01019freenet.de http://de.wikipedia.org/wiki/Gert_von_Pistohlkors
- Plakans Andrejs** (vēsture), dz. 31.12.1940., ievēlēts 05.07.1990. HSZN. USA. *Tel.: (1-515)2929538. E pasts: aplakans@iastate.edu*
- Reihmane Elza (Elsa Reichmanis)** (materiālzinātnes), dz. 09.12.1953., ievēlēta 25.11.2004. ĶBMZN. *Georgia Institute of Technology, School of Chemical and Biomolecular Engineering, USA. Tel.: (404) 8942866. E pasts: ereichmanis@chbe.gatech.edu*
http://www.chemistry.gatech.edu/faculty/Reichmanis/

- Sabaļausks Alģirds (Algirdas Sabaliauskas)** (valodniecība), dz. 26.07.1929., ievēlēts 24.11.1992. HSZN. *Lietuvio kalbos institutas, Lietuva. Tel.: (370-5)2346472. E pasts: lki@lki.lt http://www.lki.lt/*
- Silenieks Juris** (literatūrzinātne), dz. 29.05.1925., ievēlēts 24.11.1992. HSZN. *USA.*
- Simons Žaks (Jacques Simon)** (fizika), dz. 12.12.1947., ievēlēts 22.11.1996. FTZN. *France. Tel.: (33-1) 45926732. E pasts: Jacques.Simon@espci.fr*
- Solovjovs Jurijs (Jurij Solovjov)** (zinātnes vēsture), dz. 30.09.1924., ievēlēts 10.11.1995. *ЌBMZN. Россия. Tel.: (7-495)4383063.*
- Stradiņš Pauls** (fizika). dz. 05.02.1963., ievēlēts 29.11.2012. FTZN. *National Renewable Energy Laboratory, Golden, CO 80401, USA. Tel.: 0013033846774. E pasts: Pauls.Stradins@nrel.gov http://www.nrel.gov/pv/silicon_stradins.html*
- Streips Uldis** (bioloģija), dz. 01.02.1942., ievēlēts 09.01.1992. *ЌBMZN. University of Louisville, USA. Tel.: (1-502)8525365. E pasts: unstre01@gwise.louisville.edu http://louisville.edu/medschool/microbiology/faculty/full-time-faculty/uldis-n-streips-ph-d/*
- Svenne Juris Pēteris** (fizika), dz. 14.02.1939., ievēlēts 29.11.2001. FTZN. *Dept. of Physics and Astronomy, University of Manitoba, Canada. Tel.: (1-204)4747354. E pasts: Svenne@physics.umanitoba.ca http://www.physics.umanitoba.ca/~svenne/resume.html*
- Šilde-Kārklīņa Rasma** (politoloģija), dz. 07.06.1946., ievēlēta 24.11.1992. HSZN. *LR Saeima. USA. Tel.: 67205472. E pasts: Rasma.Karklina@saeima.lv*
- Šļugers Aleksandrs** (fizika), dz. 28.06.1954. ievēlēts 25.11.2010. FTZN. *University College London, UK. Tel.: 44(0)20 76791312. E pasts: a.shluger@ucl.ac.uk http://www.london-nano.com/our-people/academics/alexander-shluger*
- Šolcs Frīdrihs (Friedrich Scholz)** (literatūrzinātne), dz. 01.03.1928., ievēlēts 24.11.1992. HSZN. *Institut für Interdisziplinäre Baltische Studien, Westfälische Wilhelms-Universität, Deutschland. Tel./fakss: (49-251)8324499.*
- Tarvels Enns (Enn Tarvel)** (vēsture), dz. 31.07.1932., ievēlēts 10.11.1995. HSZN. *Estonia. Tel.: (372) 6726189, (372) 6505280. E pasts: tarvel@hotmail.com*
- Tepfers Rolejs** (inženierzinātnes), dz. 28.12.1933., ievēlēts 25.11.2010. FTZN. *Chalmers University of Technology. Sweden. Tel.: +46(0)31 4068921. E pasts: rolejs.tepfers@chalmers.se; rolejs.tepfers@tele2.se http://www.chalmers.se/cee/EN/divisions/structural-engineering/people/tepfers-rolejs*
- Tesaržova Jana (Jana Tesařová)** (literatūrzinātne), dz. 16.02.1953, ievēlēta 22.11.1996. HSZN. *Institute of World Literature of the Slovak Academy of Sciences, Slovakia. Tel.: (421-2)54413391; (421-2)54412701. E pasts: usvlytes@savba.sk*
- Ungers Felikss (Felix Unger)** (medicīna), dz. 02.03.1946., ievēlēts 09.01.1992. *ЌBMZN. Academia Scientiarum et Artium Europaea, Austria. Tel.: (43-662)841345. E pasts: presidential.office@euro-acad.eu http://en.wikipedia.org/wiki/Felix_Unger*

- Upatnieks Juris** (fizika), dz. 07.05.1936., ievēlēts 27.06.1991. LZA Lielā medaļa (1999). FTZN. USA. Tel.: (1-734)6639598. E pasts: juris@upatnieks.com; jupatnks@latnet.lv <http://fizgudrojumi.lza.lv/latv/>; http://lv.wikipedia.org/wiki/Juris_Upatnieks
- Vaba Lembīts (Lembīt Vaba)** (valodniecība), dz. 27.05.1945., ievēlēts 28.11.2013. HSN. Estonia. Tel.: (372) 6728479. E pasts: phorest45@gmail.com
- Vedējs Edvīns** (ķīmija), dz. 31.01.1941., ievēlēts 09.01.1992. LZA Lielā medaļa (2005). ĶBMZN. University of Michigan, USA. Tel.: (1-734)6152177. E pasts: edved@umich.edu <https://www.chem.lsa.umich.edu/chem/faculty/facultyDetail.php?Uniqname=edved>
- Vikbergs Jarls (Jarl Wikberg)** (medicīna un farmakoloģija), dz. 04.11.1949., ievēlēts 23.11.2000. ĶBMZN. Uppsala University, Sweden. Tel.: (46-18)4714238, mob. 46-703449549. E pasts: Jarl.Wikberg@farmbio.uu.se <http://www.zoominfo.com/#/search/profile/person?personId=74278806&targetid=profile>
- Villems Rihards (Richard Villems)** (biofizika), dz. 28.11.1944., ievēlēts 24.11.2005. LZA Lielā medaļa (2011). ĶBMZN. Estonian Academy of Sciences; Estonian Biocentre, Estonia. Tel.: (372)6442129, (372)7375064. E pasts: Richard.Villems@akadeemia.ee; rvillems@ebc.ee http://www.akadeemia.ee/en/membership/_members/villems/
- Vinklers Eberhards (Eberhard Winkler)** (vēsture), dz. 31.07.1955., ievēlēts 24.11.2011. HSN. Getingenas Georga Augusta Universitāte (Georg-August-Universität Göttingen), Deutschland. Tel.: (491) 1755910377. E pasts: ewinkle@gwdg.de <http://www.uni-goettingen.de/de/107985.html>
- Vītrihs Kurts (Kurt Wüthrich)** (biofizika), dz. 04.10.1938., ievēlēts 25.11.2004. ĶBMZN. Institute of Molecular Biology and Biophysics, Switzerland. Tel.: (41)446332473. E pasts: kurt.wutrich@mol.biol.ethz.ch http://www.mol.biol.ethz.ch/groups/wutrich_group/wu_people/wkurt/cv
- Zariņš Bertrams** (medicīna), dz. 22.06.1942., ievēlēts 27.06.1991. ĶBMZN. Massachusetts General Hospital, USA. Tel.: (1-617)72673421. E pasts: bzarins@partners.org http://orthodoc.aaos.org/zarins/Zarins_CV_070406.pdf
- Zariņš Kristaps** (medicīna), dz. 02.12.1943., ievēlēts 06.12.1990. LZA Lielā medaļa (2009). ĶBMZN. Stanford University School of Medicine, USA. Tel.: (1-650)7255227. E pasts: marialm@stanford.edu; zarins@stanford.edu http://med.stanford.edu/profiles/Christopher_Zarins/
- Ziedonis Arvīds** (filozofija), dz. 08.03.1931., ievēlēts 10.11.1995. HSN. USA. Tel.: (1-570)6296349. E pasts: ziedonis@ptd.net <http://www.worldcat.org/identities/lccn-n50-14055>
- Zinkevičs Zīgms (Zīgmas Zinkevičius)** (valodniecība), dz. 04.01.1925., ievēlēts 10.11.1995. HSN. Lietuvis kalbos institutas, Lietuva. Tel.: (370-5)2410877, (370-5)2346472. E pasts: lki@lki.lt
- Žuka Regīna** (ķīmija), dz. 06.12.1936., ievēlēta 23.11.2000. ĶBMZN. Rimonyx Pharmaceuticals, Ltd., Israel. Tel.: (972-8)9389505. E pasts: reginazhuka@gmail.com <http://www.lza.lv/scientists/Zhuk.htm>

KORESPONDĒTĀJLOCEKĻI

Ābele Edgars (ķīmija), dz. 22.01.1962., ievēlēts 25.11.2010. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 67014943. E pasts: abele@osi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/abeleE.htm>

Ābele Māris (astronomija), dz. 27.04.1937., ievēlēts 29.11.2001. FTZN. *LU Astronomijas institūts*. Tel.: 26419372, 67034589. E pasts: maris.abele@lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/AbeleM.htm>

Aksiks Igors (medicīna), dz. 11.07.1948., ievēlēts 07.12.2006. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 29238422, 67069730. E pasts: igors.axix@stradini.lv;
neirokirurgija@stradini.lv <http://www.lza.lv/scientists/aksiksi.htm>

Andžāns Agnis (matemātika), dz. 19.08.1952., ievēlēts 24.11.2005. FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67033738, 26566419. E pasts: agnis.andzans@lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/andzans.htm>

Apine Ilga (vēsture), dz. 13.03.1928., ievēlēta 16.03.1978. HSZN. *LU Filozofijas un socioloģijas institūts*. Tel.: 28385810. E pasts: vallija@lza.lv
<http://www.fsi.lu.lv>

Auziņš Jānis (mehānika), dz. 25.07.1950., ievēlēts 20.11.2008. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 26348750, 67089396. E pasts: auzinsjp@latnet.lv <http://www.mmd.rtu.lv/>

Balodis Ringolds (tiesību zinātnes), dz. 09.01.1966., ievēlēts 24.11.2011. HSZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034447. E pasts: ringolds.balodis@jpd.gov.lv; Ringolds.Balodis@lu.lv
http://lv.wikipedia.org/wiki/Ringolds_Balodis

Bārzdīņš Guntis (informātika), dz. 23.12.1962., ievēlēts 25.11.2010. FTZN. *LU Matemātikas un Informātikas institūts*. Tel.: 29206943. E pasts: guntis.barzdins@lumii.lv
<http://www.lza.lv/scientists/barzdinsg.htm>

Bervalds Edgars (astronomija), dz. 13.09.1936., ievēlēts 23.11.2000. FTZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67226944, 26371390. E pasts: berv@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/bervalds.htm>

Bērsons Imants (fizika), dz. 11.12.1935., ievēlēts 24.11.1992. FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67229747. E pasts: bersons@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/bersonsi.htm>

Birģele Edīte (lauksaimniecības zinātnes), dz. 14.08.1937., ievēlēta 26.11.1999. ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 630 27664. E pasts: edite.birgele@llu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/Birgele.htm>

Borzovs Juris (informātika), dz. 17.04.1950., ievēlēts 22.11.2007. FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034490, 29257530. Skype [jborzovs](https://www.skype.com/join/username/jborzovs). E pasts: juris.borzovs@lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/borzovs.htm>

- Burima Maija** (literatūrzinātnē), dz. 10.03.1971., ievēlēta 29.11.2012. HSZN. *Daugavpils Universitāte*. Tel.: 65424238, 29789096. E pasts: maija.burima@du.lv
- Bušmane Brigīta** (valodniecība), dz. 04.09.1939., ievēlēta 23.11.2000. HSZN. *LU Latviešu valodas institūts*. Tel.: 67229007. Tel./fakss: 67227696. E pasts: brigita.busmane@inbox.lv <http://www.lza.lv/scientists/busmane.htm>
- Cimdiņa Ausma** (literatūrzinātnē), dz. 30.09.1950., ievēlēta 20.11.2003. HSZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67033850. E pasts: ausma.cimdina@lu.lv <http://www.lza.lv/scientists/cimdina.htm>
- Ciproviča Inga** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 03.08.1969., ievēlēta 24.11.2011. LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 63021075, 63005729. E pasts: inga.ciprovisa@llu.lv <http://www.lza.lv/scientists/CiprovisaI.htm>
- Čate Andris** (mehānika), dz. 05.07.1952., ievēlēts 25.11.2004. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089124. E pasts: and_cate@latnet.lv <http://www.lza.lv/scientists/chatea.htm>
- Čerāns Kārlis** (informātika), dz. 21. 12. 1965., ievēlēts 28.11.2013. FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts*. Tel.: 67213716, E pasts: karlis.cerans@lumii.lv <http://www.ltm.lv/~karlisc/>
- Didenko Konstantīns** (ekonomika), dz. 23.08.1946., ievēlēts 24.11.2005. HSZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089397. E pasts: konstantins.didenko@rtu.lv <http://www.lza.lv/scientists/Didenko.htm>
- Dižbite Tatjana** (mežzinātnes), dz. 12.01.1949., ievēlēta 22.11.2007. LMZN. *Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts*. Tel.: 67555916. E pasts: lcl@edi.lv <http://www.lza.lv/scientists/dizbite.htm>
- Druvieta Ina** (valodniecība), dz. 29.05.1958., ievēlēta 26.11.1999. HSZN. *LR Izglītības un zinātnes ministrija*. Tel.: 67047810, 26352167. E pasts: ina.druvieta@izm.gov.lv <http://www.lza.lv/scientists/Druvieta.htm>
- Eberhards Guntis** (ģeogrāfija), dz. 08.02.1936., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 29437990. E pasts: guntise@navigator.lv
- Eglīte Pārsla** (demogrāfija), dz. 22.12.1934., ievēlēta 27.11.1998. HSZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 26577103. E pasts: parsla.eglite@inbox.lv
- Ērglis Andrejs** (medicīna), dz.25.12.1964., ievēlēts 20.11.2008. ĶBMZN. *LU Kardioloģijas institūts*. Tel.: 67069575. E pasts: a.a.erglis@stradini.lv <http://www.lza.lv/scientists/ErglisA.htm>
- Erts Donāts** (fizika), dz. 22.11.1954., ievēlēts 24.11.2011. FTZN. *LU Ķīmiskās fizikas institūts*. Tel.: 67033875, 26313360. E pasts: Donats.Erts@lu.lv <http://home.lu.lv/~donats/>
- Ferdats Andris** (medicīna), dz. 11.06.1941., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 29495937. E pasts: fandriss11@inbox.lv

- Fjodorovs Fjodors** (literatūrzinātne), dz. 28.09.1939., ievēlēts 10.11.1995. HSZN. *Daugavpils Universitāte. Tel.: 654 24238, 29195869. E pasts: ki@du.lv; fedor.fedorov@gmail.com http://www.lza.lv/scientists/fjodorov.htm*
- Gaile Zinta** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 07.02.1958., ievēlēta 20.11.2008. LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte. Tel.: 63005679, 29135525. E pasts: zinta.gaile@llu.lv http://www2.llu.lv/homepg/lf/abti/gaile.htm*
- Gaitnieks Tālis** (mežzinātnes), dz. 08.09.1957., ievēlēts 26.11.2009. LMZN. *Latvijas Valsts Mežzinātnes institūts "Silava". Tel.: 26463738. E pasts: talis.gaitnieks@silava.lv http://www.silava.lv/25/section.aspx/View/82*
- Grabis Jānis** (informātika), dz. 22.10.1974., ievēlēts 29.11.2012. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 67089594. E pasts: grabis@iti.rtu.lv http://iti.rtu.lv/vitk/lv/darbinieki/grabis-janis*
- Grāvītis Jānis** (materiālzinātne), dz. 11.02.1948., ievēlēts 07.12.2006. ĶBMZN. *Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts. Tel.: 67553137. E pasts: jgravit@edi.lv http://www.lza.lv/scientists/gravitisj.htm*
- Greitāns Modris** (informātika), dz. 29.12.1964., ievēlēts 24.11.2011. FTZN. *Elektronikas un datorzinātņu institūts. Tel.: 67558155. E pasts: modris@edi.lv; modris_greitans@edi.lv http://www.edi.lv/lv/persons/modris-greitans/, http://www.lza.lv/scientists/greitans.htm*
- Grudule Māra** (literatūrzinātne), dz. 1.03.1963., ievēlēta 25.11.2010. HSZN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 67752853, 26520095. E pasts: mara.grudule@latnet.lv; maragru@latnet.lv*
- Ikstens Jānis** (politoloģija), dz. 5.01.1970., ievēlēts 28.11.2013. HSZN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 27331144. E pasts: janis.ikstens@lu.lv*
- Jirgenšons Aigars** (ķīmija), dz. 14.09.1973., ievēlēts 28.11.2013. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.: 29334948. E pasts: aigars@osi.lv http://osmg.osi.lv/aigars-jirgenšons*
- Joļins Jevgeņijs** (fizika), dz. 04.09.1937., ievēlēts 26.11.1993; 27.11.1998. FTZN. ASV. *Tel.: 1-215-673-3252. E pasts: eiolin@netzero.net, eui206@lehigh.edu http://www.lza.lv/scientists/iolin.htm*
- Juhna Tālis** (vides zinātne), dz. 22.01.1972., ievēlēts 24.11.2011. ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 29226441, 67089415. E pasts: talis.juhna@rtu.lv http://ortus.rtu.lv/science/lv/experts/1554*
- Jure Māra** (ķīmija), dz. 13.09.1961., ievēlēta 24.11.2005. ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 67089220. E pasts: mara@ktf.rtu.lv http://www.lza.lv/scientists/JureM.htm*
- Kabaškins Igors** (informātika), dz. 06.08.1954., ievēlēts 27.11.1998. FTZN. *Transporta un sakaru institūts. Tel.: 67100594. E pasts: kiv@tsi.lv http://www.lza.lv/scientists/kabashkin.htm*
- Kalnenieks Uldis** (bioloģija), dz. 28.04.1957., ievēlēts 22.11.2007. ĶBMZN. *LU Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūts. Tel.: 67034887. E pasts: kalnen@lanet.lv http://www.lza.lv/scientists/kalneniek.htm*

- Kalniņš Audris** (informātika), dz. 14.08.1942, ievēlēts 26.11.1999. FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts*. Tel.: 67211014. E pasts: audris@mii.lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/KalninsAu.htm>
- Kasjanovs Vladimirs** (mehānika), dz. 10.09.1946., ievēlēts 24.11.2005. FTZN. *Rīgas Stradiņa universitāte; Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089126. E pasts: kasyanov@latnet.lv <http://www.lza.lv/scientists/kasjanovs.htm>
- Kaščejevs Vjačeslavs** (fizika), dz. 16.03.1978., ievēlēts 28.11.2013. FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67033742. E pasts: slava@latnet.lv <http://www1.cfi.lu.lv/teor/kash.html>
- Kauss Valerjans** (ķīmija), dz. 28.08.1954., ievēlēts 22.11.2007. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 67014815. E pasts: valerjan@osi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/kaussv.htm>
- Kārklīņa Daina** (lauksaimniecības zinātnes), dz.12.07.1950., ievēlēta 07.12.2006. LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 63005690. E pasts: Daina.Karklina@llu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/karklinad.htm>
- Kirtovskis Imants** (ekonomika), dz. 24.01.1930., ievēlēts 12.02.1987. HSNZ. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67320892.
- Kokars Valdis** (ķīmija), dz. 10.09.1951., ievēlēts 26.11.2009. ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 26579172. E pasts: vkokars@ktf.rtu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/KokarsV.htm>
- Koķe Tatjana** (pedagoģija), dz. 09.05.1955., ievēlēta 23.11.2000. HSNZ. *Rīgas Stradiņa universitāte*. Tel.: 67061558. E pasts: Tatjana.Koke@rsu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/KokeT.htm>
- Kozlovska Tatjana** (bioloģija), dz. 12.08.1955., ievēlēta 20.11.2003. ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs*. Tel.: 67808211. E pasts: tatyana@biomed.lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/kozlovskaT.htm>
- Krasņikovs Andrejs** (mehānika), dz. 27.07.1956., ievēlēts 24.11.2011. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089159, 67089473, 29436518. E pasts: akrasn@latnet.lv
http://www.lzp.gov.lv/images/stories/EK_velesanas/2EK_I/Krasnikovs_I.doc
- Krauze Aivars** (ķīmija), dz. 16.03.1952., ievēlēts 07.12.2006. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 67014870. E pasts: krauze@osi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/krauzea.htm>
- Krēsliņš Andris** (enerģētika), dz. 25.03.1938., ievēlēts 24.11.1992. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 29284950. E pasts: kreslins@bf.rtu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/KreslinsA.htm>
- Krieviņš Dainis** (medicīna), dz. 28.06.1967., ievēlēts 24.11.2011. ĶBMZN. *P.Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca, Latvijas Universitāte*. Tel.: 67069604, 2945000. E pasts: dainis.krievins@stradini.lv; dainisk@yahoo.com
<http://www.lu.lv/par/kontaktinformacija/meklesana/persona/204187/>

- Kristapsons Jānis** (zinātniecība (informātika)), dz. 23.06.1939., ievēlēts 10.11.1995. FTZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 67223567. E pasts: jtk@lza.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/Kristapsons.htm>
- Krišjāne Zaiga** (ģeogrāfija), dz. 12.12.1963., ievēlēta 25.11.2010. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 67336373, 29153746. E pasts: zaiga.krisjane@lu.lv*
<http://www.lu.lv/par/kontaktinformacija/meklesana/persona/32510/>
- Kuzmins Aleksejs** (fizika), dz. 12.08.1968., ievēlēts 24.11.2005. FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts. Tel.: 67251691. E pasts: a.kuzmin@cfi.lu.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/kuzmina.htm>
- Laumane Benita** (valodniecība), dz. 03.06.1937., ievēlēta 10.11.1995. HSNZ. *LiepU Kurzemes Humanitārais institūts. Tel.: 26077061, 63454183. E pasts: khi@liepu.lv*
- Leja Mārcis** (medicīna), dz. 26.05.1957., ievēlēts 29.11.2012. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 29497500, 67040367. E pasts: marcis.leja@aslimnica.lv; cei@latnet.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/LejaM.htm>
- Lejniece Sandra** (medicīna), dz. 26.11.1963., ievēlēta 28.11.2013. ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte. Tel.: 29203397. E pasts: lejniece@latnet.lv*
- Lejnieks Aivars** (medicīna), dz. 26.05.1957., ievēlēts 25.11.2010. ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte. Tel.: 29554397. E pasts: lejnieks@latnet.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/LejnieksA.htm>
- Liepa Imants** (bioloģija), dz. 12.02.1937., ievēlēts 21.11.1997. ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte. Tel.: 630 26322. E pasts: Imants.Liepa@llu.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/liepai.htm>
- Linē Aija** (bioloģija), dz. 19.11.1973., ievēlēta 26.11.2009. ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs. Tel.: 67808208. E pasts: aija@biomed.lu.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/LineA.htm>
- Loze Ilze Bīruta** (arheoloģija), dz. 03.03.1936., ievēlēta 21.11.1997. HSNZ. *LU Latvijas vēstures institūts. Tel.: 67216769, 26822972. E pasts: neoilze@lza.lv*
- Lukševičs Ervīns** (ģeoloģija), dz. 19.11.1955., ievēlēts 20.11.2008. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 67333071. E pasts: ervins.luksevics@lu.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/Luksevics.htm>
- Maksimovs Roberts** (mehānika), dz. 02.07.1938., ievēlēts 12.02.1987. FTZN. *LU Polimēru mehānikas institūts. Tel.: 67543122. E pasts: maksimov@edi.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/maksimov.htm>
- Meikališa Ārija** (tiesību zinātnes), dz. 25.05.1952., ievēlēta 07.12.2006. HSNZ. *Latvijas Universitāte. Tel.: 20046013. E pasts: arija.meikalisa@lu.lv*
- Melecis Viesturs** (bioloģija), dz. 10.11.1950., ievēlēts 25.11.2004. ĶBMZN. *LU Bioloģijas institūts. Tel.: 67944988. E pasts: vmelecis@email.lubi.edu.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/Melecis.htm>

- Melluma Aija** (ekoloģija), dz. 13.10.1935., ievēlēta 06.12.1990. ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67451514. E pasts: aimella@inbox.lv
- Merkurjevs Jurijs** (informātika), dz. 30.04.1954., ievēlēts 25.11.2004. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089514. E pasts: merkur@itl.rtu.lv
<http://www.itl.rtu.lv/mik/ymerk.html>
- Miltiņš Alfrēds** (medicīna), dz. 06.01.1939., ievēlēts 21.11.1997. ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 29507004. E pasts: inara.uncupane@bkus.lv
- Muktupāvels Valdis** (folkloristika), dz. 09.11.1958., ievēlēts 24.11.2011. HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67033848, 29147903. E pasts: valdis.muktupavels@lu.lv; mukti@latnet.lv
<http://www.makslinieki.lv/profile/474/>
<http://www.lu.lv/par/kontaktinformacija/meklesana/persona/32048/>
- Nikodemus Oļģerts** (ģeogrāfija), dz. 29.09.1954., ievēlēts 24.11.2005. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67334021. E pasts: olgerts.nikodemus@lu.lv; nikodemu@lanet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/Nikodemus.htm>
- Nītiņa Daina** (valodniecība), dz. 05.04.1942., ievēlēta 06.12.1990. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 29410399. E pasts: daija@apollo.lv
<http://www.lza.lv/scientists/niina.htm>
- Novickis Leonīds** (informātika), dz. 11.12.1950., ievēlēts 07.12.2006. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089575, 67089572, 29514066. E pasts: lnovickis@gmail.com
http://www.cs.rtu.lv/ASTF/LDPPG/personals_eng.htm
- Osis Uldis** (ekonomika), dz. 10.04.1948., ievēlēts 25.11.2004. HSN. SIA "Konsorts". Tel.: 67216793. E pasts: uldis.osis@gmail.com <http://www.lza.lv/scientists/osisu.htm>
- Pabriks Artis** (politoloģija), dz. 22.03.1966., ievēlēts 25.11.2004. HSN. *LR Saeima*. E pasts: Artis.Pabriks@saeima.lv http://lv.wikipedia.org/wiki/Artis_Pabriks
- Pilmane Māra** (medicīna), dz. 22.05.1962., ievēlēta 21.11.1997. ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte*. Tel.: 67326526. E pasts: pilmane@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/pilmane.htm>
- Pilvere Irina** (ekonomika), dz. 03.03.1956., ievēlēta 25.11.2010. LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 63023739. E pasts: irina.pilvere@llu.lv
- Pirāgs Valdis** (medicīna), dz. 20.02.1961., ievēlēts 26.11.2009. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67069307, 29237760. E pasts: pirags@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/pirags.htm>
- Plotnieks Andris** (tiesību zinātnes), dz. 19.06.1938., ievēlēts 06.12.1990. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 29217143.
- Počas Remiģijs** (ekonomika), dz. 08.09.1947., ievēlēts 20.11.2003. HSN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089010. E pasts: remigijs.pocs@rtu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/PocsR.htm>

- Pugovičs Osvalds** (ķīmija), dz. 16.07.1963., ievēlēts 29.11.2012. *ĶBMZN. Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.: 67551207. E pasts: osvalds@osi.lv*
- Radzobe Silvija** (mākslas zinātnes), dz. 29.04.1950., ievēlēta 25.11.2004. *HSZN. Latvijas Universitāte. Tel.: 29408617. E pasts: radzobe@latnet.lv*
- Rapoports Aleksandrs** (bioloģija), dz. 13.10.1946., ievēlēts 26.11.1993. *ĶBMZN. LU Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūts. Tel.: 67034891. E pasts: rapoport@mail.eunet.lv http://www.lza.lv/scientists/rapoport.htm*
- Reinfelds Andrejs** (matemātika), dz. 02.06.1942., ievēlēts 26.11.1999. *FTZN. LU Matemātikas un informātikas institūts. Tel.: 29144961. E pasts: reinf@latnet.lv http://www.lza.lv/scientists/reinfelds.htm*
- Rubenis Andris** (filozofija), dz. 08.04.1951., ievēlēts 20.11.2003. *HSZN. Latvijas Mākslas akadēmija. Tel.: 26541215. E pasts: ruben@latnet.lv*
- Rudzītis Jānis** (mehānika), dz. 18.10.1938., ievēlēts 21.11.1997. *FTZN. Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 67089701. E pasts: arai@latnet.lv http://www.lza.lv/scientists/rudzitisj.htm*
- Rukliša Maija** (bioloģija), dz. 01.05.1943., ievēlēta 20.11.2003. *ĶBMZN. LU Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūts. Tel.: 67423097. E pasts: coryne@inbox.lv http://www.lza.lv/scientists/ruklisha.htm*
- Rumba-Rozenfelde Ingrīda** (medicīna), dz. 16.09.1959., ievēlēta 24.11.2005. *ĶBMZN. Latvijas Universitāte. Tel.: 67034377. E pasts: ingrida.rumba@lu.lv http://www.lza.lv/scientists/rumbai.htm*
- Ruņģis Dainis Edgars** (mežzinātnes), dz. 26.06.1972., ievēlēts 28.11.2013. *LMZN. Latvijas Valsts mežzinātnes institūts „Silava”. Tel.: 67949945. E pasts: dainis.rungis@silava.lv http://www.lza.lv/scientists/RungisDE.htm*
- Rutkis Mārtiņš** (fizika), dz. 8.08.1957., ievēlēts 24.11.2011. *FTZN. LU Cietvielu fizikas institūts. Tel.: 67260787. E pasts: martins.rutkis@cfi.lu.lv http://www.lzp.gov.lv/images/stories/EK_velesanas/IEK_I/Rutkis_I.doc*
- Sadīrbajevs Felikss** (matemātika), dz. 20.11.1951., ievēlēts 20.11.2008. *FTZN. LU Matemātikas un informātikas institūts. Tel.: 67229213 (personāla daļa). E pasts: felix@latnet.lv http://www.lumii.lv/Pages/MII_staff/sadirbajev.htm*
- Salenieks Narimants** (mehānika), dz. 13.02.1938., ievēlēts 25.11.1994. *FTZN. Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 67536160, 29263587. E pasts: lsq@latnet.lv; narimants@gmail.com http://www.lza.lv/scientists/salenieks.htm*
- Sauhats Antans Sauļus** (enerģētika), dz. 14.03.1948., ievēlēts 20.11.2003. *FTZN. Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 67089930. E pasts: sauhatas@eef.rtu.lv http://www.lza.lv/scientists/sauhats.htm*
- Segliņa Dalija** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 01.08.1961., ievēlēta 29.11.2012. *LMZN. Latvijas Valsts auglīkopības institūts. Tel.: 63722294, 26482677. E pasts: dalija.seglina@lvai.lv http://www.lvai.lv/Darbinieki/Dalija_Seglina.html*

- Skaģers Andrejs** (medicīna), dz. 03.08.1940., ievēlēts 26.11.1999. ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte. Tel./fakss: 67455523. E pasts: andrejs.skagers@rsu.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/Skagers.htm>
- Skrabule Ilze** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 22.03.1959., ievēlēta 28.11.2013. LMZN. *Valsts Priekuļu lauku selekcijas institūts. Tel.: 64130162, 26365268. E pasts: Ilze.Skrabule@priekuliselekcija.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/Skrabule.htm>
- Skujāns Juris** (inženierzinātnes), dz.08.09.1952., ievēlēts 20.11.2008. LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte. Tel.: 63022584. E pasts: juris.skujans@llu.lv*
<http://www.llu.lv/getfile.php?id=58360>
- Sprīģe Gunta** (bioloģija), dz. 29.01.1955., ievēlēta 24.11.2011. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte, LU Bioloģijas institūts. Tel.: 677945412, 67704022, 29403305. E pasts: gunta.spridge@lu.lv; gspridge@email.lubi.edu.lv*
<http://www.lu.lv/par/kontaktinformacija/meklesana/persona/185893/>
- Stafecka Anna** (valodniecība), dz. 15.12.1953., ievēlēta 20.11.2008. HSN. *LU Latviešu valodas institūts. Tel.: 67226345, 28604876. E pasts: anna.stafecka@inbox.lv*
- Sukovskis Uldis** (informātika), dz. 08.07.1952., ievēlēts 20.11.2008. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 67089303. E pasts: uldis.sukovskis@rtu.lv*
- Sūna Edgars** (ķīmija), dz. 07.06.1970., ievēlēts 20.11.2008. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.: 67014895. E pasts: edgars@osi.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/sunae.htm>
- Šostaks Aleksandrs** (matemātika), dz. 5.12.1948., ievēlēts 25.11.2004. FTZN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 67033725. E pasts: sostaks@latnet.lv; sostaks@lanet.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/Shostaks.htm>
- Šteinbuka Inna** (ekonomika), dz. 08.10.1952., ievēlēta 27.11.1998. HSN. *Eiropas Komisijas pārstāvniecība Latvijā. Tel.: 67085400. E pasts: inna.steinbuka@ec.europa.eu*
<http://www.lza.lv/scientists/Steinbuka.htm>
- Šuvajevs Igors** (filozofija), dz. 07.04.1963., ievēlēts 23.11.2000. HSN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 67288320, 26734581. E pasts: igors.suvajevs@lu.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/SuvajevsI.htm>
- Tabuns Aivars** (socioloģija), dz. 22.03. 1953., ievēlēts 29. 11. 2001. HSN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 67140040. E pasts: aivars.tabuns@lu.lv*
<http://www.lza.lv/sientists/tabuns.htm>
- Tārs Kaspars** (bioloģija), dz.25.10.1971., ievēlēts 25.11.2010. ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs. Tel.: 67808200, 27076237. E pasts: kaspars@biomed.lu.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/TarsK.htm>
- Tisenkopfs Tālis** (socioloģija), dz. 28.07.1957., ievēlēts 27.11.1998. HSN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 29417173. Tel./fakss: 67140040. E pasts: talis.tisenkopfs@lu.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/tisenkopfs.htm>

- Trapencieris Pēteris** (ķīmija), dz. 14.03.1952., ievēlēts 25.11.2004. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 67014936. E pasts: peteris@osi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/trapencieris.htm>
- Turks Māris** (ķīmija), dz.11.03.1976., ievēlēts 24.11.2011. ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089251, 26001234. E pasts: maris_turks@ktf.rtu.lv
<https://ortus.rtu.lv/science/lv/experts/821>
- Valdmanis Jānis** (valodniecība), dz. 21.04.1948., ievēlēts 21.11.1997. HSZN. *LR IZM Larviešu valodas aģentūra*. Tel.: 67201680. E pasts: janis.valdmanis@valoda.lv
- Vasks Andrejs** (arheoloģija), dz. 13.06.1947., ievēlēts 23.11.2000. HSZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 29411980. E pasts: andrejs.vasks@lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/VasksA.htm>
- Vedins Ivans** (filozofija), dz.12.05.1946., ievēlēts 21.11.1997. HSZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67592052, 67599854. <http://www.lza.lv/scientists/VedinsI.htm>
- Videnieks Pēteris** (informātika), dz. 05.01.1940., ievēlēts 12.02.1987. FTZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 29203933. E pasts: peteris.videnieks@tl.lv
- Vikmanis Uldis** (medicīna), dz. 13.11.1943., ievēlēts 26.11.1999. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034356. E pasts: uldis.vikmanis@lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/vikmanisu.htm>
- Vība Jānis** (mehānika), dz. 23.12.1937., ievēlēts 24.11.1992. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089332, 67089473. E pasts: janis.viba@rtu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/vibaj.htm>
- Viksna Ludmila** (medicīna), dz. 22.10.1946., ievēlēta 20.11.2003. ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte*. Tel.: 67014777. E pasts: vizma.ivanova@rsu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/ViksnaL.htm>
- Zālītis Pēteris** (mežzinātnes), dz. 13.06.1937., ievēlēts 26.11.1993. ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Valsts Mežzinātnes institūts "Silava"*. Tel.: 67976717, 29136962. E pasts: peteris.zalitis@silava.lv <http://www.lza.lv/scientists/zalitisp.htm>
- Zelčs Vitalijs** (ģeoloģija), dz. 03.07.1952., ievēlēts 23.11.2000. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67332566. E pasts: Vitalijs.Zelchs@lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/zelchs.htm>
- Zemītis Aivars** (matemātika), dz. 25.05.1954., ievēlēts 23.11.2000. FTZN. *Fraunhofer Institute for Industrial Mathematics*. Tel.: +49 631 31600-4452.
E pasts: zemitis@itwm.fraunhofer.de <http://www.lza.lv/scientists/ZemitisA.htm>
- Zemītis Guntis** (arheoloģija), dz.13.06.1955., ievēlēts 20.11.2008. HSZN. *LU Latvijas vēstures institūts*. Tel.: 67034509, 26416884. E pasts: guntis.zemitis@gmail.com
- Zenkevičs Henriks** (bioloģija), dz. 04.07.1937., ievēlēts 24.11.1992. ĶBMZN. *LU Bioloģijas institūts*. Tel.: 29236127. E pasts: henriks.zenkevics@gmail.com
<http://www.lza.lv/scientists/zenkevics.htm>

Žagars Juris (astronomija), dz. 09.02.1949., ievēlēts 20.11.2003. FTZN. *Ventspils Augstskola*. Tel.: 29441737. E pasts: yzh@latnet.lv; yzh@venta.lv
<http://www.lanet.lv/~yzh/zhagars.html>

Žileviča Aija (medicīna), dz. 14.05.1940., ievēlēta 25.11.1994. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67399291, 29481607. E pasts: aija.zilevica@apollo.lv
<http://www.lza.lv/scientists/zilevica.htm>

Žūriņš Aivars (mežzinātnes), dz. 04.07.1956., ievēlēts 24.11.2005. LMZN. *Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts*. Tel.: 67550635. E pasts: aivarsz@edi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/zhurins.htm>

GODA DOKTORI

Alberts Pēteris (medicīna), dz. 08.12.1953., grāds piešķirts 19.10.1999. ĶBMZN. Sweden.
Tel.: 67220725. E pasts: chem@lza.lv

Alksnis Andrejs (astronomija), dz.15.07.1928., grāds piešķirts 25.05.1999. FTZN. LU
Astronomijas institūts, Latvija. Tel.: 64228406, 26532664. E pasts: aalksnis@latnet.lv

Anderss Eduards (Edward Anders) (ķīmija), dz. 21.06.1926., grāds piešķirts
18.04.2000. ĶBMZN. USA. Tel.: (1-650) 3436910. E pasts: lza2@anders2.com

Apala Zigrīda (vēsture), dz. 02.10.1936., grāds piešķirts 12.10. 2006. HSN. LU Latvijas
vēstures institūts, Latvija. Tel.: 29543770. E pasts: z.apala@inbox.lv

Apsītis Romāns (tiesību zinātnes), dz. 13.02. 1939., grāds piešķirts 05.03. 2002. HSN.
Latvija. Tel.: 20231036. E pasts: romans.apsitis@gmail.com

Baumane Larisa (ķīmija), dz. 21.01.1946., grāds piešķirts 20.03.2012. ĶBMZN. Latvijas
Organiskās sintēzes institūts. Latvija. Tel.: 67014887. E-pasts: lbaumane@osi.lv

Bērsons Ilgonis (literatūrzinātnē), dz. 11.06.1931., grāds piešķirts 11.03.2003. HSN.
Latvija. Tel.: 67592790. E pasts: humana@lza.lv

Bērziņš Tāivaldis (ķīmija), dz. 19.06.1924., grāds piešķirts 21.12.1993. ĶBMZN. USA.
Tel.: (1-215)4440403. E pasts: chem@lza.lv

Bičevskis Jānis (informātika), dz. 21.07.1944., grāds piešķirts 22.09.2010. FTZN. LU
Datorikas fakultāte. Tel.: 67034472, 29173629. E pasts: Janis.Bicevskis@lu.lv
<http://www.lu.lv/par/kontaktinformacija/meklesana/persona/32092/>

Bizdēna Ērika (ķīmija), dz. 14.06.1942., grāds piešķirts 17.01.2012. ĶBMZN. Rīgas
Tehniskā universitāte. Tel.: 67089251, 26585435. E pasts: erbi@kfrtu.lv
<https://ortus.rtu.lv/science/lv/experts/1037>

Bolis Jānis (tiesību zinātnes), dz. 02.02.1936., grāds piešķirts 09.02. 2010. HSN. USA. Tel.:
67212066, (401) 3980523. E pasts: bolisjohn2@gmail.com

Cakuls Jānis (vēsture), dz. 04.07.1926., grāds piešķirts 02.10.2002. HSN. Rīgas
Metropolijas Romas katoļu kūrīja, Latvija. Tel.: 67224314.

Čilačava Rauls (literatūrzinātnē), dz. 15.05.1948., grāds piešķirts 17.04.2008. HSN.
Ukraina. Tel.: 67225889. E pasts: raulchilacava@mail.ru

Deksnis Eduards Bruno (fizika), dz.15.10.1947., grāds piešķirts 21.10.1997. FTZN.
Latvija Tel.: 29327027. E pasts: ebd.riga@apollo.lv

Dribins Leo (vēsture), dz. 3.11.1931., grāds piešķirts 03.11.2009. HSN. LU Filozofijas un
socioloģijas institūts, Latvija. Tel.: 28385810, 29600580. E pasts: fsi@lza.lv

Dumbravs Rūdolfs (lauksaimniecības zinātnes), dz. 27.04.1931., grāds piešķirts
13.10.2009. LMZN. Latvija. Tel. 67223448. E pasts: lmzn@lza.lv

- Eniņš Guntis** (ģeogrāfija), dz. 18.06.1933., grāds piešķirts 15.02.2000. ĶBMZN. ASF "Dabas retumu krātuve", Latvija. Tel.: 29424396. E pasts: drk@lza.lv; guntis.enins@inbox.lv
- Freiberģs Imants** (informātika), dz. 12.03.1934., grāds piešķirts 27.06.1991. FTZN. Latvija. E pasts: imantsfreiberģs@inbox.lv http://www.president.lv/pk/content/?cat_id=1070
- Freimanis Astrīds** (ģeoloģija), dz. 21.11.1935., grāds piešķirts 06.02.1996. ĶBMZN. Latvija. Tel.: 67267344. E pasts: astrids.freimanis@gmail.com
- Gavars Valdis** (inženierzinātne), dz. 10.05.1934., grāds piešķirts 30.10.2012. FTZN. AS „Latvenego”. Latvija. Tel.: 6772 8368, 29425013. E pasts: valdis.gavars@latvenego.lv <http://inventions.lza.lv/izg.php?id=16>
- Grīslis Egils** (filozofija), dz. 19.02.1928., grāds piešķirts 03.11.2005. HSZN. Canada. Tel.: (1-204) 4523844. E pasts: egrislis@shaw.ca
- Hiršheits Harro fon (Harro von Hirschheydt)** (literatūra, izdevējdarbība), dz. 14.04.1925., grāds piešķirts 17.02.2004. HSZN. Domus Rigensis, Latviešu – vācbaltu centrs. Latvija. Tel./fakss: 67211015. E pasts: domus.rigensis@latnet.lv
- Idriss Kamils (Kamil Idris)** (intelektuālā īpašuma aizsardzība), dz. 26.08.1945., grāds piešķirts 22.02.2005. FTZN. Sudan. E pasts: kamil@uum.edu.my
- Ilziņa Ilze Irēna** (informātika), dz. 02.01.1934., grāds piešķirts 15.10.2008. FTZN. LU Matemātikas un informātikas institūts, Latvija. Tel.: 29296884. E pasts: ilze.ilzina@lumii.lv
- Jansons Jānis** (fizika), dz. 29.08.1944., grāds piešķirts 22.10.2013. FTZN. LU Cietvielu fizikas institūts. Tel.: 67187511. E pasts: jansonsj@cfi.lu.lv
- Joffe Benjamiņš (Benjamin Joffe)** (fizika), dz. 23.02.1931., grāds piešķirts 06.09.2000. FTZN. USA. Tel.: (1-408) 5579534, (1-408) 2180455. E pasts: benjamin.joffe@sbcglobal.net <http://izgudrojumi.lza.lv/izg.php?id=24>
- Karnītis Edvīns** (informātika), dz. 30.09.1940., grāds piešķirts 01.11.2007. FTZN. LR Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija, Latvija. Tel.: 67097203. E pasts: Edvins.Karnitis@sprk.gov.lv
- Kastiļo-Alkarass Žoze Antonio (Jose Antonio Castilho-Alcaras)** (fizika), 12.10.1937., grāds piešķirts 24.08.2007. FTZN. Instituto de Fisica Teorica Universidade Estadual Paulista. Brazil. Tel.: (55)(11)33937853. E pasts: jaca@ift.unesp.br <http://www.ift.unesp.br/users/jaca/>
- Katajs Edgars** (valodniecība), dz. 03.02.1923., grāds piešķirts 21.05.2004. HSZN. Latvija. Tel.: 67261961, 26554008. E pasts: humana@lza.lv
- Kaugars Ģirts** (ķīmija), dz. 15.01.1938., grāds piešķirts 15.03.1994. ĶBMZN. USA. Tel.: (1-269) 3750389. E pasts: kaugars@charter.net
- Klētnieks Jānis** (inženierzinātnes), dz. 23.06.1929., grāds piešķirts 17.05.2005. FTZN. Latvija. Tel.: 26565104. E pasts: janis.kletnieks@geostar.lv

- Kļaviņa Sarma** (valodniecība), dz. 21.02.1941., grāds piešķirts 26.04. 2009. HSN. *Latvija*.
Tel.: 67674398, 29927971. E pasts: sarmak@latnet.lv
- Kobajasi Jukio (Yukio Kobayashi)** (farmācija), dz. 26.06.1931., grāds piešķirts 21.05.1992. ĶBMZN. *Japan*. Tel.: (81-3)32944523. E pasts: chem@lza.lv
- Kocere Venta** (literatūrzinātne), dz.05.06.1954., grāds piešķirts 20.03.2008. HSN. *Latvijas Universitātes Akadēmiskā bibliotēka, Latvija*. Tel.: 67106216, 29549145. E pasts: venta.kocere@lu.lv
- Kūlens Žaks (Jacques Koolen)** (medicīna), dz. 02.02.1950., grāds piešķirts 18.04.2000. ĶBMZN. *Catharina Hospital, Netherlands*. Tel.: (31-40)2230430. E pasts: jackques.koolen@cze.nl
- Ķēniņš Indulis** (vēsture), dz. 13.11.1931., grāds piešķirts 12.06.2007. HSN. *Latvija*. Tel.: 63276772. E pasts: inrex@inbox.lv
- Lācis Aris** (medicīna), dz. 01.08.1936., grāds piešķirts 20.03.2012. ĶBMZN. *Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas Bērnu kardioloģijas un kardiokirurģijas klīnika, Latvija*. Tel.: 26446113. E pasts: aris.lacis@apollo.lv
- Lācis Romans** (medicīna), dz. 01.01.1946., grāds piešķirts 11.06.2002. ĶBMZN. *P. Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca, Latvija*. Tel.: 67069546. E pasts: valentina@stradini.lv
- Lagzdīņš Aivars** (inženierzinātnes — mehānika), dz. 20.06.1937., grāds piešķirts 15.03.1994. FTZN. *LU Polimēru mehānikas institūts, Latvija*. Tel.: 67543307, 26349509. E pasts: alberts@pmi.lv
- Lazda Paulis** (vēsture), dz. 04.05.1938., grāds piešķirts 22.09.1998. HSN. *Latvijas Okupācijas muzejs, Tel.: (1-715)8364735. Fakss: (1-715)8363540. E pasts: lazdapi@uwec.edu USA*.
- Lejiņš Atis** (politoloģija), dz. 28.09.1942., grāds piešķirts 17.02.2004. HSN. *LR Saeima, Latvija*. Tel.: 29238256. E pasts: atislejins@gmail.com; Atis.Lejins@saeima.lv
- Levits Egils** (tiesību zinātnes), dz. 30.06.1955., grāds piešķirts 05.03.2002. HSN. *Eiropas Savienības tiesa (European Court of Justice), Latvija*. E pasts: egils@levits.eu
- Lokenbahs Valdis** (informātika), dz. 06.12.1951., grāds piešķirts 04.11.2003. FTZN. *LR Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija*. Tel.: 67097220. E pasts: valdis.lokenbahs@sprk.gov.lv
<http://www.sprk.gov.lv/index.php?id=337&sadala=10>
- Loža Valts** (bioloģija), dz. 13.09.1926., grāds piešķirts 09.01.1992. ĶBMZN. *Latvija*. Tel.: 67754332. E pasts: chem@lza.lv
- Maiste Juhans (Juhan Maiste)** (māksla), dz. 10.08.1952., grāds piešķirts 26.04.2009. HSN. *University of Tartu, Estonia*. Tel.: (372) 7376507. E pasts: maiste.juhan@hotmail.com
- Metloks Džeks (Jack Matlock)** (politoloģija), dz. 01.10.1929., grāds piešķirts 11.06.2002. HSN. *Princeton University, USA*. Tel.: (1-609)2521953. E pasts: jmatlock@princeton.edu, jim10@columbia.edu

- Mihelberts Mikola (Mykolas Michelbertas)** (vēsture), dz. 09.03. 1939., grāds piešķirts 21.05. 2004. HSNZ. *Lietuva. Tel.: (370) 2687284. E pasts: humana@lza.lv*
- Mihna Jerži (Jerzy Michna)** (enerģētika), dz. 17.11.1929, grāds piešķirts 19.10.1999. FTZN. *Deutschland. Tel./fakss: (49-62)2433528. E pasts: lucia.von.tansela@t-online.de; mail@ikwz.de*
- Ozolanta Iveta** (medicīna), dz. 05.07.1948., grāds piešķirts 03.11.2009. ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija. Tel.: 67409116. E pasts: iveta.ozolanta@rsu.lv http://www.lza.lv/scientists/ozolanta.htm*
- Ozoliņa Ruta** (bioloģija), dz. 21.01.1930., grāds piešķirts 22.10.1996. ĶBMZN. *Latvija. Tel.: 67572484. E pasts: ozolinark@gmail.com*
- Pildegovičs Pēteris** (valodniecība), dz. 15.07.1938., grāds piešķirts 26. 09. 2013. HSNZ. *Latvija. Tel. 67034366, 26601550. E pasts: peteris.pildegovics@hotmail.com*
- Pullats Raimo (Raimo Pullat)** (vēsture), dz. 03.04.1935., grāds piešķirts 22.02.2005. HSNZ. *Estonia. Tel./fakss: (372) 6485774. E pasts: raimopullat@hotmail.com*
- Raipulis Jēkabs** (bioloģija), dz. 07.03.1939., grāds piešķirts 03.10.1997. ĶBMZN. *Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija, Latvija. Tel.: 67808120. E pasts: jekabs.raipulis@rpiva.lv*
- Rivža Pēteris** (informātika), dz. 19.10.1947., grāds piešķirts 01.11.2007. FTZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte, Latvija. Tel.: 630 05633, 29171449. E pasts: Peteris.Rivza@llu.lv; zinpror@llu.lv http://www.llu.lv/vadiba?ri=290*
- Rukšāns Jānis** (bioloģija), dz. 05.09.1946., grāds piešķirts 11.03.2003. ĶBMZN. *Latvija. Tel.: 29418440, 64100326. E pasts: janis.bulb@hawk.lv*
- Ruperte Līga** (pedagoģija), dz.16.10.1932., grāds piešķirts 05.11.1992. HSNZ. *USA. Tel.: (1-616)4568023. E pasts: liga3x3@iserv.net*
- Saltups Andris** (medicīna), dz. 15.06.1935. , grāds piešķirts 18.04.2000. ĶBMZN. *Cabrini Medical Centre, Australia. Tel.: (61-3) 95097840. E pasts: chem@lza.lv*
- Simkhovičs Boriss (Boris Simkhovich)** (medicina), dz. 26.07.1947., grāds piešķirts 30.10.2012. ĶBMZN. *Heart Institute, Good Samaritan Hospital, Los Angeles, USA. Tel.: (213) 9774194. E pasts: simkhovi@usc.edu*
- Stradiņš Jānis** (zinātnes vēsture), dz. 10.12.1933., grāds piešķirts 09.01.1992. HSNZ. *Latvija. Tel.: 67213663. E pasts: stradins@lza.lv*
- Strautmanis Ivars** (arhitektūra), dz. 19.07.1932., grāds piešķirts 27.11.2001. HSNZ. *Latvija. Tel.: 29454249. E pasts: humana@lza.lv*
- Strīķis Voldemārs** (lauksaimniecība), dz. 24.02.1936., grāds piešķirts 06.02.1996. ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte, Latvija. Tel.: 630 27239, 29286497. E pasts: voldemars.strikis@llu.lv*

- Šarps Džins (Gene Sharp)** (politoloģija), dz. 21.01.1928., grāds piešķirts 02.06.2005. HSN. *The Albert Einstein Institution, USA. Tel.: (1-617) 2474882. E pasts: sharp@aeinstein.org*
- Štīfts Agnis** (medicīna), dz. 13.09.1923., grāds piešķirts 13.10.1998. ĶBMZN. *Latvija. Tel.: 67403636, 26308478. E pasts: chem@lza.lv*
- Tepfers Ralejs** (inženierzinātnes), dz. 28.12.1933., grāds piešķirts 22.10.1996. FTZN. *Chalmers University of Technology, Sweden. Tel.: (46031)406892, 46707301519 (išziņām). E pasts: ralejs.tepfers@chalmers.se; ralejs.tepfers@tele2.se http://www.chalmers.se/cee/EN/divisions/structural-engineering/people/tepfers-ralejs*
- Tūters Kaspars** (medicīna), dz. 31.10.1937., grāds piešķirts 24.10.1995. ĶBMZN. *Avenue Road Associates-Psychoanalytic/Psychotherapy Centre, Toronto, Canada. Tel.: (1-416)9646777. E pasts: k.tuters@utoronto.ca*
- Vanaga Lilita** (vēsture), dz. 29.07.1953., grāds piešķirts 02.06.2005. HSN. *LU Latvijas vēstures institūts, Latvija. Tel.: 67223715, 26809527. E pasts: livanaga@gmail.com*
- Veiderma Mihkels (Mihkel Veiderma)** (ķīmija), dz. 27.12.1929., grāds piešķirts 14.11.2006. ĶBMZN. *Estonian Academy of Sciences, Estonia. Tel.: (372) 6202801. E pasts: Mihkel.Veiderma@akadeemia.ee*
- Vestermanis Margērs** (vēsture), dz. 18.09. 1925., grāds piešķirts 12. 06. 2007. HSN. *Muzejs „Ebreji Latvijā”, Latvija. Tel.: 67283484. E pasts: jewish.museum.latvia@gmail.com*
- Vēriņš Aldonis** (bioloģija), dz. 06.01.1929., grāds piešķirts 06.11.2001. ĶBMZN. *Latvija. Tel.: 67616483, 29233608. E pasts: aldonis.verins@inbox.lv*
- Vētra Jānis** (medicīna), dz. 19.07.1959., grāds piešķirts 26.10.2004. ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija. Tel.: 67326203, 29241380. E pasts: janis.vetra@rsu.lv http://www.lza.lv/scientists/vetraj.htm*
- Viksna Mārīte (Māra)** (folkloristika), dz. 22.03.1949., grāds piešķirts 22.02.2005. HSN. *LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts, Latvija. Tel.: 67228632, 28634119. E pasts: mara.viksna@lulfmi.lv*
- Villerušs Valdis** (mākslas zinātnes), dz. 06.05.1942., grāds piešķirts 05.03. 2002. HSN. *Latvijas Mākslas akadēmija, Latvija. Tel.: 67332202. E pasts:valdisvill@inbox.lv*
- Volkova Līvija** (literatūrzinātne), dz. 09.06.1931., grāds piešķirts 09.02.2010. HSN. *Latvija. Tel.: 29139840.*
- Zaķis Ģirts** (ķīmija), dz. 26.05.1935., grāds piešķirts 17.02.2009. ĶBMZN. *Latvija. Tel.: 67298459. E pasts: dainaz@lu.lv http://www.lza.lv/scientists/zakisg.htm*
- Zanders Ojārs Jānis** (literatūrzinātne), dz. 11.03.1931., grāds piešķirts 09.01.2001. HSN. *Latvija. Tel.: 67317109.*
- Zvirgzds Andris** (bioloģija), dz. 07.09.1928., grāds piešķirts 09.01.1992. ĶBMZN. *Latvija. Tel.: 67944228. E pasts: zandris1928@inbox.lv*

PĀRMAIŅAS LZA LOCEKĻU SASTĀVĀ

2013. GADĀ JAUNIEVĒLĒTIE AKADĒMIJAS LOCEKĻI

Īstenie locekļi

Dace GARDOVSKA, Aldis KĀRKLIŅŠ, Jānis KLOVIŅŠ,
Juris PURĀNS, Andrejs VEISBERGS

Goda locekļi

Guntars GODIŅŠ, Andris KRONBERGS, Aleksejs NAUMOVŠ,
Andris VILKS

Ārzemju locekļi

Juris BANIS (*Jūras Banys*), Haralds cur HAUZENS (*Harald zur Hausen*),
Nils KRISTENSENS (*Niels Christensen*),
Jānis (John) Tāļivaldis OZOLIŅŠ, Lembits VABA

Korespondētājlocekļi

Kārlis ČERĀNS, Jānis IKSTENS, Aigars JIRGENSONS,
Vjačeslavs KAŠČEJEVS, Sandra LEJNIECE, Dainis Edgars RUŅĪS,
Ilze SKRABULE

LZA LOCEKĻU SKAITS

	01.01.93	01.01.95	01.01.2000	15.03.2009	15.03.2012	15.03.2014
Īstenie locekļi	68	74	91 (67)	106 (52)	109 (50)	119 (53)
Goda locekļi	40	47	55	54	57	57
Ārzemju locekļi	57	65	88 (45)	92	90	92
Korespondētājlocekļi	46	55	84	116 (85)	129 (96)	125 (91)
K o p ā	211	241	318	368	385	393

Piezīme. Iekavās dots to LZA īsteno un korespondētājlocekļu skaits, kuru vecums nepārsniedz 70 gadu.

IN MEMORIAM

Andris Muižnieks

Fiziķis. Dzimis 1.08.1961. Miris 05.04.2013.

LZA korespondētājloceklis kopš 26.11.2009.

Ēvalds Ezerietis

Ārsts. Dzimis 26.12.1913. Miris 21.04.2013.

LZA goda loceklis kopš 05.07.1990.

Gunārs Andrušaitis

Biologs. Dzimis 16.02.1930. Miris 16.05.2013.

LZA korespondētājloceklis kopš 06.12.1990.

Hennings Sērensens

Ģeologs. Dzimis 20.04.1926. Miris 1.06.2013.

LZA ārzemju loceklis 24.11.1992.

Viesturs Baumanis

Biologs. Dzimis 19.09.1942. Miris 18.06.1913.

LZA goda loceklis kopš 07.12.2006.

Gunārs Jansons

Arhitekts. Dzimis 04.04.1928. Miris 27.08.2013.

LZA goda doktors kopš 25.09.2001.

Edvīns Dēmutis

Inženierzinātnieks. Dzimis 25.05.1927. Miris 23.09.2013.

LZA goda doktors kopš 21.03.1995.

Jānis Robiņš

Ķīmiķis. Dzimis 03.08.1925. Miris 14.12.2013.

LZA goda doktors kopš 16.05.1995.

Vilnis Zariņš

Filozofs. Dzimis 24.05.1930. Miris 30.01.2014.

LZA korespondētājloceklis kopš 09.01.1992.

Mihails Voronkovs

Ķīmiķis. Dzimis 06.12.1921. Miris 14.02.2014.

LZA ārzemju loceklis kopš 09.04.1992.

DOKUMENTI

**LZA SENĀTA 2013. GADA 12. FEBRUĀRA SĒDES LĒMUMS
PAR LATVIJAS ZINĀTNES POLITIKU UN FINANSĒJUMU**

LZA Senāts atbalsta Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības (LIZDA) rosinātās un Zinātņu akadēmijā š.g. 6. februārī noturētās Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas izbraukuma sēdes priekšlikumus. Tie paredz uzdot Izglītības un zinātnes ministrijai līdz š.g. 1.martam iekļaut valsts 2013. gada budžeta grozījumu projektā summas Latvijas zinātnes finansiālās situācijas uzlabošanai, palielinot 2013. gada zinātnes budžetu par 15 miljoniem Ls (papildus 7 miljoni Ls starptautiski izvērtētajiem projektiem ar ļoti augstu novērtējumu un 8 miljoni Ls bāzes finansējumu – programmu īstenojošām institūcijām) un sākt izstrādāt adekvātu zinātnes budžeta projektu 2014. gadam. Tas nodrošinātu Latvijas zinātnieku augsti novērtēto projektu īstenošanu un bāzes finansējumu sekmīgiem pētnieciskajiem institūtiem.

Tikai steidzama un radikāla IZM un Saeimas rīcība var aizkavēt spējīgu Latvijas pētnieku, īpaši jauno zinātnieku, aizplūšanu no Latvijas zinātnes un nodrošināt Latvijas zinātnieku sekmīgu līdzdalību ES 7. Ietvarprogrammā un jaunajā Ietvarprogrammā (Horizonts 2020).

Aicinām paātrināt Latvijas zinātnisko institūciju starptautiskās izvērtēšanas procesu, viest skaidrību par Latvijas valsts zinātnes politiku un ar to saistīto finansējumu, sekmēt, lai ar IZM tiktu panākta Zinātnes un augstākās izglītības sadarbības memoranda noslēgšana, kas iespējami drīzā nākotnē varētu zinātnes darbiniekiem nodrošināt atbilstošu darba samaksu.

LZA prezidents

Ojārs Spārītis

LZA Senāta priekšsēdētājs

Jānis Stradiņš

Latvijas Valsts prezidentam Andrim Bērziņa kungam
Latvijas Republikas Saeimas priekšsēdētājam Solvitai Āboltiņas kundzei
Latvijas Republikas Ministru prezidentam Valdim Dombrovskam kungam

LATVIJAS ZINĀTNIEKU ATKLĀTA VĒSTULE

Latvijas Zinātņu akadēmija, pildot savā Hartā noteiktās funkcijas, kopā ar Latvijas Jauno zinātnieku apvienību un citiem zinātniekiem šajā Latvijas attīstībai izšķirīgajā laikā brīdina Prezidentu, Valdību un Saeimu, ka pēdējo gadu un īpaši pašreizējā attieksme pret zinātņi un augstāko izglītību būtiski grauj Latvijas spējas radīt kvalitatīvas un konkurētspējīgas intelektuālās un materiālās vērtības un neveicina valstij nepieciešamo ekonomisko izaugsmi.

Zinātniskās darbības likuma normu ignorēšana vairāku gadu garumā un Ministru kabineta divkosīgie lēmumi rada šaubas vietējā un starptautiskā mērogā, vai Latvijā darbojas likumdošanas vara un vai valdība spēj novērtēt savu lēmumu izraisītās sekas. Eiropas Savienībai iesniegtajā Latvijas nacionālajā reformu programmā "Eiropa 2020" stratēģijas īstenošanai pētniecībai un attīstībai Latvijā 2013. gadā tiek paredzēti 131,6 milj. LVL (46,8 milj. LVL pieaugums attiecībā pret 2012. gadu). Turpretī Saeimā iesniegtajā un apstiprinātajā 2013. gada zinātnes budžetā ir pat samazinājums salīdzinājumā ar 2012. gadu. Ievērojot struktūrfondu finansējuma samazinājumu un papildu nodokļus, 2013. gadā paredzētais finansējums pētniecībai un attīstībai Latvijā īstenībā ir par 30 milj. LVL mazāks nekā 2012. gadā.

Ignorējošā attieksme pret Latvijas Zinātnes padomi, nododot tās rīcībā fundamentālu un lietišķu pētījumu atbalstam ārkārtīgi niecīgus līdzekļus (0,02% no iekšzemes kopprodukta jeb 3,3 milj. LVL), izraisa valstī situāciju, ka ar nelielo zinātnieku skaitu Latvijas ekonomika nespēj no Eiropas Savienības kopējā budžeta saņemt atpakaļ pat pusi no Latvijas iemaksātās summas un rezultātā valsts budžets ik gadus zaudē vairākus miljonus latu. Latvijas zinātnes stāvokli vēl vairāk pasliktina neskaidrības ar bāzes finansējumu un tā nepietiekamais apjoms, kavēšanās ar lēmumu pieņemšanu par Valsts pētījumu programmām, kā arī ar turpmāko struktūrfondu finansējumu zinātnei. Esošajā situācijā zinātņi pamet talantīgi zinātnieki, tiek būtiski kavēta jaunākās paaudzes zinātnieku piesaiste pētniecībai. Par struktūrfondu finansējuma prioritāti jāizvēlas cilvēkresursu piesaiste zinātnei un augstākajai izglītībai.

Aicinām valdību radikāli mainīt attieksmi pret investīcijām nacionālajā zinātnē, augstākajā izglītībā un inovācijā un kā valsts budžeta pirmo prioritāti sākt īstenot ilgtspējīgu zinātnes, augstākās izglītības un inovācijas politiku Latvijā, kura atbilst Eiropas Savienības normām un Latvijas attīstības mērķiem.

Vēstules teksts apstiprināts LZA pilnsapulcē 2013. gada 4. aprīlī.

Vēstuli parakstījuši 1198 zinātnieki.

2013. gada 28. augustā Nr. 01/1-186

Ministru prezidentam V. Dombrovskim

PAR FINANSĒJUMA PIEŠKIRŠANU ZINĀTNISKĀS UN AKADEĒMISKĀS DARBĪBAS NODROŠINĀŠANAI

God. Dombrovska kungs,

Pateicamies par līdzšinējo atbalstu zinātnes politikas jautājumu risināšanā saistībā ar zinātniskās darbības finansējumu un īpaši par šī gada 2. aprīļa Ministru kabineta sēdē pieņemto lēmumu vērtēt iespējas finansējuma palielināšanai zinātniskās darbības nodrošināšanai.

Latvijas Zinātņu akadēmija brīdina, ka vieni no būtiskākajiem sektoriem valsts ilgtermiņa attīstībai ir zinātnes un izglītības sektori. Attiecīgi aicinām nodrošināt Zinātniskās darbības likumam un citiem normatīvajiem aktiem atbilstošu finansējumu, tajā skaitā finansējuma pieaugumu. Izdevumi pētniecībai un attīstībai ir svarīga prioritāte visās ES valstīs, kā arī lielā daļā pasaules valstu, un to nacionālajos budžetos tiek paredzēts ikgadējs finansējuma pieaugums šai jomai.

Vēršam Jūsu uzmanību uz šādiem aspektiem:

- Valsts budžetā nepiedodami maza proporcija ir paredzēta ar ražošanas attīstību saistītu zinātnisko izgudrojumu un zinātniskās darbības finansēšanai. Lai atbalstītu Latvijai tik svarīgu produktu ar pievienoto vērtību radīšanu, kas ir iespējams tikai ražotāju un zinātnieku sadarbības rezultātā, aicinām veidot speciālu inovatīvo produktu ražošanas atbalsta fondu, kur 50% būtu valsts finansējums un 50% – uzņēmēju finansējums.

- Finansējums zinātniskās darbības nodrošināšanai ir kritiski zems un, lai gan LR Izglītības un zinātnes ministrija ir iesniegusi papildu pieprasījumu jauno politikas iniciatīvu ietvaros finansējuma palielināšanai (LR Izglītības un zinātnes ministrijas 17. jūlija vēstule Latvijas Zinātņu akadēmijai Nr. 01-14/3230), šie jautājumi nav izvirzīti prioritāšu augšgalā. Attiecīgi aicinām rast risinājumu papildu finansējuma piešķiršanai zinātnes bāzes finansējuma palielināšanai, zinātniskās darbības nodrošināšanai (Latvijas Zinātnes padomes granti fundamentālajiem un lietišķajiem pētījumiem), tirgus orientētiem pētījumiem, kā arī bilaterālās sadarbības projektiem, izvirzot šīs budžeta programmas prioritāšu augšgalā.

- Vēršam Jūsu uzmanību uz nepieciešamību nodrošināt papildu finansējumu PVN segšanai tām zinātniskajām institūcijām, kuras ir uzvarējušas ES 7.Ietvarprogrammas un citos starptautiskajos konkursos, kur saskaņā ar finanšu vadlīnijām PVN nav attiecināmās izmaksas. Ja PVN netiks segts no Latvijas budžeta līdzekļiem, daudzu

miljonu projektu realizācija kļūst problemātiska, jo PVN izmaksas rada papildus finanšu slogu, attiecīgi šos projektus izcīnījušās zinātniskās institūcijas būs spiestas atteikties no to īstenošanas līdzfinansējuma trūkuma un nodokļu sloga dēļ. Turklāt jāņem vērā, ka šādi papildu finansējuma piešķiršanai PVN segšanai būtu pozitīva ietekme uz valsts budžetu, jo caurmērā projektu realizācijas rezultātā trīs reizes lielāks finansējums atgrieztos valsts budžetā nomaksāto sociālo un iedzīvotāju ienākuma nodokļu formā.

- 2013. gada 10. aprīlī spēku ir zaudējuši Ministru kabineta 2009. gada 10. novembra noteikumi „Bāzes finansējuma piešķiršanas kārtība valsts zinātniskajiem institūtiem, valsts augstskolām un valsts augstskolu zinātniskajiem institūtiem”. Zinātnieki ir kļuvuši par ķīlniekiem birokrātiskā aparāta neefektīvai darbībai, kad joprojām nav pieejami zinātnisko institūciju darba izvērtējuma rezultāti un līdz ar to apstiprināšanai netiek virzīti jaunie Ministru kabineta noteikumi par bāzes finansējuma piešķiršanas kārtību. Attiecīgi aicinām paātrināt šo noteikumu apstiprināšanu Ministru kabinetā, lai novērstu neskaidrības saistībā ar zinātniskajām institūcijām pieejamo bāzes finansējumu.

- Lai sasniegtu Zinātniskās darbības likumā, kā arī ES politikas plānošanas dokumentos noteiktos mērķus par finansējumu pētniecībai un attīstībai, ir nepieciešams paredzēt papildu līdzekļus 2014.–2020. gada plānošanas periodā noteiktajos tematiskajos mērķos «Nostiprināt pētniecību, tehnoloģiju attīstību un inovāciju» un „Ieguldīt izglītībā, prasmēs un mūžizglītībā”, papildus novirzot vismaz 67 mlj. Ls jeb 95,3 mlj. EUR. Vēršam Jūsu uzmanību, ka 2014. gada – 2020. gada plānošanas periodā finansējuma samazinājums augstākajai izglītībai, salīdzinot ar iepriekšējo periodu (2007.–2013. g.) ir 59,6 mlj. Ls un zinātniskajam darbam – 16,8 mlj. Ls, savukārt kopējais finansējuma palielinājums Latvijai šajā plānošanas periodā attiecībā pret iepriekšējo periodu ir 67,8 mlj. Nepaliekot ES fondu ietvaros pieejamo finansējumu, nebūs iespējams sasniegt politikas plānošanas dokumentos noteikto mērķi – 2020. gadā pētniecībai un attīstībai atvēlēt 1,5 % no iekšzemes kopprodukta (arī šis uzstādījums ir divas reizes zemāks nekā Eiropas Komisijas noteiktais – 3% no IKP). Ņemot vērā iepriekšminēto, aicinām pārskatīt atvēlēto finansējumu no ES fondiem, tajā skaitā lai ievērotu Zinātniskās darbības likumā ietvertās normas nodrošināšanu par finansējuma pieaugumu zinātniskajai darbībai 0,15% apmērā katru gadu līdz brīdim, kad finansējums zinātnei sasniegs 1% no IKP.

- Brīdinām, ka bīstami mazs ir nākamajā plānošanas periodā paredzētais finansējums jauno zinātnieku atbalstam (7 gadu periodā paredzēts piešķirt tikai 250 grantus jauno zinātnieku atbalstam). Attiecīgi tiks apdraudēta jauno zinātnieku integrācija zinātnē, kā arī pētniecībā un attīstībā nodarbināto cilvēku skaita pieaugums pret kopējo nodarbināto skaitu, kas jau šobrīd Latvijā ir mazs, ja salīdzina ar ES valstu vidējiem rādītājiem.

Laikā, kad tiek diskutēts par nepieciešamību paaugstināt darba samaksu ierēdņiem, lai piesaistītu valsts pārvaldei profesionālus darbiniekus, vēlamies uzsvērt, ka atalgojuma paaugstināšana ir krasī nepieciešama arī zinātnē un augstākajā izglītībā nodarbinātajiem. Nodrošinot normatīvajiem aktiem atbilstošu finansējumu un attiecīgi konkurētspējīgu atalgojumu zinātnē un augstākajā izglītībā nodarbinātajiem, ir iespējams sasniegt izrāvienu Latvijas zinātnes un augstākās izglītības attīstībā, kas ir būtiski ne tikai Latvijai, bet arī Eiropas Savienībai.

Ar cieņu,

Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents *O. Spārītis*

Latvijas Zinātnes padomes priekšsēdētājs *A. Siliņš*

Latvijas Augstskolu profesoru asociācijas priekšsēdētāja,

Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas prezidente *B. Rivža*

Augstākās izglītības padomes priekšsēdētājs *J. Vētra*

Latvijas Organiskas sintēzes institūta direktors *I. Kalviņš*

Latvijas Jauno zinātnieku apvienības valdes priekšsēdētājs *E. Stalidzāns*

**LATVIJAS REPUBLIKAS MINISTRU PREZIDENTA
VALDA DOMBROVSKA APSVEIKUMS
LATVIJAS ZINĀTNES 2013. GADA SASNIEGUMU AUTORIEM**

Godātie LZA locekļi, Latvijas zinātnieki, cienjamie klātesošie!

Vispirms vēlos jums pateikties par jūsu darbu, kas arī šogad nesīs virkni nozīmīgu panākumu gan teorētiskajās zinātnēs, gan praktiskajos pētījumos, tostarp arī atzinību starptautiskajā līmenī!

Esmu gandarīts, ka starp nozīmīgākajiem pērnā gada sasniegumiem zinātnē minēts arī 2013. gada Ministru kabineta balvas laureātes akadēmiķes Jekaterinas Ērenpreisas veikums ļaundabīgo audzēju pētniecībā un ar Ministru kabineta Atzinības rakstu apbalvotā asociētā profesora Vjačeslava Kaščejeva pētījumi nanoelektronikas jomā.

Šie un arī citi nozīmīgākie pētījumi ir apliecinājums Latvijas zinātnes konkurētspējai un Latvijas zinātnieku talantam. To, protams, nepieciešams atbalstīt arī no valsts puses.

Turpmākajos gados zinātnieki var rēķināties ar krietni plašākām iespējām nekā līdz šim. Jaunajā ES fondu plānošanas periodā no 2014. līdz 2020. gadam zinātni, pētniecībai un inovācijām paredzēts krietni lielāks finansējuma apjoms kā līdz šim, fokusējoties uz praktiski orientētiem pētījumiem, kas sniedz ekonomisko atdevi.

To uzskatu par iespēju Latvijas ekonomikai panākt jaunu attīstības uzrāvienu, aizvien audzējot preču un pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību īpatsvaru Latvijas ražošanas sektorā un eksporta bilancē, vairojot darba efektivitāti un veidojot arī jaunas darba vietas.

Arī 2012. gadā sagatavotajā Latvijas konkurētspējas pētījumā uzsvērts, ka zinātnes sinerģija ar uzņēmējdarbību ir būtiskākais faktors, lai Latvijā straujāk attīstītos inovācijas, radot jaunus produktus ar augstu pievienoto vērtību, modernas tehnoloģijas un jaunas, labi apmaksātas darba vietas. Tam jābūt mūsu kopējam mērķim.

Visbeidzot, vēlreiz vēlos paust savus cieņas apliecinājumus jums un pateicību par jūsu darbu!

Ar cieņu,

LR Ministru prezidents
Valdis Dombrovskis

2014. gada 8. janvārī

VIENOŠANĀS PAR LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS UN LATVIJAS JAUNO ZINĀTNIEKU APVIENĪBAS SADARBĪBU

Apzinoties zinātnes un augstākās izglītības nozīmīgo lomu valsts ilgtspējīgā attīstībā un nepieciešamību apvienot spēkus, līdzdarbojoties zinātnes un augstākās izglītības politikas veidošanā, Latvijas Zinātņu akadēmija (turpmāk – LZA) un Latvijas Jauno zinātnieku apvienība (turpmāk – LJZA) noslēdz šo sadarbības memorandu (turpmāk – Memorands) par LZA un LJZA (turpmāk – Puses) savstarpējo sadarbību zinātnes, tehnoloģiju, inovācijas un augstākās izglītības jomās.

I. Memoranda mērķis

1. Memoranda mērķis ir sekmēt efektīvu zinātnisko un akadēmisko darbinieku un visas sabiedrības interesēm atbilstošas ilgtspējīgas zinātnes un augstākās izglītības politikas īstenošanu.

II. Mērķa īstenošana

2. Nodrošinot mērķa īstenošanu, Puses ievēro atklātību un visas zinātniskās un akadēmiskās sabiedrības intereses. Pušu sadarbība balstās uz vispāratzītiem tiesību principiem, ievērojot normatīvajos aktos noteikto kompetences sadalījumu un darbības ietvarus, kā arī pušu rīcībā esošos resursus.

3. Lai sekmētu memorandā ietvertu principu īstenošanu un noteikto mērķu sasniegšanu, Puses apņemas:

- a. līdzdarboties, lai aizstāvētu Latvijas zinātnes un augstākās izglītības intereses Latvijas un Eiropas Savienības institūcijās;
- b. sadarboties normatīvo aktu un politikas plānošanas dokumentu izstrādē, pirms to nodošanas izskatīšanai starpinstiūciju sanāksmēs vai nodošanas sabiedriskajā apspriešanā;
- c. pēc savstarpējas vienošanās nodrošināt Pušu deleģēto pārstāvju piedalīšanos Pušu struktūrvienību sanāksmēs;
- d. sagatavot kopīgus priekšlikumus par nepieciešamo finansējuma apjomu zinātnes, tehnoloģiju, inovācijas un augstākās izglītības mērķu sasniegšanai;
- e. sekmēt caurskatāmu un pieejamu valsts budžeta, Eiropas Savienības struktūrfondu un citu finansējuma avotu izmantošanas plānošanu un ieviešanu dzīvē;
- f. sadarboties zinātnisko un akadēmisko darbinieku, valsts politikas īstenotāju un visas sabiedrības informēšanā par aktualitātēm zinātnes, tehnoloģiju, inovācijas un augstākās izglītības jomās.

III. Noslēguma jautājumi

4. Memorands stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā parakstīšanas un ir spēkā līdz jauna memoranda noslēgšanai.

5. Memorands ir sastādīts un parakstīts divos eksemplāros, no kuriem viens atrodas LZA, otrs LJZA.

6. Visus jautājumus un domstarpības, kas saistītas ar šī memoranda izpildi, Puses risina sarunu ceļā.

7. Memoranda izpildi koordinē un tehniski nodrošina LZA un LJZA.

Latvijas Zinātņu akadēmijas
prezidents

Ojārs Spāritis

Latvijas Jauno zinātnieku apvienības
valdes priekšsēdētājs

Egils Stalidzāns

2013. gada 19. novembrī

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS UN RĪGAS LATVIEŠU BIEDRĪBAS SADARBĪBAS LĪGUMS

2013. gada 12. martā

Latvijas Zinātņu akadēmija (turpmāk tekstā LZA), kā agrāk Latvijā pastāvējušu zinātnisku biedrību, tajā skaitā Rīgas Latviešu biedrības Zinātņu komitejas, ideju un darbības mantiniece, rīkodamās saskaņā ar savu Hartu un **Rīgas Latviešu biedrība** (turpmāk tekstā RLB), rīkodamās saskaņā ar saviem Statūtiem, noslēdz šo atjaunoto sadarbības līgumu kā turpinājumu iepriekšējiem – 1996. gada 10. decembrī noslēgtajam un 2004. gada 17. decembrī noslēgtajam līgumiem par sekojošo:

1. Sadarbības mērķi un veidi:

1.1. Veicināt zinātņu attīstību un to popularizāciju Latvijā, apzinot, pētot un izkopjot to īpašo, ko zinātnei un kultūrai ir devusi un spēj dot Latvija un latviešu tauta – nacionālās kultūras vērtības, nacionālo valodu, tautas dzīves tradīcijas un folkloru;

1.2. Sekmēt LZA locekļu un RLB biedru ciešāku sadarbību minēto uzdevumu veikšanā;

1.3. Piedāvāt Latvijas varas un pārvaldes institūcijām ekspertu slēdzienus par nozīmīgākajiem Latvijas zinātnes, kultūras un augstākās izglītības attīstības jautājumiem;

1.4. Organizēt kopīgus, plašai publikai pieejamus pasākumus (konferences, seminārus, diskusijas u.c.) ar Latvijā un citās zemēs dzīvojošo latviešu zinātnieku piedalīšanos;

1.5. Gatavot un izdot tematiskus apskatus par Latvijas zinātnes nozīmīgākajiem sasniegumiem, to vērtējumiem citās zemēs, kā arī par nozīmīgiem notikumiem Latvijas zinātnes vēsturē.

2. Sadarbības partneri apņemas:

2.1. Nodrošināt Kārļa Milēnbaha balvas piešķiršanu saskaņā ar balvas Nolikumu;

LZA:

2.1.1. Regulāri informēt RLB par saviem pasākumiem un sekmēt RLB biedru piedalīšanos tajos:

2.1.2. Nepieciešamības gadījumā uz atsevišķu vienošanos pamata atļaut RLB izmantot LZA rīcībā esošās telpas un citu servisu;

2.1.3. Ar savu intelektuālo ieguldījumu piedalīties RLB komisiju un Nacionālās identitātes centra rīkotajās konferencēs, priekšlasījumos un sarīkojumos;

2.1.4. LZA un RLB kopējo pasākumu organizēšanā un norisē piedalīties ar līdzfinansējumu un cita veida palīdzību.

RLB:

2.1.5. Regulāri informēt LZA par saviem pasākumiem un sekmēt LZA locekļu piedalīšanos tajos, rezervējot nepieciešamo ielūgumu skaitu pēc savstarpējas vienošanās;

2.1.6. Nepieciešamības gadījumā uz atsevišķu vienošanos pamata atļaut LZA izmantot RLB rīcībā esošās telpas un citu servisu;

2.1.7. LZA un RLB kopējo pasākumu organizēšanā un norisē piedalīties ar līdzfinansējumu un cita veida palīdzību.

Ojārs Spārītis
LZA prezidents

Guntis Gailītis
RLB priekšsēdētājs

**AGREEMENT ON SCIENTIFIC COOPERATION
BETWEEN THE LATVIAN ACADEMY OF SCIENCES
AND
THE GEORGIAN NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES**

Recognizing the mutual benefits to scientists which may be derived from increased mobility, collaboration and productive exchange between scientists of their respective countries; affirming the desire to promote and develop scientific interchange and cooperation, and acknowledging the cooperation already established between the scientists and the scholars of the two countries, the Latvian Academy of Sciences and the Georgian National Academy of Sciences, hereinafter called the Sides, have reached an understanding as follows:

ARTICLE I

Both Sides shall do all in their power to promote and facilitate visits in either direction, thus encouraging selected candidates in the natural, technical and social sciences and in the humanities to:

1. collaborate in research and exchange of experience with partner colleagues; promote project development visits.
2. participate in joint research projects to be carried out on the basis of a specific understanding between research institutes and other scientific units;
3. participate in seminars, symposia and bilateral discussions on problems of common interests and to exchange view and experience on scientific policy.

Furthermore each Side shall consider applications for scientific visits and shall agree to inform the other Side of any proposal made by either Side. Both Sides shall indicate the general level of exchanges in a given financial year and agree to adhere to the procedures as outlined in the accompanying Annex.

ARTICLE II

Both Sides shall encourage joint scientific research between institutions and laboratories in the two countries including the consideration and conclusion of inter-institutional agreements. Such agreements may be negotiated and signed by representatives of the institutions and laboratories concerned, with the Latvian Academy of Sciences and the Georgian National Academy of Sciences as co-signatories.

ARTICLE III

The limits of scientific exchange, the financial and administrative regulations are presented in the Annex to this Agreement. This Annex can be amended or changed by mutual consent.

ARTICLE IV

Exchange of correspondence or delegations will evaluate the progress and development of scientific cooperation when necessary. Any amendment to this document must be agreed upon by both Sides.

Nothing in this Agreement shall be considered as restricting either Side from providing awards to visiting scientists, including nationals from the other side under other arrangements.

ARTICLE V

Results and information derived from an activity under this Agreement shall be made available through customary channels in accordance with normal scientific procedures. Intellectual property created or furnished pursuant to this Agreement shall be considered joint property of the Sides and protected in compliance with the laws and regulations in each country. If the results of joint research should be patented the two Sides shall conclude a separate agreement to obtain legal protection for the invention in the territories of both countries as well as in third countries. Both Sides will proceed according to their laws and Statutes and by-laws of their institutions.

ARTICLE VI

This Agreement with an accompanying Annex concerning the annual quotas, the financial regulations and all other specific provisions will come into effect on the date when signed by both Sides and will be reviewed as necessary, continuing to be valid until either Side revokes it in writing six months before the date of expiration.

Done and signed on 18 July 2013 in two identical copies in English, both being equally valid.

FOR THE LATVIAN
ACADEMY OF SCIENCES:

Prof. Dr. *Ojārs SPĀRĪTIS*
President

FOR THE GEORGIAN NATIONAL
ACADEMY OF SCIENCES:

Prof. Dr. *Giorgi KVESITADZE*
President

ANNEX

TO THE AGREEMENT ON SCIENTIFIC COOPERATION BETWEEN THE LATVIAN ACADEMY OF SCIENCES AND THE GEORGIAN NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES

In order to realize the cooperation enacted in the Agreement on scientific cooperation, the Sides agree to arrange the cooperation as follows:

ARTICLE I

In each year commencing January 1 the Sides will organize visits within a total quota of 4 weeks in each direction.

Quotas not used during a particular calendar year cannot be used as carry-over quotas during the next calendar year.

Participation in conferences, symposia, etc. should not take up more than one third of the quota of each Side. The Sides shall consider each case individually.

ARTICLE II

The sending Side nominates the scientists participating in the exchange programme, but in exceptional cases visits may be arranged on invitation by the receiving Side and with the written consent of the sending Side.

Preference will be given to visits for initiating or performing a joint research project.

Candidates shall be nominated at least two months before the proposed starting date of a visit.

Within six weeks of receipt of a nomination the receiving Side will inform the sending Side of the acceptability of the proposed visit.

It is expected that the scientists selected by each Side for the purposes of this Agreement should establish preliminary contacts with their host scientists and should agree upon suitable dates and durations of a particular visits in the partner country.

The sending Side will nominate its exchange scientists and present them to the receiving Side with the following essential information:

1. Full name, surname and scientific title.
2. Date and place of birth.
3. Short scientific biography and details of degree qualifications.
4. Current employment.

5. Field of specialization.
6. Desired date of commencement and length of visits.
7. Concise presentation of the proposed scientific programme and information about persons to be visited.

ARTICLE III

The receiving Side shall provide free accommodation together with a daily allowance as follows:

In Latvia:

15 EUR per day for visits up to 10 days

12 EUR for visits longer than 10 days

In Georgia:

50 GEL per day

Expenses for dependents are not to be borne by the receiving Side.

The receiving Side shall not be responsible for conference fees.

Domestic transportation, excluding air fares and necessitated by the performance of a visit's programme approved by the receiving Side will be borne by the letter.

The detailed provision for local costs established therein will be kept under constant review and modified when necessary by exchange of letters.

ARTICLE IV

Both Sides agree to advise visitors about insurance and the availability of medical services should they be required. No responsibility rests on either Side for costs that may become payable for insurance and medical treatment.

This Annex is the integral part of Agreement. It will enter into force on the date of signature.

Done and signed in two copies in English, each being equally valid.

Riga, 18 July 2013

FOR THE LATVIAN
ACADEMY OF SCIENCES:

Prof. Dr. *Ojārs SPĀRĪTIS*
President

FOR THE GEORGIAN NATIONAL
ACADEMY OF SCIENCES:

Prof. Dr. *Giorgi KVESITADZE*
President

LZA GADAGRĀMATĀS PUBLICĒTO DOKUMENTU RĀDĪTĀJS

LR likumi, normatīvie akti, koncepcijas

	Gads, lpp.
Latvijas Republikas likumdošana par LZA statusu	1995: 7
Latvijas Republikas Augstskolu likums (izraksts)	1996: 119
Likums "Par valsts nozīmes izglītības, kultūras un zinātnes objektiem un nacionālajām sporta bāzēm"	1996: 124
Latvijas Republikas Ministru kabineta Nolikums par valsts emeritētā zinātnieka nosaukuma piešķiršanu	1996: 115
LR MK Nolikums par Valsts emeritētā zinātnieka nosaukuma piešķiršanu	1998: 158
Zinātnieka ētikas kodekss	1998: 145
Latvijas Republikas likums "Par zinātnisko darbību"	1999: 219
Latvijas Republikas Zinātnes attīstības nacionālā koncepcija	1999: 205
Meti augstākās izglītības, zinātnes un tehnoloģiju attīstības stratēģijai 2003.–2010.gadam	2004: 208
Zinātniskās darbības likums	2006: 221
* * *	
Latvijas Republikas Ministru prezidenta Valda Dombrovska apsveikums	
Latvijas zinātnes 2013. gada sasniegumu autoriem	2014: 139

LZA normatīvie dokumenti

LZA Harta (un turpmāk katru gadu)	1992/93: 7
LZA Statūti (un turpmāk katru gadu)	1992/93: 12
LZA Statūti, ar 2002.g. labojumiem	2003: 16
LZA simbolika (krāsas, ģerbonis, karogs)	1992/93: 25
LZA ģerbonis. Heraldiskais apraksts	2003: 15
Nolikums par LZA Valdi (1994)	1995: 116
LZA valdes nolikums (1998)	1999: 238

Nolikums par LZA goda doktora (<i>Dr.h.c.</i>) grāda piešķiršanas kārtību	1995: 118
Pagaidu nolikums par LZA vēlēšanām	1995: 121
LZA Uzraudzības padomes nolikums	1999: 236
Nolikums par LZA locekļu pārvēlēšanām sakarā ar pastāvīgās dzīves vietas maiņu	1999: 240
Nolikums par jaunu LZA locekļu vēlēšanām	2000: 194
Grozījumi LZA Statūtos	2013: 126
LZA Uzraudzības padomes nolikums	2013: 127
Nolikums par LZA amatpersonu vēlēšanām	2013: 130

LZA paziņojumi

LZA aicinājums valsts varas institūcijām par latviešu valodu	1999: 198
LZA vēstījums sakarā ar Salaspils pētnieciskā kodolreaktora darbības apstādinašanu	1999: 199
LZA paziņojums par kādu bēdīgu un pamācošu pagātnes lappusi Latvijas bioloģijas un lauksaimniecības zinātņu vēsturē	1999: 201
Augstākās izglītības padomes, Latvijas Zinātnes padomes un LZA atklātā vēstule sakarā ar budžeta samazināšanu augstākajai izglītībai un zinātnei	1999: 203
LZA paziņojums par ozona slāņa sarukšanas bīstamajām sekām	2001: 186
LZA aicinājums pievērst īpašu uzmanību valsts intelektuālā potenciāla saglabāšanai un attīstībai	2001: 189
Latvijas Zinātņu akadēmijas aicinājums “Par Latviju Eiropas Savienībā” (2003. gada 09. septembrī)	2004: 211
Par Kārļa Milenbaha gadu (Latvijas Zinātņu akadēmijas paziņojums)	2004: 212
LZA paziņojums par demogrāfisko situāciju valstī	2012: 106
LZA senāta 2013. gada 12. februāra sēdes lēmums par Latvijas zinātnes politiku un finansējumu	2014: 134
Latvijas zinātnieku atklāta vēstule	2014: 135
Ministru prezidentam V. Dombrovskim par finansējuma piešķiršanu zinātniskās un akadēmiskās darbības nodrošināšanai	2014: 136

Sadarbības līgumi

LZA un Rīgas Latviešu biedrības sadarbības līgums	1997: 138
Deklarācija par sadarbību starp LZA un Latvijas Universitāti	2000: 186

LZA un Latvijas Kultūras fonda sadarbības līgums	2000: 188
LZA un Latvijas Reģionālās arhitektūras akadēmijas sadarbības līgums	2001: 191
Deklarācija par sadarbību starp LZA un Rīgas Tehnisko universitāti	2001: 192
Deklarācija par Latvijas Zinātņu akadēmijas un Daugavpils Universitātes sadarbību	2002: 190
Vienošanās par Latvijas Zinātņu akadēmijas un LR aizsardzības ministrijas sadarbību	2002: 192
Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Medicīnas akadēmijas / Rīgas Stradiņa universitātes sadarbības līgums	2003: 186
Latvijas Zinātņu akadēmijas, Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas un Latviešu akadēmisko mācībspēku un zinātnieku apvienības vienošanās par sadarbību	2003: 188
Vienošanās par Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas sadarbību	2004: 214
Latvijas Zinātņu akadēmijas un Akadēmiskās vienības “Austrums” sadarbības līgums	2004: 216
Latvijas Zinātņu akadēmijas, Akadēmiķa Viktora Kalnbērza muzeja un Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja vienošanās par sadarbību	2004: 217
Viesītes pilsētas Domes un novadpētniecības muzeja “Sēlija”, Latvijas Zinātņu akadēmijas un Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja vienošanās par sadarbību	2004: 219
Deklarācija par sadarbību Ventspils zinātniskā centra veidošanā	2005: 202
LZA un LR Patentu valdes sadarbības līgums	2005: 204
LZA un Rīgas Latviešu biedrības sadarbības līgums	2005: 205
LZA un Liepājas Pedagoģiskās akadēmijas sadarbības līgums	2006: 238
LZA) un a/s “Latvijas dzelzceļš” sadarbības līgums	2007: 230
LZA un Valsts aģentūras „Latvijas Akadēmiskā bibliotēka” sadarbības līgums	2008: 246
LR Izglītības un zinātnes ministrijas un LZA nodomu protokols	2008: 247
LR Zemkopības ministrijas, Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas nodomu protokols	2008: 249
Vienošanās par Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Jauno zinātnieku apvienības sadarbību	2014: 140
LZA un Rīgas Latviešu biedrības sadarbības līgums	2014: 142

Līgumi, balvu un fondu nolikumi

Nolikums par LZA Sociālās palīdzības fondu	1995: 120
LZA Magdas un Hermaņa Štaudingeru fonda noteikumi	1996: 114
LZA un publiskās a/s “Grindeks” vienošanās par sadarbību un a/s “Grindeks” gada balvām un prēmijām zinātnē	1999: 233
LZA un a/s “Aldaris” vienošanās par sadarbību un a/s “Aldaris” gada balvām zinātnē	1999: 234
Nolikums par LZA un pva/s “Latvenergo” Gada balvu inženierzinātnēs un enerģētikā piešķiršanas kārtību	2000: 190
LZA, a/s “Dati” un Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas “Izglītībai, zinātnei un kultūrai” vienošanās par sadarbību un gada balvām	2000: 192
Nolikums par LZA un a/s “RD ALFA” balvām fizikā un tās inžnierpielietojumos un to piešķiršanas kārtību	2001: 194
LZA, firmas “ITERA Latvija” un Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas “Izglītībai, zinātnei un kultūrai” vienošanās par sadarbību un gada balvām	2001: 196
Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas Latvijas balvas (kopā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju) nolikums	2002: 193
Latvijas Zinātņu akadēmijas, va/s “Latvijas Gaisa satiksme” un Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas “Izglītībai, zinātnei un kultūrai” vienošanās par sadarbību un gada balvām	2002: 195
Latvijas Zinātņu akadēmijas, SIA <i>Lattelekom</i> un Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas “Izglītībai, zinātnei un kultūrai” vienošanās par sadarbību un gada balvām	2002: 197
Latvijas Zinātņu akadēmijas un Rīgas domes Rīgas balvas iedibināšanas līgums	2002: 199
Latvijas Zinātņu akadēmijas un SIA “Biznesa augstskola Turība” Rīgas balvas iedibināšanas līgums	2002: 200
Latvijas Zinātņu akadēmijas, a/s “Latvijas gāze” un Latvijas Izglītības fonda vienošanās par sadarbību un gada balvām	2003: 190
Latvijas Zinātņu akadēmijas un Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja vienošanās par sadarbību un gada balvām	2003: 192
Latvijas Zinātņu akadēmijas, va/s “Latvijas Gaisa satiksme” un Latvijas Izglītības fonda vienošanās par sadarbību un stipendijām	2003: 194
LZA Jāņa Labsvīra iedibinātās Kārļa Ulmaņa balvas nolikums	2004: 221

Nolikums par LZA un LR Patentu valdes Valtera Capa balvu labākajam izgudrotājam	2005: 207
Nolikums par LZA, PAS “Grindeks”, Latvijas Organiskās sintēzes institūta un LU Biomedicīnas pētījumu un studiju centra Solomona Hillera balvas piešķiršanu	2005: 208
LZA Emilijas Gudrinieces balvas jauniešiem zinātniekiem nolikums	2007: 232
Nolikums par LZA Artura Balklava balvas piešķiršanu	2007: 234
Nolikums par Latvijas Zinātņu akadēmijas Dītriha Andreja Lēbera balvas piešķiršanu	2008: 251
Sadarbības protokols starp SIA <i>L'Oreal Baltic</i> , UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju un Latvijas Zinātņu akadēmiju	2008: 252

Starptautiskā sadarbība. Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju sadarbība

Igaunijas, Lietuvas, Latvijas Zinātņu akadēmiju prezidiju kopējās sēdes protokols	1990: 39
Latvijas Zinātņu akadēmijas, Igaunijas Zinātņu akadēmijas un Lietuvas Zinātņu akadēmijas līgums par zinātnisko sadarbību	1992: 52
Latvijas Zinātņu akadēmijas, Lietuvas Zinātņu akadēmijas un Igaunijas Zinātņu akadēmijas prezidiju kopīgais Komunikē (Viļņa, 12.11.1991)	1992: 54
Igaunijas, Latvijas un Lietuvas zinātņu akadēmiju vadītāju apspriedes komunikē	1996: 111
Igaunijas Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas parlamentiem	1996: 113
Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju konferences komunikē	1997: 124
Baltijas zinātņu akadēmiju prezidentu kopīgais paziņojums	1997: 128
Baltijas valstu zinātņu akadēmiju komunikē “Par kopīgām pētījumu programmām”	1997: 129
Programma “Enerģētika”	1997: 130
Programma “Baltijas jūra”	1997: 131
Programma “Baltonika”	1997: 133
Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju 1997.gada konferences dokumenti	1998: 152
Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju konferences komunikē	1998: 152
Baltijas valstu zinātņu akadēmiju prezidentu sanāksmes protokols	1998: 154

Trešās Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju konferences komunikē	1999: 191
Baltijas valstu zinātņu akadēmiju prezidentu sanāksmes protokols	1999: 194
Baltijas studiju veicināšanas asociācijas un Baltijas valstu zinātņu akadēmiju vienošanās memorands	1999: 197
Baltijas valstu zinātņu akadēmiju konferences komunikē	2000: 173
<i>J. Stradiņš. Atklāšanas runa 7. Baltijas intelektuālās sadarbības konferencē</i>	2000: 176
<i>V. Viķe-Freiberga. Uzruna 7. Baltijas intelektuālās sadarbības konferencē</i>	2000: 180
7. Baltijas intelektuālās sadarbības konferences rezolūcija	2000: 184
<i>V. Viķe-Freiberga. Zinātniskajai domai ir cieša kopība ar demokrātijas garu</i>	2004: 199
Igaunijas, Latvijas un Lietuvas zinātņu akadēmiju sanāksmes protokols (Viļņa, 2003. gada 6. jūnijs)	2004: 204
9. Baltijas intelektuālās sadarbības konferences rezolūcija	2004: 206

Starptautiskā sadarbība. Divpusējās sadarbības līgumi

Vienošānās memorands par zinātnisko sadarbību starp Londonas Karalisko biedrību un LZA	1992: 46
LZA un Norvēģijas Zinātnes un literatūras akadēmijas zinātniskās sadarbības līgums	1992: 46
Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas un LZA sadarbības līgums	1992: 48
Eiropas–Latvijas institūts kultūras un zinātniskai apmaiņai (Konstitūcija)	1992: 49
LZA un Somijas akadēmijas sarunu memorands	1992: 51
UNESCO un LZA zinātniskās sadarbības līgums	1998: 156
LZA noteikumi par piedalīšanos starptautiskajās zinātniskās apmaiņas programmās	1997: 136
LZA un Saksijas Zinātņu akadēmijas zinātniskās sadarbības līgums	2005: 201
LZA un Gruzijas Nacionālās zinātņu akadēmijas sadarbības līgums	2014: 144

Starptautiskā sadarbība. Zinātnes attīstības vispārīgās problēmas

<i>J. Stradiņš. “Zinātne XXI gadsimtam — jaunas saistības”. Runa Pasaules zinātnes konferencē Budapeštā (1999. gada jūnijā–jūlijā)</i>	2000: 161
--	-----------

Pasaules zinātnes konferences Budapeštā Deklarācija par zinātņi un zinātnes sasniegumu izmantošanu (1999. gada 1. jūlijā)	2000: 164
Pāreja uz ilgspēju 21. gadsimtā. Pasaules zinātņu akadēmiju paziņojums (Tokija, 2000. gada maijs)	2001: 179
Apvienotā Pasaules latviešu zinātnieku 3.kongresa un Letonikas 4.kongresa “Zinātne, sabiedrība un nacionālā identitāte” rezolūcija	2012: 104

PAR LATVIJAS ZINĀTNI

FIZIKAS UN TEHNISKĀS ZINĀTNES LATVIJĀ

Fizikas un tehnisko zinātņu nozarēs pētījumi Latvijā tiek veikti fizikā, matemātikā, informātikas tehnoloģijās, astronomijā, enerģētikā, materiālzinātnē u. c. Šajā īsajā apskatā mēs varam aprakstīt tikai pašus galvenos pētījumu virzienus.

Latvijas **fiziķi** devusi nozīmīgu ieguldījumu nozares attīstībā. Juris Ūpatnieks, Latvijas izcelsmes Amerikas zinātnieks, LZA Lielās medaļas laureāts (1999), ir viens no hologrāfijas teorijas pamatlicējiem. Pēc Otrā pasaules kara Latvijas Universitātē (LU) tika turpināti pētījumi cietvielu fizikā, un tas deva iespēju 1978. gadā nodibināt LU Cietvielu fizikas institūtu (LU CFI). Šodien LU CFI ir kļuvis par vienu no lielākajiem un visražīgākajiem fizikas pētniecības centriem Latvijā. Konkursā, ko 2001. gadā organizēja Eiropas Komisija, institūtam tika piešķirts finansējums kā Eiropas *Excellence* centram. Galvenie institūta pētījumu virzieni – elektroniskie un jonu procesi platzonas materiālos ar dažādu struktūras sakārtotības pakāpi; neorganiskie materiāli – monokristāli, keramika, stikli, nanostrukturētas virsmas kārtiņas optikai, elektronikai un atjaunojamajai enerģētikai; daudzfunkcionālie, hibridie un organiskie materiāli fotovoltiskajiem elementiem, saules bateriju pārklājumiem, ūdeņraža uzkrāšanai, kurināmā šūnām, gaismu emitējošām diodēm, fotonikai, organiskajai elektronikai un zinātniskie instrumenti, analītiskās ierīces un sensori vides monitoringam.

Lieli nopelni fizikā ir Latvijas Universitātes Fizikas katedrai, Optometrijas un redzes zinātnes nodaļai un Lāzeru centram. Lāzeru centrs veic pasaules līmeņa fundamentālus pētījumus divatomu molekulu spektroskopijā un astrofizikā. Akad. Andrejs Cēbers ir pasaules līderis magnētisko koloīdu

pētišanas virzienā bioloģijai un medicīnai. LZA kor.loc. Vjačeslavs Kaščejevs ir viens no pasaules līderiem kvantu nanoelektronikas tehnoloģiju attīstībā.

Ļoti labi panākumi ir Latvijas Universitātes Atomfizikas un spektroskopijas institūtam (ASI). Institūts veic starptautiska līmeņa fundamentālus un lietišķus pētījumus atomfizikā, spektroskopijā, fotonikā un ar tām saistītajās starpnozārēs. Šeit tiek arī izstrādātas jaunas optiskās metodes un ierīces izmantošanai medicīnā un vides monitoringā.

Zinātniskie pētījumi hologrāfijā ļoti sekmīgi notiek Daugavpils Universitātes G. Liberta Inovatīvās mikroskopijas centrā (IMC), attīstot sadarbību ar bioloģiem un mediķiem.

LU Fizikas institūts (LU FI) ir viens no pasaulē vecākajiem fundamentālās un lietišķās magnetohidrodinamikas (MHD) centriem. Institūta darbinieki veic pētījumus elektrodinamikā, hidrodinamikā, risina siltuma un masas pārnese problēmas, ievērojot dažādu elektromagnētisko lauku ietekmes, pēta magnētisko šķidrumu fizikālās īpašības, attīsta magnētisko šķidrumu tehnoloģijas un risina inženieru fizikas problēmas. Zinātniekiem ir īpaša saistība ar šķidro metālu tehnoloģijām – izstrādāti dažādi šķidro metālu elektromagnētiskie sūkņi un citas īpašas ierīces, kuras tiek plaši lietotas melnajā un krāsainajā metalurģijā un kodolenerģētikā.

Mēs dzīvojam **informācijas gadsimtā**, un tāpēc varam lepoties ar Latvijas zinātnieku sasniegumiem šajā laukā. Latviešu izcelsmes zinātniekiem Andrim Padegam (LZA Lielā medaļa 2004) un Jurim Hartmanim (LZA Lielā medaļa 2001) ir lieli nopelni informātikas nozares dibināšanā: Andrim Padegam – IBM sērijas datoru radišanā; Jurim Hartmanim skaitļošanas sarežģītības teorijas pamatu dibināšanā (kā atzinību par pētījumiem viņš 1993. gadā saņēma Tjūringa balvu). Savulaik (1959) Eižena Āriņa Latvijā nodibinātais Skaitļošanas centrs bija viens no pirmajiem Padomju Savienībā. Pašlaik Latvijas zinātnieks Alvis Brāzma (LZA Lielā medaļa 2013) vada pētnieku grupu cilvēka genoma atšifrēšanai Eiropas Molekulārās bioloģijas laboratorijā Lielbritānijā un Andris Ambainis – jaunākais LZA akadēmiķis (LZA Lielā medaļa 2013) – vada lielu Eiropas mēroga projektu par kvantu datoriem.

Latvijā informātikas tehnoloģijas (IT) attīsta galvenokārt Latvijas Universitātes Datorzinātņu fakultātē (LU DF), Elektronikas un datorzinātņu institūtā (EDI), Latvijas Universitātes Matemātikas un informātikas (LU MII) institūtā un Rīgas Tehniskajā universitātē (RTU).

LU DF zinātniskā grupa Andra Ambaiņa vadībā ir viena no vadošajām kvantu skaitļošanas teorijā pasaulē. Daudzi pētnieki izmanto un attīsta Latvijā izstrādātās metodes. Zinātnieki no Kembridžas, Parīzes, Prinstonas un Singapūras strādā gan kopā, gan paralēli ar latviešu zinātniekiem.

EDI veic fundamentālus un lietišķus pētījumus datorzinātnes, informāciju, komunikāciju un elektronisko tehnoloģiju un aparātūves jomās. Galvenie pētniecības virzieni un pasaules līmeņa kompetence ir saistīti ar modernu **signālu apstrādes paņēmieniem**, superprecizitātes taimēšanas tehnoloģijām un ultraplātsijas signālu apstrādi, datu iegūšanu un pārraides sistēmu (metodes, aparatūra un programmatūra) radīšanu. **Diskrētās signālu apstrādes** virzieni ir: sensoru un tīklotu iegulto sistēmu signālapstrāde, programmvadāmas radio iekārtas, nestacionāru signālu signālatkarīga analīze, biometrijas un smadzeņu signālu apstrāde, datu ieguves un apstrādes mikrominiaturizēšana. Daudz gadus EDI veic pētījumus augstas precizitātes notikumu **laika momentu mērīšanā**. Tika izstrādātas mērījumu sistēmas un ierīces ar dažādu pielietojumu un izpildīti pasūtījumi no Ķīnas, Japānas, Korejas un Polijas, saistīti ar mākslīgo zemes pavadoņu lāzerlokācijas vajadzībām.

Piecpadsmit gadu laikā savu unikālu nišu Latvijas inženierzinātņu un datorzinātņu nozarēs ieguva Transporta un sakaru institūts (TSI), kas veic pētījumus **transporta modelēšanā**, transporta politikā, viedās **transporta sistēmās** un **transporta loģistikā**.

LU MII bez pētniecības vienmēr ir bijis iesaistīts komerciālu programmu un rīku izstrādē. Tas ir viens no lielākajiem interneta pakalpojumu nodrošinātājiem Latvijā (*SigmaNet*, iepriekš pazīstams kā *Latnet*). Institūta galvenie pētniecības virzieni ir: **modelēšanas valodas un rīki** – ievērojamākais sasniegums viens no modernākajiem modelēšanas rīkiem *GRADE*, kurš radīts 1990. – 2000. gadā kopīgi ar vācu kompāniju *Infologistik GmbH* un ir nepārspēta sistēma ļoti lielu grafisko diagrammu pārvaldības jomā; **grafu teorija un vizuālās informācijas apstrāde**, kur pētījumi tiek veikti teorētiskā (topoloģiskā grafu teorijā) un praktiskajā (grafi bioinfor-

mātikā) līmeņos; **vizuālās informācijas radīšanā** vissvarīgākie pašreizējie praktiskie pielietojumi ir – lietus sensori, kas automātiski kontrolē plakanu virsmu tīrīšanas iekārtas, un viltotu monētu detektors; **semantiskās tīmekļa tehnoloģijas**, jeb jaunās paaudzes informācijas sistēmas, kuras ir “saprotamas” ne vien cilvēkiem, bet arī automatizētām datorprogrammām. Šajā jomā ir ļoti svarīgi savlaicīgi izveidot nacionālās semantiskās infrastruktūras. Tās sevī ietver gan ontoloģiju portālu un centralizētu datu krātuvju izveidi, gan arī Latvijai specifisku ontoloģisko un lingvistisko resursu sagatavošanu. Nozīmīgākais projekts ir *SemTi Kamols*. **Datorlingvistika**. Šeit galvenā problēma ir dabīgās valodas formā izteiktas nozīmes analīze, reprezentācija un sintēze. **Bioinformātika** ir saistīta ar gēnu regulācijas tīklu modelēšanu un metožu izstrādi tīklu uzvedības un stabilitātes analīzei, kā arī uz evolūciju balstītu metožu izstrādi proteīnu struktūru salīdzināšanai un analīzei. Viena no nozīmīgākajām izstrādēm ir *SIMBIOMS* programmatūras rīku komplekts, kas paredzēts diabēta diagnostikai un saslimšanas riska novērtēšanai. LU MII ir veikti arī pētījumi **reālā laika sistēmu izstrādē**: bezvadu telefona piekļuves sistēma, radio apraides studijas vadības sistēma, videonovērošanas, signalizācijas un telekomunikāciju aparatūras integrācija u.c. Turpinās pētījumi, lai Latvijas akadēmiskās organizācijas nodrošinātu ar augstas kvalitātes datortīklu pakalpojumiem.

Ekonomiskā attīstība lielā mērā nosaka, kādus materiālus tā izmanto. Civilizācijas vēsturē mēs zinām akmens laikmetu, bronzas, dzelzs laikmetus. Tagad mēs varam runāt par nano-, sintētisko- un kompozītmateriālu laikmetu. Šajā virzienā Latvijas zinātnes flagmanis, neapšaubāmi, ir minētais LU CFI, bet inovatīvos materiālus un tehnoloģijas pēta arī citos institūtos.

Latvijas Universitātes Polimēru mehānikas institūta (LU PMI) specializācija – kompozītmateriālu pielietojumi mašīnbūvē un būvniecībā, to konstrukciju aprēķini, ārējās vides faktoru ietekme uz materiālu mehāniskajām īpašībām, ilglaicīgo īpašību prognozēšana.

Enerģija tā ir ekonomikas asinis. Mūsdienās tā dod iespējas cilvēkam dzīvot un sekmīgi strādāt jebkurā vidē. Vadošais institūts Latvijā šajā virzienā ir Fizikālās enerģētikas institūts (FEI). Galvenās pētniecības jomas: reģionālā enerģētikas nozares analīze un optimizācija, enerģijas taupīšanas vadība, enerģētikas – vides politikas izpēte, atjaunojamie energoresursi, energoefektivitāte, elektrisko tīklu un elektroenerģijas apgādes sistēmas, tīras

fosilās enerģijas tehnoloģijas, elektriskās ierīces un iekārtas. Izpētot cenu un tarifu politiku, zinātnieki analizē un modelē enerģētikas – vides mijiedarbību, energoefektivitātes uzlabošanas un enerģijas saglabāšanas iespējas. Rezultātā tiek piedāvātas racionālas enerģijas izmantošanas tehnoloģijas, lai nodrošinātu ilgtspējīgu Latvijas attīstību un optimizētu siltumenerģijas ražošanas un patēriņa sistēmu.

Latvijai ir sasniegumi astronomijā, un tas ir ļoti svarīgi, jo astronomiskie novērojumi ietekmē zinātnes, filozofijas, kultūras un vispārējās Visuma koncepcijas attīstību. Latvijas pētnieki ar **Šmita** (*Schmidt*) **teleskopu** Baldones Riekstukalnā (Latvijas Universitātes Astronomijas institūta Astrofizikas observatorijā) – vienīgo šāda veida teleskopu Baltijā un vienu no šīs sistēmas lielākajiem teleskopiem pasaulē – atklāja vairāk nekā **350** oglekļa zvaigžņu, **70** novu Andromedas galaktikā (M 31) un pēdējos gados – vairāk nekā **20** asteroīdu (mazo planētu), starp kuriem ir pieredīgi Zemei tuvu pienākošo saimei (*NEOA* tipa). Baldones observatorijas astronomisko fotouzņēmumu arhīvā ir vairāk nekā **25 500** debesu fotogrāfisko uzņēmumu. Tā ir unikāla, starptautiski nozīmīga informācija par galaktikām, zvaigznēm, miglājņiem, Saules sistēmas mazajiem ķermeņiem un citiem debess objektiem, par 40 gadu laika posmā kosmiskajā telpā notikušajām izmaiņām. Pēc digitalizācijas būs iespējams padarīt šo vērtīgo informāciju ērti pieejamu astronomiem visā pasaulē. Mūsu zinātnieki sekmīgi izmanto unikālā Ventspils Starptautiskā radioastronomijas centra (VSRC) no Krievijas armijas pārņemtās antenas (radioteleskopi RT-32 un RT-16) starptautiskajos radio astronomijas pētījumos, pavadoņu navigācijā, pavadoņu un signālu analizē un apstrādē, kosmosa tehnoloģijās un kosmosa informācijas tehnoloģijas risināšanā. 2009. gadā Latvijas valdība un Eiropas Kosmosa aģentūra ESA noslēgusi līgumu par sadarbību kosmosa izmantošanai miermilīgiem mērķiem. Tas attiecas uz kosmosa zinātņi, astronomiju un astrofiziku.

Mūsu zinātniekiem ir ļoti plaša nacionālā un starptautiskā sadarbība. Viņi piedalās daudzos valsts un starptautiskās sadarbības projektos, tostarp FP5, FP6 un FP7, IEE, Interreg, EC JRC, IAEA, COST, Twinning, SmartGrids, ERA-Net, FENCO ERA-Net, Latvijas un Baltkrievijas divpusējās programmā, Klimata pārmaiņu finansēšanas programmā, Eiropas Sociālajā fondā, Eiropas Reģionālās attīstības fondā, Valsts pētījumu programmās, Latvijas Zinātnes padomes finansētajos un citos projektos.

Pārskats rāda, ka mums ir zinātniskās skolas, un ir jaunie pētnieki, kuri spēj turpināt tradīcijas un rezultatīvu darbu zinātnē.

Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas priekšsēdētājs *Juris Jansons*

Tulkojums no angļu val.

Latvian Academy of Sciences. Yearbook 2014, p. 9.

ĶĪMIJAS, BIOLOĢIJAS UN MEDICĪNAS ZINĀTNES LATVIJĀ

Nodaļas locekļi (kopskaitā 119) veic pētījumus ķīmijā, bioloģijā, biotehnoloģijā, medicīnā, farmācijā, ekoloģijā, vides zinātnēs, ģeogrāfijā, ģeoloģijā un materiālzinātnēs.

Nodaļas zinātnieku lielākie sasniegumi ķīmijā saistās ar organiskās sintēzes metožu attīstību un jaunu ārstniecības vielu meklējumiem.

Latvijas Organiskās sintēzes institūtu (LOSI) 1957. gadā nodibināja profesors Solomons Hillers (1910–1975). Institūta zinātnisko pētījumu galvenie virzieni ir organiskā sintēze, jaunu organiskās sintēzes metožu izstrāde, medicīnas ķīmija, jaunu ārstniecības vielu meklējumi, molekulārā farmakoloģija un kliniskie pētījumi. Patlaban organiskajā sintēzē, medicīnas ķīmijā un jaunu ārstniecības vielu meklējumos LOSI ar savām 10 zinātniskajām laboratorijām un 12 pētnieku grupām ir vadošais pētījumu centrs Baltijā. Institūts realizē neatkarīgus pētījumus un līgumdarbus sadarbībā ar Latvijas un ārzemju universitātem un farmācijas kompānijām. Kopš dibināšanas institūta zinātnieki ir atklājuši 17 oriģinālus medikamentus un izstrādājuši jaunas oriģinālas iegūšanas metodes 86 jau zināmām ārstniecības vielām. Patlaban trīs oriģināli medikamenti iziet klīniskās pārbaudes visā pasaulē. LOSI zinātnieki uzsāka starptautisku sadarbību jaunu ārstniecības vielu pētījumos vēl pirms PSRS sabrukuma, un šobrīd viņiem ir kopīgi projekti ar 11 farmācijas kompānijām pasaulē. Institūts izmanto dažādus sadarbības modeļus, sākot no vienkāršiem līgumprojektiem līdz ciešām partnerattiecībām visā jaunu ārstniecības vielu radīšanas un izpētes procesā. Svarīgākie partneri ir Lielbritānijas, Vācijas, Dānijas, Zviedrijas, Somijas, ASV un Japānas farmācijas kompānijas. Šīs sadarbības rezultātā pēdējo piecu gadu laikā LOSI zinātnieki saņēmuši 64 patentus. Pētījumu veikšanai LOSI ir visas nepieciešamās iekārtas: KMR spektrometri (200 MHz, 400 MHz, 600 MHz un 800 MHz), dažādi citi spektrometri (EPR, FTIR, Rentgenstaru difraktometrs), gāzu hromatogrāfi, augstas izšķirtspējas šķidrums hromatogrāfi, iekārtas farmakoloģiskiem un bioloģiskiem, kā arī gatavo zāļu formu fizikāliem un tehniskiem pētījumiem.

Institūts izdod pasaulē plaši pazīstamu žurnālu „Heterociklisko savienojumu ķīmija” krievu un angļu (izdevniecība *Springer*) valodā.

LOSI pabeigta jaunas oriģinālas kardioprotektīvas zāļu kandidātvielas ķīmiskā un eksperimentālā izpēte, kas ļauj uzsākt šīs vielas klīniskos pētījumus (akad. Maija Dambrova, akad. Ivars Kalviņš, kor.loc. Osvalds Pugovičs, Dr. Ilmārs Stonāns u.c., LZA nominētie nozīmīgākie zinātnes sasniegumi, turpmāk LZA sasniegumi, 2013, LOSI un a/s Grindeks). Izstrādāta uz oglekļa-ūdeņraža (C—H) saišu aktivēšanu balstīta jauna organisko savienojumu sintēzes metodoloģija, kuru var izmantot jaunu ārstniecības vielu sintēzē (kor.loc. Edgars Sūna u.c., LZA sasniegumi 2012), sekmīgi realizēta klīnisko pētījumu pirmā daļa par Parkinsona slimības vēlino komplikāciju terapijā izmantojamu jaunu ārstniecības vielu (akad. Ivars Kalviņš, kor.loc. Valerjans Kauss u.c., LZA sasniegumi 2011). Izmantojot daudzdimensionālās kodolu magnētiskās rezonanses spektroskopijas metodes, LOSI zinātnieki sekmīgi veic proteīnu domēnu trīsdimensionālo struktūru pētījumus (akad. Edvards Liepiņš, *Dr.chem.* Kristaps Jaudzems).

Latvijā ir attīstīta farmaceitiskā rūpniecība (a/s Grindeks, a/s Olainfarm u.c.), ar ko sekmīgi sadarbojas LOSI zinātnieki. Kadrus sagatavo RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultāte un tās institūti (Organiskās ķīmijas tehnoloģijas, Biomateriālu un biomehānikas, Lietišķās ķīmijas, Polimērmateriālu, Silikātu materiālu un Vispārīgās ķīmijas tehnoloģijas institūti), kā arī LU Ķīmijas fakultāte. RTU Lietišķās ķīmijas institūtā sadarbībā ar LU Cietvielu fizikas institūtu sintezēti un izpētīti oriģinālas struktūras organiskie stikli lietojumam fotonikas ierīcēs (kor.loc. Valdis Kokars, akad. Valdis Kampars, kor.loc. Mārtiņš Rutkis u.c., LZA sasniegumi 2013).

Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts (LVKĶI) dibināts 1946. gadā. Institūta zinātniskā darba pamatā ir teorētiskie un lietišķie pētījumi par lietkoku, koksnes un citu augu biomasas kompleksu, racionālu bezatlikuma izmantošanu konkurētspējīgu inovatīvu materiālu un produktu ieguvei ar augstu pievienoto vērtību, izmantojot zinātniski pamatotas, progresīvas tehnoloģijas. Galvenie pētījumu virzieni ir fundamentāli pētījumi koksnes zinātnē, koksnes un polimēru ķīmijā, lietišķie pētījumi inovatīvu produktu un materiālu iegūšanai no atjaunojamām izejvielām – koksnes un augu biomasas. LVKĶI zinātniekiem ir pasaulē atzīti sasniegumi kriogēno siltumizolācijas

materiālu iegūšanā no poliuretāniem kosmosa kuģu dzinēju šķidrā ūdeņraža tvertņu izolācijai.

RTU Neorganiskās ķīmijas institūta (NĶI, dibināts 1946) zinātnieki veic teorētiskus un praktiskus pētījumus neorganiskajā ķīmijā, ķīmijas tehnoloģijā, nanotehnoloģijās, materiālzinātnēs. Galvenie pētījumu virzieni ir neorganisko savienojumu plazmas ķīmija un tehnoloģija, nanodaļiņu sintēze, nanostrukturāli materiāli, jauni keramiskie un metālkeramikas materiāli, šķidro membrānu elektroķīmija, cēlmetālu un krāsaino metālu izdalīšanas tehnoloģija no rūpnieciskiem šķīdumiem un nanokatalizatoru izstrāde, koordinācijas savienojumu struktūra, īpašības, lietojums rūpniecisko un dabas objektu analizē, fosfora un slāpekļa neorganisko savienojumu sintēze, struktūra un izmantošana jonus vadošu materiālu ieguvē. Kopā ar RTU Lietišķās ķīmijas institūta zinātniekiem izstrādātas jaunas katalītiskas glicerīnskābes un pienskābes iegūšanas metodes, oksidējot glicerīnu ar gaisu vai molekulāro skābekli, kā arī. jauna aktīvāku un selektīvāku katalizatoru sintēzes metode (*Dr.chem.* Svetlana Čornaja, akad. Valdis Kampars, *Dr.sc.ing.* Ēriks Paļčevskis, *Dr.chem.* Lidija Kuļikova, *Dr.chem.* Vera Serga un Antons Cvetkovs, LZA sasniedzumi 2012).

Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrā (BMC, dibināts 1993) tiek veikti starptautiski atzīti fundamentālie un lietišķie pētījumi molekulārajā bioloģijā, biomedicīnā un biotehnoloģijā, tai skaitā molekulārajā mikrobioloģijā, vakcīnu izstrādē, šūnu bioloģijā, genomikā un proteomikā, vēža bioloģijā, imunoloģijā, struktūrbioģijā un citos virzienos. Uzkrāto zināšanu un iemaņu realizācijai BMC paspārnē darbojas vairāki mazie uzņēmumi (SIA “Genera”, SIA “ASLA Biotech”, SIA “Cilmes šūnu tehnoloģijas”), kuri savus pakalpojumus veiksmīgi piedāvā gan Latvijā, gan arī ārvalstīs. Augsti kvalificēts akadēmiskais personāls un pasaules līmeņa aprīkojums nodrošina iespējas Latvijas un ārzemju studentu un doktorantu apmācībai. BMC ir koordinators un galvenais dalībnieks vairākās valsts pētījumu programmās (infekcijas slimības, cilvēka genoma izpēte, populācijas novecošanās) ar mērķi izstrādāt un ieviest molekulārās medicīnas metodes, kā arī valsts līmeņa veselības monitorēšanas metodes Latvijas veselības aprūpē. Sadarbību ar partnergrupām ES un NVS valstīs proteīnu, šūnu bioloģijas un genoma izpētes un bioinformātikas (BBMRI, p3G, ELIXIR) jomā papildina arī pasūtījumu pētījumi un līgumi ar Eiropas

biotehnoloģijas kompānijām (*Cytos Biotechnology GmbH, Rhein Biotech GmbH* u.c.) un tehnoloģiju pārnese uz Latvijas uzņēmumiem (*a/s "Grindeks"*, minētie mazie uzņēmumi). Selektīvu un audu-mērķētu zaļu piegādes sistēmu, rekombinantu vakcīnu, gēnu un imūnterapijas līdzekļu, jaunu DNS un seroloģisku diagnostikas metožu, uz cilmes šūnām balstītu terapijas līdzekļu izstrāde ir galvenās BMC inovatīvās aktivitātes, un tās veicina reģionālo sadarbību un attīstību.

BMC zinātnieki kopā ar Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas, Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes un Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas kolēģiem atklājuši jaunas somatostatīna receptora ģenētiskās variācijas, kas ļaus veikt individuālu terapiju akromegālijas pacientiem (kor.loc. Jānis Kloviņš, kor.loc. Valdis Pīrāgs u.c., LZA sasniegumi 2011). Kopā ar Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes un Magdeburgas *Otto-von-Guericke* Universitātes (Vācija) zinātniekiem atklātas jaunas vēža specifiskas autoantivielas agrīnai kuņģa vēža diagnostikai un slimības gaitas prognozēšanai (kor.loc. Aija Linē, kor.loc. Mārcis Leja u. c., LZA sasniegumi 2012). Veikti vispusīgi pētījumi šūnu bioloģijā un ļaundabīgo audzēju molekulāro pamatu izzināšanā, paverot principiāli jaunas iespējas vēža ārstēšanā (akad. Jekaterina Ērenpreisa, LZA sasniegumi 2013, BMC).

Pētījumus tā saucamajā „zaļajā” bioloģijā veic Latvijas Universitātes Bioloģijas institūta (LUBI, dibināts 1951) zinātnieki. Institūtā darbojas 11 zinātniskas laboratorijas un viena pētniecības grupa. LUBI zinātnieki strādā divos galvenajos virzienos: 1) dabas resursu un ekoloģiskie pētījumi ar mērķi radīt teorētisku bāzi Latvijas dabas resursu ilgtspējīgai attīstībai (Bioindikācijas, Botānikas, Eksperimentālās entomoloģijas, Ģeobotānikas, Hidrobioloģijas, Jūras ekoloģijas un Ornitoloģijas laboratorijas); 2) augu un dzīvnieku dzīves procesu bioregulācijas mehānismu pētījumi ar mērķi uzlabot to bioproduktivitāti (Dzīvnieku bioķīmijas un fizioloģijas, Augu minerālās barošanas, Augu ģenētikas un Magnetobioloģijas laboratorijas, kā arī Genomikas un bioinformātikas pētniecības grupa). Institūtā dislocēts Putnu gredzenošanas centrs, Latvijas herbārijs, Augu kaitēkļu populāciju bioloģisko aģentu kolekcija un liela Entomoloģiskā kolekcija.

Institūta zinātnieki intensīvi izmanto vairākas pētniecības bāzes: Engures Ornitoloģisko pētījumu centru, Papes Ornitoloģisko staciju, Kalnāju

Ornitoloģisko staciju, Nacionālā ilgtermiņa ekoloģisko pētījumu tīkla Mazsalacas staciju.

Institūta zinātnieki piedalās vairākās valsts finansētās biomonitoringa programmās. Kopš deviņdesmito gadu vidus ar projekta „Life” līdzdalību sagatavots jaunākais daudz pilnīgāks sešu sējumu Latvijas Sarkanās grāmatas izdevums latviešu un angļu valodā. Izveidota jauna ražīga vasaras kviešu šķirne *Robijs*, kas ir speciāli piemērota audzēšanai Baltijas reģionā (kopā ar Valsts Stendes graudaugu selekcijas institūtu, Vija Strazdiņa, Maija Ceraukste, *Dr.biol.* Dace Grauda, akad. Īzaks Rašals, u.c., LZA sasniegumi 2011).

„Zaļajā” bioloģijā intensīvi strādā arī Daugavpils Universitātes Sistemātiskās bioloģijas institūta (DU SBI, dibināts 2005) zinātnieki. DU SBI struktūru veido Eiropas Koleopteroloģisko pētījumu centrs, Studiju un pētniecības centrs “Ilgas”, Sistemātiskās botānikas laboratorija, Sistemātiskās zooloģijas laboratorija, Dzīvnieku ekoloģijas un evolūcijas laboratorija, Lāzerskenējošās mikroskopijas laboratorija, Parazitoloģijas laboratorija un Biotehnoloģiju laboratorija. SBI veido augu herbāriju, vaboļu, molusku, sīko zidītāju un putnu asins parazītu kolekcijas, izdod žurnālus *Baltic Journal of Coleopterozoology* un *Acta Biologica Universitatis Daugavpiliensis*. Institūta zinātnieki kļuvuši slaveni pasaulē ar saviem pētījumiem koleopteroloģijā. Akad. Arvīda Barševska vārdā nosauktas trīs vaboļu sugas: *Omophron barsevskisi* Valainis, 2011 – sastopama Kamerūnā, Nigērijā; *Platyderus barsevskisi* Anichtchenko, 2010 – sastopama Spānijā; *Lesteva barsevskisi* Shavrin, 2010 – sastopama Tadžikijā.

Pētījumus medicīnas jomā veic Rīgas Stradiņa universitātes (RSU, dibināta 1950, pašreizējo nosaukumu ieguvusi 2002) un tās institūtu (RSU Anatomijas un antropoloģijas institūts, RSU Augusta Kirhenšteina Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūts un RSU Pārmantotā vēža institūts), kā arī Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes (dibināta 1919, atjaunota 1998) un tās institūtu (LU Kardioloģijas institūts un LU Eksperimentālās un klīniskās medicīnas institūts) zinātnieki.

Rīgas Stradiņa universitātes prioritārie pētniecības virzieni ir: bioloģisko novecošanās procesu faktori un dzīves kvalitāte Latvijas populācijā, uz strukturāliem, funkcionāliem un biomehāniskiem pētījumiem balstīta saslimšanas diagnostikas un ārstēšanas algoritmu izstrāde, Latvijas

iedzīvotāju veselību apdraudošo eksogēno un endogēno faktoru izpēte, infekcijas aģentu loma Latvijā aktuālu infekciju izcelsmē un norisē, bērnu mirstību un invaliditāti izraisošo faktoru pētījumi, ļaundabīgo audzēju klīnisko un molekulāro īpatnību izpēte agrīnas diagnostikas un ārstēšanas stratēģijas uzlabošanai, sejas žokļu deformāciju (anomāliju) imunohistoķīmiskie, radioloģiskie un klīniskie pētījumi, veselības traucējumu radīto funkcionālo ierobežojumu klīniskā epidemioloģija Latvijā, globalizācijas sociālās, ekonomiskās, tiesiskās un medicīniskās problēmas. Izstrādāti un ieviesti jauni dabiskus glikopeptīdus saturoši uztura bagātinātāju sastāvi, kas pielietojami onkoloģijā un virusoloģijā (*Dr.sc.ing.* Jevgenijs Jermolajevs, Lilija Peškova, Guntis Vītols, *Dr.med.* Simona Doniņa, LZA sasniegumi 2013, RSU A. Kirhenšteina Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūts).

Sekmīgi veikta Latvijā pirmā aknu transplantācijas operācija akad. Jāņa Gardovska un akad. Rafaila Rozentāla vadībā (Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca un RSU, LZA sasniegumi 2011). Izstrādāta jauna neinvazīva koronārās sirds slimības diagnostikas metode (LZA ārz. loc. Kristaps Zariņš un kor. loc. Andrejs Ērglis).

Akad. B. Andersons, kor.loc. V. Pīrāgs un akad. J. Stradiņš ir Valsts pētījumu programmu vadītāji. Nodaļas locekļi ir vairāk nekā 60 starptautisku un daudzu Latvijas zinātnisko projektu vadītāji un līdzdalībnieki.

Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas priekšsēdētājs
Raimonds Valters

Tulkojums no angļu val.

Latvian Academy of Sciences. Yearbook 2014, p. 15.

HUMANITĀRĀS UN SOCIĀLĀS ZINĀTNES LATVIJĀ

Humanitāro zinātņu pētījumu mērķis ir iegūt pirmavotos balstītas zināšanas par latviešu valodu, literatūru, kultūru un folkloru, par Latvijas vēsturi no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām un atklājumiem filozofijā, lai ne tikai vairotu zināšanas šajās jomās, bet arī veicinātu nācijas vienotību un kultūras identitāti. Sociālo zinātņu pētījumu mērķis ir skaidrot valstī notiekošos sociālekonomiskos procesus un prognozēt to virzību nākotnē, veidot valsts un sabiedrības attīstības sociālo, politisko, ekonomisko un juridisko bāzi. Šie mērķi tika un tiek sekmīgi īstenoti nepārtrauktā pētījumu procesā, ko veic vairāk nekā divdesmit pētniecības organizācijas.

Humanitāro un sociālo zinātņu pētījumos iegūtās zināšanas veido nācijas garīgo kodolu, stiprina apziņu par latviešu valodas un kultūras vērtībām, tāpēc tiem ir liela nacionālā nozīme. No otras puses, tās veido pamatu baltistikas kā starptautiskas zinātnes nozares attīstībā. Turklāt humanitāro un sociālo zinātņu pētījumi Latvijā atklāj ne mazums zināšanu par valstīm un tautām, ar kurām savijies Latvijas iedzīvotāju liktenis – igauņiem, lietuviešiem, somiem, zviedriem, vāciešiem, poļiem, krieviem, baltkrieviem un citiem, tāpēc tiem ir plaša starptautiska nozīme.

Pamats, infrastruktūra

Nozīmīgākie pētījumi humanitārās un sociālās zinātnēs apvienoti zem Letonikas simbola. Vārds „letonika” iekļauts „Latviešu literārās valodas vārdnīcā” 1980. gadā. Jēdziens „Letonika” apzīmē starpnozaru kompleksu pētījumu „par Latvijas iedzīvotāju etniskā sastāva un latviešu antropoloģiskā tipa veidošanos, senlatviešu cilšu apvienību, latviešu tautības un nācijas tapšanu, par latviešu un Latvijā mītošo cittautiešu etnisko, etnodemogrāfisko un sociālo situāciju Latvijas pagātnē un mūsdienās, par latviešu valodas, folkloras un mitoloģijas veidošanos un situāciju mūsdienās, par latviešu tradicionālo saimniecisko darbību un dzīvesveidu, materiālo un garīgo kultūru, tradīcijām, izglītību, tautas un profesionālo mākslu, to savstarpējām saiknēm, par latviešu un citu tautu kultūrvēsturiskajiem kontaktiem, par

latviešu sabiedriskās domas, literatūras, zinātnes, grāmatniecības attīstību, par svarīgākajām vēstures norisēm, kas veidoja un ietekmēja latviešu likteņus, un citiem jautājumiem”¹.

Letonikas idejas sākums ir 1991. gadā uzsāktais tematiskais pētījums „Letonikas kultūrvēsturisko avotu un zinātnes vēstures izpēte un publicēšana” (vadītājs akad. S. Cimermanis). Tam sekoja 1995. gadā Latvijas Zinātnes padomes apstiprināta sadarbības programma ar tādu pašu nosaukumu, kurā bija apvienoti vairāku humanitāro zinātņu nozaru pētījumu projekti. 2001. gada janvārī Latvijas Universitātē atklāja Letonikas centru. Kopš 2002. gada novembra ir pieejams interneta portāls www.letonika.lv – „latviska uzziņu un tulkošanas sistēma internetā, kuras galvenais mērķis ir sniegt sistematizētu, enciklopēdisku uzziņu un tulkošanas informāciju, radot jaunus, apzinot esošos un vienuviet apkopojot digitālos resursus par Latviju”².

Valsts pētījumu programma „Letonika: pētījumi par vēsturi, valodu un kultūru” 2005.–2009. gadam (saīsināti – Letonika) atvērta 2005. gada otrajā pusē, kad Latvijā atklāja jaunu pētījumu organizācijas sistēmu – formulēja deviņus prioritāros zinātnes virzienus un tiem atbilstoši izveidoja deviņas valsts pētījumu programmas. Programmas koordinēšana tika uzticēta Latvijas Zinātņu akadēmijai (LZA) (vadītājs akad. J. Stradiņš). Programma vienoja aptuveni 300 humanitāro zinātņu speciālistus no 15 institūcijām. Ceturtā daļa izpildītāju bija jaunie zinātnieki.

Letonikas turpinājums – Valsts pētījumu programma „Nacionālā identitāte (valoda, Latvijas vēsture, kultūra, cilvēkdrošība)” 2010.–2013. gadam (saīsināti – Identitāte) atvērta 2010. gadā.

Humanitāro un sociālo pētījumu zinātniskās infrastruktūras nostiprināšanai 2012. gadā izveidoti Latviešu valodas, kultūrvēsturiskā mantojuma un radošo tehnoloģiju valsts nozīmes pētniecības centrs (sadarbojoties trim Latvijas Universitātes (LU) aģentūrām – LU Latvijas vēstures institūtam, LU Literatūras, folkloras un mākslas institūtam un LU Filozofijas un socioloģijas institūtam) un valsts nozīmes pētniecības centrs sociālekonomikā un

¹ Stradiņš, J., Cimermanis, S. Par „Letonikas” jēdzienu un saturu. *Latvijas Vēstnesis*, 1995, Nr.87 (370), 7. jūn.; Stradiņš, J., Cimermanis, S. Par letonikas jēdzienu un saturu. *Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis*. A daļa, 1995, Nr. 5/6, 1.-7. lpp.

² Jansone, I. Valsts pētījumu programma „Letonika: pētījumi par vēsturi, valodu un kultūru”. *Letonika pirmais kongress. Plenārsēžu materiāli*. R.: Latvijas Zinātņu akadēmija, 2006, 76. lpp.

sabiedrības vadībā (LU sadarbībā ar Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūtu). Centru infrastruktūras attīstībai piešķirts Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) finansējums.

Programma Identitāte aptver 14 pētniecības institūciju sniegumu 12 apakšprojektos. Programmu koordinē LZA, vada LZA Senāta priekšsēdētājs akad. Jānis Stradiņš un tās piecus apakšprojektus vada LZA locekļi.

Programmas uzdevums ir veikt sistēmiskus, padziļinātus, starpdisciplinārus, visaptverošus pētījumus letonistikas tēmās, ievērojot Latvijas attīstības diktēto mainīgo vēsturisko un sociālo situāciju, sekmēt cilvēcisko pamatvērtību aizstāvību un vienot zinātniekus, kuri darbojas humanitāro un sociālo zinātņu jomās.

Pētījumi humanitāro un sociālo zinātņu jomā tiek veikti LZA, LU aģentūrās – zinātniskajos institūtos un fakultātēs, Rīgas Stradiņa universitātē, Daugavpils Universitātē, Liepājas Universitātē, Rēzeknes Augstskolā, Ventspils Augstskolā, Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijā, Latvijas Mākslas akadēmijā, Latvijas Kultūras akadēmijā, Baltijas stratēģisko pētījumu centrā, Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūtā, privātajās augstskolās un privātajos zinātniskajos institūtos.

Nozares zinātniskie institūti iekļaujas ERAF, ESF un Eiropas vienotās pētniecības telpas starptautiskajos projektos (ES Ietvarprogrammās, ESFRI projektos *CLARIN*, *CULTURE*).

Paaudžu pēctecības nodrošinājumu humanitārās un sociālajās zinātnēs ilustrē tas, ka ik gadu aug jauno zinātņu doktoru skaits, valsts pētījumu programmās iesaistīto jauno pētnieku daļa ir stabila (~12%), un 2011. gadā vairākās no Apvienotā Pasaules latviešu zinātnieku kongresa 44 sekcijām jauno zinātnieku bija ne mazāk kā trešā daļa dalībnieku.

Tematika

Humanitāro un sociālo zinātņu pētījumi aptver plašu tematiku, tā attīstās un papildinās no vienas pētījumu programmas uz otru un ārpus programmas. Kopš pirmsākumiem Letonikas pētījumiem ir starpdisciplinārs raksturs. Papildus tradicionālajai Letonikas tematikai (latviešu valoda, Latvijas vēsture un kultūra no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām) programma Identitāte iekļauj mūsdienās aktuālas tēmas: nacionālā un eiropeiskā identitāte, reģionālā identitāte, nacionālā identitāte un ricīb spēja, nacionālā identitāte un

sociālā cilvēkdrošība, cilvēkdrošība un identitāšu plurālisms, nacionālā identitāte digitālajā vidē, identitātes estētika, reģionālā identitāte, nacionālā identitāte un konkurējošās identitātes u.c. Sabiedrības atzinību ieguvuši individuam, cilvēka lomai vēsturē veltītie pētījumi: Latvijas vēsture un sociālā atmiņa, kultūras atmiņa, kolektīvā atmiņa, cilvēka gaita un loma dažādos vēstures „asajos punktos”. Latvijas sociālās atmiņas pētījumi ir jauna, vērtīga, sabiedrībā populāra joma, jo atsedz līdz šim daudz noklusēta par padomju laiku.

Valodniecība

Latviešu valodu pēta vairākās pētniecības iestādēs. LU Latviešu valodas institūtā pēta valodas teoriju, veic starpdisciplinārus pētījumus baltistikā, pēta latviešu valodas dialektus un jaunaizguvumus, valodas lomu nacionālās identitātes veidošanā (I. Jansone, B. Bušmane, A. Stafecka), gatavo skaidrojošās vārdnīcas un jaunu latviešu valodas gramatikas izdevumu (J. Grigorjevs, D. Nītiņa, A. Vulāne, D. Markus). Pētījumi tiek izmantoti Latvijas valodas politikas pamatošanai (I. Druvieta, J. Valdmanis, A. Veisbergs).

Institūts ilgstoši nodrošināja terminoloģijas pētījumus un LZA Terminoloģijas komisijas darbu (V. Skujiņa).

Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijā par stabilu nozari izveidojusies bērnu valodas pētniecība (D. Markus). Latviešu valodu pēta arī reģionālajās augstskolās Liepājā, Rēzeknē, Daugavpilī.

Literatūrzinātne, folklorā un māksla

LU Literatūras, folkloras un mākslas institūtā, Daugavpils, Rēzeknes un Liepājas universitātēs veic pētījumus literatūras teorijā un literatūras vēsturē (M. Grudule), salīdzināmās literatūras jomās (D. Bula, M. Burima, F. Fjodorovs, I. Saleniece), pēta kultūras un varas mijiedarbes latviešu valodā, literatūrā un folklorā (A. Cimdiņa), atsevišķu literatūras žanru attīstību Latvijā (B. Kalnačs). Pētījumi atklāj un dokumentē latviešu teātra un kino mākslas un mūzikas attīstību Latvijā un ārvalstīs (V. Hausmanis, A. Klotiņš). Neparasta pētījumu joma ir Indijas kultūra (V. Ivbulis).

13 izcili Latvijas rakstnieki, dzejnieki un publicisti ir Latvijas Zinātņu akadēmijas goda locekļi.

Vēsture, antropoloģija, arheoloģija un etnoloģija

LU Latvijas vēstures institūtā veiktie pētījumi aptver laikposmu no akmens laikmeta līdz mūsdienām. Institutā pēta Latvijas senāko vēsturi, viduslaiku, jauno un jaunāko laiku vēsturi un divu okupāciju vēsturi. Institutā ietilpst arī Arheoloģisko materiālu krātuve, Bioarheoloģisko materiālu krātuve, Etnogrāfisko materiālu krātuve. Krātuves ikdienā izmanto gan studenti, gan Latvijas un ārvalstu zinātnieki.

Institutā izveidotā dendrochronoloģijas laboratorija ir pagaidām vienīgā zinātniskā struktūrvienība Latvijā, kurā kopš 1990. gadu sākuma veic galvenokārt Latvijas teritorijā saglabājušos vēsturisko konstrukciju koka būvelementu dendrochronoloģisko datēšanu un izstrādā koku gadskārtu ilggadīgās absolūtās hronoloģijas.

Institutā darbinieki veic arheoloģiskos izrakumus, kā arī izstrādā zinātniskās publikācijas, kuras balstās uz iegūtā izrakumu materiāla bāzes (I. Ose, Z. Apala, G. Zemītis u.c.). Latvijas pilis un pilskalnus pēta arī Kultūras akadēmijā (J. T. Urtāns) un esošajos pilsmuzejos (A. Jurkāne, Turaidas muzejs). Latvijas sarežģītās vēstures dēļ vēstures pētījumi un arheoloģiskie atklājumi ir laba starptautiskās sadarbības joma.

LZA, sadarbojoties ar Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmiju, Latvijas Pašvaldību savienību un novadu pašvaldībām organizē Latvijas novadu kultūrvēsturisko vērtību izziņāšanu, popularizēšanu un izmantošanu mūsdienīgu vajadzībām (D. Markus, S. Cimermanis, O. Spārītis).

Nenovērtējama kultūrvēsturiska vērtība ir izzūdošā lībiešu etnosa vēstures, kultūras un valodas izpētei (S. Cimermanis, R. Blumberga, V. Ernštreits)³. Lībieši ir Baltijas somu tauta Latvijas teritorijā, kas runā somugru grupas senlaicīgā valodā. Mūsdienās Latvijā dzīvo nedaudz vairāk kā 200 lībiešu, bet lībiešu valodā runā ap 10 cilvēku. Neraugoties uz to, lībieši blakus latviešiem ir noteikti kā likumīga otra Latvijas pamattautība. Lībiešu valoda

³ 2013. gadā izdota bagātīgi ilustrēta kultūrvēsturiska grāmata „Lībieši. Vēsture, valoda un kultūra” (sastādītāji un redaktori: Renāte Blumberga, Tapio Mekeleinens, Karls Pajusalu. R.: *Līvo Kultūr sidām*, 2013. 544 lpp.), daudzpusīgs, koordinēti veidots igauņu, latviešu, lībiešu, somu un vācu arheologu, etnogrāfu, folkloristu, mākslinieku un valodnieku rakstu krājums par laikposmu no 10. gs. līdz mūsu dienām. Pētījumos izmantoti nepublicēti Igaunijas, Krievijas, Latvijas, Somijas arhīvu dokumenti, arheologu, etnogrāfu, folkloristu, valodnieku zinātnisko ekspedīciju dotumi.

stipri ietekmējusi latviešu valodas izveidi. Tās iespaidā radies latviešu valodai raksturīgais uzsvars uz vārda pirmo zilbi. Piederība somugru valodu grupai izskaidro starptautisko interesi par lībiešu vēstures, kultūras un valodas pētniecību: jautājumu skaidro Igaunijā, Krievijā, Somijā, Ungārijā, Vācijā un citur.

LZA Letonikas ietvaros sadarbojas ar lībiešu Kultūras centru.

Jaunākās vēstures pētījumiem pievērsusies D. Bleiere, pētot okupācijas režīmus Latvijā (1940.–1965.) un to sekas politiskā, ekonomiskā, tiesiskā, sociālā un etniskā aspektā. Arī šādu pētījumu starptautiskā nozīme nav jāpārerāda. Ne velti nesenās vēstures pētījumi veicinājuši Daugavpils Universitātes Mutvārdu vēstures pētījumu centra (vad. I. Saleniece) sekmīgu dalību starptautiskajos projektos.

Vēstures pētījumi tiek veikti arī Valsts prezidenta paspārnē strādājošā Latvijas Vēsturnieku komisijā un reģionālajās augstskolās.

Kultūras un mākslas vēsture, arhitektūra

Latvijas vide, kultūra un pilsēt būvniecība dod plašu vielu starpdisciplināriem pētījumiem. Kultūras un mākslas vēsturi pēta Latvijas Kultūras akadēmijā (J. T. Urtāns, kultūras vēsture, arī arheoloģija, vietu vēstures izpēte) un Latvijas Mākslas akadēmijā (O. Spāritis, mākslas vēsture, dievnamu arhitektūra un vēsture).

Latvijas Mākslas akadēmijas Mākslas vēstures institūtā pēta viduslaiku arhitektūru un mākslu, 17. – 18. gadsimta arhitektūru un pilsēt būvniecību, vizuālās mākslas vēsturi, laikmetīgo mākslu, rūpējas par mākslas zinātnes metodoloģijas pilnveidošanu, gatavo kultūrizglītību un zinātnisko tūrisma veicinošus izdevumus ceļvežu (sērija Rīgas mākslas un arhitektūras pieminekļi) un elektronisku resursu veidā. Institūta darbinieki sniedz lekciju kursus Latvijas Mākslas bakalaura un maģistra studiju programmās (ikono-grāfija, jaunatklājumi Latvijas mākslas vēsturē) (E. Kļaviņš, E. Grosmane, D. Lāce).

Arhitektūra

Pētījumus arhitektūrā veic Rīgas Tehniskajā universitātē (J. Krastiņš). Pētījumu objekts ir arhitektūras teorija, pilsēt būvniecība un atsevišķi objekti (ēkas, baznīcas). Lielākā daļa pētījumu veltīti Rīgas izpētei.

22 izcili mākslinieki – gleznotāji, aktieri, komponisti, režisori, mūziķi, arhitekti – ir Latvijas Zinātņu akadēmijas goda locekļi.

Filozofija un psiholoģija

Filozofijas pētījumu centrs Latvijā ir Filozofijas un socioloģijas institūts. Pētījumi tiek veikti vairākos virzienos. Filozofijas domas pētījumos izdalās feministiskā filozofijas tematika, tiek pētīta modernitātes veidošanās Latvijā filozofiskajā un ideju vēstures skatījumā (M. Kūle). Institūta zelta fondā ieskaitāms enciklopēdisks darbs „Filozofiskās domas vēsture Latvijā” vairākos sējumos (E. Buceniece).

Mūsdienās plašs pētījumu virziens ir Latvijas un Eiropas kultūras un ideoloģijas vienotība, kurā vēsturiskā un mūsdienu skatījumā risinātas tādas tēmas kā Eiropas vērtības Latvijas kultūrā (M. Kūle), eiropēiskās intelektuālās tradīcijas veidošanās Latvijas kultūrā un filozofijā (E. Buceniece).

Trešais virziens ir kolektīvās un individuālās identitātes pētījumi dzīvesstāstos (B. Bela-Krūmiņa). Dzīvesstāstu pētniecība atklāj vēsturiskos un sociālos notikumus savdabīgā, personificētā skatījumā un nereti maina ierastos priekšstatus, piemēram, par kara un Staļina izsūtījumu ietekmi uz sabiedrību. Identitātes pētījumi, tāpat kā institūtā uzturētie reliģijas pētījumi (S. Krūmiņa-Koņkova) iekļaujas starptautiski nozīmīgu pētījumu lokā.

Atbilstoši pētnieku interesei, institūtā tiek veikti atsevišķi pētījumi, kas materializēti publikācijās (piemēram, I. Šuvajeva grāmata ”Psihoanalīzes pēdas Latvijā”).

Socioloģija un komunikāciju zinātnes

Identitātes pētījumi, tostarp pētot dzīvesstāstus, tiek veikti arī Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātē, Sociālo un politisko pētījumu institūtā, Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, Rīgas Tehniskajā universitātē, Latvijas Lauksaimniecības universitātē un reģionālajās augstskolās – Vidzemes Augstskolā un Daugavpils Universitātē. Pētījumi tiek veikti gan Identitātes ietvaros, gan ārpus tās. Piemēram, starpkultūru komunikācijai Latvijā veltīts Daugavpils Universitātē īstenots pētniecības projekts „Latgale – Latvija – Eiropa” (Z. Ikere).

Zinātniskais un studiju darbs Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātē ir organizēts četros virzienos – politikas zinātnes studijas,

komunikācijas studijas, socioloģijas studijas, informācijas un bibliotēku studijas.

Socioloģijā pētnieku interesi saista tādas tēmas kā etniskās līdztiesības nodrošināšana un diskriminācijas novēršana Latvijā, kultūras un etnisko attiecību socioloģija (A. Tabuns), reģionālā un lauku attīstība, cilvēkkapitāls un tā attīstība (A. Zobena), kvalitatīvās pētījumu metodes, mutvārdu vēsture, identitāte, latviskās identitātes pētījumi latviešu kopienās ārvalstīs (B. Bela-Krūmiņa), pilsētu socioloģija, darba tirgus sociālie aspekti un sociālais darbs, cilvēks un darbs Latvijas laukos (jaunās zinātnieces L. Rasnača, A. Cimdiņa, I. Raubiško).

Komunikāciju zinātnēs (I. Brikše, V. Zelče, V. Freibergs, A. Dimants, Ā. Kleckins, S. Lasmane) pēta komunikāciju teoriju, mediju lomu sabiedrības attīstībā un politiskās ietekmes sadalē, žurnālistikas kultūru, organizāciju komunikācijas kultūru un citus jautājumus.

Politikas zinātnes

Politikas zinātnēs iezīmējas vairāki pētījumu virzieni: latviskās apziņas atmoda un nevardarbīgās pretošanās pieredze, demokrātijas attīstība, Latvijas ārpolitika.

Latviešu nacionālās apziņas atmoda un nevardarbīgās pretošanās pieredzes pētījumos Latvijā (T. Jundzis, Baltijas stratēģisko pētījumu centrs) dokumentēta nesenās atbrīvošanās kustības vēsture. Pasaules mērogā unikālā Latvijas un Baltijas valstu pieredze neatkarības atgūšanā totalitārās iekārtas sabrukuma brīdī apkopota monogrāfijā un citos darbos latviešu un angļu valodā.

Demokrātijas attīstības un starptautiskās integrācijas problēmas pēta arī Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātē.

Tiesību zinātnes

Tiesību zinātnēs pētījumu centrs ir Latvijas Universitāte, kurā strādā 30 tiesību doktori, tostarp LZA akadēmiķi K. Torgāns, J. Bojārs, kor. loc. Ā. Meikališa, R. Balodis, goda doktors E. Levits. Galvenie pētījumu virzieni ir valsts tiesības (E. Levits), starptautiskās un Eiropas tiesības, pamatlikumu teorētiskās bāzes izpēte, komercietības atsevišķu nozaru un procesu tiesiskā regulējuma zinātnisko pamatu izpēte (piemēram, būvniecības tiesības, valsts iepirkuma tiesiskais regulējums), civiltiesības, uzņēmējdarbība, salīdzinošā

jurisprudence, patērētāju tiesību aizsardzība. Tiek pētīta Latvijas privāttiesību piemērošana un pilnveidošana ES ietvaros un līgumu un deliktu tiesības (K. Torgāns), gatavoti likumu komentāri.

Ekonomika un statistika

Ekonomikā pētījumi tiek veikti visās Latvijas augstskolās, Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūtā, privātajās augstskolās un privātajos zinātniskajos institūtos. Teorētiskie pētījumi ir saistīti ar matemātiskās modelēšanas un matemātiskās statistikas instrumentu izmantošanu un attīstību. ES struktūrfondu finansētu programmu vai starptautiskas sadarbības projektu ietvaros veiktajiem pētījumiem ir lietišķāks raksturs. Lietišķi pētījumi tiek veikti pētniecības institūtos un bankās.

Statistikas nozarē pēdējo gadu nozīmīgākais pētījums ir Latvijas vietējo pašvaldību pašvērtējumi 2012. gadā.⁴

Paplašinās pētījumi starpdisciplinārās jomās – sociālantropoloģijā, sociālā kapitāla un sociālo tīklu izpētē saistībā ar tautsaimniecības attīstību, kā arī reģionālajā ekonomikā u.c. Šajās jomās pētījumi iegūst sociālekonomisku raksturu un tiek veikti kopā ar socioloģijas speciālistiem.

Demogrāfija

Saspringtā demogrāfiskā situācija nosaka demogrāfisko problēmu izpētes nozīmīgumu. Pētījumi tiek veikti Latvijas Universitātē (P. Zvidriņš, J. Krūmiņš, P. Eglīte).

Pedagoģija

Pedagoģijas pētījumus veic pārsvarā tajās augstskolās, kurās īsteno pedagoģijas studiju programmas. Aktuālākie mūsdienu pētījumi pedagoģijā analizē mediju un virtuālās telpas ietekmi uz izglītības procesu un personības veidošanos (Z. Rubene), kā arī uzņēmējspējas veicināšanu skolēniem, studentiem un pedagogiem (T. Koķe, K. Oganisjana).

Teoloģija

Teoloģija Latvijā ir jauns pētījumu virziens.

⁴ Krastiņš, O., Vanags, I., Valodiņš, E., *Latvijas vietējo pašvaldību pašvērtējumi 2012. gadā*. R.: CSP, 2012.130 lpp.

Publikācijas

Humanitāro un sociālo zinātņu sniegums ir dokumentēts plašā publikāciju un zinātnisko izdevumu kopumā.

Sadarbības projekta Letonika rezultāti publicēti 154 grāmatās un vairāk nekā 1200 rakstos un apspriesti konferencēs, programmas ietvaros izdoti CD Rom, publiskotas datubāzes, rīkoti akadēmiskie lasījumi. Īpaša vērība tika veltīta Letonikas avotu izpētei un datorizācijai. Rezultāti apkopoti un turpmākā attīstība iezīmēta piecos Letonikas kongresos – 2005., 2007., 2009., 2011., 2013. gadā.

Programmas Identitāte rezultāti apkopoti akadēmiskajā izdevumā „Latvieši un Latvija” 4 sējumos un citos vērtīgos izdevumos.

Plašs nozares sasniegumu apkopojums tiek veikts Pasaules latviešu zinātnieku kongresos. Pasaules latviešu zinātnieku pirmais kongress sanāca 1991. gadā, otrais – 2001. gadā. 2011. gada 24. – 27. oktobrī ar 1200 dalībniekiem no 15 valstīm Rīgā notika Apvienotais Pasaules latviešu zinātnieku trešais un Letonikas ceturtais kongress. Pasaules latviešu zinātnieku ceturtais kongress paredzēts 2018. gadā.

Latvijas Zinātņu akadēmija uztur akadēmisko žurnālu *Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis A daļa. Humanitārās un sociālās zinātnes* (latviešu valodā ar kopsavilkumiem angļu valodā) un atbalsta LU angļu valodā izdotu akadēmisku žurnālu *Humanities and Social Sciences: Latvia*.

Latvijas Universitātes un augstskolas izdod vienu vai vairākus akadēmiskos izdevumus. Arī zinātniskie institūti izdod savus žurnālus:

- Latvijas Universitātes Latviešu valodas institūts: rakstu krājumu *Linguistica Lettica* (ietver valodniecības bibliogrāfiju 2004. un 2005. gadā);
- Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts: žurnālu *Letonica*;
- Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūts: žurnālu *Latvijas Vēstures Institūta Žurnāls*;
- tēmas „Kultūrvēstures avoti un Latvijas novadi” ietvaros apgāds “Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis” izdod grāmatu sēriju *Letonikas bibliotēka*;

- Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūts: grāmatu sēriju *Filozofiskā bibliotēka*, pamatojoties uz pētījumiem par profesionālās filozofijas veidošanos kopš 20. gs. sākuma (Kārļa Zariņa, Pētera Zālītes, Alberta Freija un citu izcilo domātāju darbi vai pētījumi par tiem);

- Latvijas Mākslas akadēmijas Mākslas vēstures institūts: žurnālu *Mākslas Vēsture un Teorija* un rakstu krājumu sēriju *Materiāli Latvijas mākslas vēsturei*;

- LU Akadēmiskais apgāds kopš 2010. gada izdod žurnālu *Latvijas Universitātes žurnāls Juridiskā zinātne. Journal of the University of Latvia Law*;

- LU Sociālo zinātņu fakultāte izdod ikgadēju ziņojumu *Latvija. Pārskats par tautas attīstību*.

Krātuves

Zinātniskie rezultāti humanitāro un sociālo zinātņu jomā ir apkopoti krātuvēs:

- Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūtā: Latviešu folkloras krātuve, kas iekļauj Dainu skapi – vēsturisko Krišjāņa Barona Latvijas folkloras krājumu.

- Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūtā: Arheoloģisko materiālu krātuve, Etnogrāfisko materiālu krātuve un Bioarheoloģisko materiālu krātuve.

Enciklopēdijas un datubāzes

Interneta vietne www.letonika.lv ietver pieeju 11 enciklopēdijām, ieskaitot Latvijas Kultūras kanonu, 7 elektroniskām vārdnīcām (angļu, krievu, vācu, lietuviešu, igauņu, speciāli latīņu vārdi un speciāla vārdnīca personvārdu darināšanai latviešu valodā no svešvalodām). Letonikas mājaslapā ievietotas saites uz ārvalstu vārdnīcām, terminu datubāze *Akademterm* ar saiti uz *EuroTermBank*, interneta bibliotēka, kurā publikācijas var atrast pēc autora, žanra un publikācijas, multivides saite www.letonika.lv/pictures, audio un video ieraksti un saite uz automātisko tulkotāju.

Latviešu valodas institūtā veido humanitāro zinātņu digitālo enciklopēdiju (ietver literatūru, folkloru, teātri, kino, mūziku, filozofiju, Latvijas vēsturi,

latviešu valodu), kas integrējama ar Latvijā, Eiropā un pasaulē jau eksistējošām e-infrastrukturām, tādējādi nodrošinot zinātnisko datu pieejamību, apstrādāšanu un saglabāšanu. Katrā no nozarēm paredzēts izveidot savu enciklopēdiju atzaru, kas ir pieejams kopīgā vietnē. Digitālā enciklopēdija ietvers personāliju, terminu, virzienu un cita veida datubāzes, rādītāju, hroniku un paredz enciklopēdiska rakstura izdevumu sagatavošanu (publikācijas internetā un grāmatas formātā); pētījumus un to publikācijas virtuālajā vidē un uz papīra; nozaru pirmavotu publicēšanu virtuālā veidā un tradicionālajā formā. Daļa no izstrādēm tiks tulkota angļu, vācu, krievu un citās valodās.

Institūtā veido arī jaunaizguvumu datubāzi un latviešu valodas dialektu atlanta fonētikas daļu.

Latvijas Nacionālajā bibliotēkā izveidota datubāze „Latviešu grāmatniecības darbinieki līdz 1918. gadam”, kas ietver dažāda apjoma biogrāfijas un ziņas par latviešu grāmatu producēšanā un izplatīšanā iesaistītajām personām. Apkopotā informācija satur kā enciklopēdiskajos un literatūras avotos publicētus datus, tā arī pirmreizēju arhivālīgās iegūtu informāciju par latviešu grāmatu izdevējiem, iespiedējiem, iesējējiem, ilustratoriem, finansētājiem, grāmatniecības procesa organizatoriem, cenzoriem, pārdevējiem, bibliotekāriem, bibliogrāfiem, grāmatzinātnes teorētiķiem.

Nacionālās programmas Identitāte interneta vietnē <http://www.nacionalaidentitate.lv> nodrošina pieeju Latvijas Nacionālās digitālās bibliotēkas akadēmiskajam repozitārijam *ACADEMIA* un LNB izveidotajai datubāzei „Latviešu grāmatniecības darbinieki līdz 1918. gadam”. Identitātes ietvaros tiek veidota „Latvijas atmiņas institūciju digitālā kolekcija”. Tās reģistrā ir arhīvu, muzeju un bibliotēku veidotās kolekcijas. Digitālās kolekcijas objekti sastāv no metadatiem un datnēm. Digitālo objektu kopa ir unikāli identificējama: tai ir konkrēts nosaukums, konkrēts radītājs, radīšanas datējums, kā arī identifikators (piemēram, URL adrese), kas norāda uz kolekciju neatkarīgi no tā, vai kolekcija ir publicēta atsevišķi vai iekļauta kādā datu masīvā.

Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūts uztur vairākas datubāzes, to skaitā par Padomju represīvo orgānu arestētajiem Latvijas iedzīvotājiem 1940. gada jūnijā–novembrī.

Latvijas Mākslas akadēmijas Mākslas vēstures institūtā uzsākts kolektīvais ilgtermiņa darbs pie Latvijas mākslas vēstures internetā latviešu un angļu valodā (<http://www.makslasvesture.lv/index.php>).

Starptautiskā sadarbība

Neraugoties uz humanitāro un sociālo zinātņu nacionālo ievirzi, nozares institūcijas un zinātnieki sadarbojas ar speciālistiem ārvalstīs.

Izcilība

Latvijas Zinātņu akadēmija katru gadu nosauc uz zinātnisko institūciju ieteikumu un ekspertu atzinumiem pamatotus Desmit izcilākos gada sasniegumus teorētiskajās un lietišķajās zinātnēs. Viens no tādiem sasniegumiem ir 2007. gadā izdotā autoru kolektīva sastādītā „Valodniecības pamatterminu skaidrojošā vārdnīca” (atb. red. Valentīna Skujiņa). 2010. gadā par tādiem atzina enciklopēdiju „Valodniecība Latvijā: fakti un biogrāfijas” ar vairāk nekā 500 Latvijas un ārvalstu lingvistu biogrāfijām un ar valodniecību un kultūrvēsturi saistīto notikumu hronoloģiju no 13. gs. līdz 2009. gadam (Andrejs Bankavs, Ilga Jansone, LU Latviešu valodas institūts). Pirmoreiz no latīņu valodas tulkots un zinātniskajā aprītē ieviests viduslaiku vēstures avots – Franciska no Moliano izmeklēšanas protokols (Ēvalds Mugerēvičs, LU Latvijas vēstures institūts).

2011. gadā izpētīta Rīgas pilsētvēsture 17. gs., izmantojot Latvijas un ārzemju arhīvu kartogrāfiskos materiālus (*Dr. hist.* Margarita Barzdeviča, LU Latvijas vēstures institūts). Publicēts pētījums par Latvijas kultūras kanona mākslinieku Kārli Padegu un viņa laikmetu (*Dr.art.* Jānis Kalnačs, Vidzemes Augstskola). Pētījums par nacionālo identitāti un Latvijas sabiedrības attīstību apkopots ikgadējā izdevumā „Pārskats par tautas attīstību 2010/2011: Nacionālā identitāte, mobilitāte un ricībaspēja” (galv. red. *Dr.sc.soc.* Brigita Zepa, *Dr.sc.soc.* Evija Kļave, LU Sociālo un politisko pētījumu institūts).

2012. gadā *Dr. art.* Arnolda Klotiņa apjomīgajā darbā “Mūzika okupācijā. Latvijas mūzikas dzīve un jaunrade 1940. – 1945.” (LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts) vispusīgi izpētīta Latvijas mūzikas dzīve vismazāk apzinātajā un visvairāk ideoloģizētajā laikā. *Dr. hist.* Ilga Zagorska grāmatā “Senie ziemeļbriežu mednieki Latvijā” (LU Latvijas vēstures institūts) atspoguļo uz unikāliem pirmreizējiem materiāliem pamatotu pētījumu par

Latvijas vissenāko apdzīvotību paleolītā – 10500. – 9200.g.t. pr. Kr. Atzinību ieguva arī *Dr. math.* Mihaila Hazana (LU Ekonomikas un vadības fakultāte) pētījums par emigrācijas tendencēm un virzītājspēkiem Latvijā un Igaunijā (2000- 2010).

Humanitāro un sociālo zinātņu speciālisti, t.sk. apvienotie LZA Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļā, kuru nosacīti varētu dēvēt par „izlasi”, ir saņēmuši augstu sava darba novērtējumu dažādu apbalvojumu un atzinību veidā. Par to sk. LZA Gadagrāmatās un mājaslapā www.lza.lv .

Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas priekšsēdētāja *Raita Karnīte*

Tulkojums no angļu val.

Latvian Academy of Sciences. Yearbook 2014, p. 32.

LAUKSAIMNIECĪBAS UN MEŽA ZINĀTNES LATVIJĀ

Latvijā, tāpat kā daudzās citās Eiropas Savienības valstīs, būtiski ir lauksaimniecības, pārtikas, veterinārmedicīnas, agrārās ekonomikas un mežsaimniecības sektori. Šo sektoru attīstībā mazsvarīga nav zinātnes loma, jo sadarbībā ar zinātniekiem tiek izstrādāti jauni produkti un pilnveidoti esošie, attiecīgi veicinot produkcijas noieta un eksporta attīstību. Uzņēmumi nereti vēršas pie zinātniskajiem institūtiem, lūdzot palīdzību produkcijas izstrādāšanā. Tā, piemēram, SIA *Lat Eko Food* sadarbībā ar Latvijas Valsts augļkopības institūtu ir izstrādājis un veikalos izplata augļu/ogu biezeņus zidaiņiem, SIA *Biograph Organic Sweets* – augļu kubus, SIA „Silvanols” – kosmētikas produktus ar krūmīdijņu sēklu eļļu, SIA *Amberbloom* – cidoniju sirupu, un tml.

Nozīmīgi pētījumi tiek īstenoti arī laukaugu selekcijā un bioloģiskās lauksaimniecības jomā.

Bioloģiskā saimniekošana balstās uz dabas procesu izpratni un faktu, ka ražošanas procesā netiek lietoti ķīmiskie līdzekļi. Raža tiek iegūta, veicinot auga dabisko barošanu no ūdens, gaisa un augsnes ar Saules enerģijas un mikroorganismu starpniecību, tāpēc kartupeļu audzētājam labi jāzina to ekoloģiskās prasības. Galvenais veiksmīgas saimniekošanas priekšnoteikums augkopības produkcijas ieguvē ir veselīga augsne. Neatsverams ir zinātnieku ieguldījums veselīgas augsnes nodrošināšanā.

Tāpat Latvijas mainīgajos agroklimatiskajos apstākļos ļoti liela nozīme ir pareizai šķirnes izvēlei. Sevišķi tas attiecināms uz ziemājiem. Šajā jomā lauksaimniekus jau daudzus gadus sekmīgi konsultē zinātniskie institūti – Valsts Priekuļu selekcijas institūta, Zemkopības zinātniskā institūta, Latgales Lauksaimniecības zinātnes centra, Valsts Stendes graudaugu selekcijas institūta u.c. institūciju pārstāvji. Kaut arī Latvija ir salīdzinoši neliela, agroklimatiskie apstākļi dažādos tās novados ir diezgan atšķirīgi. Attiecīgi zinātniskie institūti ir izvietoti dažādos Latvijas rajonos, lai veiktu konkrētā reģiona izpēti. Tā, piemēram, lai audzētāji varētu iepazīties ar dažādām ziemas kviešu un tritikāles šķirnēm, Priekuļos katru gadu tiek iekārtots

izmēģinājums, kurā iekļautas dažādas ziemas kviešu un tritikāles šķirnes un selekcijas līnijas.

Zinātnieki ir devuši savu artavu arī komercaugļkopības attīstībā. Piemēram, saskaņā ar LR Centrālās statistikas pārvaldes datiem, vidējā raža ābelēm ir 1,76–3,10 tonnas uz hektāru, savukārt koptajos dārzos 2011. gadā tā bija 15–40 tonnas uz hektāru (Latvijas Valsts augļkopības institūta dati, 2011). Arī raža no koka vidēji Latvijā, saskaņā ar LR Centrālās statistikas pārvaldes datiem, 2011. gadā bija 1,4 – 2,5 kg, savukārt koptajos dārzos – no 12 līdz pat 32 kg no koka. Interese par dārzu stādīšanu pieaug, vietējie augļi un ogas, to pārstrādes produkti ir ne tikai tirgos, bet arī lielveikalu plauktos, pieaug pieprasījums pēc šāda veida produkcijas.

Ar zinātnieku palīdzību augļu un ogu dārzos ieviestā integrētā audzēšanas sistēma ļauj piegādāt augļus programmai “Skolas auglis”. Lielākā ietekme bijusi apmācībām un konsultācijām.

Jau divus gadus Latvijas Nacionālie bruņotie spēki uzturā lieto pārtiku, ko ieteikuši Latvijas Lauksaimniecības universitātes speciālisti.

Augstas kvalitātes drošas un veselīgas dzīvnieku izcelsmes pārtikas izejvielas var iegūt tikai no veselīgiem dzīvniekiem, tāpēc jāuzsver veiksmīgā LLU ZI „Sigrā” un LLU Veterinārmedicīnas fakultātes zinātnieku sadarbība dzīvnieku nelīpīgo slimību pētniecības jomā. Tā, piemēram, Prekliniskā institūta pētījuma pamatvirzienā „Gremošanas sistēmas fizioloģisko, patofizioloģisko un morfofunkcionālo procesu izmaiņas dzīvnieku postnatālajā ontogēnēzē un to ietekme uz iegūstamās produkcijas kvalitāti” tiek pētīts gastrohepatoduodenālās sistēmas funkcionālā dinamika dažāda vecuma kazām saistībā ar gremošanas trakta invāziju un šo procesu nozīmīgumu kvalitatīvas produkcijas ieguvē. Tāpat aktuāli ir pētījumi par mazajiem dzīvniekiem, jo mazo dzīvnieku skaits (suņi, kaķi u.c.) valstī strauji pieaug. Šis pētījumu virziens saistīts ar mazo dzīvnieku (galvenokārt suņu) atsevišķu orgānu fizioloģisko procesu likumsakarību un to izmaiņu patogēnisko izpēti. Tiek turpināti pētījumi veterinārajā anestzioloģijā – būtiska pētījumu daļa veltīta veterinārmedicīnā vispārējās anestēzijas sasniegšanai suņiem plaši izmantoto premedikācijas līdzekļu atropīna sulfāta un acepromazīnamaleāta, kā arī narkozes līdzekļu ketamīnahidrohlorīda un diazepāma ietekmes izpētei uz acs fizioloģiskiem parametriem.

Būtiski ir arī zinātnieku izstrādātie risinājumi mežsaimniecības attīstībā.

Meža nozare, kas balstās uz vietējiem atjaunojamiem resursiem, ir viena no vadošajām Latvijas tautsaimniecības nozarēm ar visstraujāko tās attīstību un ievērojamām strukturālām izmaiņām Latvijas neatkarības gados.

Vienmēr aktuāls ir bijis jautājums par meža un koksnes resursu iespējami precīzu novērtējumu, ikgadējo ciršanas apjoma pamatojumu un sagatavoto kokmateriālu tilpuma uzmērīšanu. Šai jomā pozitīvi vērtējams meža resursa statistiskās inventarizācijas rezultātā zinātnieku iegūtais datu apjoms, kas izmantojams ne tikai koksnes resursu vērtēšanā, bet arī pētījumos par resursu kvalitāti, resursu dinamiku un potenciāliem izmantošanas apjomiem. Interesanti pētījumi uzsākti par moderno, attālās zondēšanas metožu izmantošanu koksnes resursu novērtēšanā un meža sanitārā stāvokļa izmaiņu uztveršanā.

Meža atjaunošanā risināti jautājumi par dažādu koku sugu piemērotību mazvērtīgo lauksaimniecības zemju apmežošanā, kā arī apmežošanas tehnoloģiju ietekmi uz koku augšanas gaitu. Veikti pētījumi par kūdras atradņu un grants karjeru rekultivācijas iespējām.

Meža aizsardzībā īpaša uzmanība veltīta lielā priežu smecernieka un mairvaboļu ietekmes ierobežošanai jaunaudzēs, mizgraužu izplatības dinamikas skaidrošanai, saistībā ar regulāriem ekstrēmu vēju izraisītiem mežaudžu bojājumiem un sakņu trupes ierobežojošu faktoru izpēti.

Līdz ar mežsaimnieciskās darbības daudzfunkcionālo raksturu, objektu teritoriālo izklieidētību, informācijas apjoma un darbu izpildes ātruma palielināšanos īpaši aktuāls kļūst jautājums par informācijas tehnoloģiju izmantošanu koksnes resursu ilgtspējīgas apsaimniekošanas plānošanas un lēmuma pieņemšanas atbalsta sistēmas modeļa izstrādē un lietošanā. Šai jomā vispirms jāuzteic a/s „Latvijas valsts meži” lielais ieguldījums, ieviešot saimnieciskās darbības plānošanā, ražošanas organizēšanā, kokmateriālu plūsmas uzskaitē inovatīvas datorprogrammas uz atbilstošas datubāzes. Zinātniskās aktivitātes šajā virzienā tiek veiktas arī LLU Meža fakultātē, risinot jautājumus par jaunas paaudzes programmnodrošinājuma izstrādi meža apsaimniekošanas plānošanā, mežsaimniecības risku vadības sistēmas izveidē. Savukārt Latvijas Valsts mežzinātnes institūtā „Silava” sadarbībā ar

Zviedrijas mežzinātniekiem tiek risināts jautājums par meža resursu ilgtspējīga, ekonomiski pamatota izmantošanas modeļa izstrādi.

Neraugoties uz saspringto finansiālo situāciju, zinātnieki veic nozīmīgu darbu gan pētāmo problēmu izstrādē, gan zinātnisko publikāciju un populārzinātnisko rakstu publicēšanā. Tāpat zinātnieki piedalās projektā, tajā skaitā starptautisku, izpildē:

- 2013. gadā Latvijas Zinātņu akadēmijas Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļas (LZA LMZN) pārstāvji īstenoja Eiropas Reģionālā attīstības fonda projektu „Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas kapacitātes stiprināšana un starptautisku projektu pieteikumu izstrāde”, nodrošinot starptautisku projektu pieteikumu izstrādi, līdzdalību starptautiskās zinātniskās konferencēs un zinātnisko rakstu sagatavošanu. Pateicoties ERAF finansējumam, nodaļas locekļi līdzdarbojās lauksaimniecības zinātnieku sanāksmēs starptautiskā mērogā, sagatavoja vairākus zinātniskos rakstus, kas indeksēti datubāzē *SCOPUS*, kā arī piedalījās piecu starptautisku zinātnisku projektu pieteikumu sagatavošanā.
- LZA Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļa sadarbojās ar LR Zemkopības ministriju, Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmiju, Lauksaimniecības zinātnisko iestāžu direktoru padomi, Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomi, Eiropas Lauksaimniecības, pārtikas un dabaszinātņu akadēmiju apvienību, Ziemeļvalstu lauksaimniecības zinātnieku asociāciju, Eiropas sieviešu un meiteņu mentoringa asociāciju *Womentor*, Eiropas Lauksaimniecības pētījumu iniciatīvu (*EURAGRI*) un citām institūcijām.
- 2013. gadā tika apstiprināta LZA LMZN pārstāvju dalība Eiropas Komisijas 7. Ietvarprogrammas ERA-NET projektā *Tackling the Challenges in the Implementation of Sustainable and Multifunctional Forestry through enhanced Research Coordination for Policy Decisions* (SUMFOREST) un dalība Zviedrijas institūta (*Swedish Institute*) tematiskajā partnerībā *Innovation and Creativity Equality*.

Latvijas Zinātņu akadēmija nozīmīgāko Latvijas zinātnes sasniegumu skaitā 2011. – 2013. gadā iekļāvuši:

- 2013. gads: Pētījums par bioloģiski aktīvajām vielām pārtikas produktos, to fasēšanai un uzglabāšanai lietojot jaunākās iepakojuma tehnoloģijas, garantējot augstu kvalitāti un drošu realizācijas termiņu (Latvijas Lauksaimniecības universitātes zinātnieces *Dr.habil.sc.ing.* Lija Dukaļska, *Dr.sc.ing.* Evita Straumīte, *Dr.sc.ing.* Sandra Muižniece–Brasava).
- 2012. gads: Selekcionēta krūmcidonijas šķirne „Rasa” – augļu ieguvei. Tās ražība, ziemcietība, bezērķšķu forma, lielie, viegli vācamie augļi un augstvērtīgais bioķīmiskais sastāvs, kā arī radītās augļu pārstrādes metodes paver jaunas iespējas lauku saimniecību attīstībai (*Dr.agr.* Silvija Ruisa, LZA kor.loc. Dalija Segliņa, Latvijas Valsts augļkopības institūts).
- 2011. gads: Izveidota jauna ražīga vasaras kviešu šķirne ‘Robijs’, kas ir speciāli piemērota audzēšanai Baltijas reģionā (Vija Strazdiņa, Maija Ceraukste, *Dr.biol.* Dace Grauda, LZA ist.loc. Īzaks Rašals, Valsts Stendes graudaugu selekcijas institūts, Latvijas Universitātes Bioloģijas institūts).

2013. gadā tika publicētas šādas LZA LMZN locekļu grāmatas:

- V. Striķis. *JLA–LLA–LLU rektori*. Jelgava: LLU, 2013. 288 lpp.
- *Studiju programmu starptautiskā izvērtēšana kā priekšnoteikums Latvijas augstākās izglītības modernizācijai*. B. Rivžas, I. Brences redakcijā. Rīga: LR Augstākās izglītības padome, 2013. 308 lpp.
- B. Rivža, M. Krūzmētra, S. Rivža. *Lauku sieviešu uzņēmējdarbību veicinošie sociālie faktori*. Jelgava: LLU, 2013. 137 lpp.

Nozīmīgākās zinātniskās institūcijas

Latvijas Lauksaimniecības universitāte (www.llu.lv) – studijas un pētniecība ir saistīta ar lauksaimniecības, veterinārmedicīnas, pārtikas, inženierzinātņu, meža un sociālo zinātņu, informācijas tehnoloģiju un vides apsaimniekošanas jomām.

Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmija (www.llmza.lv) ir sabiedriska zinātnieku apvienība (biedrība), kurā uz brīvprātības principiem apvienoti lauksaimniecības, veterinārmedicīnas, pārtikas, inženierzinātņu, agrārās ekonomikas un meža nozares zinātnieki.

LLMZA īsteno zinātniskos projektus, organizē izbraukuma sēdes, publicē zinātniskos rakstus, un tml.

Nozīmīgākie zinātniskie centri lauksaimniecības jomā

LLU Agrobiotehnoloģijas institūta galvenie pētniecības virzieni ir augkopība (laukaugu audzēšanas tehnoloģijas; enerģētiskie augi; sēklzinība; selekcija un ģenētika; pļavkopība un lopbarības ražošana; bioloģiskā lauksaimniecība); dzīvnieku zinātnes (dzīvnieku valsts produktu ražošana; dzīvnieku ģenētika, selekcija un ģenētiskie resursi; dzīvnieku ēdināšana un labturība); dārzkopība (augļu, ogu, dārzeņu, garšaugu un krāšņumaugu ražošanas tehnoloģijas; biškopības produktu ražošana; bišu selekcija un ģenētisko resursu izpēte; dārzaugu ģenētisko resursu izpēte un saglabāšana; krāšņumaugu selekcija un dārza dizains).

LLU Augsnes un augu zinātņu institūta (http://www2.llu.lv/homepg/lf/aa_zin_inst/) zinātniskā tematika, ņemot vērā arī sadarbībā ar citām institūcijām Latvijā un ārzemēs veiktos darbus, aptver plašu jautājumu loku, sākot no dažādiem augsnes lietošanas, bioloģijas un aizsardzības jautājumiem, kaitīgo organismu ierobežošanas augkopībā, līdz kultūraugu agrotehnikas pilnveidei.

Latvijas Valsts augļkopības institūts (www.lvai.lv) ir vadošā zinātniskā institūcija Latvijas augļkopības nozarē. Pētījumu rezultāti rekomendāciju, jaunu produktu vai inovatīvu tehnoloģiju veidā regulāri tiek nodoti Latvijas komercaugļkopjiem un pārtikas ražošanas uzņēmumiem. Uz institūta vārda Latvijā reģistrētas augļaugu un ceriņu šķirnes, Zviedrijā reģistrētas vīnogu, Beļģijā – ābeļu šķirnes. Institūtā veiksmīgi sabalansēti nozarei nepieciešamie lietišķie pētījumi ar moderniem fundamentāliem pētījumiem.

Valsts Priekuļu laukaugu selekcijas institūta (www.priekuliselekcija.lv) darbības mērķis ir veikt zinātniskos pētījumus un izstrādāt inovatīvas tehnoloģijas, kas sekmē Latvijas augkopības nozares ilgtspējīgu attīstību un konkurētspēju. Institūts veic sēklas pavairošanu laukaugu sugām, tajā skaitā stiebrzālēm un āboliņiem, zirņu šķirnēm, vasaras miežu šķirnēm u.c.

Valsts Stendes graudaugu selekcijas institūta (www.stendeselekcija.lv) darbības mērķis ir radīt jaunas zināšanas un inovatīvas tehnoloģijas

graudkopības, sēklkopības un citās laukkopības jomās. Institutā veic pētījumus par graudaugu bioloģisko daudzveidību, šķirņu selekciju un biotehnoloģijas metožu ieviešanu tajā, audzēšanas tehnoloģiju elementu izpēti konvencionālās un bioloģiskās saimniekošanas vajadzībām, graudu piemērotību noteiktam ražas izmantošanas veidam.

LLU Zemkopības zinātniskais institūts (www.zzi.lv) ir vienīgā vieta Latvijā, kur tiek veikta daudzgadīgo tauriņziežu un stiebrzāļu selekcija, veidotas ziemcietīgas, ražīgas, slimību izturīgas un ilggadīgas šķirnes. Institūts reģistrējis un spēkā uztur āboliņa, lucernas, aireņu, auzeņu un griķu šķirņu patentus, ir izveidots plašs sēklaudzētāju tīkls visā Latvijā, kas nodrošina institūtā radīto šķirņu augstāko kategoriju sēklu tālāko pavairošanu.

LLU SIA Latvijas augu aizsardzības pētījumu centra galvenie uzdevumi ir zinātniskā darbība augu aizsardzības jomā; pētījumi jaunu augu aizsardzības līdzekļu efektivitātes pārbaudei lietošanai Latvijas agroklimatiskajos apstākļos.

Latgales Lauksaimniecības zinātnes centrs veic zinātniskus pētījumus, laukaugu šķirņu izmēģinājumus, sniedz konsultācijas. Galvenie projektu virzieni: graudaugu audzēšanas tehnoloģiju un Latvijā izveidoto šķiedras un eļļas linu novērtēšana Austrumlatvijā; linu un kaņepju ģenētisko resursu kolekcijas izpēte/ saglabāšana.

Pūres dārzkopības izmēģinājumu stacija (www.puresdis.lv) ir vienīgā pētniecības iestāde Latvijā, kas veic pētījumus par dārzeņu un zemeņu šķirnēm un to audzēšanas tehnoloģijām. Nozīmīgu pētījumu sadaļu veido arī dārzeņu un augļaugu genofonda izpēte, kur tiek gan izstrādāta metodika (deskriptori), gan veikta daļēja *molekulārā* pasportizācija. Pūrē ir izveidotas plašākās dārza pilādžu, korinšu kolekcijas. Tiek veikti pētījumi arī par pārējo augļu koku, ogulāju šķirnēm un audzēšanas tehnoloģijām, par dārzeņu un augļu ražas uzglabāšanu. Zemenēm un potcelmiem tiek veikti AVS testi. Ir izveidota ļoti laba biotehnoloģijas laboratorija, kurā iespējams veikt molekulārās analīzes, ELISA testus, izmantot *in vitro* tehnoloģijas augļaugu pavairošanā un atveseļošanā.

Latvijas Lauksaimniecības universitātes mācību un pētījumu saimniecība „Vecauce” (www.vecauce.lv) ir daudznozaru lauksaimniecības uzņēmums, kas dod iespēju LLU studentiem, maģistrantiem un doktorantiem

veikt pētījumus bakalaura, maģistra un doktora darbu izstrādei. Saimniecība darbojas šādos virzienos: daudznozaru saimnieciskā ražošana: lopkopība, augkopība, biogāzes ražošana, augļkopība, mežistrāde, kokapstrāde, galdniecība; zinātniskā pētniecība u.c.

Latvijas Universitātes Bioloģijas institūta (www.lubi.edu.lv) galvenie pētniecības virzieni: Latvijas dabas resursu izpēte, to racionāla izmantošana, vides un ekoloģijas problēmas, dabas aizsardzība; augu un dzīvnieku dzīvības norišu un bioloģiskās produktivitātes izpēte.

Nozīmīgākie zinātniskie centri mežzinātnes jomā

Latvijas Valsts mežzinātnes institūta „Silava” (www.silava.lv) darbības mērķi ir meža ekosistēmu un to komponentu izpēte, kā arī rekomendāciju izstrādāšana nenoplicinošas meža apsaimniekošanas nodrošināšanai, meža resursu un produktu racionālai un efektīvai izmantošanai.

Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūta (www.kki.lv) misija ir zinātniski pamatotu, videi draudzīgu mazatkritumu tehnoloģiju izstrāde konkurētspējīgu materiālu un produktu ieguvei no koksnes un citas biomasas.

Nozīmīgākie zinātniskie centri pārtikas un veterinārmedicīnas jomā

Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts “BIOR” (www.bior.gov.lv) ir Lauksaimniecības resursu izmantošanas un pārtikas valsts nozīmes pētniecības centra virziena “Pārtikas drošība, dzīvnieku infekcijas slimības un to riska novēršana” vadošā institūcija. “BIOR” pētnieciskajā darbībā kā prioritātes noteikti trīs pētniecības virzieni: pārtika un vide; veterinārmedicīna; zivsaimniecība. Zinātniskā institūta misija ir rūpēties par sabiedrības un dzīvnieku veselību, vides kvalitāti, zivju un citu ūdens bioloģisko resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī pārtikas aprītē iesaistīto uzņēmumu konkurētspēju, radot un nododot zināšanas, veicot kvalitatīvu zinātnisko ekspertīzi un laboratoriskos izmeklējumus, sniedzot pakalpojumus starptautiskā mērogā.

Latvijas Lauksaimniecības universitātes Biotehnoloģijas un veterinārmedicīnas zinātniskā institūta „Siga” (www.siga.lv) darbības

virziens ir augstas kvalitātes, nepiesārņotas, drošas un veselīgas dzīvnieku izcelsmes pārtikas izejvielu ražošanas zinātniskā pamatojuma izstrāde.

Nozīmīgākie zinātniskie centri lauksaimniecības inženierzinātnes jomā

LLU Lauksaimniecības tehnikas zinātniskā institūta (<http://www.llu-ltzi.lv/>) zinātniskās darbības virzieni ir pētījumi zemkopības mehānikā un tehnoloģisko procesu matemātiskā modeļošana; precīzai lauksaimniecībai atbilstošu lauksaimniecības tehnoloģisko procesu un agregātu automatiskās un distances vadības metožu izstrāde, apguve un efektivitātes novērtējums; ražošanā efektīvu, ekoloģiski drošu laukaugu audzēšanas tehnoloģiju pilnveidošana; tehnisko un netradicionālo (dzērvenes, ārstniecības augi u.c.) kultūru audzēšanas, novākšanas un apstrādes tehnoloģiju pilnveidošana; konkurētspējīgu atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju un iekārtu pētījumi un biomasas izmantošanas pētījumi enerģijas ieguvei; pētījumi un izstrādnes dzīvnieku labturības nodrošināšanai.

Nozīmīgākie zinātniskie centri reģionālās ekonomikas jomā

Latvijas Zinātņu akadēmijas Ekonomikas institūta (www.ei.lza.lv) galvenie darbības virzieni ir sociālekonomiskie un cita veida pētījumi un to realizācija; izdevējdarbība, zinātniskās, tehniskās informācijas sagatavošana un pakalpojumi tās izmantošanā, izglītojošā darbība.

Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūta (www.lvaei.lv) prioritārie pētniecības virzieni ir šādi: agrārās ekonomikas un politikas analīze, īpaši lauksaimniecības nozares un tās uzņēmumu ekonomika; ilgtspējīgas vides un pārtikas attīstība, kvalitātes vadība un ekonomika; teritoriju attīstība un lauku politikas ekonomika.

Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļas priekšsēdētāja *Baiba Rivža*

Tulkojums no angļu val.

Latvian Academy of Sciences. Yearbook 2014, p. 22.

GALVENĀS ZINĀTNISKĀS INSTITŪCIJAS UN IESTĀDES LATVIJĀ

Gadagrāmatas šis nodaļas mērķis — dot vispārēju ieskatu Latvijas zinātnes struktūrā; no zinātniskajiem institūtiem tajā ietverti tikai tie, kuriem ir juridiskas personas tiesības, nav minētas arī citas universitāšu struktūrvienības.

Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija (<http://www.izm.gov.lv>). Vaļņu ielā 2, Rīga, LV 1050. Tel.: 67226209. Fakss: 67223905. E pasts: pasts@izm.gov.lv. Ministre LZA kor.loc. *Dr.habil.philol.* Ina DRUVIETE

Austākās izglītības, zinātnes un inovāciju departaments. Departamenta direktore Agrita KIOPA. Tel.: 67047983. E pasts: agrita.kiopa@izm.gov.lv. Departamenta direktora vietnieks zinātnes un inovāciju jomā Armands PLĀTE. Tel.: 67047963. E pasts: armands.plate@izm.gov.lv

Latvijas Zinātnes padome (<http://www.lzp.gov.lv>). Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050. Tel.: 67227790. Fakss: 67228421. E pasts: lzp@lzp.gov.lv. Padomes priekšsēdētājs LZA ist.loc. *Dr.habil.phys.* Andrejs SILIŅŠ. Tel.: 67211405. E pasts: andrejs.silins@lu.lv; silins@lza.lv. Priekšsēdētāja vietnieks LZA ist.loc. *Dr.biol.* Jānis KLOVIŅŠ. Tel.: 67808003. E pasts: klovins@biomed.lu.lv. Zinātniskā sekretāre *Dr.biol.* Maija BUNDULE. Tel.: 67227790. E pasts: maija.bundule@lzp.gov.lv; maija.bundule@lza.lv

Augstākās izglītības padome (<http://www.aip.lv>). Zigfrīda Annas Meierovica bulv.12, Rīga, LV 1050. Tel.: 67223392. Fakss: 67220423. E pasts: aip@latnet.lv. Priekšsēdētājs *Dr.habil.med.* Jānis VĒTRA

Latvijas Zinātnieku savienība (<http://www.lvzs.lv>). Akadēmijas laukumā 1 – 611a, Rīga, LV 1050. Tel.: 67225361. Fakss: 67821153. E pasts: lza@lza.lv; lzs@lza.lv. Padomes priekšsēdētājs LZA ist.loc. *Dr.habil.chem.* Ivars KALVIŅŠ. Valdes priekšsēdētājs *Dr.paed.* Uldis GRĀVĪTIS

Latvijas Jauno zinātnieku apvienība (<http://www.ljza.lv>). Kaļķu ielā 1, Rīga, LV 1658. Tel.: 29575510. E pasts: info@ljza.lv. Valdes priekšsēdētājs *Dr.sc.ing.* Egils STALIDZĀNS

LATVIJAS UNIVERSITĀTES

Latvijas Universitāte (<http://www.lu.lv/>). Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1586. Tel.: 67034444. Fakss: 67225039. E pasts: lu@lu.lv. Rektors LZA ist.loc. *Dr.habil.phys.* Mārcis AUZIŅŠ. Zinātņu prorektors LZA ist.loc. *Dr.habil.biol.* Indriķis MUIŽNIEKS

Rīgas Tehniskā universitāte (<http://www.rtu.lv/>). Kaļķu ielā 1, Rīga, LV 1658. Tel.: 67089333. Fakss: 67820094. E pasts: rtu@rtu.lv. Rektors LZA ist.loc. *Dr.habil.sc.ing.* Leonīds RIBICKIS. Zinātņu prorektors LZA kor.loc. *Dr.sc.ing.* Tālis JUHNA

Latvijas Lauksaimniecības universitāte (<http://www.llu.lv/>). Lielā ielā 2, Jelgava, LV 3001. Tel.: 630 22584. Fakss: 630 27238. E pasts: rektors@llu.lv. Rektors LZA kor.loc. *Dr.sc.ing.* Juris SKUJĀNS. Zinātņu prorektors *Dr.habil.sc.ing.* Pēteris RIVŽA

Rīgas Stradiņa universitāte (<http://www.rsu.lv/>). Dzirciema ielā 16, Rīga, LV 1007. Tel.: 67409105. E pasts: rsu@rsu.lv, infocentrs@rsu.lv. Rektors LZA ist.loc. *Dr.habil.med.* Jānis GARDOVSKIS. Zinātņu prorektore *Dr.habil.med.* Iveta OZOLANTA

Daugavpils Universitāte (<http://www.du.lv/>). Vienības ielā 13, Daugavpils, LV 5400. Tel.: 654 22180, 65422922. Fakss: 654 22890. E pasts: du@du.lv. Rektors LZA ist.loc. *Dr.biol.* Arvīds BARŠEVSKIS. Zinātņu prorektore *Dr.biol.* Inese KOKINA

Liepājas Universitāte (<http://www.liepu.lv/>). Lielā ielā 14, Liepāja, LV 3401. Tel.: 634 23568. Fakss: 634 24223. E pasts: liepu@liepu.lv. Rektors *Dr.math.* Jānis RIMŠĀNS. Zinātņu prorektore *Dr.philol.* Ieva OZOLA

ZINĀTNISKIE INSTITŪTI

FIZIKAS, MATEMĀTIKAS UN TEHNISKO ZINĀTŅU INSTITŪTI

Elektronikas un datorzinātņu institūts (<http://www.edi.lv/>). Dzērbenes ielā 14, Rīga, LV 1006. Tel.: 67554500. Fakss: 67555337. E pasts: info@edi.lv. Direktors LZA kor.loc. *Dr.sc.comp.* Modris GREITĀNS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.sc.comp.* Kārlis KRŪMIŅŠ

Fizikālās enerģētikas institūts (<http://www.innovation.lv/fei/>). Aizkraukles ielā 21, Rīga, LV 1006. Tel.: 67552011, 67558680. Fakss: 67550839. E pasts: fei@edi.lv. Direktors LZA ist.loc. *Dr.habil.phys.* Juris EKMANIS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.phys.* Jānis KALNAČS

LU Cietvielu fizikas institūts (<http://www.cfi.lu.lv/>). Ķengaraga ielā 8, Rīga, LV 1063. Tel.: 67187816. Fakss: 67132778. E pasts: issp@cfi.lu.lv. Direktors LZA ist.loc. *Dr.habil.phys.* Andris ŠTERNBERGS. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja *Dr.phys.* Laima TRINKLERE

LU Fizikas institūts (<http://www.iph.sal.lv>). Miera ielā 32, Salaspils-1, LV 2169. Tel.: 67944700. Fakss: 67901214. E pasts: fizinst@sal.lv. Direktors *Dr.phys.* Jānis Ernests FREIBERGS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc. *Dr.phys.* Agris GAILĪTIS

LU Matemātikas un informātikas institūts (<http://www.lumii.lv/>). Raiņa bulv. 29, Rīga, LV 1459. Tel.: 67224730. Fakss: 67820153. E pasts: imcs@lumii.lv. Direktors *Dr.sc.comp.* Rihards BALODIS-BOLUŽS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc. *Dr.habil.sc.comp.* Jānis BĀRZDIŅŠ

LU Polimēru mehānikas institūts (<http://www.pmi.lv>). Aizkraukles ielā 23, Rīga, LV 1006. Tel.: 67551145. Fakss: 67820467. E pasts: polmech@pmi.lv. Direktors *Dr.sc.ing.* Egils PLŪME. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc. *Dr.habil.sc.ing.* Juris JANSONS

LU Astronomijas institūts (<http://www.astr.lu.lv>). Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1586. Tel.: 67034580. Fakss: 67034582. E pasts: astra@latnet.lv. Direktors *Dr.phys.* Ilgmārs EGLĪTIS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.paed.* Ilgonis VILKS

Ventspils Starptautiskais radioastronomijas centrs (<http://virac.venta.lv>). Irbenē, Ances pagasts, Ventspils rajons, LV 3600. Tel.: 63600347. Inženieru ielā 101, Ventspils, LV 3600. Tel.: 63629656, 29230818. Fakss: 63629660. E pasts: virac@venta.lv, infovirac@venta.lv. Direktors *Dr.chem.* Valdis AVOTIŅŠ. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.phys.* Juris FREIMANIS

ĶĪMIJAS UN BIOLOĢIJAS ZINĀTŅU INSTITŪTI

Latvijas Organiskās sintēzes institūts (<http://www.osi.lv>). Aizkraukles ielā 21, Rīga, LV 1006. Tel.: 67014801. Fakss: 67550338. E pasts: sinta@osi.lv. Direktors LZA īst.loc. *Dr.habil.chem.* Ivars KALVIŅŠ. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc. *Dr.habil.chem.* Grigorijs VEINBERGS

Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts (<http://www.kki.lv>). Dzērbenes ielā 27, Rīga, LV 1006. Tel.: 67553063. Fakss: 67550635. E pasts: koks@edi.lv. Direktors *Dr.sc.ing.* Uģis CĀBULIS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc. *Dr.chem.* Bruno ANDERSONS

RTU Neorganiskās ķīmijas institūts (<http://www.nki.lv/>). Miera ielā 34, Salaspils, LV 2169. Tel.: 67944711. Fakss: 67800779. E pasts: nki@nki.lv. Direktors un Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc. *Dr.habil.sc.ing.* Jānis GRABIS

Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs (<http://bmc.biomed.lu.lv>). Rātsupītes ielā 1, Rīga, LV 1067. Tel.: 67808200. Fakss: 67442407. E pasts: bmc@biomed.lu.lv. Direktors LZA īst.loc. *Dr.biol.* Jānis KLOVIŅŠ. Zinātniskais direktors LZA īst.loc. *Dr.habil.biol.* Pauls PUMPĒNS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc. *Dr.habil.biol.* Elmārs GRĒNS

Latvijas Hidroekoloģijas institūts (<http://www.lhei.lv>). Daugavgrīvas ielā 8, Rīga, LV 1048. Tel./fakss: 67601995. E pasts: hydro@latnet.lv. Direktore *Dr.biol.* Anda IKAUNIECE. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja *Dr.biol.* Solvita STRĀĶE

LU Bioloģijas institūts (<http://www.bi.lu.lv>). Miera ielā 3, Salaspils, LV 2169. Tel./fakss: 67944988. E pasts: office@email.lubi.edu.lv. Direktors LZA kor.loc. *Dr.biol.* Viesturs MELECIS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA ist.loc. *Dr.biol.* Jānis VĪKSNE

Nacionālais botāniskais dārzs (<http://www.nbd.gov.lv>). Miera ielā 1, Salaspils, LV 2169. Tel.: 67945460. Fakss: 67945459. E pasts: ibd@ibd.gov.lv. Direktors Andrejs SVILĀNS. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja *Dr.biol.* Dace KĻAVIŅA

LAUKSAIMNIECĪBAS UN MEŽA ZINĀTŅU INSTITŪTI

Latvijas Valsts auglīkopības institūts (<http://www.lvai.lv>). Graudu ielā 1, Dobeles, LV 3701. Tel.: 63722294. Fakss: 63781718. E pasts: lvai@lvai.lv. Direktore Ilze LESIŅA. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja LZA ist.loc. *Dr.biol.* Edīte KAUFMANE.

Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava” (<http://www.silava.lv>). Rīgas ielā 111, Salaspils, LV 2169. Tel.: 67942555. Fakss: 67901359. E pasts: inst@silava.lv. Direktors *Dr.silv.* Jurgis JANSONS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA kor.loc. *Dr.silv.* Tālis GAITNIEKS

Valsts Priekuļu laukaugu selekcijas institūts (<http://www.priekuliselekcija.lv>). Zinātnes ielā 2, Priekule, LV 4126. Tel.: 64130162. Fakss: 64107217. E pasts: pr_sel@apollo.lv. Direktore *Dr.agr.* Arta KRONBERGA. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja LZA kor.loc. *Dr.agr.* Ilze SKRABULE

Valsts Stendes graudaugu selekcijas institūts (<http://www.stendeselekcija.lv>). “Dižzemes”, Dižstende, Libagu pagasts, Talsu novads, LV 3258. Tel.: 63220287, 63291288. Fakss: 63291289. E pasts: stende.selekcija@apollo.lv. Direktore Inga JANSONE. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja *Dr.agr.* Sanita ZUTE

LLU Lauksaimniecības tehnikas zinātniskais institūts (<http://www.llu-ltzi.lv>). Institūta ielā 1, Ulbroka, Stopiņu novads, LV 2130. Tel.: 67910879. Fakss: 67910873. E pasts: uzc@apollo.lv. Direktors *Dr.sc.ing.* Semjons IVANOVŠ. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.sc.ing.* Dainis VIESTURS

LLU Zemkopības zinātniskais institūts (<http://www.zzi.llu.lv>). Zemkopības institūts 7, Skrīveri, Skrīveru novads, LV 5125. Tel.: 65197512. Fakss: 65197954. E pasts: szc@inbox.lv. Direktors *Dr.agr.* Aivars JERMUŠS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.agr.* Aldis JANSONS

HUMANITĀRO un SOCIĀLO ZINĀTŅU INSTITŪTI

LU Filozofijas un socioloģijas institūts (<http://www.fsi.lv>). Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1940. Tel.: 28385810. E pasts: fsi@lza.lv. Direktore LZA īst.loc. *Dr.habil.phil.* Maija KŪLE. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja *Dr.phil.* Ella BUCENIECE

LU Latviešu valodas institūts (<http://www.lu.lv/par/strukt/instituti-un-agenturas/lu-latviesu-valodas-instituts/>). Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050. Tel./fakss: 67227696. E pasts: latv@lza.lv. Direktore LZA īst.loc. *Dr.habil.philol.* Ilga JANSONE. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja LZA kor.loc. *Dr.philol.* Anna STAFECKA

LU Latvijas vēstures institūts (<http://www.lvi.lv/>). Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050. Tel.: 67034509. E pasts: lvi@lza.lv. Direktors LZA kor.loc. *Dr.hist.* Guntis ZEMĪTIS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.hist.* Ainārs LERHIS

LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts (<http://www.lfmi.lu.lv>). Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050. Tel./fakss: 67229017. E pasts: litfom@lza.lv. Direktore *Dr.philol.* Dace BULA. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc. *Dr.habil.philol.* Benedikts KALNAČS

EKONOMIKAS INSTITŪTI

LZA Ekonomikas institūts, SIA (www.ei.lza.lv/). Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050. Tel.: 67222830. E pasts: economics@economics.lv. Valdes locekle, direktore *Dr.oec.* Helma JIRGENA. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA goda loc. *Dr.habil.oec.* Pēteris GUĻĀNS

Latvijas Valsts Agrārās ekonomikas institūts (<http://www.lvaei.lv>). Strukturu ielā 14, Rīga, LV 1039. Tel.: 67552909. Fakss: 67541789. E pasts: lvaei@lvaei.lv. Direktore Vija ANČUPĀNE. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja *Dr.oec.* Ligita MELECE

CITAS ZINĀTNISKĀS IESTĀDES

LU Akadēmiskā bibliotēka (<http://www.acadlib.lv>). Rūpniecības ielā 10, Rīga, LV 1235. Tel.: 67323649, 26373599. E pasts: acadlib@lib.acadlib.lv. Direktore *Dr.h.c.philol.* Venta KOCERE

Latvijas Tehnoloģiskais centrs (www.innovation.lv/ltc). Aizkraukles ielā 21, Rīga, LV 1006. Tel.: 67558771. Fakss: 67541218. E pasts: ltc@latnet.lv. Direktors *Dr.habil.sc.ing.* Jānis STABULNIEKS

Eiropas programmu centrs. Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050. Tel./fakss: 67227790. Centra vadītāja *Dr.biol.* Maija BUNDULE. E pasts: maija.bundule@lza.lv. COST programmas administratore Ieva CIPRUSE. E pasts: ieva.cipruse@lza.lv. EU-REKA un EIROSTARS programmas nacionālo projektu koordinatore *Dr.sc.ing.* Ilze BEVERTE. E pasts: beverte@edi.lv. Projektu koordinatore Ineta PLIKŠA. E pasts: ineta.pliksa@lza.lv

Latvijas EURAXESS centrs (<http://www.euraxess.lv/>). Dzērbenes ielā 27 – 316, Rīga, LV 1006. Tel.: 29473753. E pasts: info@euraxess.lv. Centra vadītājs *Dr.chem.* Arnis KOKOREVIČS

Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmija (<http://www.llmza.lv>). Republikas laukumā 2-2314, Rīga, LV 1981. Tel.: 67223448. Fakss: 67821153. E pasts: lmzn@lza.lv. Prezidente LZA ist.loc. *Dr.habil.oec.* Baiba RIVŽA. Viceprezidenti: LZA ist.loc. *Dr.habil.agr.*, *Dr.med.vet.* Aleksandrs JEMELJANOVŠ, LZA kor.loc. *Dr.sc.ing.* Daina KĀRKLIŅA, LZA kor.loc. *Dr.sc.ing.* Juris SKUJĀNS. Zinātniskā sekretāre *Mg.oec.* Kristīne POLAČENKO

ZINĀTNISKĀ IZDEVĒJDARBĪBA

Apgāds “Zinātne”, SIA (<http://www.zinatnesgramatas.lv>). Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050. Tel.: 67212797, 67225767. Fakss: 67227825. E pasts: zinatne@zinatne.com.lv. Valdes priekšsēdētāja Ingrīda SEGLIŅA

Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis (<http://www.lza.lv>). Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050. Tel.: 67229830. Fakss: 67821153. E pasts: vestis@lza.lv; lzavestis@inbox.lv; proceed@lza.lv. Galvenais redaktors Arno JUNDZE. Žurnāls publicē rakstus latviešu un angļu valodā

Latvijas Fizikas un Tehnisko Zinātņu Žurnāls (<http://www.innovation.lv/fei>). Aizkraukles ielā 21, Rīga, LV 1006. Tel.: 67551732, 67558694. Fakss: 67550839. E pasts: ezerniec@edi.lv. Galvenais redaktors Juris EKMANIS. Žurnāls publicē rakstus angļu, latviešu un krievu valodā

Žurnāls “Mechanics of Composite Materials” (<http://www.pmi.lv/html/LvJournalAbout.html>). Aizkraukles ielā 23, Rīga, LV 1006. Tel.: 67551694. Fakss: 67820467. E pasts: mcm@pmi.lv. Galvenais redaktors Vitauss TAMUŽS. Žurnāls iznāk angļu un krievu valodā

Žurnāls “Magnetohydrodynamics” (<http://mhd.sal.lv/>). Miera ielā 32, Salaspils - 1, LV 2169. Fakss: 67901214. E pasts: zhuk@sal.lv; aceb@sal.lv. Galvenais redaktors Andrejs CĒBERS. Žurnāls iznāk angļu valodā

Žurnāls “Automatic Control and Computer Sciences” (http://www.edi.lv/lv/zurl_05/). Dzērbenes ielā 14, Rīga, LV 1006. Tel.: 67558164. Fakss: 67555337. E pasts: avt@edi.lv. Galvenais redaktors Modris GREITĀNS. Žurnāls iznāk angļu un krievu valodā

Žurnāls “Chemistry of Heterocyclic Compounds” (<http://hgs.osi.lv/index.php/hgs/index>). Aizkraukles ielā 21, Rīga, LV 1006. Tel.: 67014921. Fakss: 67550338. E pasts: hgs@osi.lv. Galvenais redaktors Ivars KALVIŅŠ. Žurnāls iznāk angļu un krievu valodā

Latvijas Ķīmijas Žurnāls (Latvian Journal of Chemistry) (<http://www.nki.lv/lv/zurnals.htm>) Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524. Tel.: 67226032. Fakss: 67901257. E pasts: nki@nki.lv. Galvenais redaktors Jānis GRABIS. Žurnāls publicē rakstus latviešu, angļu un krievu valodā

Latvijas Vēstures Institūta Žurnāls (<http://www.lvi.lv/lv/LVIZ.htm>). Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050. Tel.: 29486005. Fakss: 67225044. E pasts: lviz@lza.lv. Galvenais redaktors Guntis ZEMĪTIS. Atbildīgā redaktore Ineta LIPŠA. Žurnāls iznāk latviešu valodā. (Žurnāls dibināts 1936.gadā, atjaunots 1991. gadā)

Latvijas Zinātņu akadēmijas un LU Astronomijas institūta populārzinātnisks gadalaiku izdevums „Zvaigžņotā Debess” (<http://www.lu.lv/zvd/>, Digitālais arhīvs: <http://ejuz.lv/zvd>). Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1586. Tel.: 67034581. E pasts: astra@latnet.lv. Atbildīgais redaktors Agnis ANDŽĀNS. Žurnāls iznāk latviešu valodā

LZP, LZA un Latvijas Zinātnieku savienības laikraksts „Zinātnes Vēstnesis” (<http://www.lza.lv/>). Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050. Tel.: 67212706. Fakss: 67821109. E pasts: alma@lza.lv; lza@lza.lv. Redaktore Zaiga KIPERE. Laikraksts iznāk latviešu valodā

LU elektroniskais izdevums, populārzinātniskais žurnāls „TERRA” (<http://www.terra.lu.lv>). Raiņa bulvāris 19, Rīga, LV 1050. Tel.: 67034587. E pasts: terra@lu.lv. Galvenais redaktors Ilgonis VILKS. Žurnāls iznāk latviešu valodā

Žurnāls „Ilustrētā Zinātnē” (<http://www.ilustretazinatne.lv/>). Mūkusalas ielā 15, Rīga, LV 1004. Tel.: 67292644. E pasts: ilustrretazinatne@dienaszurnali.lv. Galvenā redaktore Dina BĒMA. Žurnāls iznāk latviešu valodā

Žurnāls „Ilustrētā Pasaules Vēsture” (<http://www.ilustretavesture.lv>). Mūkusalas ielā 15, Rīga, LV 1004. Tel.: 67297070. E pasts: ilustreta.vesture@dienaszurnali.lv. Galvenā redaktore Aiva LAPIŅA. Žurnāls iznāk latviešu valodā

Žurnāls „Akadēmiskā Dzīve” („Akadēmiskās Dzīves” tēvzemes apgāda un LU izdevums, <http://www.lu.lv/adz/>). Ķertrūdes ielā 123, Rīga, LV 1009. Tel.: 67217124. E pasts: akademiskadzive@astrums.lv. Galvenais redaktors Ainars DIMANTS. Žurnāls iznāk latviešu valodā

Žurnāls „Enerģija un Pasaule” (SIA “Enerģija un Pasaule” izdevums, <http://www.eunp.lza.lv>). Dzirciema ielā 121, Rīga, LV 1055. Tel.: 67461620, 29446806. E pasts: e.p@ml.lv. Galvenā redaktore Edīte KALNIŅA. Žurnāls iznāk latviešu valodā.

LATVIJAS ZINĀTNES ORGANIZĒŠANĀ IESAISTĪTO PERSONU ALFABĒTISKAIS RĀDĪTĀJS

	<i>Telefons</i>	<i>Elektroniskā pasta adrese</i>
ANČUPĀNE Vija	67552909	lvaei@lvaei.lv
ANDERSONS Bruno	67552554	bruno.andersons@edi.lv
ANDŽĀNS Agnis	67033738	agnis.andzans@lu.lv
AUGULE Ināra	67225764	lza@lza.lv
AUZIŅŠ Mārcis	67034301	marcis.auzins@lu.lv; rektors@lu.lv
AVOTIŅŠ Valdis	29230818	virac@venta.lv
ĀDAMSONE Baiba	67220725	chem@lza.lv
BALKA Gunta	67225164	gunta.balka@lzp.gov.lv, gunta@lza.lv
BALODIS-BOLUŽS Rihards	67224730	rihards.balodis@lumii.lv
BARŠEVSKIS Arvīds	65422180	arvids.barsevskis@du.lv
BĀRZDIŅŠ Jānis	67224363	janis.barzdins@lumii.lv
BEVERTE Ilze	29464250	beverte@edi.lv
BĒMA Dina	67292644	ilustretazinatne@dienaszurnali.lv
BĒRZIŅŠ Jānis Guntis (CFI)	67261304	jberzins@latnet.lv
BĒRZIŅŠ Jānis (LVI)	67034509	j.beerzinsh@gmail.com
BLAZARENE Jeļena	67228421	jelena.blazarene@lzp.gov.lv
BORZOVŠ Juris	67034490	juris.borzovs@lu.lv
BRICE Anastasija	67229830	vestis@lza.lv
BROKS Kristaps	67227391	int@lza.lv
BUCENIECE Ella	67089154	imants@sal.lv;
BULA Dace	67357913	dace.bula@lulfmi.lv
	67229017	litfom@lza.lv
BUNDULE Maija	67227790	maija.bundule@lza.lv
CĀBULIS Uģis	67553063	cabulis@edi.lv
CĒBERE Dzintra	67225764	lza@lza.lv
CĒBERS Andrejs	29195961	aceb@sal.lv ; aceb@latnet.lv
CIMERMANIS Saulvedis	67225889	kameel@inbox.lv
CIPRUSE Ieva	67227790	ieva.cipruse@lza.lv

DIMANTS Ainārs	67217124	akademiskadzive@austrums.lv
DRAVENIECE Anita	67227391	int@lza.lv
DRUVIETE Ina	67047810	ina.druviete@izm.gov.lv
DUBURS Gunārs	67014946	gduburs@osi.lv
EDŽIŅA Alma	67223931	alma@lza.lv
EGLĪTIS Ilgmārs	67034580	astra@latnet.lv
EKMANIS Juris	67223644	ekmanis@lza.lv
FREIBERGS Jānis Ernests	67944700 67901214	jf@sal.lv
GAILĪTIS Agris	28878453	gailitis@sal.lv
GAITNIEKS Tālis	26463738	talis.gaitnieks@silava.lv
GARDOVSKIS Jānis	67409224	rector@rsu.lv
GOVINČUKA Dace	67225361	lza@lza.lv
GRABIS Jānis	67944711	grabis@nki.lv
GRĀVĪTIS Uldis	67543413	uldis.gravitis@lspa.lv
GREITĀNS Modris	67555337	modris.greitans@edi.lv
GRĒNS Elmārs	67808201	grens@biomed.lu.lv
GUĻĀNS Pēteris	67567909	gulans@apollo.lv
HAUSMANIS Viktors	67357910	litfom@lza.lv
HELMANE Ludmila	67228508	daina@lza.lv; beatrise@lza.lv
IKAUNIECE Anda	67601995	hydro@latnet.lv
IVANOVŠ Semjons	67910879	uzc@apollo.lv
JANSONE Ieva	67212797	zinatne@zinatne.com.lv
JANSONE Ilga	67227696	ilgajan@lza.lv
JANSONE Inga	63220287	stende.selekcija@apollo.lv
JANSONS Aldis	65197512	szc@inbox.lv
JANSONS Jurgis	67942555	jurgis@silava.lv
JANSONS Juris	29284330	jansons@pmi.lv
JEMEĻJANOVŠ Aleksandrs	29408433	aleksandrsjemeljanovs2@gmail.com
JIRGENA Helma	29299270	helma@lza.lv
JUHNA Tālis	29226441	talis.juhna@rtu.lv
JUNDZE Arno	67229830	vestis@lza.lv
JUNDZIS Tālavs	67227555	bspc@lza.lv

KALNAČS Benedikts	67357913	benedikts.kalnacs@lulfmi.lv
KALNAČS Jānis	67552011	fei@edi.lv
KALNIŅA Edīte	67461620	e.p@ml.lv
KALVIŅŠ Ivars	67014800	kalvins@osi.lv
KALŅIŅINA Gaļina	67225164	galina.kalinina@lzp.gov.lv; lzp@lza.lv
KAMPARS Valdis	29230958	kampars@ktf.rtu.lv
KARNĪTE Raita	29411607	raita@epc.lv
KAUFMANE Edīte	63722294	kaufmane@latnet.lv
KĀRKLIŅA Daina	63005641	daina.karklina@llu.lv
KIOPA Agrita	67047983	agrita.kiopa@izm.gov.lv
KIPERE Zaiga	29557810	lza@lza.lv; alma@lza.lv
KLOVIŅŠ Jānis	67808003	klovins@biomed.lu.lv
KLUŠA Vija	29276263	vijaklus@latnet.lv
KĻAVIŅA Dace	67945467	dace.klavina@nbd.gov.lv
KĻAVIŅŠ Māris	67334096	mklavins@lanet.lv
KNĒTS Ivars	67089340	ivars.knets@rtu.lv
KNĪTE Māris	67089181	knite@latnet.lv
KOCERE Venta	67323261	venta.kocere@lu.lv
KOKINA Inese	65425452	inese.kokina@du.lv
KOKOREVIČS Arnis	29473753	info@euraxess.lv
KOĶE Tatjana	67061558	tatjana.koke@rsu.lv
KOZLOVSKIS Vitālijs	67222817	daina@lza.lv
KRISTAPSONS Jānis	67223567	jtk@lza.lv
KRONBERGA Arta	64130162	artakron@navigator.lv
KRŪMIŅŠ Andris	67187816	krumins@latnet.lv
KRŪMIŅŠ Gatis	25416191	gatis.krunins@va.lv
KRŪMIŅŠ Juris	67034794	Juris.Krumins@lu.lv
KRŪMIŅŠ Kārlis	67558119	krumins@edi.lv
KŪLE Maija	28385810	fsi@lza.lv; Maija.Kule@lu.lv
LANGE Elmārs	67225241	elmars.lange@lza.lv
LAPIŅA Aiva	67297070	ilustreta.vesture@dienaszurnali.lv
LĀCIS Ivars	29245467	Ivars.Lacis@lu.lv
LEGZDIŅA Antra	20220106	proceed@lza.lv
LERHIS Ainars	67223715	lvi@lza.lv
LESIŅA Ilze	63722294	lvai@lvai.lv
LIEPIŅA Sanda	67047911	sanda.liepina@izm.gov.lv

MARKUS Dace	67808010	markus@latnet.lv
MATĪSS Imants	67212807	certen@latnet.lv
MEIKALIŠA Ārija	20046013	arija.meikalisa@lu.lv
MELECE Ligita	67553546	ligita@lvaei.lv
MELECCIS Viesturs	67944988	vmeleccis@email.lubi.edu.lv
MILLERS Tālis	67225361	talism@inbox.lv
MUIŽNIEKS Indriķis	67034401	Indrikis.Muiznieks@lu.lv
MUROVSKA Modra	67426197	modra.murovska@rsu.lv; modra@latnet.lv
NEGREJEVA Sofja	67223633	fizteh@lza.lv
OZOLA Ieva	63407783	ieva.ozola@liepu.lv
OZOLANTA Iveta	67409116	iveta.ozolanta@rsu.lv
OZOLS Andris	67089456	aozols@latnet.lv
PLĀTE Armands	67047963	armands.plate@izm.gov.lv
PLIKŠA Ineta	67227790	ineta.pliksa@lza.lv
PLŪME Egils	67551145	polmech@pmi.lv
POLAČENKO Kristīne	67223448	lmzn@lza.lv
PUMPĒNS Pauls	67808214	paul@biomed.lu.lv
PUTNIŅA Māra	67223211	mara.putnina@lzp.gov.lv
RAŠALS Īzaks	67945435	izaks@email.lubi.edu.lv
RIBICKIS Leonīds	67089300	leonids.ribickis@rtu.lv
RIMŠĀNS Jānis	63423568	liepu@liepu.lv
RIVŽA Baiba	63023739	baiba.rivza@llu.lv
RIVŽA Pēteris	63005633	zinpror@llu.lv;
RUDZĪTIS Jānis	67089701	arai@latnet.lv
RUTKIS Mārtiņš	67260787	martins.rutkis@cfi.lu.lv
SEGLIŅA Ingrīda	67212797	zinatne@zinatne.com.lv
SILIŅŠ Andrejs	67211405	silins@lza.lv
SKRABULE Ilze	26365268	Ilze.Skrabule@priekuliselekcija.lv
SKUDRA Rūta	67225793	arhivs@lza.lv
SKUJĀNS Juris	63022584	rektors@llu.lv; juris.skujans@llu.lv
SPĀRĪTIS Ojārs	67225361	lza@lza.lv
STABULNIEKS Jānis	67557919	ltc@latnet.lv
STAFECKA Anna	67226345	anna.stafecka@inbox.lv

STALIZĀNS Egils	29283192	info@ljza.lv
STRADIŅŠ Jānis	67213663	stradins@lza.lv
STRĀĶE Solvita	67602301	solvita.strake@lhei.lv
STRAUTIŅA Sarmīte	63722294	sarmite.strautina@lvai.lv
SVILĀNS Andrejs	67945468	nbd@nbd.gov.lv
SUVEIZDIS Valdemārs	67226539	daina@lza.lv
ŠLIHTA Gunta	67558680	fei@edi.lv
ŠTERNBERGS Andris	67187810	stern@latnet.lv
TĀLBERGA Ilga	67225889	humana@lza.lv
TAMUŽS Vitauts	67543306	tamuzs@pmi.lv
TIRZĪTE Dace	67227790	dace.tirzite@lza.lv
TJŪŅINA Ērika	67225175	erika@lza.lv
TREIMANIS Arnis	67551559	arnis.treimanis@edi.lv
TRINKLERE Laima	67253592	trinkler@latnet.lv
TUTĀNE Irēna	67014805	irena@osi.lv
ŪBELIS Arnolds	67229727	arnolds@latnet.lv
VALTERS Raimonds	67220725	rvalters@latnet.lv
VEDERNIKOVS Nikolajs	67553760	ved@edi.lv
VEINBERGS Grigorijs	67014941	veinberg@osi.lv
VĒTRA Jānis	67326203	janis.vetra@rsu.lv
VIESTURS Dainis	67910879	uzc@apollo.lv
VILKS Ilgonis	67034587	vilks@latnet.lv
VĪKSNE Jānis	67945437	ornlab@latnet.lv
ZEMĪTIS Guntis	67034509 26416884	lvi@lza.lv; guntis.zemitis@gmail.com
ZUTE Sanita	63220287	stende.selekcija@apollo.lv